

P. OVIDI NASONIS
DIRÆ
INIBIN:
INEASQVE
VALERI ANDREÆ DESSELI
IVRISCONSULTI,
ET

FRANC. SANCTII BROCENSIS
Eloquentiæ Salmanticæ Professoris,
VBERIORES NOTATIONES,

Nunc primum in lucem edita.

A N T V E R P I Æ
Apud Heredes MARTINI NVTII.
Anno M. DC. XVIII.

P. OVIDI NASONIS
DIRÆ
INIBIN:
IN EASQVE
VALERİ ANDREÆ DESSELI
IURISCONSULTI,
ET

FRANC. SANCTII BROCENSIS
Eloquentiæ Salmanticæ Professoris,
VBERIORES NOTATIONES,

Nunc primum in lucem edita.

A N T V E R P I Æ
Apud Heredes MARTINI NVTII.
Anno M. DC. XVIII.

P. OVIDI NASONIS
DIRÆ
IN IBIN:
INEASQVE
VALERI ANDREÆ DESSELI
IVRISCONSULTI,
ET
FRANC. SANCTII BROCENSIS
Eloquentiæ Salmanticæ Professoris,
VBERIORES NOTATIONES,
Nunc primum in lucem edita.

A N T V E R P I Æ
Apud Heredes MARTINI NVTII.
Anno M. DC. XVIII.

P. OVIDI NASONIS
DIRÆ
IN IBIN:
INEASQVE
VALERI ANDREÆ DESSELI
IVRISCONSULTI,
ET
FRANC. SANCTII BROCENSIS
Eloquentiæ Salmanticæ Professoris,
VBERIORES NOTATIONES,
Nunc primum in lucem editæ.

A N T V E R P I Æ
Apud Heredes MARTINI NVTII.
Anno M. DC. XVIII.

OF THE VICTORY

OF THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

IN THE

O R N A T I S S I M O

A T Q V E C L A R I S S I M O

V I R O

D. FRANCISCO SCHOTTO,

I. C.

SENATORI ANTVERP.

VALERIUS ANDREAS, DESSELIVS D.C.Q.

ANNI decem sunt, & quod excurrit, *Senatorum Clarissime*, quando è Vatum ac Musarum hortis spatijsque recens prodij, & à studijs ac manibus R. P. ANDREÆ SCHOTTI, viri doctrinâ celeberrimi, fratris Tui, (qui patris mihi loco ac vice semper fuit) licuit esse. Beneficium magnum tunc accepi; cui in ista ætate paria referre opis non erat; nec adhuc esse, fateor equidem, & quod ingenui est, libenter. A politioribus illis studijs ac litteris, quod reponerem, sperabam aliquid. At nescio, quâ crescentibus ac maturescantibus annis Critici illius studij amor in me velut decrevit, nec adhuc ad maturitatem suam venit. Ita fit: vbi aliò auocatur, atque alia etiam aucupatur affectatque animus, & ad antiquæ amœnitatis atque amœnæ antiquitatis hortos redire contingit rariùs, nescio quis etiam tepor torporque inuadere atque irrepere tacitè soleat; qui ab instituto inceptoque; si non prorsus auertat, alienet tamen. Fateri id experto mihi liceat; qui cum à latere doctissimi atque humanissimi SCHOTTI recessi (recessi autem non nisi doctior, meliorque) & ductu eiusdem Duacum veni, Philosophicis me spatijs cœpi includere, & biennium hæsi. Hic ut scientiam illam, morosam tunc mihi, & superciliosam in multis, hisce litterarum velut condimentis redderem conditiorem, in gratiam cum Musis redij interdum: ut vel sic ab ἀμυνόιας nota purum nomen esset. Ab ORTHOGRAPHIÆ itaque RATIONE initium mox feci; auctamque, quantum quidem per ætatis imbecillioris iudicium licuit, typis & luci Duaci dedi. Antverpiam dum reuertor, Tornaci & sic lateri eruditissimi SCHOTTI iterum dies aliquot hæreo. Antuerpiâ, post anni lapsum, Louanium vocatus, septimum iam annum linguæ sanctæ Professionem in Collegio trilingui Buslidiano publicè sustineo: ac de Collegij illius initijs, progressuque, & de Professoribus eiusdem libellum scri-

psi, & Louanij vulgari. A linguis litterisque, sublimiorum scientiarum velut pedisequis atque ornatricibus placuit diuertere aliquando, & Iurisprudentiam sequi; cum ea, quamcumque vitæ viam ingrediaris atque insistas, utilis cum primis honestaque sit. Sed quò ista? ut vel sic ab ingrati animi vitio atque inuidorum conuitio me purgem & liberem, si seriùs beneficium agnoscam & reponam: simul ut otij atque negotij apud Te mei ratio constet. Apud quem enim potius, quàm illum, cuius beneficio studia omnia mea atque adeò vitam ipsam, ut ita dicam, ex parte debeo? è cuius ædibus LOVANIVM primò mihi iter fuit, scriptumque in iisdem Linguae sanctæ Encomium in Professionis meæ auspicijs publicè pronuntiatum. Certè quoties ANTVERPIAM, in illum orbis oculum, oculos mentemque velut emitto, toties occurrunt SCHOTTI, ROELANTII, BRANTII, WOVERII, RVBENII; occurrat toties idea illa Senatoris illustris ac perantiqui, quem propè perpetuum Antverpia talem habuit & probavit: comem omnibus, morum grauitate & facilitate cunctis amabilem, qui hoc vnum agit maximè, ut profit auxilio consilioque plurimis, lædat verò aut obsit nemini. Laudes, scio, istas non audient aut patientur aures Tuæ, *Vir Ornatissime*; qui à palpo ac fuco multorum fumoque illo laudum longiùs semper abfuiſti, & abhorruisti vehementiùs. atqui infra laudes Tuas etiam verba mea sunt. Quare ne lōgior sim, mitto ea, quæ à decem iam annis iuuenis admodum meditatus sum IN IBIN P. OVIDII, poemā planè σκωτεινόν, & censuræ ac limæ Tuæ submitto, *Senator Clarissime*. Debitum est, non munus, quod offero atque configno: & quia iuuenile, FRANCISCO filio vnico, bonorumque ex asse heredi, iam pridem destinatum. At cum DEO illum, ut alter Abraham, senectutis faculam, obtuleris, & SOCIETATI aggregari æquo sis animo passus, ROELANTII, SCHOTTISQUE cognatis, studia ista tractare incipientibus laborem illum meum spero fore non inutilem aut ingratum: pusillum quidem illum, & nō occasio fuisset sustollendi partum, tenebris dignum; at si OVIDII versus ac mentem scrutemur altius, thesauri instar erit, completens id omne, quidquid in historijs varium, in fabulis amœnum; elegantis eruditionis atque eruditæ amœnitatis elegantiaque opus. In quo illustrando quid alij præstiterint, quid item conatus ipse sim, Tu censebis, *Vir Prudentissime*, qui in celeberrimo illo tribunali Censor Iudexque sedes; meque tuorum in numero amicorum esse patieris. LOVANII, è Trilingui, xv. Kalend. Iunij, CIO. IOCXVIII.

A R G V M E N T V M.

ANNVM agens Naso quinquagesimum, ab Augusto Imp. in Pontum relegatus est. Dum autem exularet, inter reliqua sua opera, inuectiuam in quemdam edidit, quem proprio nomine suppresso, *IBIN* appellat. Sicut Callimachus, qui etiam sub hoc nomine Apollonium Rhodium discipulum diris imprecationibus deuouit. De *ibide* autem ita scribit Plin. libr. 8. cap. 32. *Simile quiddam & volucris in eadem Aegypto monstrauit, quæ vocatur Ibis, rostri aduncitate per eam partem se proluens, qua reddi ciborum onera maximè salubre est.* Herodotus verò duplicem esse dicit, alteram nigram, alteram ciconiæ non absimilem, sed tamen diuersam. De hac etiam Cicero lib. 2. de Nat. Deorum sic ait: *Velut ibes maximam vim serpentum conficiunt, cum sint aues excelsæ, rigidis cruribus, corneo proceroq; rostro, auerunt pestem ab Aegypto, cum volucres angues, ex vastitate Libya vento Africo inuectas interficiunt atque consumunt: ex quo fit ut ille viua nec morsu noceant, nec odore mortua.* Hæc ille. Cum itaque tanta sit huius auis spurcitas, ut proprio ore ventrem purget, Callimachus aduersarium tamquam fœdissimum, ut hominem nullius decoris & commendationis significet, hoc nomine vocitauit: ad cuius imitationem Ouidius inimicum quoque suum *Ibin* nominauit. Causam autem huiusce maledicentiæ hanc fuisse ipsemet aperit: Sollicitabat poetæ uxorem, & linguæ venena auribus susurrabat, ut diutiùs illum in exilium remoreretur.

1. *EMPVS ad hoc, lustris mihi iam bis quinque peractis,
Omne fuit Musæ carmen inerme meæ.
Nullaque quæ possit, scriptis tot millibus, extat
Littera Nasonis sanguinolenta legi.*
5. *Nec quemquam nostri, nisi me, læsere libelli,
Artificis periit cum caput arte sua.
Vnus (& hoc ipsum est iniuria magna) perennem
Candoris titulum non sinit esse mei.
Quisquis is est (nam nomen adhuc utcumque tacebo)*
10. *Cogit in assuetas sumere tela manus.
Ille relegatum gelidos Aquilonis adortus
Non sinit exilio delituisse meo:
Vulneraque immitis requiem quærentia vexat,
Faciat & in toto verba canina foro.*
15. *Perpetuòque mihi sociatam fœdere lecti
Non patitur miseri funera flere viri.
Cumque ego quassa meæ complectar membra carinæ,
Naufragij tabulas pugnat habere mei.
Et qui debuerat subitas extinguere flammæ,*
20. *Hic prædam medio raptor ab igne petit.
Nititur ut profugæ desint alimenta senectæ,
Heu quanto est nostris dignior ille malis!
Dij melius: quorum longè mihi maximus ille est,
Qui nostras inopes noluit esse vias.*
25. *Huic igitur meritas grates, utcumque licebit,
Protam mansueto pectore semper agam.*

- Audiet hæc Pontus, faciet quoque forsitan idem,
Terra sit ut potior testificanda mihi.
At tibi, calcasti qui me violente iacentem,
30. Quàm licet, & misero debitus hostis ero.
Desinet esse prius contrarius ignibus humor,
Junctaque cum Luna lumina Solis erunt:
Parsque eadem cæli Zephyros emittet & Euros,
Et tepidus gelido flabit ab axe Notus:
35. Et noua fraterno veniet concordia fumo,
Quam vetus accensa separat ira pyra:
Et Ver Autumnno, Brumæ miscbitur Æstas,
Atque eadem regio vesper & ortus erit:
Quàm mihi sit tecum positis quæ sumpsimus armis
40. Gratia, commissis improbe rupta tuis:
Quàm dolor hic unquam spatium euanesce possit,
Leniat aut odium tempus & hora meum.
Pax erit hæc nobis (donec mihi vita manebit)
Cum pecore infirmo quæ solet esse lupis.
45. Prima quidem cæpto committam prælia versu,
Non soleant quamuis hoc pede bella geri.
Utque petit primò plenum flauentis arenae,
Nondum calfacti velitis hasta solum:
Sic ego te ferro nondum iaculabor acuto,
50. Protinus inuisum nec petet hasta caput.
Et neque nomen in hoc, nec dicam facta libello,
Tèque breui, qui sis, dissimulare sinam.
Postmodò si perges, in te mihi liber iambus
Tincta Lycambeo sanguine tela dabit.
55. Nunc quo Battiades inimicum deuouet Ibin,
Hoc ego deuoueo tèque tuosque modo.
Utque ille, historijs inuoluam carmina cæcis,
Non soleam quamuis hoc genus ipse sequi.
Illius ambages imitatus in Ibida dicar
60. Oblitus moris iudicijque mei.
Et quoniam, qui sis, nondum quærentibus edo,
Ibidis interea tu quoque nomen habe.
Utque mei versus aliquantum noctis habebunt,
Sic vitæ series tota sit atra tuæ.
65. Hæc tibi natali facito, Ianique Calendis
Non mentituro quilibet ore legat.
Dij maris, & terræ, quique his meliora tenetis
Inter diuersos cum Ioue regna polos,
Huc precor, huc vestras omnes aduertite mentes,
70. Et finite optatis pondus inesse meis.
Ipsaque tu tellus, ipsum cum fluctibus æquor,
Ipse meas æther accipe summe preces.
Sideraque, & radijs circumdata Solis imago,

- Lunâque, quæ nunquam, quo prius orbemicas.
 75. Nôxque tenebrarum specie reuerenda tuarum,
 Quæque ratum triplici pollice netis opus.
 Quique per infernas horrendo murmure valles
 Imperiurata laboris amnis aque,
 Quasque ferunt torto vittatis angue capillis
 80. Carceris obscuras ante sedere fores.
 Vos quoque plebs superum Fauni, Satyrique, Larèsque,
 Fluminâque, & Nympha, semideumque genus,
 Denique ab antiquo diui veteresque nouique,
 In nostrum cuncti tempus adeste chaos.
 85. Carmina dum capiti malefido dira canuntur,
 Et peragunt partes ira dolorque suas,
 Annuite optatis omnes ex ordine nostris,
 Et pars sit voti nulla caduca mei.
 Quæque precor, fiant: ut non mea dicta, sed ille
 90. Pasiphaës generi verba fuisse putet.
 Quasque ego transiero pœnas, patiatur & illas,
 Pleniùs ingenio sit miser ille meo.
 Neve minùs noceant fictum execrantia nomen
 Vota, minùs magnos commoueant ve deos:
 95. Illum ego deuoueo, quem mens intelligit, Ibin,
 Qui se scit factis hæc meruisse suis.
 Nulla mora est in me, peragam rata vota sacerdos,
 Quisquis ades, sacris ore fauete meis.
 Quisquis ades, sacris lugubria dicite verba,
 100. Et fletu madidis Ibin adite genis.
 Ominibûsque malis, pedibûsque occurrите leuis
 Et nigra vestes corpora vestrategant.
 Tu quoque quid dubitas ferales sumere vittas?
 Iam stat (ut ipse vides) funeris ara tui.
 105. Pompa parata tibi est, votis moratristibus absit,
 Da iugulum cultris hostia dira meis.
 Terra tibi fruges, amnis tibi deneget vndas,
 Deneget afflatus ventus & aura suos.
 Nec tibi Sol clarus, nec sit tibi lucida Phœbe,
 110. Destituant oculos sidera clara tuos.
 Nec se Vulcanus, nec se tibi præbeat ær,
 Nec tibi det tellus, nec tibi pontus iter.
 Exul, inops erres, alienâque limina lustras,
 Exiguûmque petas ore tremante cibum.
 115. Nec corpus querulo, nec mens vacet agra dolore,
 Nôxque die grauior sit tibi, nocte dies.
 Sisque miser semper, nec sis miserabilis ulli,
 Gaudeat aduersis femina virque tuis.
 Accedat lacrymis odium, dignûsque puteris,
 120. Qui mala cum tuleris plurima, plura feras.

- Sitque (quod est rarum) solito defecta fauore
 Fortune facies inuidiosa tue.
 Caussa que non desit, desit tibi copia mortis,
 Optatam fugiat vita coacta necem.
125. Luctatusque diu cruciatos spiritus artus
 Deserat, & longa torqueat ante mora.
 Euenient: dedit ipse mihi modò signa futuri
 Phœbus: & à læua mæsta volauit auis.
 Certè ego quæ voueo, superos motura putabo,
130. Spè que tuæ mortis pessime semper alar.
 Finiet illa dies, quæ te mihi subtrahet olim,
 Finiet illa dies, quæ mihi tarda venit.
 Sed prius hanc animam nimium tibi sæpe petitam
 Auferet illa dies, quæ mihi sera venit;
135. Quàm dolor hic unquam spatium euanescere possit,
 Leniat aut odium tempus & hora meum.
 Pugnabunt iaculis dum Thraces, Iazyges arcu:
 Dum tepidus Ganges, frigidus Ister erit:
 Robora dum montes, dum pabula mollia campi,
140. Dum Tyberis liquidas Tuscus habebit aquas:
 Bella geram tecum, nec mors mihi finiet iras,
 Sæua sed in manes manibus arma dabo.
 Tunc quoque cum fuero vacuas dilapsus in auras,
 Exanimis mores oderit umbra tuos.
145. Tunc quoque factorum veniam memor umbra tuorum,
 Insequar & vultus ossæ forma tuos.
 Siue ego (quod nollem) longis consumptus ab annis,
 Siue manu facta morte solutus ero:
 Siue per immensas iactabor naufragus undas:
150. Nostræque longinquus viscera piscis edet:
 Siue peregrinæ carpent mea membra volucres:
 Inque meo tingent sanguine rostra lupi:
 Siue aliquis dignatus erit supponere terræ,
 Et dare plebeio corpus inanerogo:
155. Quicquid ero, Stygijs erumpere nitar ab oris,
 Et tendam gelidas ultor in ora manus.
 Me vigilans cernes, tacitis ego noctis in umbris
 Excutiam somnos visus adesse tuos.
 Denique quicquid ages, ante os oculosque volabo,
160. Et querar, & nulla sede quietus eris.
 Verbera sæua dabunt sonitum, nexæque colubris
 Conscia sumabunt semper ad ora faces.
 His uiuus furijs agitabere, mortuus iisdem,
 Et breuior pœna vita futura tua est,
165. Nec tibi continget funus, lacrymæque tuorum,
 Indeploratum proijciere caput.
 Carnificisque manu populo plaudente traheris,

- Infixusque tuis ossibus uncus erit.
 Ipsæ te fugient quæ carpunt omnia flammæ,
 170. Respuet inuisum iusta cadauer humus.
 Unguibus & rostro tardus trahet ilia vultur,
 Et scindent auidi perfida corda canes.
 Deque tuo fiet (licet hac sis laude superbus)
 Insatiabilibus corpore rixa lupis.
 175. In loca ab Elysiis diuersa fugabere campis,
 Quasque tenet sedes noxia turba, coles.
 Sisyphus est illic saxum voluensque petensque,
 Quique agitur rapida vinctus ab orbe rotæ.
 Quæque gerunt humeris perituras Belides undas,
 180. Exulis Ægypti turba cruenta nurus.
 Poma pater Pelopis præsentia querit, & idem
 Semper eget liquidis, semper abundat aquis.
 Jugeribusque nouem summus qui distat ab imo,
 Visceraque assidue debita præbet aui.
 185. Hic tibi de furijs scindat latus vna flagello,
 Ut sceleris numeros confiteare tui.
 Altera Tartareis sectos dabit anguibus artus,
 Tertia fumantes incoquet igne genas.
 Noxia mille modis lacerabitur umbra, tuasque
 190. Æacus in pœnas ingeniosus erit.
 In te transscribet veterum tormenta virorum,
 Manibus antiquis caussa quietis eris.
 Sisyphæ cui tradas reuolubile pondus habebis:
 Versabunt celeres nunc noua membra rotæ.
 195. Hic erit, & ramos frustra qui captet & undas:
 Hic inconsumpto viscere pascet aues.
 Nec mortis pœnas mors altera finiet huius,
 Horæque erit tantis vltima nulla malis.
 Inde ego pauca canam, frondes ut si quis ab Ida,
 200. Et summam Lybico de mare carpat aquam.
 Nam neque quot flores Sicula nascuntur in Hybla,
 Quotve ferat dicam terrarum Cilissa crocos:
 Nec (quum tristis hyems Aquilonis inhorruit alis)
 Quam multa fiat grandine canus Athos.
 205. Nec mala voce mea poterunt tua cuncta referri,
 Ora licet tribuas multiplicata mihi.
 Tot tibi vae misero venient, talesque ruinae,
 Ut cogi in lacrymas me quoque posse putem.
 Ille me lacrymæ facient sine fine beatum,
 210. Dulcior hic risu tunc mihi fletus erit.
 Natus es infelix (ita dii voluere) nec vlla
 Commoda nascenti stella leuifve fuit.
 Non Venus affulsit, non illa Iuppiter hora,
 Lunæque non apto, solue fuere loco.

215. Nec satis utiliter positos tibi præbuit ignes,
 Quem peperit magno lucida Maia Ioui.
 Te fera nequicquam placidum spondentia Martis
 Sidera presserunt, falciferique senis,
 Lux quoque natalis (ne quid nisi triste videres)
220. Turpis, & inductis nubibus atra fuit.
 Hæc est in fastis, cui dat grauis Allia nomen,
 Quæque dies Ibin publica damna tulit:
 Qui simul impuræ matris prolapsus ab aluo est,
 Cinyphiam fædo corpore pressit humum.
225. Sedit in aduerso nocturnus culmine bubo,
 Funereoque graues edidit ore sonos,
 Protinus Eumenides lauere palustribus undis,
 Quæcuna de Stygijs fluxerat unda vadis.
 Pectoraque vnixerunt Erebeæ felle colubræ,
230. Tæque cruentatas increpuere manus.
 Gutturæque imbuerunt infantia lacte canino,
 Hic primus pueri venit in ora cibus.
 Perbibit inde suæ rabiem nutricis alumnus,
 Latrat & in toto verba canina foro.
235. Membræque vinxerunt tinctis ferrugine pannis,
 Amalæ deserto quos rapuere rogo.
 Et ne non sultum nuda tellure iaceret,
 Moile super silices imposuere caput.
 Jamque recessuræ viridi æ stipite factas
240. Admorunt oculis vsque sub ora faces.
 Flebat, ut est fumis infans contactus amaris;
 De tribus est quum sic vna locuta soror:
 Tempus in immensum lacrymas tibi vouimus istas,
 Quæ semper caussa sufficiente cadent.
245. Dixerat, & Clotho iussit promissa valere,
 Neuit & infauista stamina pulla manu.
 Et ne longa suo præsagia diceret ore,
 Fata canet vates qui tua, dixit, erit.
 Ille ego sum vates, ex me tua vulnera disces,
250. Dent modò dij vires in mea verba suas;
 Carminibusque meis accedant pondera rerum,
 Quæ rata per luctus experiere tuos.
 Nève sine exemplis æui cruciere prioris,
 Sint tua Troianis non leuiora malis.
255. Quantæque clauigeri Pæantius Herculis heres,
 Tanta venenato vulnera crure geras.
 Nec leuius doleas, quàm qui bibit ubera ceruæ,
 Armatusque tulit vulnus inerme potens.
 Quique ab equo præceps alienis decidit aruis,
260. Exitio facies cui sua penè fuit.
 Id quod Amyntorides videas, trepidusque ministro

- Præterentes baculo luminis orbus iter:
 Nec plus aspicias, quàm quem sua filia rexit,
 Expertus scelus est cuius uterque parens.
 265. Qualis erat postquam est iudex de lite iocosa
 Sumptus, Apollinea clarus in arte senex.
 Qualis & ipse fuit, quo præcipiente columba
 Est data Palladiæ præuia duxque rati.
 Quique oculis caruit, per quos male viderat aurum,
 270. Inferias nato quos dedit orba parens.
 Pastor ut Ætneus, cui casus antè futuros
 Telemus Eurymedes vaticinatus erat.
 Ut duo Phineidæ, quibus idem lumen ademit,
 Qui dedit, & Thamyræ, Demodocique caput.
 275. Sic aliquis tua membra secet, Saturnus ut illas
 Subsecuit partes, unde creatus erat.
 Nec tibi sit tumidis melior Neptunus in undis,
 Quàm cui sunt visæ frater & uxor aues.
 Solerti que viro, lacera quem fracta tenentem
 280. Membra ratis Semeles est miserata soror.
 Veltua, ne pæna genus hoc cognouerit unus,
 Viscera diuersis scissa ferantur equis.
 Vel quæ, qui redimi Romanos turpe putauit,
 A duce Puniceo pertulit, ipse feras.
 285. Nec tibi subsidio sit præsens numen, ut illi
 Cui nihil Hercæi profuit ara Iouis.
 Utque dedit saltus è summo Thessalus Ossa,
 Tu quoque saxoso præcipitere iugo.
 Aut velut Euyali qui sceptrum cepit ab illo,
 290. Sint artus auidis anguibus esca tui.
 Veltua maturet, sicut Minoia fata,
 Per caput infusæ feruidus humor aquæ.
 Utque parum mitis, sed non impune Prometheus,
 Aërias volucres sanguine fixus alas.
 295. Aut velut Etracides magno ter ab Hercule quintus
 Cæsus in immensum proijciare fretum.
 Aut ut Amantiaden turpi dilectus amore
 Oderit, & saevo vulneret ense puer.
 Nec tibi fida magis misceri pocula possint,
 300. Quàm qui cornigero de Ioue natus erat.
 More velintereas capti suspensus Achæi,
 Qui miser aurifera teste pependit aqua.
 Aut ut Achilleidem cognato nomine clarum
 Opprimat hostili tegula iacta manu.
 305. Nec tua quàm Pyrrhi felicius ossa quiescant,
 Sparsa per Ambracias quæ iacuere vias.
 Natæque ut Æacide iaculis moriaris adaectis,
 Non licet hoc Cereri dissimulare sacrum.

Utque

- Vt quæ nepos dicti nostro modo carmine regis,*
 310. *Cantharidum succos dante parente bibas.*
Aut pia te caso dicatur adultera, sicut
Qua cecidit Leucon vindice, dicta pia est.
Inque pyram tecum charissima pignora mittas,
Quem finem vitæ Sardanapalus habet.
 315. *Vt quæ Iouis Libyci templum violare parantes,*
Ætæa Noto vultus condant arena tuos.
Vt quæ necatorum Daræi fraude secundi,
Sic tua succendens deuoret ora cinis.
Aut ut oliuifera quondam Sicyone fugato,
 320. *Sit frigus mortis causa famæque tuæ.*
Aut ut Acharnides insutus pelle iuueni,
Turpiter ad dominum præda ferare tuum.
Inque tuo thalamo iuguleris more Pheræi,
Qui datus est leto coniugis ense suæ.
 325. *Quosque putas fidos, ut Larissæus Alebas,*
Vulnere non fidos, experiare tuo.
Vt quæ Milo, sub quo cruciata est Pisa tyranno.
Vinus in occultas præcipiteris aquas.
Quæque in Adimantum Philesia regna tenentem
 330. *A Ioue venerunt, te quoque tela petant.*
Aut ut Amastriacis quondam Lenæus ab oris
Nudus Achillea destituaris humo.
Vt quæ vel Eurydamaster circum busta Thrasilli
Est Larissæis raptus ab hosterotis:
 335. *Vel qui, quæ fuerat tutatus mœnia sæpe,*
Corpore lustravit non diuturna suo:
Vt quæ nouum passa genus Hippomeneide pœna,
Tractus in Ætæa fertur adulter humo:
Sic ubi vitæ tuos inuisa reliquerit artus,
 340. *Vltiores rapiant turpe cadauere equi.*
Viscera sic aliquis scopulis tua figat, ut olim
Fixa sub Euboico Graia fuere sinu:
Vt quæ ferox perijt, & fulmine, & æquore raptor,
Sic te mersuras adiuuet ignis aquas.
 345. *Mens quoque sic furijs vecors agitetur, ut illi,*
Vnum qui toto corpore vulnus habet.
Vt quæ Dryantiadæ Rhodopæia regnatenenti,
In gemino dispar cui pede cultus erat:
Vt fuit Oetæo quondam, generoque draconum,
 350. *Thessimanique patri, Calligonésque viro.*
Nec tibi contingat matrona pudicior illa,
Qua potuit Tydeus erubuisse nuru.
Quæque sui Venerem iunxit cum fratre mariti,
Locris in ancillæ dissimulata necem.
 355. *Tam quoque dii faciant possis gaudere fideli*

- Coniuge, quàm Talai, Tyndareique gener.
 Quæque parare suis letum patruelibus ausa,
 Belides assidua colla premuntur aqua.
 Biblidos, & Canaces sicut facis ardeat igne,
 360. Nec nisi per crimen sit tibi fida soror.
 Filia si fuerit, sit quod Pelopeia Thyesti,
 Myrrha suo patri, Nyctimenæque suo.
 Filia neue magis capiti sit fida parentis,
 Quàm tua vel Pterela, vel tua Nise fuit:
 365. Infamemque locum sceleris quæ nomine fecit,
 Pressit & inductis membra paternarotis.
 Ut inuenes, pereas, quorum fastigia vultus
 Olim Piseæ sustinuere fores.
 Ut qui perfusam miserorum cæde procorum,
 370. Ipse suo melius sanguine tinxit humum.
 Proditor ut seui perijt auriga tyranni,
 Qui noua Myrtæ nomina fecit aquæ.
 Ut qui velocem frustra petiere puellam,
 Dum facta est pomis tardior illa tribus.
 375. Ut qui tecta noui formam celantia monstri
 Intrarunt ceca non redeunda domus.
 Ut quorum Æacides misit violentus in altum
 Corpora cum senis altera sena rogam.
 Ut quos obscuris victos ambagibus oris
 380. Legimus infandæ Sphingæ dedisse nechi.
 Ut qui Bistonie templo cecidere Minervæ,
 Propter quod facies nunc quoque versa deæ est.
 Ut qui Threicij quondam præsepia regis
 Fecerunt dapibus sanguinolenta suis.
 385. Therodamanteos ut qui sensere leones,
 Quique Thoantæ Taurica sacra deæ.
 Ut quos Scylla vorax, Scyllæque aduersa Charybdis
 Dulichie pauidos eripuererati.
 Ut quos demisit vastam Polyphemus in aluum:
 390. Aut Læstrygonias qui subiere manus.
 Ut quos dux Pænus merfit putealibus undis,
 Et iactò canas puluere fecit aquas.
 Et velut Icaridos famulæ periire procique,
 Inque caput domini qui dabat arma procis.
 395. Ut iacet Aonio luctator ab hospite fusus,
 Qui (mirum) victor cùm cecidisset, erat.
 Ut quos Antæi fortes pressere lacerti,
 Quosque fera morti Lemniatumba dedit.
 Ut qui post longum sacri monstrator iniqui
 400. Elicuit pluuias victima cæsus aquas.
 Fratervt Antæi quo sanguine debuit, aras
 Tinxit: & exemplis occidit ipse suis.

- Ut qui terribiles pro gramen habentibus herbis
 Impius humano viscere pavit equos.
 405. Ut duo diuersis sub eodem vindice caesi
 Temporibus, Nessus, Dissimani que gener.
 Ut pronepos Neptune tuus, quem reddere vitam
 Ipse Coronides vidit ab urbe sua.
 Ut Scinis, & Sciron, & cum Polypemone natus,
 410. Quique homo parte sui, parte iuuenius erat,
 Quique trabes pressas ab humo mittebat in auras,
 Equoris aspectes huius & huius aquas.
 Quaeque Ceres vidit leto pereuntia vultu
 Corpora Thesea Cercinoea manu.
 415. Haec tibi quae precibus iustis mea deuouet ira,
 Euenient, aut his non leuiora malis.
 Qualis Achaemenides Sicula desertus in Aetna,
 Troica quum vidit vela venire, fuit.
 Qualis erat nec non fortuna binominis Iri,
 420. Quique tenet pontem, qui tibi maior erit.
 Filius & Cereris frustra tibi semper ametur,
 Destituatque tuas saepe petitus opes.
 Utque per alternos vnda labente recursus,
 Subtrahitur presso mollis arena pede:
 425. Sic tua nescio qua semper fortuna lique scat,
 Lapsaque per medias effluat usque manus.
 Utque pater solitae varias mutare figuras,
 Plenus inextincta conficiare fame.
 Nec dapis humanae tibi erunt fastidia, quaque
 430. Parte potes, Tydeus temporis huius eris.
 Atque aliquid facias, a vespere Solis ad ortus
 Cur externati rursus agantur equi.
 Faeda Lycaonia repetes conuiuia mensae,
 Tentabisque iterum fallere fraude Iouem.
 435. Teque aliquis posito tentet vim numinis, opto,
 Tantalides tu sis, tu Tereique puer.
 Et tua sic latos spargantur membra per agros,
 Tanquam quae patrias detinuere vias.
 Aere Perilleo veros imitere iuuenecos,
 440. Ad formam tauri conueniente sono.
 Utque ferox Phalaris, lingua prius ense resecta,
 More bouis, Paphio clausus in aere gemas.
 Dumque redire voles cui melioris in annos,
 Ut vetus Admeti decipiare socer.
 445. Atque eques in medijs mergare voragine caenis,
 Dummodo sint facti nomina nulla tui.
 Atque utinam pereas, veluti de dentibus orti
 Sidonia iactis Graia per arua manu.
 Et quae Penthides fecit, fraterque Medusa,

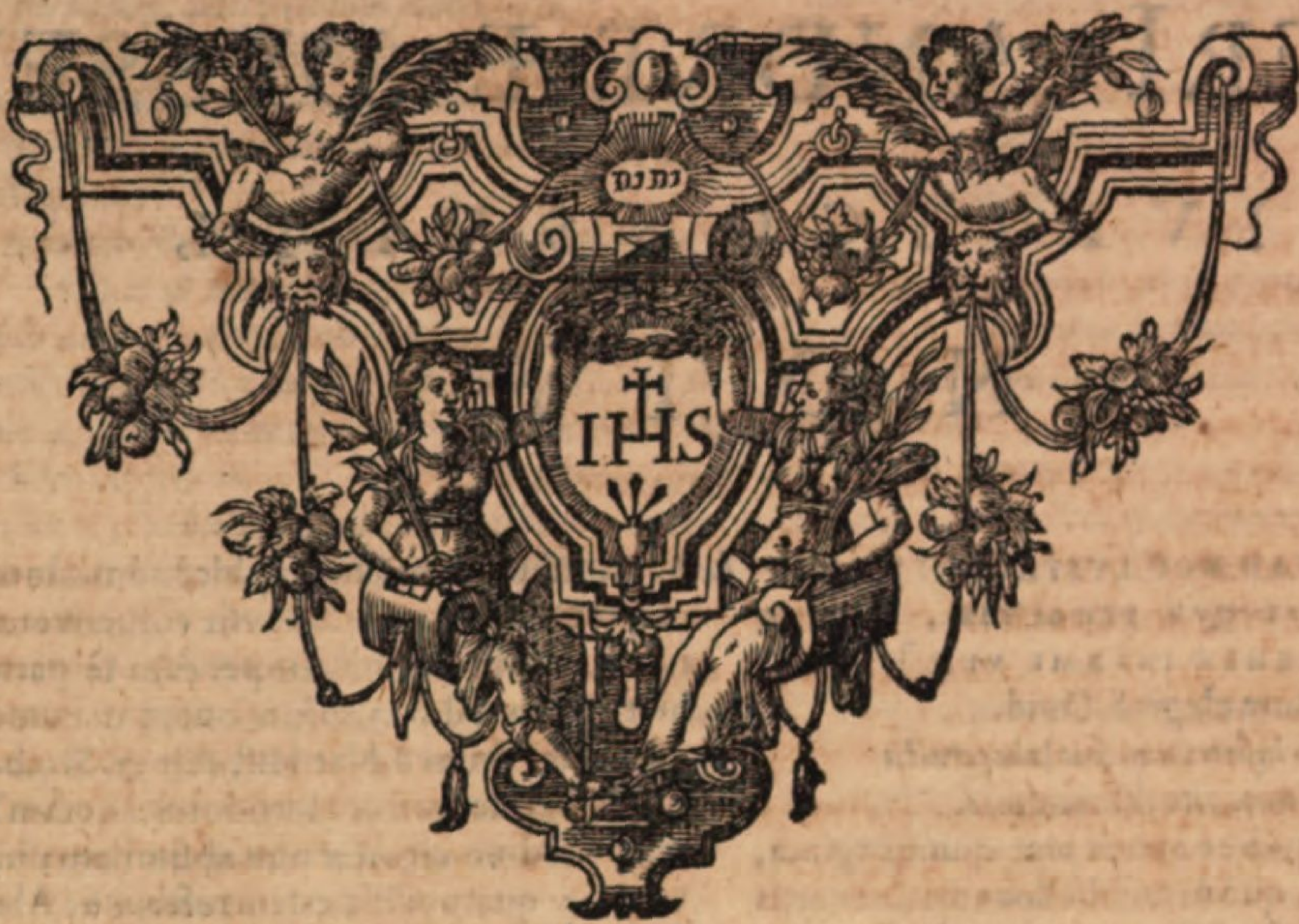
450. *Eueniant capiti vota sinistra tuo.
Et quibus exiguo est volucris deuota libello,
Corpora proiecta quæ sua purgat aqua.
Vulnera totque feras, quot dicitur ille tulisse,
Cuius ab inferijs cultor abesse solet,*
455. *Attonitusque seces, ut quos Cybeleia mater
Incitat ad Phrygios vilia membra modos.
Deque viro fias, nec femina, nec vir ut Atys,
Et quatias molli tympanarauca manu.
Inque pecus magnæ subito vertare parentis,*
460. *Victor ut est sceleri victaque versa pede.
Solaque Limone pœnam ne senserit illam,
Et tua dente fero viscera carpat equus.
Aut ut Cassandra dominus, non mitior illo,
Saucius ingesta contumuleris humo.*
465. *Aut ut Abantiades, aut ut Lyrnesius heros,
Cæsus in æquoreas precipiteris aquas.
Victima vel Phæbo sacras materis ad aras,
Quam tulit à seuo Theudotus hoste necem.
Aut te deuoeat certis Abdera diebus,*
470. *Saxaque deuotum grandine plura petant.
Aut Iouis infesti telo feriare trifulco,
Ut satus Hipponoo, Dosithoësque pater.
Ut soror Autonoës, ut cui matertera Maia est,
Et temere optatos qui malè rexit equos.*
475. *Ut ferus Æolides, ut sanguine natus eodem,
Quo genita est liquidis quæ caret Arctos aquis.
Ut Macedo rapidis icta est cum coniuge flammis,
Sic precor ætherei vindicis igne cadas.
Prædæque sis illis, quibus est Latonia Delos,*
480. *Ante diem rapti non adeunda Thraso.
Quique verecunda speculantem membra Diana,
Quique Crotopiadem diripuerit Linum.
Neue venenato leuius feriaris ab angue.
Quàm senis Oeagri Calliopësque nurus.*
485. *Quàm puer Hypsipyles, quàm qui caua primus acuta
Cuspide suspecti robora fixit equi.
Neue gradus adeas Elpenore cautiùs altos:
Vimque feras vini quo tulit ille modo.
Tàmque cadas domitus quàm quisquis ad arma vocantem*
490. *Fuuit inhumanum Thiodamanta Dryops.
Quàm ferus ipse suo periit mactatus in antro
Proditus incluse Cacus ab ore bouis.
Quàm qui dona tulit Nesseo tincta veneno,
Euboicâsque suo sanguine tinxit aquas.*
495. *Velde precipiti venias in tartara saxo,
Ut qui Socraticum de nece legit opus.*

- Vt qui Thesea fallacia vela carina
 Vidit in Iliaca missus ab arce puer.
 Vt teneri nutrix eadem matertera Bacchi,
 500. Vt cui caussa necis serra reperta fuit.
 Lydia se scopulis vt virgo misit ab altis,
 Dixerat inuito quæ mala verba deo.
 Fæta tibi occurrat patrio popularis in aruo,
 Sitque Paphageæ caussa leæna necis.
 505. Quique Lycurgiden laceravit ab arbore natum,
 Idmonaque audacem, te quoque rumpat aper.
 Ipsæque vel exanimis faciat tibi vulnus: vt illi,
 Ora super fixi quem cecidere suis.
 Atque idem simili pinus quem morte peremit
 510. Phrygia venator sisque Berentiades.
 Situa contigerit Minoas puppis arenas,
 Te Corcyraeum Cressia turba putet.
 Lapsuramque domum subeas, vt sanguis Aleba,
 Stella Lycorida cum fuit æqua viro.
 515. Vtque vel Euenus torrenti flumine mersus
 Nomina des rapida vel Tyberinus aquæ.
 Hyrtacidaeque modo defixa cadauera trunco:
 Digna feris, hominis sit caput esca tuum.
 Quodque ferunt Brotean fecisse cupidine mortis,
 520. Des tua succensæ membra cremanda pyra.
 Inclususque necem cauea patiaris, vt ille
 Non profectura conditor historia.
 Vtque repertori nocuit pugnacis iambi,
 Sic sit in exitium lingua proterua tuum.
 525. Vtque parum stabili qui carmine læsit Athenas,
 Inuisus pereas deficiente cibo.
 Vtque lyra vates fertur periisse seueræ,
 Causa sit exitij dextera læsa tui.
 Vtque Agamemnonio vulnus dedit anguis Orestis,
 530. Tu quoque de morsu virus habente cadas.
 Sit tibi coniugij nox prima nouissima vite,
 Eupolis hoc periit, et noua nupta modo.
 Vtque cothurnatum periisse Lycophrona narrant,
 Hereat in fibris fixa sagitta tuis.
 535. Aut lacer in sylua manibus spargare tuorum,
 Sparsus vt est Thebis angue creatus auo.
 Perque feros montes tauro rapiente traharis,
 Vt tracta est coniux imperiosa Lyci.
 Quodque suæ passa est pellex inuisa sorori,
 540. Excidat ante pedes lingua resecta tuos.
 Cognitor vt tardè læsus cognomine Myrrha,
 Orbis in innumeris inueniare locis.
 Inque tuis opifex, vati quod fecit Achæo,*

- Noxia luminibus spicula condant apes.
 545. Fixus, & in duris carparis viscera saxi,
 Ut cui Pyrrha sui filia fratris erat.
 Et puer Harpagidae referas exempla Thyestæ,
 Inque tui casus viscera patris eas.
 Trunca geras sæuo mutilatis partibus ense,
 550. Qualia Mycerini membra fuisse ferunt.
 Ut tunc Syracosio præstricta fauce poetæ,
 Sic animæ laqueo sit viaclosa tua.
 Nudaque direpta pateant tua viscera pelle,
 Ut Phrygium cuius nomina flumen habet.
 555. Saxificæ videas infelix ora Medusæ,
 Cephenum multos quæ dedit vna neci.
 Potniadum morsus subeas, ut Glaucus, equarum,
 Inque maris salias, Glaucus ut alter, aquas.
 Utque duobus idem dictis modò nomen habenti
 560. Præfocent animæ Gnosia mella viam:
 Sollicitoque bibas Anyti doctissimus olim
 Imperturbato quod bibit ore reus.
 Nectibi, si quid amas, felicius Hæmone cedat,
 Utque sua Macareus, tu potiare tua.
 565. Ut videas, quod iam, cum flammæ cuncta tenerent,
 Hæctoreus patria vidit ab urbe puer.
 Sanguine probra luas, ut auo genitore creatus,
 Per facinus soror est cui sua facta parens.
 Ossibus inque tuis teli genus hæreat illud,
 570. Traditur Icarij quo cecidisse gener.
 Utque loquax in equo est elisus guttura acerno,
 Sic tibi claudatur pollice vocis iter.
 Aut ut Anaxarchus pilaminuaris in alta,
 Iactaque pro solitis frugibus ossa sonent.
 575. Salmacis utque patrem condant te Phœbus in ima
 Tartara, quod nata fecerat ipse sua.
 Inque tuos ea pestis eat, quam dextra Choræbi
 Vicit, opem miseris Argolicisque tulit.
 Utque nepos Æthræ Veneris moriturus obiram,
 580. Exul ab attonitis excutiaris equis.
 Propter opes nimias ut perdidit hospes alumnus,
 Perdat ob exiguas tetius hospes opes.
 Utque ferunt fratres sex cum Damasichthone casos,
 Intereat totum sic genus omne tuum.
 585. Addidit ut fidicen miseris sua funera natis,
 Sic tibi sint vite tedia iusta tua.
 Ut tunc soror Pelopis saxo dureris oborto:
 Et læsus lingua Battus ab ipse sua.
 Aëra si misso vacuum iaculabere disco,
 590. Quo puer Oebalides ictus ab orbe, cadas.

- Si qua per alternos pulsabitur unda lacertos,
 Omnis Abydena sit tibi peior aqua.
 Comicus ut liquidis perijt dum nabat in undis,
 Et tua sic Stygius strangulet ora liquor.
 595. Aut ubi ventosum superabis naufragus equor,
 Contacta pereas ut Palinurus humo.
 Utque cothurnatum vatem tutela Diana,
 Dilaniet vigilum te quoque turbaculum.
 Aut ut Trinacrius salias super ora gigantis,
 600. Plurima qua flammis Sicanis Aetna vomit.
 Diripiantque tuos insanis unguibus artus
 Strymoniae matres, Orpheon esserate.
 Natus ut Althaeae flammis absentibus arsit,
 Sic tuus ardeat stipitis ignerogus.
 605. Ut nova Phasiaca comprehensa est nupta corona,
 Utque pater nuptae, cumque parente domus.
 Ut cruor Herculeos abiit diffusus in artus,
 Corpora pestiferum sic tua virus edat.
 Qua sua Pentheidem proles est ulta Lycurgum,
 610. Hac maneat teli te quoque plaga noui.
 Utque Milo robur deducere fissile tentes,
 Nec possis captas inde referre manus.
 Muneribusque tuis ledaris ut Icarus, in quem
 Intulit armatas ebria turba manus.
 615. Quodque dolore necis patriae pia filia fecit,
 Vincula per laquei fac quoque guttur eat.
 Obstrictusque famem patiaris limine tecti,
 Ut legem poenae cui dedit ipsa parens.
 Illius exemplo vires simulacra Minervae,
 620. Aulidis à portu qui leue vertit iter.
 Naupliadaeque modo ficto pro crimine poenas
 Morte luas, necte non meruisse iuuet.
 Ethalon ut vita spoliauit Isidius hospes,
 Quem memor à sacris nunc quoque pellit Io.
 625. Utque Melantheum tenebris à caede latentem
 Prodidit officio luminis ipsa parens:
 Sic tua coniectis fodiantur corpora telis,
 Sic precor auxilijs impedire tuis.
 Qualis equos pacto, quos fortis agebat Achilles,
 630. Acta Phrygi timido est, nox tibi talis eat.
 Nectu quam Rhæsus, somno meliore fruaris,
 Quam comites Rhæsitum necis, antè via.
 Quam quos cum Rutulo morti Rhamnete dederunt
 Impiger Hyrtacides Hyrtacidaeque comes.
 635. Cliniadaeque modo circumdatus ignibus atris
 Membra feras Stygia semicremata neci.
 Utque Remo muros auso transire recentes,

Noxia sint capitirusticatelatu.
Denique Sarmaticas inter Geticasque sagittas
 640. *His precor ut uiuas, & moriare locis.*
Hæc tibi tantisper subito sunt missa libello,
Immemores ne nos esse querare tui.
Pauca equidem fateor, sed dii dent plura rogatis,
Multiplicentque suo vota fauore mea.
 645. *Postmodo plura leges, & nomen habentia verum:*
Et pede quo debent acria bella geri.

- Si qua per alternos pulsabitur unda lacertos,
 Omnis Abydena sit tibi peior aqua.
 Comicus ut liquidis perijt dum nabat in undis,
 Et tua sic Stygius strangulet ora liquor.
 595. Aut ubi ventosum superabis naufragus equor,
 Contacta pereas ut Palinurus humo.
 Utque cothurnatum vatem tutela Diana,
 Dilaniet vigilum te quoque turbaculum.
 Aut ut Trinacrius salias super ora gigantis,
 600. Plurima qua flammis Sicanis Attna vomit.
 Diripiántque tuos insanis unguibus artus
 Strymonia matres, Orpheon esserata.
 Natus ut Althææ flammis absentibus arsit,
 Sic tuus ardeat stipitis ignerogus.
 605. Ut noua Phasiaca comprehensa est nupta corona,
 Utque pater nuptæ, cumque parente domus.
 Ut cruor Herculeos abiit diffusus in artus,
 Corpora pestiferum sic tua virus edat.
 Qua sua Pentheidem proles est ulta Lycurgum,
 610. Hæc maneat teli te quoque plaga noui.
 Utque Milo robur deducere fissile tentes,
 Nec possis captas inde referre manus.
 Muneribusque tuis ledaris ut Icarus, in quem
 Intulit armatas ebria turba manus.
 615. Quodque dolore necis patriæ pia filia fecit,
 Vincula per laquei fac quoque guttur eat.
 Obstrictusque famem patiaris limine tecti,
 Ut legem pænæ cui dedit ipsa parens.
 Illius exemplo vires simulacra Mineræ,
 620. Aulidis à portu qui leue vertit iter.
 Naupliadæque modo ficto pro crimine pœnas
 Morte luas, nectenon meruisse iuuet.
 Ethalon ut vita spoliavit Isidius hospes,
 Quem memor à sacris nunc quoque pellit Io.
 625. Utque Melantheum tenebris à cæde latentem
 Prodidit officio luminis ipsa parens:
 Sic tua coniectis fodiantur corpora telis,
 Sic precor auxilijs impedire tuis.
 Qualis equos pacto, quos fortis agebat Achilles,
 630. Acta Phrygi timido est, nox tibi talis eat.
 Nectum quam Rhæsus, somno meliore fruaris,
 Quam comites Rhæsitum necis, antè via.
 Quam quos cum Rutulo morti Rhamnete dederunt
 Impiger Hyrtacides Hyrtacidaeque comes.
 635. Cliniadæque modo circumdatus ignibus atris
 Membra feras Stygiæ semicremata neci.
 Utque Remo muros auso transire recentes,

Noxia sint capitirusticatelatu.
Denique Sarmaticas inter Geticasque sagittas
 640. *His precor ut uiuas, & moriari locis.*
Hac tibi tantisper subito sunt missa libello,
Immemores ne nos esse querare tui.
Pauca equidem fateor, sed dii dent plura rogatis,
Multiplicentque suo vota fauore mea.
 645. *Postmodo plura leges, & nomen habentia verum:*
Et pede quo debent acria bella geri.

P. OVIDI NASONIS
DIRÆ
IN QVENDAM, QVEM VOCAT
IBIN:
ET INEAS
VALERII ANDREÆ DESSELI
IVRISCONSULTI,
NOTÆ.

Vers. **T**EMPVS AD HOC LVSTRIS BIS IAM MI-
I. HI QVINQVE PERACTIS, OMNE
FVIT MVSAE CARMEN INERME MEÆ] In can-
dem rem 4. Tristium elegia 8. Ouid.

*Iamq̃, decem lustris omni sine labe peractis
Parte premor vita deteriore meæ.*

Natus autem Ovidius annos erat quinquaginta,
cū ab Augusto, quod tres libellos amatoriae artis
conscripsisset, exilio damnatus est. verba sunt Au-
relij Victoris, in Augusti vita. Aetatem ipse suam
vindicat 4. Trist. eleg. 9.

*Postq̃, meos ortus Piseā vinctus oliuā
Abstulerat decies pramia victor eques:
Cūm maris Euxini positos ad laua Tomitas
Quarere me lasi principis ira iubet.*

Tempus verò, quo ad Tomitas relegatus est, lib. 1.
eleg. 10. Trist. notat his verbis:

*Aut hac me, gelido tremere cūm mense Decembri,
Scribentem medijs Adria vidit aquis.*

Ceterū apud Tomitas exul, vel, ut alijs placet, in
itinere ipso *Diras* has scripsit in quendam, quem
suppresso nomine *Ibidem* appellauit: Callimachum
hac in re secutus, qui Apollonium Rhodium Ar-
gonauticorum scriptorem, & patriæ Alexandriae
& præceptor Callimacho ingratiſſimum isto no-
tarat nomine. Suidas: Ἰβὶς ἐστὶ τὸ πρῶτον Ἰβητικὸν
νοῦν εἰς ἀσπίφειαν καὶ λοιδορίαν εἰς τινὰ Ἰβιν, γενόμε-
νον ἐκ θρόνου τοῦ Καλλιμάχου. ἦν δὲ ἔτι Ἀπολλωνίου, ὁ
ῥαψῶδας τὰ ἀργοναυτικά. Noster:

*Nunc quo Battia des inimicum deuouet Ibin,
Hoc ego deuoueo teq̃, tuosq̃ modo.*

Quem imitatus Politianus, in Nutricijs, de Calli-
macho ita canit: Et nunc ingratum tenebrosus deuouet
Ibin. Et certè non immeritò sortitus id nomen est

A Apollonius, & quem graphicè admodum hīc de-
pingit Ouidius, cū tanta sit volucris eius spurci-
ties, vt rostri ad uncitatem per eam se partem pro-
luat, qua reddi ciborum onera maximè salubre
est, vt ait Plinius 8. Nat. Hist. cap. 32. Strabo lib. 17.
duplicem facit, vti & Herodotus: alteram forma &
magnitudine ciconiæ non absimilem; nigram al-
teram: quarum illa etiam referta sit Alexandria.
Vt vel hinc fortè Apollonium Alexandrinum hoc
nomine ornatum voluerit Callimachus: neque
enim Zaroti hīc argutiæ & subtilitas placet. Verba
Strabonis sunt: ἡμερῶτα τον δ' Ἰβὶς, πελαργώδης μὲν
καὶ ῥῆμα καὶ μέγεθος. διὰ τὴν δὲ τὴν χροῖαν ἢ μὲν πελαρ-
γώδης, ἢ δ' ὅλη μέλαινα. μέση δ' αὐτῶν ἅπασα τριῶν
ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. De priore etiam M. Tullius 2. de
Nat. Deorum, *auem esse excelsam, rigidis cruribus, cor-
neo proceroq̃, rostro, quæ maximam vim serpentum in Ae-
gypto conficiat atque consumat: atque hinc fieri, vt vīna
nec morsu noceat, nec odore mortua.* Plutarchus etiam,
Commentario, πότερ' αὖ τῶν ζῴων φρονιμώτεροι, τὰ
χερσαῖα ἢ τὰ ἐνυδρῆ, ait Egyptios primū obser-
uasse atque imitatos esse τῆς Ἰβέως τὸν ἐπὶ τοῦ στόματος
ἄλμη καὶ ἀειρομένης, *ibidis pro lutionem alui, per intesti-
norum vltimam extremitatem ingesta marina aqua sese
purgantis.* Idemq̃ libello, an seni gerenda sit Resp.
de odore eius, τὴν Ἰβιν λέγουσιν, ὅταν παλαιὰ γενομέ-
νη, τὸ βρομῶδες σκοπνεύσῃ καὶ θολερὸν, εὐωδέστερον τὸ
ἀρωματικὸν ἵσχειν. *Ibin* aiunt, cūm vetus facta est, exha-
latis virosis & turbidis partibus, odoratiorem habere aro-
maticam virtutem. Quem verò ficto hīc *Ibidis* nomi-
ne innuat Ouidius noster, non ex facili equidem
dixerim, nec annuerim aliorum ea de re coniectu-
ris. Apud Liliū Gyraldū, hominem sanè dili-
gentissimū, Dialogo 4. Historiæ Poëtarum, Pīso
fragmenta

fragmenta quædam Cæcilij Minutiani Apuleij adducit, è quibus, quem simulato Ovidius nomine *Ibin* appellat, *Coruinum* fuisse constet, qui poëtæ exulantis vxorem sollicitavit. Ex eodem fonte Cælius Rhodiginus libr. 13. Antiq. Lect. cap. 1. ita ait: *Auctor est Minutianus Coruinum ab Ovidio appellatum fuisse Ibin, ex aui fœditate, cui ventrem rostro purgare institum sit; & hoc ex Callimachi imitatione: pulsum quoque in exilium, quod Augusti incestum vidisset.* Verum penes auctorem fides sit; mihi enim nondum visum fragmentum istud. Causam cerè huius tam diræ imprecationis ac maledicentiæ, sollicitasse *Ibin*, quisquis idemum fuerit, exulantis vxorem, maleque de Ovidio apud Augustum & in foro locutum, quo diutius apud Tomiras exulantem remoraretur, auctor est in his ipsis *Diris* Ovidius:

Ille relegatum gelidos Aquilonis ad ortus

Non finit exilio delituisse meo.

Vulnera quoque immotis requiem quærentia vexat:

Iactat & in tota nomina nostra foro.

Perpetuoque mihi sociatam fœdere lecti,

Non patitur miseri funera flere viri.

Addam & illud; hunc fortè ipsum poëtæ aduersarium, suppresso itidem nomine, indicari etiam 3. *Trist. eleg. 11.*

Et tamen est aliquis, qui vulnera cruda retractet,

Soluat & in mores ora diserta meos.

Iam verò σκοτεινὸν atque obscurum hoc esse poemata, quisquis legerit, mox deprehendet: nec Ovidius ipse inficiatur, dum se Callimachi, & titulo & obscuritate fatetur æmulum. Inter cetera sanè, quæ illius exstant, nullum est adeò obscurum, atque historiis cæcis inuolutum, ut hoc, quod in manibus est, in *Ibin* effusum: sudaruntque in eo illustrando Domitius Calderinus, Christophorus Zarotus, Ioan. Bapt. Egnatius, Iac. Micyllus, Franc. Sanctius Brocensis, Rhetor Salmantinus, ac postremo Hercules Ciofanus Sulmonensis. De cæteris nihil dico, cum breuia tantum Scholiola, idque saluatim dederint. De Calderino iudiciū adscribam Angelii Politiani, viri disertissimi ingenij, è *Miscellan.* cap. 75. ut missa faciam, quæ c. 9. fusiùs de Domitio scripta: *Enarrauit Domitius libellum Nasonis in Ibin, præfatus ex Apollodoro se, Lycophrone, Pausania, Strabone, Apollonio, aliisque Græcis, etiam Latinis, accepta scribere. Multa in eo Commentario vana ridiculaque confingit, & comminiscitur ex tempore, commodoque suo, quibus fidem facit, aut se frontem penitus amisisse, aut tam magnum sibi fuisse intervallum inter frontem & linguam (sic ait quidam) ut frons comprimere linguam non potuerit.* Hæc de Domitio Politianus. De Zaroto sanius rectiusque non iudicem; qui è vetere incertoque interprete meliora sæpè non producit, nescio è quo cerebro nata. Nos è nostro id non audemus. conabimur tamen è probis probatisque scriptoribus tenebris istis lucem aliquam adferre: ubi frustra; aliorum argutias vel indicasse fuerit satis.

LVSTRIS] *Lustrum*, inquit Servius in *Aeneid.* 1. dictum, quod post quinquennium unaqueque ciuitas lustrabatur. Et Servio melior auctor M. Varro 5. de Ling. Latina: *Lustrum nominatum tempus quinquennale, à Luendo, hoc est soluendo, quod quinto quoque anno vectigalia, & vltro tributa per Censores persolvebantur.* Accedat Pompeius Festus, qui *Lustrum* nunc tempus quinquennale, nunc populi lustrationem significare ait. T. Liuius etiam *Lustrum* à Servio Tul-

lio & institutum & appellatum auctor est, à lustrato in campo Martio post censam ciuitatem exercituve hinc non malè quis, Servij, Liuij ac Festi auctoritate nixus, *Lustrum* dicat non tam à *Luendo*, ut Varro, quàm à *Lustrando* ductum, nisi constaret *Lustrare* pro expiare, à *Luendo*, secundum Varronem dici. Quod verò *Lustrum* quinquennale sit spatium, pluribus contra Ant. Nebrissensem in *Quinquagena* disputat Ios. Castalio I. C. Romanus, *Observationum in Criticos* cap. 10. & *Variarum Lectionum* cap. 22. Et alioqui doctissimus poëta noster id satis indicat, etiam alijs locis plurimis, quæ hic congerere non vacat.

2. *OMNE EVIT MYSA CARMEN INERME MEA*] Hic mores suos, candoremque & ingenium minimè maledicum indicat Naso. *Carmen*

B inerme vocat, quod iambozum maledicentiæ non seruiert, nec adhuc quemquam læserit.

3. *NULLAQUE QUÆ POSSIT, TOT SCRIPTIS MILLIBVS, EXSTAT LITTERA NASONIS, SANGVINOLENTA LEGI*] Plenius lib. *Tristium* 2. extremè

Non ego mordaci distrinxi carmine quemquam,

Nec meus ullius crimina versus habet.

Candidus à salibus suffusus felle refugit:

Nulla venenato littera missa ioco est.

Inter tot populi, tot scripti millia nostri,

Quem mea Calliope læserit, vnus ero.

Et lib. 3. elegia 14. de Ponto; *Exstat adhuc nemo sciens ore meo.*

5. *NEC QVEM QVAM NOSTRI, NISI ME, LÆSARE LIBELLI, ARTIFICIS PERIIT CVM CAPYT ARTE SVA*] Eadem alibi ac frequens poëtæ querela est. Lib. 1. *Trist.* eleg. 1. *Ingenio sic fuga parva meo.* 2. *Trist.* initio:

Quid mihi nobiscum est, infelix cura, libelli,
Ingenio perij qui miser ipse meo?

Paullo post: *Ingenio est pœna reperta meo.* Lib. 3. *Ingenio perij Naso poëta meo.* Pari modo 3. de Ponto: *Læsus ab ingenio Naso poëta suo.* Et 2. de Ponto, eleg. 7.

Artibus ingenij quasita est gloria multis,

Infelix perij dotibus ipse meis.

Atque alijs locis plurimis. Quod verò ab ingenio se suo læsum queritur Naso, verum id est. Ita enim ipse 2. de Ponto eleg. 9.

Necne roges, quæ sit, stultam quam scripsimus artem,

Innocuas nobis hæc vetat esse manus.

Et quid præterea peccavi querere noli,

Ut pateat sola culpa sub arte mea.

En duplicè exilij causam quarum alteram & hic & alibi studio supprimit, nec doctorum industria studiumque assequi adhuc potuit; alteram fatetur ingenuè: ob quā solam exilio damnatum Nasonem asserit in Augusto Victor. Sidonius tamen Apollinaris etiam alteram suggerit, quod nimirum Iuliam Augusti filiam proiecitæ libidinis, supposito Corinnæ nomine adamauerit. sic ille *Carm.* 23.

Notum Naso tener, Tomosque, missum,

Quondam Casarea nimis puella

Ficto nomine subditum Corinnæ.

7. *VNVS (ET HOC IPSVM EST INIVRIA MAGNA) PERENNEM CANDORIS TITVLVM NON SINIT ESSE MEI*] *Vnus*, quem *Ibidis* deinceps nomine notabo.

PERENNEM CANDORIS TITVLVM] De quo 3. de Ponto, eleg. 4.

Viribus

Viribus infirmis vestro candore valemus:
Quem mihi si demas, omnia rapta putem.
 Et iure gloriatur titulo isto Naso: nam *Candor in hoc*
quo res inter mortua panè, ut idem 2. de Ponto eleg. 5.
 canit.

II. ILLE RELEGATVM GELIDOS AQUILONIS
 AD ORTVS NON SINIT EXILIO DELITVISSE
 MEO] Hinc equidem conijcio in exilio ipso poëma
 hoc videri scriptum, non in itinere; in quo Tri-
 stium pleraque conscripsit.

ILLE RELEGATVM] *Relegatus*, inquit I. C. est is, cui
 prouincia, vel Roma, vel continentibus eius, perpetuò, vel
 ad tempus, interdicitur, l. 14. D. de interdictis, releg. &
 deport. Est ergò *Relegatio* velut insulae vinculum,
 cum relegato egredi insula non liceat: retinet ta-
 men iura ciuitatis, bona quoque omnia, præter ea,
 si qua ei adempta sunt. *Deportatio* verò & ciuita-
 tem tollit, & bona adimit, d. l. 14. D. eod. *Exilium* æ-
 quum vtrique commune est, sæpè tamen ad solam
Deportationis speciem contrahitur: & ita capio poë-
 tam nostrum, Trist. 2.

Adde quodd edictum quamuis immite minaxq;
Attamen in pæna nomine lene fuit.
Quippe relegatus, non exul, dicor in illo:
Parcaq; fortuna non tibi verba mea.
 Trist. 5.

Ipsè relegati, non exulis vtitur in me
Nomine; tuta suo iudice caussa mea est.
 GELIDOS AQUILONIS AD ORTVS] Ad Tomi-
 tas. Tomos Ponti oppidum est Medee crudelitate &
 fratricidio nobile, vnde loco illi nomen *τομὸς τοῦ τί-
 μω* seco. sic lib. 3. Trist. eleg. 9.

Inde Tomos dictus locus est, quia fertur in illo
Membra soror fratris consecuisse sui.
 Notissimum verò vel ex Ouidio nostro regiones
 illas Aquilonis siue Boreæ flatibus vehementissi-
 mis esse obnoxias:

Dum patet & Boreas, & nix iniecta sub Arcto,
Tum patet has gentes axe tremente premi.
 Illud panè fugerat, legi aliàs, *Gelidas Aquilonis ad*
Arctos: quam lectionem agnoscit & Domitius.

13. VULNERA QVE IMMITIS REQUIEM QVÆ-
 RENTIA VEXAT, IACTAT ET INTOTO NOMI-
 NA NOSTRA FORO] *Vulnera* vocat exilij causas.
 Quod sequitur, sic lego: *Iactat & in toto nomina no-*
stra foro. Malè enim in editis nonnullis crimina; se-
 cutulque sum auctoritatem Apuleij in Apologia:
Qui tibi plurimas postea contumelias dixit coram, & ad-
iuuante patruo fecit? qui nomen tuum pro tribunalibus
ventilauit? Pro tribunalibus enim lites accusatio-
 nesque instituebantur, conuitiaque iaciebantur:
 Hinc *canina facundia*, Appio apud Sallustium. La-
 tantius lib. 6. cap. 18. Sed quia ipse caninam illam fa-
 cundiam, (sicut Sallustius ab Appio dictum refert) exer-
 cuit, voluit quoque hominem canino more viuere. Prudẽ-
 tius in Hamartigenia: *Inde canina foro latrat facundia*
toto. Respiciens ad Varronis Atacini illa: *Latrant fo-*
ra, classica turbant. B. Hieronymus epist. ad Furiam:
Omnis consonat chorus, & latrant vniuersa subsellia. Ex
 his proba etiam videatur lectio ista: *Iactat & in toto*
verba canina foro. Quam & Læuinus Torrentius in
 Epod. 6. Horatij, & vetus Ciofani codex agnoscit.
 Non muto tamen; aliàs eadem totidem ferè verbis
 repeti infrà fatendum erit, v. 233. Et certè quoquo
 legas modo, Ouidius *Ibin*, ut maledicum & accusa-
 torem, traducere voluit, & Cynicis illis Philoso-

A phis, quorum nota & notata priscis mordacitas,
 comparare. Zarori hîc de rabidis canibus explica-
 tio non placet.

15. PERPETVOQVE MIHI SOCIATAM FOEDE-
 RE LECTI NON PATITVR MISERI FVNERA
 FLERE VIRI] Sollicitabat enim Ouidij vxorem
Ibis, ut dictum iam antè. *Perillam* intelligit, si modò
 ea quam tertiam Ouidij vxorem fuisse volunt, &
 ad quam poëta elegia est. Fuere enim vxores tres
 Nasoni, quarum cum tertia coniunctissimè, dum
 licuit, vixit. Noster eleg. 9. lib. 4. Trist.

Panè mihi puero nec digna, nec utilis vxor
Est data, quæ tempus per breue nupta fuit.
Illi successit, quamuis sine crimine, coniux,
Non tamen in nostro firma futura toro.
Vltima, quæ mecum seros permansit in annos,
Sustinuit coniux exulis esse viri.

B NON PATITVR MISERI] al. viui, ut non abludat
 Comici illud, *Viuis vidensq; pereò*. De vxore ma-
 riti in exilium discessum deplorante i. Tristium
 eleg. 2.

At pia nil aliud quàm me dolet exule coniux:
Hoc vnum nostri scitq; gemitq; mali.
 Et eleg. 3. dum Roma excederet:
Vxor amans flentem, flens acrius ipsa tenebat,
Imbre per indignas vsque cadente genas.
 Et quæ sequuntur.

17. ET QVI DEBERAT SVBITAS EXTINGVE-
 RE FLAMMAS IS PRÆDAM MEDIO RAPTOR
 AB IGNE PETIT] Elegans tralatio, ab ædium in-
 cendio sumpta.

19. CVMQVE EGO QVASSA MEÆ COMPLE-
 CTAR MEMBRA CARINÆ, NAVFRAGII TA-
 BVLAS PVGNAT HABERE MEI] Idem innuere
 Nasonem existimo i. Trist. eleg. 5. ad vxorem:

Te mea supposita est veluti trabe fulta ruina,
Si quid adhuc ego sum muneris omne tui est.
Tu facis ut spoliū non sim, nec nuder ab illis;
Naufragij tabulas qui petiere mei.
 Et mox, de hoc ipso fortasse Ibide:
Sic mea nescio quis malefidus rebus acerbis
In bona venturus, si paterere, fuit.

Vt autem hîc quassa membra carina vocat, sic i. eleg.
 2. Trist. *Soluere quassata parcite membra ratis*. Et 4. e-
 leg. 8. *In caua ducuntur quassæ naualia puppes*. Item hîc
 inf. v. 279. *Lacera fracta membra ratis*.

21. NITITVR VT PROFVGÆ DESINT ALIMEN-
 TA SENECTÆ. HEV QVANTO EST NOSTRIS
 DIGNIOR ILLE MALIS!] Alimenta exponit Glossa-
 rium vetus *θετήρια καὶ τροφήα*, hoc est præmia
 educationis, siue quod parentibus nutritionis
 causa à filiis rependitur. Et Hesychius *θετήρια καὶ*
τροφήα explicat *τροφὼν ἀμοιβὰν* nutrimentorum
 retributionem. Legimus liberos parentibus ætate
 confectis alimenta siue *θετήρια* suppeditare le-
 gibus coactos: Græcis νόμοι πελάργαχοι appellantur.
 Hinc etiam illa in Controuersijs Senecæ ac Fabij
 Quintil. Declamationibus: *Liberi parentes alant aut*
vinciantur. Vnde & Athenienses laude dignos pro-
 nuntiabat Alexis, quòd leges eorum cogant pa-
 rentes alià liberis. Auctor Vitruuius pro cæmio lib.
 6. Sensus igitur: Ille, quisquis is est, hostis acerri-
 mus, conatur & vxori & liberis bona adimere,
 quo mihi ætate fracto, & in extremas Ponti oras
 eiecto, alimenta suppeditare nequeant. Rectè pro-
 fugam senectam vocat, quòd procul à finibus Ro-
 manis

manis pulsus, apud Tomitas, Ponti accolae, senescere inglorius cogatur.

23. DI MELIVS] Nota prisca formula. Virgil. 3. Georg. *Dij meliora pjs.* Ovidius 7. Metam. *Dij meliora ravelint.* Tibullus 3. eleg. 4. *Dij meliora ferant.* Pacuvius, apud Varronem 6. de ling. Lat. *Di monerint meliora, atque amentiam auerruncassint tuam.*

QVORVM LONGE MIHI MAXIMVS ILLE EST] Sic 3. Trist. eleg. 2.

Di quos experior nimium constanter iniquos

Participes ira, quam deus vnus habet.

Augustum intelligit, quem Trist. 2. *Presentem conspectumq; deum* appellat. de quo in deorum numerum relato scripsisse libellum se testatur 4. de Ponto eleg. 9.

Peruenient illuc & carmina forsitan illa,

Qua de te scripsi calite facta nouo.

Quod verò Augustus poëtae nostro bona minimè ademerit (nam de Germanico loqui Ovidium Zaroti somnium est) ipse abunde testis est 2. Trist.

Ille nostra die, qua me malus abstulit error,

Parua quidem periit, sed sine labe domus.

Et mox:

Insper accedunt, te non adimente, paterna,

Tamquam vita parum muneris esset, opes.

Item alibi:

Idq; Deus sentit, pro quo nec lumen ademptum est,

Nec mihi detractas possidet alter opes.

Relegationis beneficium significat, ab Augusto acceptum: aliàs eorum, qui exilio erant damnati & deportati, bona publicabantur.

25. HVIC Igitur MERITAS GRATES, VBI CUNQUE LICEBIT, PROTAM MANSVETO PECTORE SEMPER AGAM] Augusti mansuetudinem clementiamque passim deprædicat poëta. Hinc illa: *Mitissime Caesar*, 2. Trist. Et, *Mitissima Caesaris ira*, 1. Trist. eleg. 2. Item, *Cæsare nil ingens mitius orbis habet*, 5. Trist. 2. Itemque illud, de Ponto 1. eleg. 3.

Sed piger ad pœnas, Princeps, ad premia velox,

Quiq; dolet quoties cogitur esse ferox.

Et passim alibi. Vide 1. Trist. eleg. 8. libr. 4. eleg. 4. libr. 5. eleg. 5.

27. AVDIET HOC PONTVS, FACIET QVOQVE FORSITAN IDEM, TERRA SIT VT PROPIOR TESTIFICANDA MIHI] Hac de re pleni libri Tristium ac de Ponto: at frustra. Mortuus enim in exilio Ovidius Olymp. CXCIX. teste Eusebio, hoc est ann. V. C. DCCC. LXX. Kal. Ianuarij, ætatis LX. Tiberij regnantis quarto.

29. ATTU CALCASTI QVI ME, VIOLENTE, IACENTEM, QVAM LICET ET MISERO DEBITVS HOSTIS ERO] Legunt alij: *Qua licet, heu misero debitus hostis ero.* Alij ex manuscripto. *Quod licet, heu misero,* &c.

31. DESINET ESSE PRIVS CONTRARIVS IGNIBVS HVMOR, IVNCTAQVE CVM LVNA LVMINA SOLIS ERVNT] Perpetuum & irreconciliabilem se Ibidi inimicum futurum scribit, idque pulcherrima similitudine, à rebus semper contrarijs & pugnantibus sumpta. Similia verò ἀδύνατα apud poëtas passim obuia. Seneca Thyeste:

Antè cum flammis aqua,

Cum morte vita, cum mari ventus fidem

Fœdusq; iungent.

Idem Herc. furente:

Prin-

Extinguet ortus, referet occasus diem,

Pax antè fida niuib; & flammis erit.

Paria apud nostrum 1. Trist. eleg. 7. apud Claudian. in Olybrij & Probinii Consulaturn, apud Horat. Propert. alios.

33. PARSQVE EADEM CÆLI ZEPHYROS EMITTET ET EVROS, ET TEPIDVS GELIDO FLABIT AB AXE NOTVS] Ventos hos cardinales, qui quattuor, pulcherrimè describit 1. Trist. eleg. 2.

Nam modò purpureo vires capit Eurvs ab ortu,

Nunc Zephyrus sero vespere missus adest.

Nunc gelidus sicca Boreas bacchatur ab Arcto,

Nunc Notus aduersa praelia fronte gerit.

Item 1. Metamorph. & Manilius 4. Astron. Verum optimè ad illustrationem loci huius Gellius lib. 1. cap. 22. Tres, inquit, sunt venti orientales Aquilo, Vulturius, Eurvs: quorum medius Eurvs est. His oppositi & contrarij sunt alij tres occidui: Caurus, quem solent Græci ἀγέως vocare; is aduersus Aquilonem stat: item alter Fauonius, qui græcè vocatur ζέφυρος; is aduersus Eurum stat: tertius Africus, qui græcè vocatur λίψ; is aduersus Vulturium stat. Plura Seneca 5. Natural. Quæst. cap. 16. & Sebastianus Foxius De naturæ Philosophia, lib. 3. cap. 4. atque alij.

35. ET NOVA FRATERNQ VENIET CONCORDIA FVMO, QVAM VETVS ACCENSA SEPARAT IRA PYRA] Confirmat ἀδύνατον Eteoclis & Polynicis fratrum exemplo, quorum nota discordia concordi scriptorum voce. Cognita enim Oedipi patris impietate, quod Iocastam matrem duxisset uxorem, domo vetuerunt egredi. Sumpto regno ita inter illos conuentum, vt alternis singuli annis cum imperio essent. Eteocles itaque finito anno, fratri regnum ex fœdere petenti cedere noluit. Hinc bellum, quo Thebæ captæ, fratresque mutuis vulneribus conciderunt. Quibus cum Thebis parentaretur (verba sunt Hygini cap. 68.) etsi ventus rebemens esset, tamen se nunquam in vnam partem conuertit, sed alius aliò seductus est. Pausanias in Bæoticis: Φασι γὰρ καὶ ἀπὸ τῶν καλεσμένων ἡρώων οἱ Θεαῖα, καὶ τοῖς πασι ἐναγίζειν τοῖς ὀιδιποδείοις. τέποις δὲ ἐναγίζόντων αὐτῶν, τὴν φλόγα, αἰσχυρῶς καὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς καπνὸν διχῆ διίπαθ. Ovidius noster 5. Trist. eleg. 6.

Ipsa sibi discors, tamquam mandetur ab illis,

Scinditur in partes atra fanilla duas.

Hoc, memini, quoniam fieri non posse loquebar.

Et me Battiaides iudice falsus erat.

Adscribam & Bianoris epigramma Græcum, è lib.

3. Antholog.

Οἱ δὲ ποδείοι πεδῶν θύβη πρὸ φέου ἀπὸ πανώλης τύμβου ἐπὶ ζώντων αἰσθ' ἀνετὺ δορξάτων. Κείνης οὐτ' αἰδὴς ἀδ' αμαόσατο, κὴν ἀχέροντι μάρανται κείνων χῶ πρὸ φέου ἀντίπαλοι. Καὶ πύρρ' ἡλεῖ ξανὸν ἐναντίον αἰελεενοί. Παῖδες, ἀκαμήτων ἀψάμενοι δορξάτων.

Huic alterum accedat, ab Aufonio sic editum:

Nec Stygijs lucis ineunt sua fœdera fratres

Oedipodionida, de misero, ab! miseri.

Namq; etiam ex vno surgentes aggere flamma

In diuersa sui dissiliunt cineris.

Infandos iuuenes, quos nec discordia cassos

Luce, nec in semet linquit atrox animus.

Atque vtinam & Thebas quissent partitier ipsas,

Regnorum & metas, vt cinerum nebulas.

37. ET VER AVTYMNO, BRYM & MISCEBITVR ÆSTAS,

ÆSTAS, ATQVE EADEM REGIO VESPER ET OR-
TVS ERIT] Altera τῷ ἀδωάτῃ amplificatio. Ver
prima æstatis pars est. Et ver quidem Varro vel à
Vertendo, vel à Vitore deducit, quòd tum inci-
pant virere virgulta & vertere tempus anni. Au-
tumnus æstatis labentis pars est, quamquam Servius
hieme comprehendi asserat. Auctor mihi Virgil.
1. Georg.

Quid tempestates autumnī & sidera dicam?

Atque ubi iam breviorq; dies, & mollior æstas,

Quæ vigilanda viris, & cùm ruit imbriferum ver.

BRVMÆ MISCEBITVR ÆSTAS] Servius apud
priscos annum in duas tantum partes diuisum scri-
bit, hiemem nimirum atque æstatem. Non malè
quidem ille in hac partitione. Verum errat, dum
sex hiemi, sex æstati menses tribuit, cùm æstas
maior annī partem, etiam autumnum, ut
iam diximus, complectatur. Illud panè fugerat,
distichon hoc in manus præcedenti præponi, nec
malè.

41. QVAM DOLOR HIC VMQVAM SPATIO EVA-
NESCERE POSSIT, LENIAT AVT ODIVM TEM-
PVS ET HORA MEVM] Repetitur distichon hoc in-
frà versu 135. desideraturq; in libris nonnullis, &
in Maffeiano apud Ciofanum, rectè.

43. PAX ERIT HÆC NOBIS, DONEC MIHI VITA
MANEBIT, CVM PECORE INFIRMO QVÆ SO-
LET ESSE LVPI] Non dissimile illud Flacci,
Epod. 4.

Lupis & agnis quanta sortitò obtrigit,

Tecum mihi discordia est.

Luporum siquidem & agnorum inimicitia sunt
perpetuæ & à natura. Homerus Iliad. χ.

Οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄγνες ὁμόφρονά θυμὸν ἔχουσιν

Ἀλλὰ κακὰ φρονέουσιν διάμπερες ἀλλήλοισι.

Videnda proueria *Ouem lupo committere*; apud E-
rasimum, & πρὶν καὶ λύκῳ δὲν ποιμαίνει σαι, apud Sui-
dam. Huiusmodi concordiam *λυκοφιλίαν* vocant
Græci. Plato epist. 3. Ταῦτα μὲν τὴν ἐμὴν καὶ σὴν λυκο-
φιλίαν καὶ ἀκοινωνίαν διὰ σέ ἀπειργάσεται.

45. PRIMA QVIDEM COEPTO COMMITTAM
PRÆLIA VERSV, NON SOLEANT QVAMVIS
HOC PEDE BELLA GERI] *Cæptum versum* appellat
Elegiacum, inquit Domit. quasi imperfectum &
extremo pede fraudatum. & sic Ovidium velut
claudum prodire in pugnam ac ciere bellum ait:
Non soleant quamvis, &c. Bellè sanè. Tu *cæptum ver-
sum* intellige, quo hæc in Ibin scribere est orsus, E-
legis videlicet: quæ explicatio ut simplicior, ita me-
lior. Mœsta enim suapte natura elegia est, nec bel-
lo apta. unde *miserabiles elegi* Horatio 1. od. 33. Idem
in Arte:

Versibus impariter iunctis querimonia primum,

Pōst etiam inclusa est voti sententia compos.

Mordacitati verò & dicerijs Iambus seruit, qui &
ob id in hostem stringendus. Ovidius noster de
Iambo, hinc in fine:

Postmodò plura leges, & nomen habentia verum,

Et pede, quo debent acria bella geri.

Vide mox infrà.

47. VTQVE PETIT PRIMO PLENVM FLAVEN-
TIS ARENÆ NONDV M CALFACTI VELITIS
HASTA SOLVM] Velitares hastas intelligit Turne-
bus lib. 14. cap. 11. Aduersar. hoc est, iaculatorias,
quibus eminus iaculabantur, proinde alijs leuio-
res. Lipsius quoq; lib. 3. de Milit. Rom. *Iaculatorem*

pro Velite ab Ouidio innui ait: nam Velites poëtæ
æuo negat fuisse. Dicti autem *Velites* quasi Voli-
tes, à Volando, si Festo Pompeio vel Paulo potiùs
credimus. Vide Vegetium lib. 3. cap. 16. de re mili-
tari, & Isidorum 9. Etymologiarum. Hi *leuis arma-
tura* dicti. Cæsar 7. belli Gallici: Galli inter equites ra-
ros, sagittarios, expeditosq; leuis armatura interierunt.
Liuius lib. 30. *Velitibus* (ea tunc leuis armatura erat)
vias complexit. Quare velitationem publico certa-
mini opponit Vegetius lib. 3. cap. 9. De vsu Veli-
tum, de quæ armis eorum Valer. Max. lib. 2. cap. 3.
memorabilem.

51. ET NEQVE NOMEN IN HOC, NEC DICAM
FACTA LIBELIO, TEQVE BREVI, QVI SIS,
DISSIMVLARE SINAM] Nomen etiamnum quæri-
mus. *Facta*, puta causas odij in Ibinem Nasonianis,
ex parte indicantur suprà:

Vulneraq; immitis requiem quærentia vexat,
Iactat & in toto crimina nostra foro.

53. POSTMODO SI PERGES, IN TE MIHI LIBER
IAMBVS TINCTA LYCAMBEO SANGVINE TE-
LA DABIT] Nota Iambica mordacitas. Vnde & A-
ristoteles de arte poët. à conuiciando vult dictum,
ὁπ, inquit, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ τῷ ἰαμβίζειν ἀπὸ λόγου &
Strabo, ὁ δὲ ἰαμβὸς κακισμὸς οἰκείος ἐστὶ, καὶ τὸ ἰαμ-
βίζειν. Terentianus, de Iambo Archilochio verba
faciens:

Adusta felle qualis antè carmina

Dabas amarus, vltor impotens tui.

Archilochum enim primum Iambis vsu volunt.
Horatius in Arte: *Archilochum proprio rabies armauit*
Iambo. Et in Epodis:

Archilochus isto seuit iratus metro

Contra Lycamben & filias.

Lycamben enim locerum suum, à quo repudiatus
erat, quo minùs desponsatæ filia nuptijs fui pos-
set, virulentis & maledicentissimis poematis ad
laqueos adegit. Auctores Pausanias in Achaicis,
Aristot. 3. Rhet. & alij. Adscribam & M. Fabij ver-
ba è lib. 10. Orator. Institut. Summa, inquit, in hoc
(Archilochi) *vis elocutionis*, cùm valida tum breues vi-
brantesq; sententia, plurimum sanguinis atque neruo-
rum, &c. Pulchrè ergo Naso per tela Lycambæ san-
guine tincta, Iamborum virulentiam, maledicen-
tiæque Archilochi insinuat. *Liberum Iambum* vo-
cat, ut 1. de Remed. sub finem: *Liber in aduersos ho-
stes stringatur Iambus*.

55. NVNC QVO BATTIADES INIMICVM DEVO-
VET IBIN, HOC EGO DEVOVEO TEQVE TVOS-
QVE MODO] Nō repeto, quæ è Suida suprà scripti.
Battiades, Callimachus, quia ὁ δὲ Βάττις ἢ Μεσση-
μας, ut est in Suida. Alij à Battorege, Cyrenes con-
ditore, ita vocatum volunt, & Cyrenenses omnes
Battiadas dictos.

57. VTQVE ILLE HISTORIIS, &c.] Tenebrosum
hinc vocat in Nutricijs Politianus.

59. ILLIVS AMBAGES IMITATVS, IN IBIDE DI-
CAR] al. in Ibida dicam, id est in uchar & incurram in
Ibin. elige.

63. VTQVE MEI VERSVS, &c.] *atra* infausta. Sic
atram lucem, tristem & infelicem vocat Seneca in
Hippol. v. 1212. Contrà *candidos dies*, pro faustis, &
candidos soles Catullus. Græcè λευκὴν ἡμέραν διαγα-
γεῖν, apud Phrynichum, id est ἡδῆσαν καὶ ἰλασθῆναι. Et
Hesych. λευκά, φαίδεα, λαμπρά, hilaria & illustra.
Vide Suidam in dict. λευκὴ ἡμέρα.

65. HÆCTIBINATALI FACITO, IANI QVE CA-
IENDIS] Infelicem tristemque Ibidi natalem im-
precatur, quo felicia lætaque precari solebant Ro-
mani, vt & Kalend. Januarijs. i. Fast.

*Prospera lux oritur, linguis animisq; fauete,
Nunc dicenda bono sunt bona verba die.*

67. DI MARIS ET TERRÆ, QUIQVE HIS ME-
LIORATENETIS INTERDIVERSOS CVM IOVE
REGNA POLOS] Apud priscos & poëtæ & oratores
nullam orationem, nisi inuocatis primùm numi-
nibus, inchoabant. De Oratoribus Val. Maximus
prologo lib. i. De poëtis, notissima res, ve ex Phi-
lostrato in Heroicis, qui deos ἡγεμόνας εἶναι ait τοῖς
ποιηταῖς τῆς πόσεως ὡδῆς. Quin & reges ad militem
verba facturi ab inuocatione ista auspiciū sume-
bant. Exemplā apud Liuium. Et tale illud Virgilij
9. Æneid. *Præfatus diuos solio rex insit ab alto.* Ad quē
locum Seruius. Ouidius itaque, quo facilius diris
impetere ac conficere Ibidem queat, ab inuocatio-
ne deorum orditur, maiorum ac minorum gen-
tium. Maiorum gentium deos intelligit (quos et-
iam magnos vocant, meminitque Virgil. 3. Æneid.)
cū ait: *Inter diuersos cum Ioue regna polos.* Suntque
duodecim numero:

*Iuno, Vesta, Minerva, Ceres, Diana, Venus, Mars,
Mercurius, Ioui, Neptunus, Vulcanus, Apollo.*

Quos & Consentes appellabant, qui à Consilio Io-
uis erant, ita dicti, quod consentirent in eo, quod
gerendum esset. Hæc loco huic sunt satis. Plura Iu-
lianus Aurelius, & Gyraldus, de Dijs gentium.

71. IPSA QVE TV TELLVS, IPSVM CVM FLVCTI-
BVS ÆQVOR, IPSE MEAS ÆTHER ACCIPE
SVMME PRECES] Tellus, terræ dea: terra verò ipsum
elementum est. Primus τῷ παντὸς ἐδυνάστευσεν Cæ-
lus, ducta Tellure vxore, vt initio Biblioth. suæ ait
Apollodorus. Eadem hæc dea est cum Maia, ac
Magna Deūm matre: dicta & Bona dea, & à Fa-
uendo Fauna. Aurelius lib. 3. c. 8. de cognom. deo-
rum gentil.

73. SIDERA QVE, ET RADIIIS CIRCVMDATA
SOLIS IMAGO, LVNA QVE, QVÆ NVNQVAM
QVO PRIVS ORE MICAS] Sidera inter deos nume-
rabat veterum superstitio, & sic Seneca in Herc.
furente deos vocat sidera: *Ferro minax hinc terret O-
rion deos.* Solem quoque pro summo deo coluisse
Gymnosophistas, auctor Philostratus. Dictus Sol,
quod solus ita luceat, vt ex eo dies sit. Vnde fortè
Macrobio placuit deos omnes ad solem referre.
Denique Lunam dictam volunt à Lucendo, quod
luce luceat aliena. Catullus in Carm. sæculari: *Et no-
tho es Dicta lumine Luna.*

75. NOXQVE TENEBRARVM SPECIE REVE-
RENDA TVARVM, QVÆQVE RATVM TRI-
PLICI POLLICE NETIS OPVS] Sic Euripidi πότνια
νύξ, vt pote dea, & quidem Pronuba, teste Claudi-
ano, 2. de Raptu Proserp.

*Stat pronuba iuxta
Stellantes nox picta sinus, &c.*

QVÆQVE RATVM TRIPLICI] *ratum*, firmum,
constans. Parcas intelligit, Clotho, Lachesis, & A-
tropo: vnde & hinc *netis*, non *nectis*, legendum.

77. QUIQVE PER INFERNAS HORRENDO MVR-
MVR VALLES IMPERIVRATAE LABERIS AM-
NIS AQUAE] Dijs etiam, ipsique Ioui formidabiles
aquæ istæ: per quarum maiestatem dii iurare soliti.
Iupiter enim, vt est in fabulis, à Styge contra Tita-

nas pugna adiutus, per illam iurare deos voluit.
qua de re Hesiod. in Theogonia, Apuleius 6. Me-
tamorph. Hinc Stygis iuratos superis lacus vocat Se-
neca, in Herc. Oeteo, v. 1065. & iuratum superis vn-
dam, in Agamemnone, v. 751. in Thyeste:

—— Talis est dira Stygis

Deformis vnda, qua facit calo fidem.

Homerus Iliad. 6.

Ἰσὼν μὲν τόδ' ἀγαῖα, καὶ ἔργον ὅς ἐυρὺς ὑπερθεῖν,
καὶ τὸ κατειβόμενον συγὸς ὕδωρ (ὅτε μέγας ὁ
ὄρκος δεινότερος τε πέλει μακάρεσσιν θεοῖσι.)

Audiat hoc tellus, lata & vertigine calum,

Atque Stygos subterlabens inamabilis vnda.

Dij cuius iurare timent & fallere numen.

Verfus postremus Virgilij est 6. Æneid. ex Homero
expressus. Lycophron in Cassandra, de Styge
sic ait:

—— Ἐνθα Τερμινεύς

Ὁ ἑκομώτους ἐπέξεν ἀφ' ἑταίροις ἑδρας,
λοιβὰς τ' ἀφ' ἰσίων χερουσέαις πέλαιαις γάνθ',
μέλαιαν γίγαντας καὶ πῖπ' ἡτάναις περθεῖν.

Hoc est, interprete Scaligero:

—— *Qua Terminus*

Iuranda posuit iura supremis deis,

Ire in gigantas atque Titanas parans,

Libamen haustisq; aureis antlans aquæ.

Paria habet Apollon. lib. 2. ἀεζοναυτ. vbi λοιβὴν συ-
γὸς θεοῖσι βίβησιν πάνταςιν, iuramentum Stygis dijs stu-
pendum omnibus ait esse.

79. QVASQVE FERVNT TORTO VITTATIS AN-
GVE CAPILLIS CARCERIS OBSCVRAS ANTE
SEDERE FORES] Ridiculè Zarotus à vitibus, quæ
pedamentis alligantur, sumptum hoc ait, cum
nulli non notus sit furiarum habitus, quo eas poë-
tæ depingunt: vittarum enim loco tribuunt angui-
bus contortis reuinctum caput. vnde & ὀφιοπλο-
κάμης eas vocat Orpheus in Hymnis. Horatius 2.
ode 13.

—— *Et intorti capillis*

Eumenidum recreantur angues.

Tibullus lib. i. eleg. 3.

Tisiphoneq; impexa feros pro crinibus angues

Sæuit, & huc illuc impia turba fugit.

Seneca in Medea, vt alia eius omittam loca, quæ
diligenter ibidem collegit Ant. Delrius:

Adeste, adeste, sceleris vltices dea,

Crinem solutis squallida serpentibus.

Porro furias illas orci custodes faciunt poëtæ. no-
ster hinc, dum ait: *Carceris obscuras ante sedere fores.* Et
lib. 4. Metamorph. *Carceris ante fores clausas adaman-
te sedebant.* Virgil. 6. Æneid.

Tisiphoneq; sedens palla succincta cruenta,

Vestibulum insomnis seruat noctesq; diesq;.

Et post paullo:

Continuò fontes vltix accincta flagello

Tisiphone quatit insultans, toruosq; sinistra

Intentans angues, vocat agmina sæua sororum.

Subijcit statim:

Cernis custodia qualis

Vestibulo sedeat?

Verum, ne quid dissimulem, coniecturam hinc
meam in Marone lubet proponere. Legendum
enim puto:

—— *Tortosq; sinistra*

Intentans angues;

non *toruos*. Sic enim 3. Georg. *Tortosq; Ixionis angues.*

c

Et

Et Ouidius 4. Metam. de Tisiphone: *Tortorq; accingitur angue.* Itemque Seneca, in Thyeste:

Quid ora terras verbere, & tortos ferox

Minaris angues?

At vt vela retraham, pænè facit Tibulli auctoritas, qui *feros angues* furijs etiam tribuit, & Ouidij nostri 4. Metam. inducentis furias, *atros pectentes crinibus angues.*

§1. VOS QVOQUE PLEBS SUPERVM, FAVNI, SATYRIQUE, LARESQUE, FLUMINAQUE, ET NYMPHAE, SEMIDEVMQUE GENVS] Deos minorum gentium intelligit, quos & Plebeios appellabant. Noster 1. Metamor. in descriptione lactei circuli:

Plebs habitat diuersa locis: à fronte potentes

Celicola, clariq; suos posuere penates.

Eodemque libro, Iupiter de seipso:

Nec de plebe deo; sed qui caelestia magna

Sceptra manu teneo.

Hos & minutos nominat Plautus: *Dij me omnes Magni, Minuti, & Patellarij.* Meminitque D. Augustinus 4. de Ciuit. Dei cap. 9.

FAVNI] Hos Latinorum deos appellat M. Varro 6. de lingua lat. *Fauni Dei Latinorum, ita ut Faunus & Fauna sint in versibus, quos vocant Saturnios, in syluestribus locis traditum est solitos fari: à quo fando Faunos dictos.*

SATYRIQUE] Hos leues vocat Ouid. 1. de Arte, eosque *ἑρπύλλων* dictos vult Macrobius, quod sint in libidinem proni. Aliter Phornutus. quem vide, & Isaacum Casaubonum Commentario de Satyrica Græcorum. Lege & Pausaniam in Atticis, & B. Hieron. in vita Paulli eremitæ.

LARESQUE] Lares, dij domestici. vnde & patrios nominat Tibullus lib. 1.

Sed patrij seruate Lares, aluistis & ijdem,

Cursarem vestros cum tener ante pedes.

SEMIDEVMQUE GENVS] Hos Græci ἡμιθεοὶ vocant. Ouid. 1. Metamorph.

Sunt mihi semidei, sunt rustica numina Nymphae,

Faunig; Satyrig; & monticola Syluani.

Ita enim in duobus MSS. repperi.

83. DENIQUE AB ANTIQVO, DIVI VETERESQUE NOVIQUE IN NOSTRVM CVNCTI TEMPVS ADESTE, CHAO] In quibusdam codd. *chori* legi, pro *Chao*, notatum alijs. *Chao* tamen rectè habet. *Antiquum* vocat *Chaos*, vrpote à quo mundi auspicium sit, vt idem canit 1. Metamorph.

Ante mare & terras, & quod tegit omnia calum,

Vnus erat toto naturæ vultus in orbe,

Quem dixere Chaos, &c.

Hinc Prouerbio locus: *χάος ἀρχαίοτερον, ἢ τῶν πάντων παλαιῶν*, vt explicat Suidas, de re prisca & obsoleta.

85. ANNITE OPTATIS OMNES EX ORDINE NOSTRIS, ET PAR SIT VOI IN VLLA CADVCA MEI] In alijs est *hortatis*, malè. *Caducum* vocant, quod facile cadat, vel etiam quod iam ceciderit. Vt votum tale auerruncet dij, atque vt ratum firmumque sit, rogat Naso.

89. QVÆQUE PRECOR FIANT, VT NON MEA DICTA, SED ILLE PASIPHAES GENERI VERBA FVISSE PVTE] Melius *illa* in vet. cod. Sensus enim est: tam rata ac cerra mea sint vota & verba, quàm Thesei, quibus Hippolyto filio dira vouit. Res ita habet: Adamabat Hippolytum Phædra nouerca. Spreuit constanter amorem vesanum iuue-

Anis, & cælebs viuere ac colere Dianam, canesque ad venandum maluit. Concepit in priuignum odium nouerca, & apud virum ab inferis reducem detulit de illato stupro. Hinc patris in infontem diræ & imprecationes, quibus fugientem gnatum persecutus est. Conscenso curru Hippolytus, in fuga cum esset, immisæ à Neptuno phocæ, quibus territi ac consternati equi, per saxa & scopulos currum iuuenemq; traxerunt ac distraxerunt. Nota hæc è Diodoro, Plutarcho, Euripide, Seneca & Ouidio nostro. Cic. 3. Offic. *Quid, quod Theseus exegit promissum à Neptuno?* Cui cum tres optiones Neptunus dedisset, optauit interitum Hippolyti, filij sui, cum is patri suspectus esset de nouerca. Meminit idem 1. Offic. Plato 3. de Leg. Hyginus cap. 47. Porro Pasiphaës fuit gener Theseus, ducta Ariadna, Minois & Pasiphaës B filia.

91. QVASQUE EGO TRANSIERO POENAS, PATIATUR ET ILLAS, PLENIVS INGENIO SIT MISER ILLE MEO] al. *Quasq; ego trans. p. patiat, & vltra, Plenius, &c.* Non displicet.

93. NEVE MINVS NOCEANT FICTVM EXECRANTIA NOMEN VOTA, MINVS MAGNOS COMMOVEANTQUE DEOS: ILLVM EGO DEVOVEO, &c.] In deuotionibus enim proprium exprimi nomen necesse erat, vt rectè hic Domitius, & ex eo Zarotus. Exemplum apud Macrobius, 3. Saturn. cap. 9. ibi: *Vt omnes illam urbem Carthaginem, exercitumq;, quem ego me sentio dicere, fuga, formidine, terrore compleatis, &c.*

97. NVLLA MORA EST IN ME, PERAGAM RATA VOTA SACERDOS, QVISQVIS ADES, SACRIS ORE FAVETE MEIS] *Rata vota*, vt sup. v. 75. *ratum opus. Sacerdos*, poetæ: nam ille Musarum sacerdos, Horatio lib. 3. ode 1. Propertio 3. eleg. 1. Ouidio 3. Trist. eleg. 2. & 3. Amorum 7. Hinc *vatum sacra* siue *ἄδύτα*, apud Persium, in Prologo: *Ad sacra vatum carmen adfero nostrum.* Et *μουσῶν ὄργα*, apud Græcos. Et certè commune fuisse omnium artium, vt haberent sacra sibi propria, docuit ad Persium Isaacus ὁ πᾶν.

98. QVISQVIS ADES, SACRIS ORE F.M.] *Ore fauete*, *ἐνφημεῖτε*, bona verba dicite. Fast. 1.

Prospera lux oritur, linguis animisq; fauete,

Nunc dicenda bono sunt bona verba die.

3. Trist. 13. *Concipiamq; bonas ore fauente preces.*

5. Trist. 6.

Lingua fauens adsit, nostrorum oblita laborum,

Quæputo dedidicit iam bona verba loqui.

D 15. Metamorph.

— Cognouit numina castos

Euinctus vitta crines albente sacerdos:

En Deus, en Deus est: animis linguisq; fauete.

Ita in vet. cod. lego. Iuuen. sat. 11. *Ite igitur pueri, linguis animisq; fauete.* Virgil. Aeneid. 5. *Ore fauete omnes, & cingite tempora lauro.* Alijs *fauere* & *ἐνφημεῖν*, est tacere, atque ita Seneca cap. 26. de Vita beata, Seruius in Virg. Donatus in Terentium explicanti: quam explicationem iuuat Euripidis illud in Iphigen.

*Στὰς δ' ἐν μέζῳ Τὰλδίβι, ὃ τὸ δ' ἦν μέλον
Εὐφημῶν ἀνείπε καὶ σιγῇ σέβεται*

Vide Læuin. Torrentium in 3. Horat. ode 1. & Variar. lect. lib. 15. M. Ant. Muretum cap. 17.

101. OMNIBVSQUE MALIS, PEDIBVSQUE OCCVRRITE LÆVIS, ET NIGRÆ VESTES CORPORA

FORA VESTRA TEGANT] *Alia scævis*: de qua voce Turnebus in Aduersarijs, & Petr. Coluius suis ad Sidon. Apollin. Notis. Tertull. in Apologet. c. 11. *scæuas libidines* dixit: & *scæuam rem*, pro mala, dici notauit Festus. *Scæuum dogma*, pro peruerso, lego in Cod. Theod. Tit. de his, qui super relig. contend. & *scæuitatem morum*, pro peruersitate, l. 17. De pœnis, ibid.

ET NIGRÆ VESTES] quarum in sacris illis infernalibus vsus erat.

103. TV QVOQVE QUID DVBITAS FERALES SVMERE VITTAS? IAM STAT, (VT IPSE VIDES) FVNERIS ARA TVI] Ibin ipsum, vittis velut insignem & iam aris destinatum inducit Naso. Multiplex enim vittarum in sacris priscorum vsus. nam & sacerdotes, & aræ ac victimæ ipsæ vittatæ erant. Sinon de seipso apud Maronem:

Iamq̃, dies infanda aderat, mihi sacra parari,

Et salsa fruges, & circum tempora vitta.

Rectè circum tempora, nam vittæ capitis ornamenta erant, quibus victimæ aris sistendæ obnubebantur. Ouid. 15. Metamorph.

Victima labe carens, & præstantissima forma,

Nam placuisse nocet, vittis insignis & auro,

Sistitur ante aras.

105. POMPA PARATA TIBI EST, VOTIS MORA TRISTIBVS ABSIT, DA IVGVLM CVLTRIS HOSTIA DIRA MEIS] *Dira hostia*, cui diras istas vouet. Ceterum in mactandis victimis veteres etiam cultris vsi. 7. Metamorph. *Exiguo tinxit subiectos sanguine cultros*. Virgil. 3. Georg. *Ac vix suppositi tinguntur sanguine cultri*.

107. TERRA TIBI FRVGES, AMNIS TIBI DENEGET VNDAS, &c.] Hinc diras suas atque imprecationes orditur Naso: ac primò quidem vouet, vt ijs careat, quæ ad vitam producendam hauriendamque necessaria sunt, vt sunt fruges, aquæ, ignis, &c.

113. EXVL, INOPS, ERRES, ALIENAQVE LIMINA LVSTRES, EXIGVVMQVE PETASORE TREMENTE CIBVM] Pessimæ hæc diræ apud priscos, si quando imprecaretur quis alicui exilium vagum, incertum, præsertim si inopia egestasque accedant comites, quale Iasoni vouet Medea apud Senecam:

—— Per vrbes erret ignotas, egens,

Exul, pauens, inuisus, incerti laris.

Et apud Iustinum libr. 14. militibus suis Eumenes: *Has vobis diras atque inferias dico, vt inopes extorresq̃, omne æuum in hoc castrensi exilio agatis*. Notauit hoc D ad Tragicum illum Delrius. Addo Ouid. nostrum 13. Metamorph. vbi de se Hecuba:

Tot generis, natisq̃, potens, nuribusq̃, viroq̃,

Nunc trahor exul, inops.

Quæ ex Euripide desumpta, in Hecuba:

Τύραννος ἦν ποτ', ἀλλὰ νῦν δ' ἄλγος σέθεν.

Εὐπαις ποτ' ἔσσαι, νῦν ᾗ χαῖς, ἀπαις δ' αἶμα,

Ἀπολὺς, ἐρημὸς, ἀδλιωτάτη βροτῶν.

Regina dudum, ancilla nunc quidem tua.

Modò cincta gnatis, orba nunc, anus simul,

Deserta & exul, infima in mortalibus.

117. SISQVE MISER SEMPER, NEC SIS MISERABILIS VLLI: GAVDEAT ADVERSIS FÆMINA VIRQVE TVIS] Hunc locutionis modum non vno in loco vsurpat D. Hieronymus, aduersus Iovinianum lib. 2. *Sed & ipsa muliercula misera, & non*

A miserabiles. In Sophiæ c. 26. *Miser Iudas, & tamen non miserabilis*. Item in Sophon. cap. 1. *Populum miserum, & tamen non esse miserabilem*. Sidonius Apollinaris lib. 1. epist. 7. *Paulò post cum duceretur adductus, miser nec miserabilis erat*.

121. SITQVE (QVOD EST RARVM) SOLITO DEFECTA FAVORE FORTVNÆ FACIES INVIDIOSA TVÆ] *Defæta* legunt & interpretantur interpretes. Melius vulgati *defecta*, atque ita legendum monuit hîc Micyllus. Similem in Senecæ Hippolyto locum obseruauit Delrius, vbi vulgò perperam: *Vadit incerto pede, iam viribus defæta*. Addo Ouidium 13. Metamorph. *Illæ super terram defecto poplite labens*. Ita è m. s. legendum. Vulgati *deflecto poplite*, non rectè. Sic *defecti atate*, apud Vlpian. l. 3 §. 2. D. ad S. C. Silan. qui propemodum consumpti sunt. & *defecta senectutis homo*, apud eundem l. 12 §. 3. de vsufr. quem *atate fessum* vocat Tullius.

FORTVNÆ FACIES] Ita excusi, rectè. m. s. *arumna*, itaque legisse Domitium apparet, dum ait: *Aerumna dicuntur grauioribus labores*.

123. CAVSSA QVÆ NON DESIT, &c.] Aliter paullo, at eleganter Boëtius de Consolat. philosophiæ:

Dum leuibus malefida bonis fortuna faueret,

Penè caput tristis merferat hora meum.

Nunc quia fallacem mutauit nubila vultum,

Protrahit ingratas impia vita moras.

Seneca, in Oedipo:

Mors eligatur longa: queratur via,

Qua nec sepultus mistus, & viuus tamen

Exemptus erres.

Pulcrè noster epist. ad Theseum: *Morsq̃, minus pœna, quàm mora mortis habet*.

127. EUENIENT, DEDIT IPSE MIHI MODO SIGNA FVTVRI PHOEBVS, ET A LÆVA MOESTA VOLAVIT AVIS] In m. s. *eueniet* legi notat Bersmannus. Similis huic locus lib. 2. de Ponto, eleg. 1.

Quod precor eueniet: sunt quadam oracula vatum.

Nam Deus optanti prospera signa dedit.

ET A LÆVA MOESTA VOLAVIT AVIS] cæli parte sinistra: ab ea enim Romanis prospera auguria. Ennius de Romuli augurio:

Exin candida se radijs dedit ista foras lux,

Et simul ex alto longè pulcerrima præpes

Læua volauit avis.

Graijs & Barbaris ea meliora erant, quæ à dextra cæli dabantur. Vide Cicer. 2. de Diuinat. & Ioach. Camerarium in Append. Problematum.

137. PVGNABVNT IACVLIS DVM THRACES, IAZYGES ARCV, DVM TEPIDVS GANGLIS, FRIGIDVS ISTER ERIT] Inepit hîc Domitius, & cum eo Zarotus, dum lapides & legunt & interpretantur. Nec melius m. s. Bersmanni: *Pugnabunt arcu dum Thraces, Hiaspides hasta*. Optimè hîc Egnatius. Sunt enim Iazyges Ponti accolæ, de quibus ita Valerius Flaccus: *Expertes canentis Iazyges aui*. Ouid. noster *acres* vocat, 1. de Ponto eleg. 3. *feroces* libr. 4. Meminit Plinius lib. 4. cap. 12. Strabo lib. 7. & Ammianus Marcellinus lib. 22.

140. DVM TIBERIS LIQVIDAS THYSCVS HABEBIT AQVAS] *Flauas* in m. s. quam lectionem etiam Domitius agnoscit, & probat hîc Ciofanus, ex Ouidio nostro 5. Trist. eleg. 1. & Horatio libr. 1. ode 2. Adde Virgil. 9. Æneid.

—— Ille suo cum gurgite flauo

c 2

Excepit

Excepit venientem.

142. SÆVA SED IMMANIS, &c.] al. in manes. ita & Zarotus. Domitius utrumque legit, & explicat.

145. TVNC QVOQVE FACTORVM VENIAM MEMOR VMBRA TVORVM, INSEQVAR ET VLTVS OSSEA FORMAT VOS] Sic apud Maronem Dido:

Et cum frigida mors anima seduxerit artus,
Omnibus vmbra locis adero: dabis improbe pœnas.

Horat. Epod. 5.

Quin, vbi perire iussus exspirauero,
Nocturnus occurrat furor;
Petamq; vultus vmbra curuis vnguibus,
Qua vis deorum est manium.

Credebant enim prisci illi mortuorum manes vagari passim, noctuque inimicis terribilamento esse. Qua de re Liuij ac Suetonij loca profert ad Horat. Torrentius. Adde Appuleium in Apologia.

147. SIVE EGO, QVOD NOLLEM, LONGIS CONSUMPTVS AB ANNIS, SIVE MANVFACTA MORTE SOLVTVS ERO] Alludit ad Platoniciam mortis definitionem, in Phædone, ὁ θάνατος λύσις καὶ χωρισμός ψυχῆς ἀπὸ σώματος. Et, ἡ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγὴ, ibid.

145. SIVE PER IMMENSAS IACTABOR NAVFRAGVS VNDAS, NOSTRAQVE LONGINQVVS VISCERA PISCIS EDET] Mortis hoc genus 1. Trist. eleg. 2. deprecatur Naso, deos sic alloquens:

Non letum timeo, genus est miserabile leti.
Demite naufragium, mors mihi munus erit.
Est aliquid fati, suo, ferroq; cadentem
In solita moriens ponere corpus humo:
Et mandare suis aliqua, & sperare sepulchrum:
Et non aquoreis piscibus esse cibum.

Flau. Veget. l. De re militari 4. c. 44. Alij ferro intermuntur, alij ardere coguntur in fluctibus. Inter tanta tamen mortium genera, qui acerrimus casus, absumenda piscibus insepulta sunt corpora. Contrà verò Petronius Arbitrarius in Satyrico: Si bene, inquit, calculum ponas, vbique naufragium est. Atenim fluctibus obruto non contigit sepultura. Tamquam intersit periturum corpus, quæ ratio consumat, ignis, fluctus, an mora. Et eleganter Minutius Felix in Octauio: Execrantur rogos, & damnant ignium sepulturas: quasi non omne corpus, et si flammis subiiciatur, armis tamen & atatibus in terram resoluatur: nec intersit, utrum fera diripiant, an maria consumant, an humus contegat, an flamma subducatur.

153. SIVE ALIQUIS DIGNATVS ERIT SUPPONERE TERRÆ, ET DARE PLEBEIO CORPVS INANE ROGO] Plebeium rogam vocat humilem, quales tenuiorum & pauperum; diuitum sublimes. Virgil. 6. Æneid. Ingentem struxere pyram.

155. QVICQVID ERO, STYGIIS ERVMPERENTAR AB ORIS, ET TENDAM GELIDAS VLTOR IN ORA MANVS] In priori versu notant legi ab vndis, pro ab oris, & fortè rectius. In altero victor in Maffeianno cod. scriptum fuisse monet Ciofanus, quod & significantius putat. Non muto.

ME VIGILANS CERNES, TACITIS EGO NOCTIS IN VMBRIS EXCVTIAM SOMNOS VISVS ADESSE TVOS] In m. s. Bersm. est: Tacitis ego concitus vmbri. Et mox: Et nulla parte quietus eris.

161. VERBERA TORTA DABVNT SONITVM, NEXAQVE COLVBRIS CONSCIA FVMABVNT SEMPER AD ORA FACES] Rectè conscia: cum acerbior conscientia ipsa accusator nemo sit. Pulcrè Cicero, magnam esse ait vim conscientia, ut qui

A peccarint, pœnam semper ante oculos versari putent. Porro pro torta, in alijs est torua, in alijs saua & scaua. Vulgata lectio proba est: intortos enim anguibus crines furijs tribuit veterum superstitio. Vide supra vers. 78.

165. NEC TIBI CONTINGET FVNVS, LACRYMAQVE TVORVM, INDEPLORATVM PROIICIERE CAPVT] Acerbissimum id veteribus visum, si sepultura honore carerent. Hinc est, quod exilium suum deprecetur Naso 3. Trist. eleg. 3. Deposuit nec me qui fleat, vllus erit? Iterum:

Sed sine funeribus caput hoc, sine honore sepulchri,
Indeploratum barbara terra teget?

Oprabant enim prisci illi sepeliri se, morientibus oculos claudi, ab amicis lugeri. Vnde apud Maronem 9. Æneid. ad Euryalum filium sic mater:

Heu terra ignota, canibus data prada Latinis,
Alitibusq; iaces, nec te tua funera mater
Produxit, pressitque oculos, aut vulnera laui.

167. CARNIFICISQVE MANV POPVLO PLAVDENTE TRAHERIS, INFIXVSQVE TVIS OSSIBVS VNCVS ERIT] Hamotrahones carnifices illos vocat Festus: Hamotrahones, alij piscatores, alij qui vncu cadauera trahunt. Infigebatur autem gutturi vncus, ut patet ex Propertio lib. 4. eleg. 1. & Iuvenale sat. 1. deinde vel in Tiberim, vel ad Gemonias scalas trahebantur, ne sepultura honore aliquo afficerentur. Quod hinc in Ibide etiam suo auguratur fore Ovidius. Pulchrè Sueton. Tiberio cap. 75. Mortè eius ita latatus est populus, ut ad primum nuntium discurrentes, pars Tiberium in Tiberim clamitarent: pars terram matrem, deoq; manes orarent, ne mortuo sedem vllam, nisi inter impios darent: alij vncos & Gemonias cadaueri minarentur. Vide eundem, Vitellio cap. 18. & alibi.

171. VNGVIBVS ET ROSTRO TARDVS TRAHET ILIA VLTVR, ET SCINDENT AVIDI PERFIDA CORDA CANES] Et hoc acerbum ac crudele priscis visum, Christianis etiam impium. Vnde de his loquens Lactant. 6. Institut. diuin. cap. 12. Non patiemur, inquit, figuram Dei iacere feris in pradam, sed reddamus id terra, & quamuis in homine ignoto necessarium munus implebimus.

175. IN LOCA AB ELYSIIS DIVERSA FVGABERE CAMPIS, QVASQVE TENET SEDES NOXIA TVRBA COLES] Campos Elysios amœna virgata ac sedes beatas, Virgilius: Sedes discretas piorum, Horatius; & arua piorum, vocat Ovidius noster. Hos Homerus in Hispania, nonnulli in Fortunatis insulis collocant, ut copiosè differit Geographus lib. 1. & 3. De etymo Didymus in Odyss. δ' ἡλύσιον πεδίον, τὸ τῶν ἡρώων ἐνδιαίτημα, κεκλημένον ἀπὸ Ἡλυσίου τοῦ Ἐλευθεροῦ εὐσεβεστάτου γενομένου. ἡ πόλις τὸ αὐτὰ ἐν αὐτῷ μένειν τὰ σώματα. ὁ δὲ τόπος ἐν ταῖς καλεσμέναις μακάρων νήσοις.

177. SISYPHVS EST ILLIC, SAXVM VOLVENSQVE PETENSQVE] De Sisypho, Ixione, Tantalò, Tityo, eorumque apud inferos pœnis multi multa. Nos hinc loci & dicis tantum gratia, ne otiosè diligentes videamur, pauca delibabimus. Sisyphus igitur Æoli filius, primus mortalium dolis fallaciisque usus est, vafroque in excogitando fuit ingenio; vnde Prou. Σισυφῆ μηχανή, Sisyphi artes, atque adeò mortem ipsam vinculis constrinxisse in fabulis est. Nam cum Asopo Æginam filiam à Iouetapatam nuntiasset, Iupiter magno in eum concitatus odio,

odio, mortem immisit, quam ille vafro, vt dixi, solerti que, ingenio dicam, an superstitione quadam? vinculis coërcuisse fertur, vt è Pherecyde pluribus notat Didymus, si modò is est, Homeri interpres. Alii ad inferos detrusum à Ioue asserunt, vt saxum illic ingēs perpetuò sudans sursum versum volueret, nec hilum proficeret. qua de re plena poëtarum testimonia, Virgilij, Senecæ, & aliorum. Ouidius 4. Metamorph. *Aut petis aut vrges ruiturum Sisyphæ saxum*, vbi m. s. *rediturum* præfert. non malè. Ego potius putem hac eum damnatum pœna, (quis enim in fabulis verum quærat?) quòd, vt refert Lactantius, in Isthmo Achaïæ habitans, prætereuntes saxo obrueret, aut dum iubente eo, pedes lauarent, in mare præcipites daret. Meminit Sisyphi, aliorum que, quos in inferno pœnæ reos collocat vani poëta, Paulinus, epitaph. in Celsum:

*Aeternam Tityon funesti vulturis escam,
Arentemq; siti Tantalum inter aquas:
Voluentem sine fine rotam, & reuolubile saxum,
Cassag; sudantum dolia Danaïdum:
Hæc inopes veri vani cecinere poëta,
Qui Christum veri non timere caput.*

178. QUIQUE AGITVR RAPIDÆ VINCTVS AB ORBE ROTÆ] Benè habet. nā rapidus in m. ff. codd. librorum σφάλμα est. Rapidam vocat rotam, vt hîc infra: *Versabant celeres nunc noua membra rotas*. Et in Hercule Furente Seneca: *Rapitur volucris tortus Ixion rota*. Idem in Agamemnone:

*Vbi ille celeri corpus euinctus rota
In se refertur.*

Atque alibi sæpè pœnæ huius Ixionis meminit; vt & Tibullus lib. i. eleg. 3.

*Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
Versantur celeri noxia membra rota.*

Didymus in Iliad. α. Ἰξίων ὁ Φλεγύου παῖς, Δίαν τὴν Διονέως (al. Ηἰονέως) γήμας, ἐλθόντα τὸν κηδεστὴν Ἰππὶ τὰ ἐδνα δόλω κατὰ πηήσας· μανείς κ' ὑπὸ θεῶν κατὰρθεῖς τὸν Φόνον. Ἡρᾶς ὕπερον ἡρώδῃ. Ζεὺς δὲ ἐκχλόμενος αὐτὸν δοκιμάσαι εἰ τῷ ὄντι πολὺ μᾶλλον πινυτοίην ἀπεικάσας Ἡρᾶ, παρέκλινεν αὐτῷ. ὃ ἤμην γαίης νεφέλη ὥσανει τῇ Ἡρᾷ, ἔρχε παῖδα κένταυρον. ἀφ' ὧ τῶν Κενταύρων γένος, μετὰ τῇ Θάνατον ἐλαβε δίκας παρ' αὐτοῦ Ζεὺς, ποιήσας αὐτὸν ἐν τοῖς κατὰ χθονίοις σφέροισι μὲν πομπῆς βίας Ἰππὶ τροχῷ σιδηρῷ. Dignum certè scelerum magnitudine sortitus est exitum. Rotæ siquidem ferreæ à Ioue post obitum alligatum, torqueri, in orbemq; perpetuò ferri fabulantur. Tzetzes in Chiliadibus, vbi de Ixione multa:

*Τῆς τόλμας ταύτης δ' ἐνεκα Ἰξίων ἐν τῷ ἄδῃ
Ἐν σιδηρῷ σφεβλάμενος τροχῷ πινυτοίῃ τῇ.
Sic temeritatis facinus Ixion luit,
Inferni in vmbris ferrea tortus rota.*

Plura Pindari interpres eîd. β' πυθίων cuius verba latinè adducit in Artem Poët. Horatij Lambinus, & Ioach. Camerarius in Appendice Problematum. Adde Apollonij Scholiasten, lib. 2. nu. 4. Mythologian & typum hominis ambitiosi ex fabula proponit Delrius in Seneca, Syntagm. 2. p. 139.

179. QUÆQUE GERUNT HYMERIS PERITVRAS BELIDES VNDAS, EXVLIS ÆGYPTI TVRBA CRVENTA NVRVVS] Alibi Danaïdes dictæ à Danao patre. Vnde Danaï puella Horatio, & Danaï proles Tibullo. Hîc Belides, à Belo auo. Ouidius 4. Metamorph.

Moliriq; suis letum patruelibus ausa,

A *Afiduò repetunt quas perdant Belides vndas.*

Fuerunt autem quinquaginta, quibus rotidem maritos Ægyptus, Beli item filius peperit: at maritorum omnes eade maximè infames, vna Hypermnestra excepta, quæ Lynceo marito pepercit. Vnde & hoc pœnæ genus apud inferos fabulæ ijs affingunt, vt valis pertusis aquas perpetuò hauriant, atque in dolium iridem pertusum inferant. Facti Seneca meminit, in Herc. furente:

*Nunc nunc cruenta regis Ægypti nurus
Adeste, multo sanguine infecta manus:
Deest vna numero Danaïs.*

Et Sidonius, Epithalamio Polemij:

*Hic nox natarum Danaï lucebat in auro,
Quinquaginta enses genitor quibus impius aptat,
Et dat concordem discordia iussa furorem.
Solut Hypermnestra seruatus munere Lynceus
Effugit.*

A supplicio earum initium habet prouerb. Δαναίδων πίθος, Danaïdum dolium, & ἀπλης πίθος. Zenobius ἐν παροιμιῶν συναγωγῇ, qui & fabulam copiosè persequitur.

181. POMA PATER PELOPIS PRÆSENTIA QVÆRIT, ET IDEM SEMPER EGRET LIQVIDIS, SEMPER ABVNDAT AQVIS] Pater Pelopis. Ita & Horat. libr. 2. ode 13. fuit enim Tantali filius Pelops. Tantalus verò Iouis & Plutus: qui opibus & gloria potens, atq; ob generis claritatem dijs carus, conuiua eorum esse meruit. Quorum cum secreta hominibus palàm fecisset, à morte pœna ista apud inferos damnatum ferunt, vt in aëre pendens, impendentis saxi metu perpetuò crucietur. Alij aiunt fame ac siti continua premi, vt neque sitiens aqua, neque esuriens poma, capiti imminetia, possit contingere, eò quòd nectar & ambrosiam è deorum mensis furatus esset. Id quod & Homeri Scholiastes indicat, ex Asclepiade in Odyss. λ'. licet in pœna variet: Τάνταλον Διὸς κ' Πλούτους, σιωδιατρέβων τοῖς θεοῖς, καὶ σιωεοδόμενον αὐτοῖς ἀπλησῆως διέπεθη. κλέψας γὰρ τὸ νέκταρ καὶ τὴν ἀμβροσίαν ἐκ ἐξόν αὐτῷ ἔδωκε τοῖς ὁμίλησιν. ἐφ' οἷς ἀγανακτῆσαντα τὸν Δία ἐκβαλεῖν αὐτὸν τῆς ἐν ἔρηνῳ διαίτης, καὶ ἐξαρτῆσαι ἐπ' ὄρους ὑψηλοῦ ἐκδεδεμένον τῶν χειρῶν, καὶ τὴν σίπυλον ἐνθάδε ἐκκεκδήσασθαι ἀνατέλλει. Extant & versus pulcherrimi Petronij Arbitri, qui propius huc faciunt:

*Non bibit inter aquas, poma aut pendentia carpit
Tantalus infelix, quem sua vota premunt.
Diuitis hæc magni facies erit, omnia cernens
Qui timet, & sicco concoquit ore famem.*

D *Accedat Gallus, poëta Græcus:*

*Οὐτ' ὁ πῆν μακ' ἔρεσι σιωέσι, οὐτ' ὁ νηδυ
Πομπῆς νεκταρὲς ἀπλησόμενος πόματ'.*
*Νῦν λιβάδ' ὀνητῆς ἰμείρεται. ἢ φθονερεῖ τῇ
Κροῖσι, αἰεὶ χεῖλες ἐστὶ παπαινοτέρη.
Πῖνε λέγει τὸ τρέμμα καὶ ὄργια μάνθανε σιγῆς.
Οἱ γλώσση περ πειθεῖς ταῦτα κολαζάμεθα.*

C. Vt sinus Velius sic latinè reddebat:

*Hic conuiua prius superum, cui nectaris almi
Impleta est auide sapius ingluuius.
Hic guttam nunc poscit aqua mortalis, at imis
Defugit à labris inuida lymphæ viri.
Hæc monet effigies legum bibe gnare tacendi.
Has superis pœnas garrula turba damus.*

Habuit enim ἀλόκασον γλῶσσαν, αἰσχέτην νότον, vt Euripides ait: *Effrenem linguam, turpissimum morbum,*

Excepit venientem.

142. SÆVA SED IMMANIS, &c.] *al. in manes. ita & Zarotus. Domitius utrumque legit, & explicat.*

145. TVNC QVOQVE FACTORVM VENIAM MEMOR VMBRA TVORVM, INSEQVAR ET VLTIVS OSSEA FORMAT VOS] Sic apud Maronem Dido:

*Et cum frigida mors anima seduxerit artus,
Omnibus umbra locis adero: dabis improbe pœnas.*

Horat. Epod. 5.

*Quin, ubi perire iussus exspirauero,
Nocturnus occurram furor;
Petamq; vultus umbra curuis vnguibus,
Qua vis deorum est manium.*

Credebant enim prisci illi mortuorum manes vagari passim, noctuque inimicis terribulamento esse. Qua de re Liuij ac Suetonij loca profert ad Horat. Torrentius. Adde Appuleium in Apologia.

147. SIVE EGO, QVOD NOLLEM, LONGIS CONSUMPTVS AB ANNIS, SIVE MANV FACTA MORTE SOLVTVS ERO] Alludit ad Platoniam mortis definitionem, in Phædone, ὁ θάνατος τοῦ λυτοῦ καὶ χαλεποῦ ψυχῆς ἀπὸ σώματος. Et, ἡ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγὴ, ibid.

148. SIVE PER IMMENSAS IACTABOR NAVFRAGVS VNDAS, NOSTRAQVE LONGINQVVS VISCERA PISCIS EDET] Mortis hoc genus i. Trist. eleg. 2. deprecatur Naso, deos sic alloquens:

*Non letum timeo, genus est miserabile leti.
Demite naufragium, mors mihi munus erit.
Est aliquid fati, suo, ferroq; cadentem
In solita moriens ponere corpus humo:
Et mandare suis aliqua, & sperare sepulchrum:
Et non aquareis piscibus esse cibum.*

Flau. Veget. l. De re militari 4. c. 44. Alij ferro intermuntur, alij ardere coguntur in fluctibus. Inter tanta tamen mortium genera, qui acerrimus casus, absumenda piscibus insepulta sunt corpora. Contrā verò Petronius Arbitr in Satyrico: Si bene, inquit, calculum ponas, vbique naufragium est. Atenim fluctibus obruto non contigit sepultura. Tamquam interfit periturum corpus quæ ratio consumat, ignis, fluctus, an mora. Et eleganter Minutius Felix in Octauio: Execrantur rogos, & damnant ignium sepulturas: quasi non omne corpus, etsi flammis subiiciatur, annis tamen & ætatibus in terram resoluatur: nec interfit, vtrum fera diripiant, an maria consumant, an humus contegat, an flamma subducat.

153. SIVE ALIQUIS DIGNATVS ERIT SVPPONERE TERRÆ, ET DARE PLEBEIO CORPVS IN ANE ROGO] Plebeium rogam vocat humilem, quales tenuiorum & pauperum; diuitum sublimes. Virgil. 6. Æneid. Ingentem struxere pyram.

155. QVICQVID ERO, STYGIIS ERVM PERENITAR AB ORIS, ET TENDAM GELIDAS VLTOR IN ORA MANVS] In priori versu notant legi ab vndis, pro ab oris, & fortè rectius. In altero victor in Maffeianno cod. scriptum fuisse monet Ciofanus, quod & significantius putat. Non muto.

ME VIGILANS CERNES, TACITIS EGO NOCTIS IN VMBRIS EXCVTIAM SOMNOS VISVS ADESSE TVOS] In m. s. Berlm. est: Tacitis ego concitus vmbri. Et mox: Et nulla parte quietus eris.

161. VERBERA TORTA DABVNT SONITVM, NEXÆQVE COLVBRIS CONSCIA FVMABVNT SEMPER ADORA FACES] Rectè conscia: cum acerbior conscientia ipsa accusator nemo sit. Pulcrè Cicero, magnam esse ait vim conscientia, ut qui

A peccarint, pœnam semper ante oculos versari putent. Porro pro torta, in alijs est torua, in alijs scaua & scaua. Vulgata lectio proba est: intortos enim anguibus crines furijs tribuit veterum superstitio. Vide suprā vers. 78.

165. NEC TIBI CONTINGET FVNVS, LACRYMÆQVE TVORVM, INDEPLORATVM PROIICIERE CAPVT] Acerbissimum id veteribus visum, si sepultura honore carerent. Hinc est, quod exilium suum deprecetur Naso 3. Trist. eleg. 3. Deposuit nec me qui flet, vllus erit? Iterum:

*Sed sine funeribus caput hoc, sine honore sepulchri,
Indeploratum barbara terra teget?*

Optabant enim prisci illi sepeliri se, morientibus oculos claudi, ab amicis lugeri. Vnde apud Maronem 9. Æneid. ad Euryalum filium sic mater:

*Heu terra ignota, canibus data prada Latinis,
Alitibusq; taces, nec te tua funera mater
Produxit, pressitque oculos, aut vulnera laui.*

167. CARNIFICISQVE MANV POPVLO PLAVDENTE TRAHERIS, INFIXVSQVE TVIS OSSIBVS VNCV SERIT] Hamotrahones carnifices illos vocat Festus: Hamotrahones, alij piscatores, alij qui vncu cadauera trahunt. Infigebatur autem gutturi vncus, ut patet ex Propertio lib. 4. eleg. 1. & Iuvenale sat. 1. deinde vel in Tiberim, vel ad Gemonias scalas trahebantur, ne sepultura honore aliquo afficerentur. Quod hinc in Ibide etiam suo auguratur fore Ovidius. Pulchrè Sueton. Tiberio cap. 75. Mortis eius ita latatus est populus, ut ad primum nuntium discurrentes, pars Tiberium in Tiberim clamitarent: pars terram matrem, deosq; manes orarent, ne mortuo sedem ullam, nisi inter impios darent: alij vncos & Gemonias cadaueri minarentur. Vide eundem, Vitellio cap. 18. & alibi.

171. VNGVIBVS ET ROSTRO TARDVS TRAHET ILIA VLTVR, ET SCINDENT AVIDI PERFIDA CORDA CANES] Et hoc acerbum ac crudele priscis visum, Christianis etiam impium. Vnde de his loquens Lactant. 6. Institui. diuin. cap. 12. Non patiemur, inquit, figuram Dei iacere feris in pradam, sed reddamus id terræ, & quamuis in homine ignoto necessarium munus implebimus.

175. IN LOCA AB ELYSIIS DIVERSA FVGABERE CAMPIS, QVASQVE TENET SEDES NOXIA TVRBA COLES] Campos Elysios amœna virgata ac sedes beatas, Virgilius: Sedes discretas piorum, Horatius; & arua piorum, vocat Ovidius noster. Hos Homerus in Hispania, nonnulli in Fortunatis insulis collocant, ut copiosè differit Geographus lib. 1. & 3. De etymo Didymus in Odyss. δ' ἡλύσιον πεδίον, τὸ τῶν ἡρώων ἐνδιαιτήμας, κεκλημένον ἀπὸ Ἡλύσιου τοῦ Ἐλευθεροῦ εὐσεβεστάτου γενομένου. ἡ τῶν κατὰ τὸ αἶμα τῶν αὐτῶν μένειν τὰ σώματα. ὁ δὲ τόπος ἐν ταῖς καλεσμέναις μακάρων νήσοις.

177. SISYPHVS EST ILLIC, SAXVM VOLVENSQVE PETENSQVE] De Sisyphe, Ixione, Tantalo, Tityo, eorumque apud inferos pœnis multi multa. Nos hinc loci & dicis tantum gratia, ne otiosè diligentes videamur, pauca delibabimus. Sisyphus igitur Æoli filius, primus mortalium dolis fallacisque usus est, vafroque in excogitando fuit ingenio; vnde Prou. Σισυφὸς μηχανή, Sisyphi artes. atque adeò mortem ipsam vinculis constrinxisse in fabulis est. Nam cum Asopo Æginam filiam à Ioue raptam nuntiasset, Iupiter magno in eum concitatus odio,

odio, mortem immisit, quam ille vafro, vt dixi, solerti que, ingenio dicam, an superstitione quadam? vinculis coercuisse fertur, vt è Pherecyde pluribus notat Didymus, si modò is est, Homeri interpres. Alii ad inferos detrusum à Ioue asserunt, vt saxum illic ingēs perpetuò sudans sursum versum volueret, nec hīlū proficeret. qua de re plena poëtarum testimonia, Virgilij, Senecæ, & aliorum. Ouidius 4. Metamorph. *Aut petis aut vr̄ges ruiturum Sisyphæ saxum*, vbi m. s. *rediturum* præfert. non malè. Ego potius putem hac cum damnatum pœna, (quis enim in fabulis verum quærat?) quodd, vt refert Lactantius, in Isthmo Achaïæ habitans, prætereuntes saxo obrueret, aut dum iubente eo, pedes lauarent, in mare præcipites daret. Meminit Sisyphi, aliorum que, quos in inferno pœnæ reos collocat vani poëta, Paulinus, epitaph. in Celsum:

*Aeternam Tityon funesti vulturis escam,
Arentemq̄, siti Tantalum inter aquas:
Voluentem sine fine rotam, & reuolubile saxum,
Cassag, sudantum dolia Danaidum:
Hæc inopes veri vani cecinere poëta,
Qui Christum veri non timere caput.*

178. QUIQUE AGITVR RAPIDÆ VINCTVS AB ORBE ROTÆ] Benè habet. nā *rapidus* in m. ss. codd. librariorum σφάλμα est. *Rapidam* vocat *rotam*, vt hīc infra: *Versabunt celeres nunc noua membra rotas*. Et in Hercule Furente Seneca: *Rapitur volucris tortus Ixion rota*. Idem in Agamemnone:

*Vbi ille celeri corpus euinctus rota
In se refertur.*

Atque alibi sæpè pœnæ huius Ixionis meminit; vt & Tibullus lib. 1. eleg. 3.

*Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
Versantur celeri noxia membra rota.*

Didymus in Iliad. α. Ἰξίων ὁ Φλεγύης παῖς, Δίαν τὴν Διόνειον (al. Ηἰόνειον) γήμας, ἐλθὼν τὸν κηδεστὴν ὅτι τὰ ἐδνα δόλω κατεπέσας. μανείς κ' ὑπὸ θεῶν καταρθεῖς τὸν Φόνον. Ἡρὰς ὕπερον ἡρώδη. Ζεὺς δὲ ἐκχλόμενός αὐτὸν δοκιμάσας εἰ τῷ ὄντι πολὺ πονεῖν πινυμένην ἀπεικάσας Ἡρὰ, παρέκλινεν αὐτῷ. ὃ ἤμηνε νεφέλη ὡσανεὶ τῇ Ἡρᾷ, ἔχε παῖδα Κένταυρον. ἀφ' ὧ τῶν Κενταύρων γένος, μετὰ τῷ Θανάτῳ ἐλαβε δίκας παρ' αὐτοῦ Ζεὺς, ποιήσας αὐτὸν ἐν τοῖς κατὰ χθονίους σφέροισι μὲ ποικίλης βίας ὅτι τοιοῦτος σιδηρῆς. Dignum certè scelestum magnitudine sortitus est exitum. Rotæ siquidem ferreæ à Ioue post obitum alligatum, torqueri, in orbemq; perpetuò ferri fabulantur. Tzetzes in Chiliadibus, vbi de Ixione multa:

*Τῆς τόλμας ταύτης δ' ἐνεκα Ἰξίων ἐν τῷ ἄδῃ
Εἴ σιδηρῶ σφραγίσμενος τοιοῦτος πινυμένηται.
Sic temeritatis facinus Ixion luit,
Inferni in vmbri ferrea tortus rota.*

Plura Pindari interpres eid. β' πυθίων cuius verba latinè adducit in Artem Poët. Horatij Lambinus, & Ioach. Camerarius in Appendice Problematum. Adde Apollonij Scholiasten, lib. 2. nu. 4. Mythologian & typum hominis ambitiosi ex fabula proponit Delrins in Seneca, Syntagm. 2. p. 139.

179. QUÆQUE GERUNT HUMERIS PERITVRAS BELIDES VNDAS, EXVLIS ÆGYPTI TVRBA CRVENTA NVRVIS] Alibi Danaides dictæ à Danao patre. Vnde Danaï puella Horatio, & Danaï proles Tibullo. Hīc Belides, à Belo auo. Ouidius 4. Metamorph.

Moliriq̄ suis letum patruelibus ausa,

A *Afiduò repetunt quas perdant Belides vndas.*

Fuerunt autem quinquaginta, quibus totidem maritos Ægyptus, Beli item filius peperit: at maritorum omnes cæde maximè infames, vna Hypermnestra excepta, quæ Lynceo marito pepercit. Vnde & hoc pœnæ genus apud inferos fabulæ ijs affingunt, vt valis pertusis aquas perpetuò hauriant, atque in dolium itidem pertusum inferant. Facti Seneca meminit, in Herc. furente:

*Nunc nunc cruenta regis Ægypti nurus
Adeste, multo sanguine infecta manus:
Deest vna numero Danaïs.*

Et Sidonius, Epithalamio Polemij:

*Hic nox natarum Danaï lucebat in auro,
Quinquaginta enses genitor quibus impius aptat,
Et dat concordem discordia iussa furorem.
Solut Hypermnestra seruatus munere Lynceus
Effugit.*

A supplicio earum initium habet prouerb. Δαναίδων πίθος, Danaidum dolium, & ἀπλήρης πίθος. Zenobius ἐν παροιμιῶν συναγωγῇ, qui & fabulam copiosè persequitur.

181. POMA PATER PELOPIS PRÆSENTIA QUÆRIT, ET IDEM SEMPER EGRET LIQVIDIS, SEMPER ABVNDAT AQVIS] Pater Pelopis. Ita & Horat. lib. 2. ode 13. fuit enim Tantalus filius Pelops. Tantalus verò Iouis & Plutus: qui opibus & gloria potens, atq; ob generis claritatem dijs carus, conuiuia eorum esse meruit. Quorum cum secreta hominibus palàm fecisset, à morte pœna ista apud inferos damnatum ferunt, vt in aëre pendens, impendentis saxi metu perpetuò crucietur. Alij aiunt fame ac siti continua premi, vt neque sitiens aquā, neque esuriens poma, capiti imminetia, possit contingere, eò quod nectar & ambrosiam è deorum mensis furatus esset. Id quod & Homeri Scholiastes indicat, ex Asclepiade in Odyss. λ'. licet in pœna variet: Τάνταλον Διὸς κ' Πλούτους, σιωδιατρέβων τοῖς θεοῖς, καὶ σιωδομένον αὐτοῖς ἀπλήρους διαπέθη. κλέψας γὰρ τὸ νέκταρ καὶ τὴν ἀμβροσίαν ἐκ ἐξόν αὐτῷ ἔδωκε τοῖς ὁμίλησιν. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντα τὸν Δία ἐκβαλεῖν αὐτὸν τῆς ἐν ἔργῳ διαίτης, καὶ ἐξαρτῆσαι ἐπ' ὄρους ὑψηλοῦ ἐκδεδεμένον τῶν χειρῶν, καὶ τὴν στήν πύλον ἐνθα ἐκκεκδήσκειτο ἀνατρέψαι. Extant & versus pulcherriimi Petronij Arbitri, qui propius huc faciunt:

*Non bibit inter aquas, poma aut pendetia carpit
Tantalus infelix, quem sua vota premunt.
Diuitis hæc magni facies erit, omnia cernens
Qui timet, & sicco concoquit ore famem.*

D

Accedat Gallus, poëta Græcus:

*Οὐτ' ὁ πρὶν μακρὸς σιωδός, οὐτ' ὁ νηδὺν
Ποικίλιν νεκταρὲς πλοσάμενος πόματ'·
Νῦν λιβάδ' ὅθι τῆς ἰμείρεται, ἢ φθονερῇ ἢ
Κροῖσι, αἰ χεῖλες ἐστὶ ταπεινότερη.
Πῖνε λέγει τὸ τόρευμα καὶ ὄργια μάνθανε σιγῆς.
Οἱ γλώσση περπέτεις ταῦτα χρολάζαμεθα.*

C. Vt sinus Velius sic latinè reddebat:

*Hic conuiuia prius superum, cui nectaris almi
Impleta est auide sapiens ingluuius.
Hic guttam nunc poscit aqua mortalis, at imis
Defugit à labris inuida lympba viri.
Hæc monet effigies legum bibe gnare tacendi.
Has superis pœnas garrula turba damus.*

Habuit enim ἀλόκασον γλῶσσαν, αἰχρῆσιν νόσον, vt Euripides ait: *Effrenem linguam, turpissimum morbum,*

Tantalus, utpote arcana deorum vulgare ausus. Ouid. 2. Trist.

*Querit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus; hoc illi garrula lingua dedit.*

Lib. 2. de Arte:

Tantalus in media garrulus aret aqua.

Plura de Tantalo leges apud Hyginum c. 72. Pindari & Euripidis interpretes, Suidam, Ioan. Tzetzen Chiliade 5. Hist. 10. Lamb. Hortensium in 6. Æneidos ad vers. 603. Muretum in Tibullum libr. 1. eleg. 3. alios. Meminit Seneca Agamemnone, v. 766. ubi ad ora ludere aquas scitè scribit, & in Thyeste, non vno loco, præsertim à versu 146. & alibi. Denique varijs prouerbijs locum fecit Tantalus. Vnde *Τανταλίοι πιωρίαι, Τανταλὸς λίθου, Τανταλὸς πάλαντα, Τανταλὸς κήπευ τεύχεον*, apud Suidam: & *Τανταλὸς ἰσθμίου, ἰαττᾶρι, ἀγίτᾶρι*, apud Hesychium.

183. IUGERIBVSQVE NOUEM, QUI SVMMVS DISTAT AB IMO, VISCERAQVE ASSIDVE DEBITA PRÆBET AVI] Legunt alij prouocabulum qui postponendo, *summus qui distat*, quod sonorius. Et mox è m. s. *assidue*, pro *assidue*, optimè. Ita enim elegantissimus Tibullus 1. eleg. 3.

*Porrectusq; nouem Tityus per iugera terra,
Assiduas atro viscere pascit aues.*

Fuit Tityus Elares & Iouis filius: malè apud Didymum, seu quis alius est, in Odyss. 7. ἐλὼς legas. terræ filius ideo creditus, ut è Pherecyde notat accuratissimus Apollonij enarrator, quod Elaren grauidam Iupiter ob Iunonis zelotypiam in subterranea secedere compulerit, quæ ibidem ingenti statura filium Tityum peperit. Qui, quod vim Latonæ intulisset, ab Apolline telis confixus est, ut in Pythijs canit Pindarus, damnatusq; hac apud inferos lege & pœna, ut iecur eius perpetuò vultur exederet, cōsumptumq; renascetur nec cessante vulture. Quamquam Homerus vultures duos in pœnam succedere dicat. Et certè plures etiam noster infra v. 196. attribuit, & Tibullus hîc suprâ. Et Lucretius 3. de rerum nat. *Nec Tityum volucres in-eunt Acherunte iacentem*. Lege sequentia. nam totam fabulam, ut & Tanrali ac Sisyphi vehementer exagitat. Plures etiam Statius Papinius, 4. Theb. *Tityonq; alimenta volucrum*. Item Seneca in Thyeste:

*Aut pœna Tityi, semper accrescens iecur
Visceribus atras pascet effossis aues.*

Vide eundem in Hercule Furente, & Oeteo, in Agamemnone, & alibi. Meminit etiam Ouidius noster 1. de Ponto eleg. 2.

*Sic inconsumptum Tityi, semperq; renascens
Non perit, ut possit saepe perire, iecur.*

Sed fabulis hisce diutius, quàm par est, inheremus.

IUGERIBVSQVE NOUEM] 4. Metamorph.

*Viscera præbebat Tityus lanianda, nouemq;
Iugeribus distractus erat.*

Virg. 6. Æneid. *Per tota nouem cui iugera corpus Porrigitur*. Ex Homero: ὁ δ' ἐπ' ἐννεα κείπε πέλεθ' ἔειπε.

185. SIC TIBI DE FVRIIS SCINDAT LATVS VN-
NA FLAGELLO, &c.] Georg. Bersmannus in m. s. suo reperisse se scribit; *Hîc tibi de furijs scindet*, &c. optimè, atque ita aptior cum præcedentibus sequentibusq; connexio erit. Rectè etiam Ouidius hosti suo furias hasce imprecatur, ut facinorum vindices, vtricesq; deas. Dictæ Græcis ἐερινύες, ὡς ἐν τῇ ἁρὰ νάιοντες, ut Etymologi tradunt, vel ὡς τῶν ἁρὰ ἀνύειν, hoc est quod in terra habitent, vel quod

A execrationes perficiant. Item Eumenides ob reuerentiam, ut volunt. Nam εὐμενὴς mitis est, cum contrà immites existant furia. Eademque ratione σεμναὶ θεαὶ ab Atheniensibus appellatae. auctor in Νεφέλαις Aristoph. interpretes. Ioan. Tzetzès Chiliad. 12. singularum etyma sic recenset:

*Παρεὶ τὸ πέν πτωρεῖν φονεῖς δὲ Τισιφόνη.
Ἡ Μέγαιρα ἐκλήθη ἥ ἐκ τοῦ κακῆς μεγαίρειν.
Ἡ Ἀληκτώ δ' ὡς ἀκλήτῃ ἔσσι πρὸς ἐκδικήσεις.
Ἀ πέν punire fontes Tisiphone dicta.
Megera ex eo, quod malos odit:
Alecto verò, velut non cessans in vindictas.*

Adscribam & Senecæ Tragici in Agamemnone locum:

*Instant sorores squallida,
Sanguinea iactant verbera
Fert laua semiustas faces,
Et vestis atrî funeris
Exesa cingit ilia.*

De habitu & ornatu, vide quæ suprâ ad versum 78. notabamus.

189. NOXIA MILLE MODIS LACERABITVR
VMBRA, TVASQVE ÆACVS IN POENAS INGEN-
NIOVS ERIT] Excudunt alij. *Noxia mille modis lacerabit membra*: verum nihil muto. *Vmbra* enim vocat εἰδωλον seu simulacrum quoddam; quod inferos petere credebant superstitiosi Romani, non animam ipsam, quam potius in alia migrare corpora, ex Pythagoreorum sententia, existimabant. Hinc *umbrarum potentem* Platonem vocat Claudianus. Vide Seruium in 4. Æneid. & Mart. Ant. Delrium, accuratè de his ad Hercul. Oeteum Senecæ differentem.

C ÆACVS IN POENAS] Fuit hic Iouis & Æginæ filius, tanta iusticia præditus, ut apud inferos bonorum malorumque iudicem constitutum fabulosa tradat antiquitas. Horat. 2. ode 13.

*Quàm penè furua regna Proserpina
Et iudicantem vidimus Aeacum.*

Propert. lib. 4. eleg. vlr.

*Aut si quis posita iudex sedet Aeacus vrna,
In mea sortitâ iudicet ossa pilâ.*

Statius lib. 3. Siluarum, in lacrymis Hetrusci: *Inferna rigidum timet Aeacum vrna*. Vide Ouidium libr. 13. Metamorph.

194. VERSABVNT] *Vexabunt* in m. s. Bersm. at deprauatè. Tibullus lib. 1. eleg. 3. *Versantur celeri noxia membra rota*.

199. INDE EGO PAVCA CANAM, FRONDES VT
D SI QVIS AB IDA, ET SVMMAM LIBYCO DE MARE CARPAT AQVAM] Elegans est infinitatis periphrasis, poëtis admodum familiaris. Pulcrè & aptè huic loco Seneca, in Oedipo v. 600.

*Non tot caducas educat frondes Eryx,
Nec vere flores Hybla tot medio creat,
Cum examen alto nectitur densum globo:
Fluctusq; non tot frangit Ionium mare, &c.
Quot ille populos vatus eduxit sonus.*

Ceterum Idam Phrygiam respexisse credo, quam alibi *umbrosam & nemorosam* vocat Naso: *frondosam* Maro.

ET SVM. LIB. DE MARE CARPAT AQVAM] Priscè, pro *de mari*, ut & veteres notant Grammatici, Priscian. & Caris. libr. 1. Vtusea locutione Ouid. 5. Trist. 5. & ante Ouidium Lucret. lib. 1.

Ex mare primum homines, è terra possent oriri

Squamigerum genus.

Et Catullus Carm. 4.

— Cum veniret à mare

Nouissimo hunc ad vsque limpidum lacum.

201. NAM NEQVE TOT FLORES SICVLA
NASCVNTVR IN HYBLA, QVOTVE FERAT DI-
CAM TERRA CILISSA CROCOS] Hybla Siciliae
mons, Hyblæ oppido cognomini proximus, & thy-
mo & apibus abundans: vnde mel optimum. Mar-
tialis:

Cum dederis Siculis media de collibus Hyblæ,

Cecropios dicas tu licet esse fauos.

Ouid. 2. de Arte:

Quot lepores in Arbo, quot apes pascuntur in Hyblæ.

2. de Ponto eleg. 7. *Altaq, quam multis floreat Hyblæ
rhymis.*

TERRA CILISSA CROCOS] Optimum crocum
gignit Corycus Ciliciæ mons: vnde *Corycius crocus*
Martiali, & *Cilix crocus* Lucretio. Ouid. 1. Fast. Et so-
net *accensis spica Ciliffa crocis.*

205. NEC MALA VOCE MEA POTERVNT TVA
CVNCTA REFERRI, ORA LICET TRIBVAS
MULTIPLICATA MIHI] Hyperbole poëtis fre-
quentissima, vt in te difficili narranda plures o-
prent linguas atque ora. Vfusea noster 1. Trist. e-
leg. 4. & 8. Metamorph. Hostius lib. 2. belli Histrici
apud Macrobi. lib. 6. Saturn. cap. 3. Virgil. 6. Æneid.
ex Homero Iliados β'.

Πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μνησέμεν, οὐδ' ὀνομήνω,
Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλώσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἴεν.

211. NATVS ES INFELIX (ITA DI VOLVERE)
NECVLLA COMMODA NASCENTI STELLA, LE-
VISQVE FVIT] Parum feliciter & auspiciatò natum
Ibin, docent sequentes versus. Petronius Arbiter
in Satyrico: *Hunc adolescentem quem vides, malo astro
natus est.* Isidor. 1. 10. cap. 1. *Astrosus, ab astro, quasi malo
fidere natus.*

213. NON VENVS AFFVLST, NON ILLA IVPPI-
TER HORA, LVNAQVE NON APTO, SOLVE
FVERE LOCO] Venus & Iupiter planetæ bonum
portendunt.

LVNAQVE NON APTO] Vide Prou. *Quarta luna
nati,* apud Erasmi. & *Τετράδι γέγονας,* apud Zenob.
Hesych. ac Suidam. *Quarta Luna Herculem na-
tum ferunt,* cuius celebris quidem vita fuit, at
multis exercita laboribus. Pyrrhus Epirota apud
Florum lib. 1. cap. 18. *Video me planè Herculis fidere pro-
creatum, cui quasi ab angue Lerne tot caesa hostium capi-
ta de sanguine suo renascuntur.*

215. NEC SATIS UTILITER POSITOS TIBI
PRÆBVIT IGNES, QVEM PEPERIT MAGNOLV-
CIDA MAIA IOVI] Mercurius Maia & Ioue na-
tus. de quo noster 1. Metam. & 5. Fast. Ioui verò non
Ioue legendum, patet ex Hesiodo in Theogon.

Ζηνὶ δ' ἄρ' Ἀτλαντὶς Μαίη τέκε κούδιμον Ἑρμῆν.

*Maia Atlantis filia peperit Ioui gloriosum Mercu-
rium.*

217. TE FERA, NEC QVICQVAM PLACIDVM
SPONDENTIA MARTIS SIDERA PRESSERVNT,
FALCIFERIQVE SENIS] Proba lectio est, præ illa,
Te fera nequicquam, & vti eam allegat Ioan. Bapt.
Pius Annotat. poster. c. 49. *Et te nequicquam,* &c. est
autem letifera & fatalis planetarum horum con-
iunctio, & mali quidpiam perpetuò portendunt.

FALCIFERIQVE SENIS] Saturni. Credebant
veteres hunc vitis satorem, auctoremque agrico-

Alationis, id quod falx significat. Senem vocat, vt
Κρόνον Græci. vnde κρόνια. *prisca.* Apud Suidam est,
χάους ἀρχαῖος πῦρ & κρόνια. ὅτι τῶν πᾶν παλαιῶν
Ex Aristoph. ἐν νεφέλαις. Res enim *priscæ & obso-
letæ* dicuntur τῶν κρόνιων ἀπάξεν, id est κρονεῖν ἀρ-
χαῖκα, vt explicat Aristoph. interpres, *redolere Sa-
turnalia.*

221. HÆC EST IN FASTIS, CUI DAT GRAVIS
ALLIA NOMEN, QVÆQVE DIES IBIN PVBLI-
CA DAMNA TVLIT] Lib. 1. de Arte: *Flebilis Allia:*

Tu licet incipias, qua flebilis Allia luce

Vulneribus Latij sanguinolenta fuit.

Et 1. Amorum: *Damnus Allia nota suis.* Minutius Fe-
lix in Octavio; *Alia infaustum nomen.* Ex Virg. 6. Æ-
neid. *Quosq, secans infaustum interluit Allia nomen.* Ve-
rè grauis, flebilis, & infaustum nomen, Romanis
fuit Alia, iuxta quem, vt Seruij vtar verbis, Galli Brē-
no duce, XV. Calendarum Augustarum die, deleto exerci-
tu, post triduum deleuerunt etiam Urbem, excepto Capito-
lio. Accepta clades ea anno V. C. CCCLXVII. Vn-
de *Aliensis dies,* pro infausto. Cicero lib. 9. epist. 5. ad
Atticum: *Maiores nostri funestiorē diem esse voluerunt
Aliensis pugna, quàm Urbis capta; quòd hoc malum ex il-
lo,* &c. Tacitus libr. 2. Histor. *Infausto die, Cremerensi
Aliensiq, cladibus.* Lucanus lib. 7. belli Pharsalici:

— Cedant feralia Cannæ,

Et damnata diu Romanis Allia fastis.

Vide Florum lib. 1. cap. 13. Liuium libr. 6. in princi-
pio, Orosium, & alios.

223. QVI SIMVL IMPVRÆ MATRIS PROLAPSVS
AB ALVO EST, CYNIPHIAM FOEDO CORPORS
PRESSIT HVVM] *Cynips* Africae fluius: à quo re-
gioni & opido nomen. Plurimi ibi & maximi hirci.
vnde *Cyniphij hirci* Virgilio 3. Georg. Hirci verò
fœtidi & male-olentes: atque ob id fortè natum
ibi Ibin canit poëta, vt conijcit Domit.

225. SEDIT IN ADVERSO NOCTVRNVS CVL-
MINE BVBO, FVNÆ REQVE GRAVES EDIDIT
ORE SONOS] Bubonem inter obscenas, hoc est fe-
rales ac diri ominis aues numerat Sratius Papini.
lib. 3. Theb. de auibus certi incertiq, augurij lo-
quens:

— Dira strident in nube volucres,

Nocturnaq, gemunt striges, & feralia bubo

Damna canens.

Ouid. 5. Metamorph.

Fœdaq, sit volucris, venturi nuncia luctus,

Ignauus bubo, dirum mortalibus omen.

Idem lib. 10. Metamorph.

Ter pedis offensi signo est reuocata, ter omen

Funereus bubo letali carmine fecit.

Et lib. 15.

Tristia mille locis Stygius dedit omina bubo.

Cetera de tristi hac aue colligit Crinitus lib. & cap.
21. de hon. disciplina. Atque hæc omnia infelicem
inauspiciatūque Ibidis natalem exaggerant: vt &
quæ de Eumenidibus sequuntur, quas *Diras* vltri-
ces vocat Virgil. quòd à sceleratis hominibus meri-
tas pœnas exigant.

231. GVT TVRAQVE IMBVERVNT EREBEÆ
FELLE COLVBRAE, TERQVE CRVENTATAS
INCREPVERE MANVS] Colubram fœm. genere ex-
tulit & Lucilius lib. 10. satyr. apud Nonium:

Iam disrumpetur medius, iam vs Marfes colubras

Disrumpit cantu, venas cùm extenderit omnes.

TERQVE CRVENTATAS] Numerus is sacer &

absolutissimus apud priscos: unde quicquid ter dictum factumque, ratum id effectumque credebant. In magicis indicat id Virg. in Pharmaceutria:

*Terna tibi hac primùm triplici diversa colore
Licia circumdo, &c.*

In funeralibus, idem Maro: *Et supremum ter voce ciemus.*

232. PERBIBIT INDE SVÆ RABIE M NVTRICIS ALVMNVS, LATRAT ET INTOTO VERBA CANINA FORO] Perbibit rectè: quoniam in moribus inolescendis magnam ferè partem altricis ingenium, & natura lactis tenet: quæ iam à principio imbuta paterni seminis concretionem, ex matris etiam corpore & animo recentem indolem configurat. Unde qui partus suos alijs nutriendos dedunt, B vinculum illud coagulumque animi atque amoris, quo parentes cum filijs natura consociat, interfcindunt, aut certè diluunt deteruntque. Ita ferè Gellius lib. 12. cap. 1. & Gellij simius Macrob. 5. Saturn. cap. 11. Adde Plin. lib. 28. cap. 9. Nat. hist. In lactis vsu utilissimum cuique maternum, nutricis exitiosum est. Hinc apud Poëtam 4. Æneid.

*Nec tibi diua parens, generis nec Dardanius auctor,
Perfide, sed duris genuit te cautibus horrens
Caucasus, Hyrcanæq; admorunt vbera tigres.*

Ex Iliade Homerica 16. Locum vide apud Gellium. Ovidius lib. 3. eleg. 11. *Natus es è scopulis, nutritus lacte ferino.*

LATRAT] Hinc canina facundia Appio. Vide sup. v. 13. & ibi notata.

253. NÆVE SINE EXEMPLIS ÆVI CRVCIERE PRIORIS SINT TVA TROIANIS NON LEVIOA MALIS] Troianorum excidium multis poëtis Tragicædiarum argumenta dedit, ut in poëtica tradit Aristoteles. Hinc Prou. αὐτὸ Ἰλίου κακὰ, & ἱλιάς κακῶν. ὅτι τῶν μεγάλων κακῶν. παρὸν ἐν Ἰλίῳ μύρια κακὰ σπείβη γενέσθαι. Cicero libr. 8. epist. 11. ad Atticum: *Iamq; mari magno, non multò inquam secus possum vaticinari, tanta malorum impendet ἱλιάς.*

255. QVANTAQVE CLAVIGERI PÆANTIVS HERCVLIS HERES, TANTA VENENATO VULNERA CRVRE GERAS] Philocteten Hercules heredem nomibat & Seneca, in Hercule Oeteo:

*— Leto velut ecce vultu
Quem tulit Paas, humerisq; tela
Gestat, & notas populis pharetras
Herculis heres.*

Fuit verò Hercules heres, quia, ut ait Servius in 3. Æneid. cum hominem in Oeta monte deponeret Hercules, à Philoctete petijt, ne alicui corporis sui indicaret reliquias, qua de re iurare eum compulit, & pro munere sagittas dedit hydræ felle tinctas. De quibus plura Seneca in Herc. Oeteo, Ovidius 9. Metamorph. Interpres Sophoclis ἐν Φιλοκτῆτι, & contra Pet. Victorium 2. Var. Lect. cap. 14. Benedictus Ægius Notis in Apollodorum, ac Ioan. Brodæus 1. Miscellan. c. 15. quos adi Lector. Satis fuerit annotasse pauca de vulnere Philoctetæ, quod in Lemno à vipera accepit, dum fanum Palladis aureæ, vel, ut alij, Hercules expurgaret; aut, quod alijs placet, dum sepulchrum Troili ab Achille occisi, quod in Apollinis erat, violaret. Philostratus in Heroicis: τὸν ἐν Λήμνῳ Φασὶν ἄπιμον καταληφθῆναι τοῖς Ἀχαιοῖς, ὕδρου ἐσκήψαντος αὐτῷ ἐς τὸν πόδα, ὃς ἔνοσεν αὐτὸν ὅτι ἀκτῆς ὑψηλῆς ἐν πέτρᾳ κείμενον. Hunc in Lemno neglectum & destitutum à Gra-

cis, cum natrix pedem eius inuasisset, in alti litoris saxo iacentem agrotasse aiunt. Iunior vciò Philost. in Iconibus de Achiuis Chryse aram ab Iasone extructam quærentibus, ita ait: Φιλοκτῆτης ἐν τῇ ἐν Ἡρακλῆ μνήμῃ τὸν βωμὸν τοῖς ζητοῦσι δεικνύς, ἐγγράψαντος αὐτῷ τοῦ ὕδρου τὸν ἰὸν ἐς θάτερον τοῖν ποδῶν. οἱ μὲν δὲ τὴν Τροίαν οἱ Ἀχαιοὶ εἶπαντι· ὃς ἐν Λήμνῳ ταύτην κείτω, διαβόρῳ, φησὶ Σοφοκλῆς, καὶ τῶν ἰώνων τὸν πόδα. Philoctetes memoria temporis repetita, quo cum Hercule vixerat, aram quærentibus ostendit, & cum hydrus serpens interfecisset ei viru alterum pedem, Achiui reliqui Troiam petunt, ipse in Lemno iacet relictus tabo fluente morbo, ambeo pede, ut ait Sophocles. His adde Cointum Calabrum libr. 5. Tetzem in Lycophronem, & quos B suprà laudavi. Meminit Ouid. 1. de Ponto eleg. 3. *Magna Philocteta vulnere fama suo est.* Et 5. Trist. eleg. 4. *Quidve Philoctetes ictus ab angue gemat.* Et alibi.

257. NEC LEVIVS DOLEAS, QVAM QVI BIBIT VBERA CERVÆ, ARMATVSQVE TVLIT VLVNVS INERME POTENS] Alterum versum legit hoc modo Micyllus: *Armatusq; tulit vulnus, inermis opem.* Ex historia siue fabula clara res. Telephum enim intelligit, sic dictum, quod cerua illi vbera præbisset, ὅτι τῇς θηλῆς καὶ τοῦ ἐλάφου, teste Diodoro. Filius fuit Herculis ex Auge (non Agaue, ut apud Ælian. 12. Var. hist. c. 42. malè lego) rex Mysorum, qui, cum Troiam peterent Græci, appellerentque in Mysiam, repellere eos conatus est. At cum Achille congressus, vulnus accepit nulla ratione medicabile; consultoque Apolline, responsum hoc tulit, ὃ πρῶτας ἰάσεται. quo significabatur remedium vulnere à vulnere auctore petendum; aliàs curari nullo pacto posse. Supplexitque Achilli factus Telephus, ille qui ab armato vulnus tulerat, ab inermi opem quoque tulit. Achilles verò æruginem medendis utilissimam è gladij cuspidem in Telephi vulnus decussit & sanavit, siue id ærea, siue ferrea cuspidem fecit, ut ait Plin. libr. 34. cap. 18. Addit Smyrnæus libro 4. Telephum pro munere equos obtulisse, apud Caici ostia:

— Καὶ οἱ πόρεν ἱπποῦς

*Ὁ κύπιδας, τῆς περὶ ἐν εὐμμελίῃ Ἀχίλλει
Τήλεφον ὥπασε δῶρον ὅτι περὶ χροῆσι Καίκου,
Εὐ πὲρ ἐμοχθίσοντα κακῶ πρὸς ἑλκεῖ θυμὸν
Ἀκίσατ' ἐγγείη.*

Ouid. 2. de Ponto eleg. 2.

Profuit & Myso Pelias hasta duci.

1. Trist. eleg. 1.

*Namque ea vel nemo, vel qui mihi vulnera fecit,
Solut Achilleo tollere more potest.*

2. Amor 9.

*Quid non Aemonius quem cuspidem perculit heros,
Cum perijt, medica postmodò iuuit ope.*

Propertius lib. 2.

*Mysus & Aemonia iuuenis qua cuspidem vulnus
Senserat, hac ipsa cuspidem sensit opem.*

Alij herba quadam, quæ hinc Achilleos dicta, curatum Telephum scribant, ut Nestor apud Smyrnæum. & Claudianus:

*Sanus Achilleis remeavit Telephus herbis,
Cuius pertulerat vires, & sensit in vno
Letalem, placidamq; manum, &c.*

259. QVIQVE AB EQVO PRÆCEPS ALIENIS DECIDIT ARVIS, EXITIO FACIES CUI SVAPÆNE FVIT] Ita quidem vulgati omnes, at mendosè, ut apparet. Legendum enim in Alcibi pro alit-

nis, vel *Aleas* quattuor syllabis. Nam *Α' λήιον πεδίον* vocant Græci campum, in quo post casum suum corpore fracto ac debilitato errauit Bellerophon, *ὅπου τῆς τοῦ Βελλεροφόντου ἄλης, τοῦ πέδι πλάνης*, teste Homeri Scholiaste in Iliad. ζ. Varino & Eustathio ad illa Dionysij:

Τάρσον εὐκτιμένῳ, ὅτι δὴ ποτε Πηλοσὶς ἵπῳ
Τάρσον ἀφείς, χῶρῳ λίπεν οὐνομα, τῆμ' ἀφ'
ἵππου

Εἰς Διὸς ἱέμεν' πέσεν ἥρως Βελλεροφόντης.
Κεῖθι δὲ καὶ πεδίον τὸ Α' λήιον, οὗ καὶ νῦν τα
Α' νδρώπων ἀπάνευθεν ἀλώμεν' ἐν διαάσκε.

Quæ sic A. Papius eleganter reddidit:

Tarson magnificam, presso quæ Pegasus olim
Calce loco nomen posuit, Iouis æthera cum heros
Bellerophon inuectus equo delapsus ab alto est.

Hic & Aleæ campi: quos ille pererrans

Ex oculis hominum vitam secretus agebat.

Homeri locum interpretatur Cicero 3. Tuscul.

Quis miser in campis mærens errabat Aleis,

Ipse suum cor edens, hominum vestigia vitans.

Quod verò addit Ovidius noster:

EXITIO FACIES CUI SVA PENE FVIT]

Eius enarratio ex historia petenda nulli, ut opinor, ignota: à qua prou. *Βελλεροφόντης τὰ γράμματα*, apud Zenobium; & Bellerophonte castior, apud Hadr. Iunium Cent. 4. adag. 13. Suidas: *Βελλεροφόντης ὃν ὁ Προῖτ' ἐβύλετο διαγράμμάτων αὐτοῦ πρὸς ἱο-εἶπλιν ἀνελεῖν*. Et lepidè Plautus in Bacchidibus Sc. Constringe:

Bellerophontem iam tuus me fecit filius.

Ego tabellas detuli ut vincirer?

Plura in Lycophronem Isaacius.

261. ID QVOD AMYNTORIDES VIDEAS, TREPIDVSQVE MINISTRO PRÆTENTES BACVLO LVMINIS ORBVS ITER] Nunc ex oculationis pœnam Ibi di suo vouet Ouid. quam barbaram fuisse res ipsa clamat, ut effossis luminibus homo ad quælibet vitæ munia prorsus ineptus contabescat. Certè Iustiniano nescio quo exemplo hoc pœnæ genus in legibus rusticis sæpius placuit Tit. 2. §. 7. & §. 12. Phœnix autem, Amyntore & Hippodamia natus, cum suasu nouercæ rem cum Clytia (alij Phthiam vocant) patris pellice habere deprehensus esset, visu à patre post multas in filium diras priuatus, ad Peleum confugit: à quo humaniter susceptus est, à Chirone valetudini pristinae restitutus; ac dein Achillis educationi datus magister. Ita ferè Homeri Scholiastes ἀδελφ' in Iliad. 10. Nam excæcationis non meminit, ut neque Homerus, quanquam multa patrem filio imprecatum referat. ita enim apud eum Phœnix ipse:

Πατὴρ δ' ἐμὸς αὐτὶκ' οἶσ' εἰς

Πολλὰ κατ' ἐγὼ, εὐχεσθὲς δ' ἐπεκέχλετ' ἐλάνυς.

Verum animo genitor mox talia versans

Horrendas diras, atque atras vouit erynnes.

Lycophron tamen in Cassandra Phœnicem & parenti maximè inuisum, & ab eo lumine priuatum facit:

Τὸν πατὴρ παλεῖον ἐστυγμένον βροτῶν,
Ὁ μὲν ὅς μιν ἦκε τελευτᾶς λυχνὸς
Ὁ τ' ἐς νότον τέρων' ἠνυάσθη λέχ'.

Hoc est, interprete Ios. Scaligero:

Suo parenti plurimum inuisum omnium,
Qui fecit illum caciliū, oculos forans,
Cubile spurij quando iniuit pellicis.

A Ad quem locum videndus Tzetzes enarrator, qui ἀπὸ μηχανῆς fabulam prosequitur. Ovidius noster lib. 1. de Arte:

Fleuit Amyntorides per inania lumina Phœnix.

PRÆTENTES BACVLO] Tibullus libr. 2. eleg. 1. Et pedibus prætentat iter.

263. NEC PLVS ASPICIAS, QVAM QVEM SVA FILIA REXIT, EXPERTVS SCVLVS EST CVIVSVTERQVE PARENS] Nota quæ de Oedipo memorant Diodorus lib. 4. Biblioth. Suidas, Apollodorus lib. 3. Hyginus cap. 57. ac de poëtis Sophocles in Oedipo Colono & Antigone, Euripides in Phœnissis, ibique interpretes, Seneca Tragicus in Oedipo extremo, ubi Oedipum oculos sibi eruentem his versibus inducit, ubi cognouit perpetratum à se in matrem scelus:

B — Dixit, atque ira furit.

Ardent minaces igne truculento gena,

Oculiq; vix se sedibus retinent suis.

Violentus, audax, mutus, iratus, ferox.

Tantum cruentus gemuit, & durum fremens

Manus in ora torfit: at contra truces

Oculi steterunt, & suam intenti manum

Vltro insequuntur, vulnere occurrunt suo.

Scrutatur avidus manibus vncis lumina,

Radice ab ima funditus vulsos simul

Euoluit orbes, &c.

Statius Papinius Oedipum similiter loquentem facit lib. 1. Theb.

— Et lamentabile matris

Connubium gausus inii: noctemq; nefandam

Sape tuli, natoq; tibi (scis ipsa) paravi;

C Mox avidis pœnae digitis cedentibus vltro

Incubui miseraq; oculos in matre reliqui.

Lege & Zenobium prou. Βοιωτὰ αἰσίσματα, &

Καδμεῖα νίκη.

QVAM QVEM SVA FILIA REXIT] Antigone, quam apud Senecam Thebaidis initio sic alloquitur pater:

Caci parentis regimen, ac fessi vnicum

Patri leuamen, quam tanti est mihi

Genuisse vel sic; desere infaustum patrem:

In recta quid deflectis errantem gradum?

Permittelabi, &c.

Vide Sophoclem & Euripidem locis suprâ citatis.

EXPERTVS SCVLVS EST CVIVSVTERQVE PARENS] Responsum enim erat Laio, cōsulenti de liberorum procreatione oraculum, si quis ei ex Iocasta nasceretur filius, à filio occisum iri patrem: matremque coniugem sibi futuram didicerat quoque postea ex oraculo filius. Pausanias in Bæoticis: Ο' δὲ καὶ τὸν πατέρα δόπο κτενεῖν ἤμελλεν ὡς ἡυξήσθη, καὶ τὴν μητέρα ἐγχεῖ. Ille cum adoleuisset & patrem occidit, & matrem ipsam uxorem duxit. Homerus Odysf. λ'. quem etiam ibidem citat Pausanias:

Μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον καλῶ Ε' πικρὰς λω,

Ἡ μέγα ἔργον ἔρεξεν αἰδρεῖσιν νόοιο,

Γημαμένη ὦ ἦε. ὁ δ' ὃν πατὴρ ἔξεν ἀλῆας

Γῆμεν, ἄφαρ δ' ἀνάπτει θεοὶ θεσπεῖαν ἀνδρώποισι.

Matremq; Oedipodes formosam vidi Epicasten

Qua fœdum imprudens facinus commiserat olim

Connubio gnari iuncta; at tulit ille parentes

Evita: superisq; scelus vulgare nefandum

Est visum.

265. QVALIS ERAT, POST QVAM EST IVDEX DE LITE IOCOSA SYMPTVS, APOLLINEA CLARVS

RVS IN ARTE SENEX] Tiresie vatis cæcitas in pro-
uerbium abiit, πυφλόπη & Τειρεσία. Iuuenalis Tiresiam pro cæco dixit: Nec surdum, nec Tiresiam quenquā esse deorum. De caussa excæcationis variatum video. Ouidius putat à Iunone ideo oculis priuatum, quod à Ioue ac Iunone, de amoris quantitate certantibus, electus arbiter maiore concupiscentia feminas quàm viros flagrare pronuntiasset. In feminis enim nouem, in viris tres tantum amoris vncias collocarat. Nonnulli verò, quod Palladem nudam conspicatus esset: id quod indicare etiam, vt ego quidem arbitror, videtur Propertius libr. 4. eleg. 10.

Interdicta viris metuenda lege piatur,

Qua se commota vindicat ara casa.

Magnam Tiresias aspexit Pallada vates,

Fortia dum posita Gorgone membra laiat.

Et pluribus pulcreque Nonnus s. Dionys. dum Actæonem, à canibus deuoratum, necem suam sic ingemiscientem inducit:

Ο λβιε Τειρεσία, σὺ γὰρ ἔδρεκες ἐκτὸς δλέρη
Γυμνὸν ἀναινομένης οἰκτίρμων & εἶδος Ἀθλιώης.
Οὐ θάνες, ἐκ ἐλάφοιο δέμας λάχες, ἔδὲ μετώπῳ
Υμετέρῳ περ βλήτες ἐπικώρυντο κερχαί,
Ζῶος δ' ὦν βλεφάρων ὀλέσας φάος, ὑμετέρων δὲ
Ο' φθαλμῶν ἀμάρυγμα νόον μετέθηκεν Ἀθλιώη.

Quæ sic reddo:

*Felix Tiresia. nam tu sine crimine mortis
Nuda aspexisti renuentis membra Minerva.
Non te mors rapuit, timidi neque corpora cerui,
Nec extensa tue sortitis cornua fronti,
Lumine te viuum orbauit, sed lumina visus
Transtulit ad mentem, fulgoremq, addidit illis.*

Exstat præterea Callimachi hymnus eis λῆτα τῆς Πάλλαδος, ab Angelo Politiano c. 80. Miscellan. totidem versibus latinè expressus; qui etiam Callimachus ἐν Κρονίῳ de Saturni legibus sic scriptum reliquit:

Ὅσκι πν' ἀθανάτων ὅκα μὴ θεὸς αὐτὸς ἔληται
Ἀθρήση, μισθῷ τῷ τοῦ ἰδεῖν μεγάλῳ.

*Mortalis qui immortales aspexerit audax
Diuos, id pæna criminis ipse luet.*

APOLLINEA CLARVS IN ARTE SENEX] Apollodorus lib. 3. Biblioth. ἐγένετο δ', inquit, καὶ πολυχρόνιος. Minerva apud Callimachum:

Δώσω καὶ μέγα βᾶκτρον, ὃ οἱ πόδας ἐς δέον ἄξει,
Δώσω καὶ βιότου τέρμα πολυχρόνιον.

*Huic baculum immensum dabo, quod vestigia ducat
Qua velis, huic vita tempora longa dabo.*

Vterque longæuum fuisse Tiresiam indicat, ætatem minimè. Vide Bened. Ægium in Apollodorum: cui adde Melampodis versus è Tzetze in Lycophronem, sub persona Tiresiæ:

Ζεῦ πάτερ, εἴθ' ἐμοὶ εἰδ' ἥσσω μ' αἰῶνα βίοιο,
Ὡφελον δοῦναι καὶ ἴσα μῆδεα ἰδμεν
Θνητοῖς ἀνθρώποις νῦν δ' ἔδ' ἐμε τυτθὸν ἐπίσας
Ὅς με μακρόν γε ἔχθηκας ἔχειν αἰῶνα βίοιο,
Εἴπ' αὖ μ' ἐτὶ ζῶειν γενεὰς μερόπων ἀνθρώπων
Ἀνδρῶν γυναικῶν.

*Iuppiter, aut vitam breuiori includere fato,
Aut dare debebas hominum commercia nosse.
Nunc verò haud paruo nos es dignatus honore,
Dum vita immensum largiris degere seclum,
Septenumq, hominum spatium transcendere vita.*

267. QVALIS ET IPSE FVIT, QVO PRÆCIPIENTE COLUMBA EST DATA PALLADIÆ PRÆ-

A VIA DVXQVE RATI] Phineum indigirar, Arcadiæ regem, vel, vt alij, Paphlagoniæ: qui ducta Cleopatra vxore, Orythum & Crambin ex ea filios habuit: superinducta nouerca (quam Δία Sophocles apud Apollonij interpretem, alij Harpalicen Zethes & Calais sororem nominant) suasu & instinctu eiusdem liberos excæcauit. Vnde & ipsi à dijs iratis eruti oculi, immisissæque harpyiæ, (Διὸς κύνες, atque ira deūm) quæ cibos illi abriperent, mensamque fœda colluie halituque intolerabili infestarent: donec aduentantibus ea in loca Argonautis, à Zethe & Calai, alatis fratribus, ad Plotas insulas fugatæ sunt, quæ hinc Strophades dictæ διὰ τὸ εἶναι ὁρεάδας αἰ. ὅθεν ἔκαστος ἐρέψαι, σφαμέντας εἰς τοὺς πῖσιν: admoniti enim erant ab Iride, vt à Iouis canibus abstinerent, volatusque suos conuerterent. Ita ferè Apollonius Rhodius lib. 2. & Val. Flaccus lib. 4. Argonaut. Nam in caussa exoculationis variant; Phineum ab Apolline vaticinandi artem edoctum, deorum fata atque consilia temerè omnibus aperuisse:

— Οὐδ' ὅσον ὀπίζετο καὶ Διὸς αὐτοῦ,
Χρείων ἀτρεκέως ἱερὸν νόον ἀνθρώποις.

— Neque minimum reueritus est etiam Iouem ipsum,

Publicans intrepidè sacram mentem hominibus.

Quidam à Sole occæcatum ferunt, quod longum viuere, quàm videre maluisset. Ita ex Hesiodo refert interpretes. Alij aliter. Lege Diodorum lib. 5. Biblioth.

QVO PRÆCIPIENTE COLUMBA] Phineus enim Argonautarum beneficio ab Harpyijs liberatus, vt beneficium reponeret, euentum nauigationis prædixit, monuitque columbam emitterent & sequerentur. Apollonius:

Οἰωνῷ δὴ πρῶτ' Πελειάδι περήσατο
Νηὸς Δοποπρὸς μεθέντες ἐφίεμεν ἦν δ' αὐτῶν
Πετρεῶν πόντον δὲ σὴν περὶ ζεῶσι διηται,
Μηκέτι δὴν μὴ δ' αὐτοὶ ἐρητύεσθε κελεύθε.
Ἀλλ' εὐ καρτιῶντες ἐαῖς ἐνὶ χερσὶν ἐρετμὰ
Τέμνεθ' ἄλως σενωπόν.

*Sed primum volucris cursum tentate columba,
Quam prius Aemonia procul emittatis ab Argo.
Illa per instabiles cautes, pelagusq, profundum
Incolumi si transierit non lesa volatu,
Rumpite, si qua mora est, manibusq, appendite remos*

Angustasq, maris ratibus transmittite fauces.

Meminit Propert.

— Ignoto missa columba mari.

EST DATA PALLADIÆ P.D. RATI] Palladiaratis, Argo: Δοπὸ τοῦ ἀργοῦ, à celeritate, Diodoro lib. 4. Biblioth. ab Argo fabricatore, Apollonio; ab Argo, Phryxi filio, Pherecydi, apud Apoll. interpretem; ab eo, quod Argiuos vexerit, delectos viros, Ennio apud Cicer. 1. Tusculan. Palladia dicta, quia Palladis cura & monitu ædificata. Apollon. lib. 1.

Νῆα μὲν οὖν οἱ πρῶτον ἐπὶ κλείουσιν ἀοιδοὶ
Ἀργον Ἀθηναίης καμῆειν ὑποθημοσύνην.

Valer. Flaccus lib. 1.

— Carum Tritonia deuolat Argum,
Moliri hunc puppim iubet & demittere ferro Robora.

Seneca Medea:

— Non Palladia
Compacta manu, regum referens

Incluta remos queritur Argo.

269. QUIQUE OCVLIS CARVIT, PER QVOS MALE VIDERAT AVRVM, INFERIAS NATO QVOS DEDIT ORBA PARENS] Alij aliter historiam hanc narrant. Abit à nostro Dictys Cretensis, & vero ab similia commemorat. Compendio referam, quæ Euripides, Virgil. atque Ouid. noster habent. Priamus imminentibus Troiæ Græcis, Polydorum ex Hecuba filium, natum minimum, ad generum Polymnestorem (ducta Ilione filia) cum magno auri pondere alendum misit. Polymnestor, auri potiundi cupidus, ubi urbis capiundæ instare periculum vidit, obtruncavit puerum atque in mare proiecit. Orba vero gnato Hecuba, ac gnatae Polyxenæ mortem lugens, ad Achillis tumulum mactatæ, fortè

— *Liquidas hauriret ut vndas,*

Aspicit eiectum Polydori in litore corpus.

Accitumque ad se dolo Polymnestorem, quasi aurum thesaurumque ei commendatura, suis captiuarumque manibus oculos eruit, atque ita eos inferias nato orba dedit parens. Ouidius noster hæc pulcrè prosequitur lib. 13. Metamorph.

*Est, ubi Troia fuit, Phrygiæ contraria tellus
Bistonis habitata viris: Polymnestoris illic
Regia diues erat, cui te commisit alendum
Clam, Polydore pater, Phrygiæq; remouit ab armis.
Consilium sapiens, sceleris nisi premia magnas
Adiecisset opes, animi irritamen auari.*

*Vt cecidit fortuna Phrygum, capit impius enssem
Rex Thracum, iuguloq; sui demisit alumni.
Et tamquam tolli cum corpore crimina possent,
Exanimem scopulo subiectas misit in vndas.*

De Polymnestoris exoculatione dein sequitur:

*Vadit (Hecuba) ad artificē diræ Polymnestora cadis,
Colloquiumq; petit. nam se monstrare relictum
Velle latens illi quod nato redderet aurum.
Credidit Odrysus, pradaq; assuetus amore
In secreta venit.*

Et mox:

*Atque ita correpto captiuarum agmina matrum
Inuocat, & digitos in perfida lumina condit,
Expilatq; genis oculos. facit ira valentem.
Immergitq; manus. &c.*

Paria habet Virgil. 3. Æneidos; vterque ex Euripide in Hecuba; apud quem Polydori umbra de lamentabili fato suo *πρὸς λόγους*. Versus, quia plusculi, non adscribo. Illos tantum lubet annexere, quos de exoculatione sua pronuntiat Polymnestor:

*Τὸ λοίοθιον ἢ πῆμα. πῆμα τὸ πλεόν,
Ἐξερράσων τὸ δέν. ἐμῶν γὰρ ὁμμάτων
Κόρπας λαβῶσιν τὰς τάλαιπώρους κόρας
Κεντοῦσιν, αἰμάσσουσιν.*

Erasmus:

*Porro supremum iam malum, plusquam malum
Mire patrarunt: quippe correptis manu
Acubus, mihi orbes luminum miserrimos
Fodiunt, cruentant.*

271. PASTOR UT ÆTNÆVS, CUI CASVS ANTE FVTVROS TELEMVS EYRYMIDES VATICINATVS ERAT] *Pastor Aetneus*, Polyphemus. *Incolam rupis Aetnae* Tibullus vocat. Huic Telemus vates prædixerat fore, ut ab Vlyssæ excæcetur. Ouidius 13. Metamorph.

Telemus Euryimides, quem nulla se fellerat ales,

A *Terribilem Polyphemon adit, lumenq; quod vnum
Fronte geris media, rapiet tibi, dixit, Vlysses.*

Verum, risit Polyphemos, ut falsa vaticinantem, Telemum: Et, *ὁ vatum stolidissime, falleris, inquit.* Et apud Theocritum Idyll. 6. sub Damocetæ persona:

— *Αὐτὰρ ὁ μὲν τις ὁ Τηλεμῶν ἔχθρ' ἀγορεύων
Ἐχθρὰ Φέροι πεπὶ οἶκον, ὅπως πεκνέεσσι φυλάξει.*

— *Nam qua nobis mala pessima narrat*

Telemus, ipse domum referat, natifq; reseruet.

Vbi nouantiquus Scholiast. Οὗτος, inquit, ἐστὶ Τηλεμῶν, ὁ παρ' Ὁμήρῳ Εὐρυμέδης, ἢ Εὐρύμαχος καλεόμενος, ὃς μαντοσύνην ἐπέκατο. Verba quæ laudat Homeri, sunt ex Odysl. 9. ubi in his recedendis longus est:

*Τηλεμῶν Εὐρυμέδης, ὃς μαντοσύνην ἐπέκατο
καὶ μαντεύμενόν τε κατέγειρε κυκλώπῃσιν,
Ὅς μοι ἔφη τὰδε πάντα τελευτήσεσθαι ὁπίσσω.*

B *Telemus Euryimides, vatum qui prima tenebat,
Cyclopes inter vixit, senitq; mibiq; hæc
Tempore in exiguo narrabat cuncta futura.*

Vides interpretem Theocriti Εὐρυμέδην perperam scripsisse, qui Εὐρυμέδης est. pessimè vero proprium fecisse nomen apud Homerum, cum patronymicum sit, ab Euryymo patre. Porro de excacatione Polyphemi sic Isaacius in Lycophronem: Οἱ δὲ αὖτε παλαιότερος ὅτι τὴν γαίαν τῶν Κυκλώπων, εἰσέλθων εἰς τὸ τοῦ Πολυφήμου ἄντρον, ἔειπεν ὅτι τῶν Κυκλώπων ἔχοντες τὸν Φλοῖ αὐτὸν δόλω τοιῶνται, ἐξ ὧν τῶν αὐτοῦ ἐταίρων φάγοντες τὸν Κύκλωπον, διδωσιν αὐτῷ οἶνον ὁ Οἰδύσεος,

Κύκλωψ, τῇ σπείῳ οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέας,

Ὅφρ' εἰδῆς, οἶον πὶ ποτὸν νηὺς ἐκεκέρυθαι.

Μεθυομένης δὲ αὐτοῦ, ὁ Οἰδύσεος σὺν τοῖς φίλοις ἐν

C *δόλῳ πεπερωμένῳ αὐτὸν τυφλοῖ.* Virg. 3. Æneid.

*Nam simul expletus dapibus, vinoq; sepultus
Cervicem inflexam posuit.*

Mox: — *Nos magna precati*

*Numina, sortitiq; vices, vnà vndique circum
Fundimur, & telo lumen terebramus acuto.*

Quem locum Seruius ἀναγκαῶς enarrat, & Polyphemum vnoculum fuisse negat, nec ab Vlyssæ oculo priuatum. Verum cum singulari vir prudentia esset, oculum ob id in capite illi affingi. Cumque prudentia eum Vlysses superasset, ideo ab Vlyssæ fingi occacatum. Ab hac autem Polyphemi excacatione prouerb. manasse vult Diogenianus πῦρ ὅτι δαλὸν ἐλθόν. Item illud, ἀν' οἶνον αἰτῇ, κένδυλον αὐτῷ δίδου, de quo vide Suidam, vel potius Zenobium copiosè prouerbium explanantem: qui & alterum inde tractum refert: ἀπώλεσας τὸν οἶνον ὅτι χέας ὕδωρ. Lege Suidam.

D 273. VT DV PHINEIDÆ QVIBVS IDEM LV MEN ADEMIT QVID DEDIT, ET THAMYRA, DEMODOCIQVE CAPVT] Orythus & Crambis Phineï, Arcadiæ regis, & Cleopatra filij erant, crebris à patre verberibus multati, ob falsas nouercæ criminationes. Phineusenim, Idæa Dardani Scytharum regis filia Cleopatraz superducta, ex amoris impotentia seruiens per omnia nouercæ libidini, calumnijs varijs priuignos proscindens, acerbè nimis in eos sæuij: qui implorata Herculis ope liberati demum sunt, Phineusque rex cum alijs non paucis ab Hercule interemptus. Hæc ex Diodoro libr. 4. Biblioth. qui ab Ouidio nostro, alijsque variat, ut antè paullo indicamus. Vnde addit hæc verba: *ὅτι ἀγνοῶ δὲ ὅτι πνέες τῶν μυθογράφων τυφλωθῆναι φασὶν ὅτι Φινείδας ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ τὸν Φινέα τῆς ὁμοίας τυφλῶν*

τυχῆν συμφορῆς ὑπὸ Βορέου. Non ignoro mythologos A quosdam Phineidas à patre excacatos referre, Phineas, si- mili calamitatis genere à Borea affectum. Ad hanc fabu- lam respexit hîc Naso, vt & lib. 1. de Arte:

Quid fodiis immeritis Phineu sua lumina natis?

Pœna reuersura est in caput ista tuum.

Plura ex Apollonio & Valerio Flacco suprâ nota- uimus ad vers. 267. vt & illud, quam *Idæam* Diodo- rus nouercam nominat, alibi *Harpalicen* dici.

ET THAMYRÆ, DEMODOCIQUE CAPVT] Fuere hiambo musici excellentes. De Thamyri, vel (vt alij scribunt) Thamyra, quem Lini discipulum facit Diodor. lib. 3. vocatque φύσις διαφόρῳ κεχορημένον) adscribam Zenobij locum ex ἑπιτομῇ παροιμιῶν. Ο' Θάμυρις πολλὰς ἑπὶ κάλλει διενεγκῶν, ἤρξατο πρῶ- τον ἐρεῖν ἀρρένων. ἀσκήσας ἡ κιθαρῳδίαν ταῖς Μούσαις ἤρασε, σιωπῆμεν ὁ ὠθέτερον, εἰ μὴ κρείττων ἐυρεθῇ, πλεῖσταται πάσαις· εἰ δὲ ἡττηθῇ ὧν ἂν ἐκείναι θέλωσιν. ὑπέρτεροι δὲ αἱ μούσαι γενόμεναι, καὶ τῶν ὁμμάτων αὐτὸν καὶ τῆς κιθαρῳδίας ἐξέστησαν. hoc est, Thamyris ob pulcritudinem multos ad sese attrahens, cepit primum mares adamare. Cithara verò musiciq̃, excellens, Musas in certamen vocauit; hac conditione, vt si superior esset, sin- gulis potiretur; sin inferior, qua illa vellent parte priua- rentur. Superiores itaque Musæ oculis ipsum citharagq̃, priua- runt. Hæcille. vbi obseruandum, quod ait ἤρξατο πρῶτον ἐρεῖν ἀρρένων, idem affirmare Suidam & Lu- cianum. Nam alij Talonem Cretensem primum Rhadamanthi pueri amore captum ferunt; alij alios. Ouidius noster Orpheo tribuit abominan- dæ illius καταπυγισώης inuentum; quod tamen ad liberalem amorem refert Brassicanus: quo et- iam Socrates ingeniosos sit complexus adole- scentes:

*Ille etiam Thracum populis fuit auctor amorem
In teneros transferre mares.*

Ceterum certamen Thamyre cum Musis pluribus describit Homerus in Catalogo:

Καὶ Πτελεὼν, καὶ Ἑλῶ, καὶ Δώριον, ἐνθά τε Μοῦσαι

Ἀντόμηναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν αἰοιδῆς,
οἰχαλῆθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτη οἰχαλῆθ'·
Στεῦτο γ' εὐχόμενοι νικήσειεν εἴπερ ἂν αὐτῇ
Μοῦσαι αἰδοίεν κούρει Διὸς Αἰγίοχοιο·
Αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσω, αὐτὰρ αἰοιδῶ
Θεσπεσίῳ ἀφέλονται, καὶ ἐκλέλαθον κιθαρισύν.

Cui accedat Statius Papinius 4. Thebaidos v. 181. qui interpretis vice sit:

*Quos Helos, & Preleqn, Getico quos flebile vati
Dorion. hic fretus doctas anteire canendo
Aonidas, multos Thamyris damnatus in annos
Ore simul citharagq̃. (quis obuia numina temnat)*

Propertius lib. 2. eleg. 22.

*Me licet & Thamyra cantoris fata sequantur,
Numquam ad formosas inuide, cecus ero.*

Vide Pausaniam in Phocicis & alibi, Tzetzen Chiliade 7. Hist. 108. Eustathium in Homerum, di- uersa ab Homero narrantem, quæ Suidas ad Amy- rin refert, quem alium fuisse equidem existimo, constatque è Diogeniano, Prou. Ἀμυρεῖς μαίνεται. Ceterum Thamyrim Sophoclis fabulam citat Athe- næus lib. 1. δειπνοσ. & alibi. Porro Demodocus ci- tharædus fuit antiquissimus, quem Homerus O- dyss. 8. pulsantem citharam in Alcinoi Phæacum regis conuiuio inducit:

Τὸν περὶ Μοῦσ' ἐφίλησε, δίδυ δ' ἀγαθὸν τε κακόν τε

Θ' ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδ' εἶαν αἰοιδῶ.
Illum in amore habuit, dedit ipsa bonumq̃, malumq̃
Musa, oculis capto dedit aurea plectra chelyngq̃.

Cæcum fuisse ait, at causam cæcitatis non addit.

275. SIC ALIQUIS TV A MEMBRA SECET, SA- TURNVS VT ILLAS SVBSECVT PARTES, VN- DE CREATV SERAT] Hactenus exoculationem cæcitatemque; nunc membrorum discriptionem mutilationemque Ibidi imprecatur. Ac primò qui- dem Saturni, Cæli Terræque filij, exemplo; de quo ita Macrobius lib. 1. Saturn. c. 8. Hunc aiunt ab- scidisse Cæli patris pudenda, quibus in mare deiectis, Vene- rem procreatam. quæ à spuma, vnde coaluit, ἀφροδίτη nomen accepit. Et paulò post: Propter abscissorum puden- dorum fabulam, etiam nostri eum Saturnum vocitarunt, ὡς πρὶν σάδλω, quod membrum virile declarat, veluti Sathunnum. Elegantur etiam Nonnus libr. 7. Dio- nytiac.

*Μὴ περτέρω μετὰ Κύπριν ἀμερσιγάμω Κρόνῳ
ἄρπη*

*Μήδεα πατὴρς ἐπέμνευ, ἔως πάλιν ἀφροδ' ἐχέφρων
Εἰς τόκον αὐτοτέλεσσαν ἄγων μορφόμυμον ὕδωρ,
Ο' ὡς πέρω ὠδινε θαλασσάϊω ἀφροδίτῳ;
Post primam Venerem lectos priuante iugales
Falce Dei, atque patris refecante virilia, num tunc
Perfectum prudens formauit in equore partum
Spuma, nouamq̃ dedit Veneremq̃ marinam?*

Item alibi:

— Ο' ὡς τέλεσε γέρων Κρόνῳ ὅπως τεπέμων
Ἀρσενά πατὴρς ἄροτα, λεχώϊον ἤρσεν ὕδωρ,
Σπέρων ἄσπορα ὦτα θυγατὸς ὄνοισι θαλάσσης.

277. NEC TIBI SIT TVMIDIS MELIOR NE- PTVNVS IN VNDIS, QVAM CVI SVNT VI- SÆ FRATER ET VXOR AVES] Variant in altero versu codd. Excusi quidam subite pro visa, & ita in manu sc. Georg. Berlmanni. Malim vulgatam. In- telligit autem Ceycem Trachiniæ regem, Lucife- ro sidere genitum, & Alcyonen Æoli filiam, Ceycis vxorem, quæ ob mariti naufragium dolore victa, in mare se præcipitauit, & in auem sibi cognomi- nem vnâ cum Ceyce marito abiit. Ouid. 11. Me- tamorph.

— Et tandem superis miserantibus, ambo
Alite mutantur, fati obnoxius ipsæ
Tunc quoque mansit amor

Illum adi. nam copiosè & eleganter fabulam pro- sequitur. Adde Lucianum in Alcyone, Homeri item interpretem Iliad. 9. Seneca in Hercul. Oe- teo v. 196.

D — Raptum coniux
Ceyca gemit.

Et in Agamemnone v. 677.

— Licet Alcyones
Ceyca suum fluctu leuiter
Plangente sonent.

Addit Ouid. hîc: Frater & vxor aues. De vxore vidi- mus. fratrem habuit Ceyx Dedalionem. Huic Chi- one filia fuit, Dianæ præferre se ausa. Vindicauit se Diana, & meritam traiecit arundine linguam. Dæda- lion in filia rogum insilire prohibitus, è Parnasso præcipitem se dedit:

— Miseratus Apollo,
Cum se Dædalion saxo misisset ab alto,
Fecit auem, & subitis pendentem sustulit alis, &c.
Visæ ergo Ceyci frater & vxor aues; ille accipiter, hæc alcyone. Ex Ouidio 11. Metamorph.

279. SOLERTIQUE VIRO, LACERÆ QVEM
FRACTA TENENTEM MEMBRA RATIS, SE-
MELES EST MISERATA SOROR] De Vlyffe varijs
à Neptuno tempestatibus iactato, ac liberato Leu-
cotheæ beneficio atque auxilio Homerus Odyss. é.
vbi naufragium illud pluribus describit:

Τὸν δὲ εἶδεν Κῆρυξ θυγάτηρ καλλίσφουρ· Ἰνώ
Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν εἰς βροτῶς ἀνδρῶσα,
Νῶϊ δ' ἀλὸς ἐν πελάγεσσιν ἑωὶν ἐξέμμορε πμῆς,
Ἡ ῥ' Ὀδυσσῆ' ἐλέησεν ἀλώμενον, ἀλγέ' ἔχοντα.
Leucothea hunc Ino vidit pulcerrima, Cadmi
Filia, qua mortalis erat prius ore sonos,
Nunc sortita Deum est in fluctu homo aequore ho-
norem.

Hæc tristē miserata vago in discrimine Vlysses est.

Tzetzes in Lycophronem: ἀνέμων δὲ γενεῶν
ὄργῃ Ποσειδῶν, κατεῖχεν ἡ χερδία. δύο δὲ ὁλαὶς ἡμέ-
ραις ἐνήχετο. τρίτῃ δὲ ἡ Λευκοθέα ἐλεήσασα αὐτὸν, δέ-
δωκε τὸ κρήδεμον αὐτῆς, μεθ' ἧς ἐξῆλθεν εἰς τὴν γλῶ-
τῶν Φαιάκων. Ventis à Neptuno excitatū naufragio V-
lysses per duos integros dies iactatus est. Tertio verò Leuco-
thea illius miserta, velum porrexit, cum quo in Phæacum
terram appulit. Plura ibidem leges. Sollertem virum
vocat Vlysses, alibi experientem, Homerus πολύτρο-
πον, id est, σωτὸν ἢ πολλῶν ἐμπειρον τέκτων.

281. VEL TVA, NE POENÆ GENVS HOC COG-
NOVERIT VNVS, VISCERA DIVERSIS SCISSA
FERANTVR EQVIS] Dissimulanter Domitius di-
stichon hoc, vt non intellectum, prætermisit. Su-
spicari tamen licet intelligi ab Ouidio Metium Fu-
fetium (ita scribo) Albanorum ducem, quod & Za-
roto atque Egnario in mentem venit: de quo ita
noster i. Trist. eleg. 3.

Sic doluit Metius, tunc cū in contraria versos
Vltiores habuit proditiōis equos.

Et Virgilius 8. Æneid.

Haud procul inde citæ Metium in diuersa quadrigæ
Distulerant.

Varro de Vita pop. Rom. l. i. apud Nonium, verbo:
Distrahere: Metium Fusetium propter perfidiam interemit
penè imperiosius, quàm humanius. Nam equis ad curricu-
lum ex vtraque parte deligatum distraxit. Meminit &
L. Florus libr. i. Auctor de Viris illustribus cap. 4.
Paulus Orosius, & alij. Nouum sanè atque aspe-
rum, dignum tamen proditoribus, supplicium.
Vnde rectè subiicit Maro: At tu dictis Albane mane-
res. De quo supplicio lege Gellium libr. 20. Noct.
cap. i.

283. VEL QVÆ, QVI REDIMI ROMANO TVRPE
PUTAVIT, ADVCE PVNICEO PERTVLIT, IPSE
FERAS] Aliàs Romanos, verum nihil interest. De M.
autem Atilio Regulo plena omnis historia est: qui
cū legatus (verba sunt Auct. de Viris illust.) de per-
mutandis captiuis Romam missus, dato iureiurando, si non
impetrasset, ita demum rediret, in Senatu conditionem dis-
fuit: reiectisq; à se coniuge & liberis, Carthaginem re-
gressus: vbi in arcam ligneam coniectus, clavis introrsum
adactis, vigilijs ac dolore punitus est. Hæc ille. Verum
alij aliter de eius supplicio. Cicero Orat. in Piso-
nem illigatum in machina scribit. Et Valerius Max.
lib. 9. cap. 2. Machina, in qua vndique præacuti stimuli
eminebant, inclusum. Seneca epist. 68. machinam il-
lam arcam nominat; & epist. 99. crucem, ob suppli-
cij videlicet atrocitatem, vt ad Horatium explicat
Læuin. Torrentius. malè enim hinc quidam & ex
Floro l. 2. cap. 2. Regulum in crucem actum com-

A miniscuntur. Nec illud inter auctores constat, an
somnia diu prohibitus, atque ita vita priuatus fue-
rit, vt è Tuditano refert A. Gellius libr. 6. cap. 4.
nam diuersa narrat Tubero, apud eundem, his
verbis: In atras & profundas tenebras eum claudabant; ac
diu post, vbi erat visus sol ardentissimus, repentè educe-
bant, & aduersus ictus solis oppositum continebant, atque
intendere in calum oculos cogeant. Palpebras quoque eius,
ne conuiere possent, sursum ac deorsum diductas insue-
bant. Variat & Tzetzes, Chiliad. 3. his verbis:

Τὰ βλέφαρα τῶν ὀφθαλμῶν μαχαίρα συντημόντες
Ἦνεω γένους εἶασαν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκείνῃ.
Μικρὰ δ' τοῦτον εἰρήσαντες καλύβη σενωτάτῃ
Ἀγρίον ἐξοισρήσαντες ἐλέφαντά τ' ἦσαν,
Εκίχον τοῦτον κατ' αὐτῶ συγκαταπαῖν καὶ ξέειν.

285. NEC TIBI SVBSIDIO PRÆSENS SIT NV-
MEN, VT ILLI CUI NIHIL HERCÆI PROFVIT
ARA IOVIS] Priamus, Laomedonte & Xeuxippe
natus, post filios omnes (quos quinquaginta nu-
merant) à Pyrrho occisos ad aram Iouis Hercæi,
quod patrium Priamo numen erat, tanquam victi-
ma Pyrrhi manu cecidit. Testes de nostris Virgi-
lius 2. Æneid. Cicero Tusc. i. Priamum autem tanta
progenie orbatum, cū in aram confugisset, hostis manus
interemit. De Græcis, Euripides in Troadibus, Pau-
sanias in Messenicis ac Corinthiacis, Cointus
Smyrnæus lib. β. τῶν ἀλειπομένων, Tryphiodorus ἐν
Ἰλίου ἄλωσι, qui & similem casum Pyrrhi seu Neo-
ptolemi (nomen id à Phœnice Achillis magistro
accepit) refert. Nam cū iugulato Priamo domum
reuerteretur, proditiōe Macarei, ab Oreste ad a-
ram Apollinis Delphici obtruncatus est. Hinc
Cprou. Neoptolemi vindicta, de quo in Messen. Pausa-
nias: Νεοπτολέμῳ τῷ Ἀχιλλέως δούκτειναντι Πριάμῳ
ἔπι ἐχάρεα τοῦ Ἑρκίῃ, σιωπέσει καὶ αὐτὸν ἐν Δελφοῖς
πρὸς τῷ βωμῷ τοῦ Ἀπολλωνίου δούσοφ αὐλῶν. Καὶ δὴ
τοῦτον τὸ παθεῖν ὁποῖόν τις καὶ εἰδεσσε, Νεοπτολέμῳ
πίσιν ὀνομάσουσιν. Cū ad Hercæi Iouis aram Neoptole-
mus Priamum iugulasset, ipsi postea accidit, vt ad Apolli-
nis Delphici aram interimeretur. Vnde quoties, qua quis
alterum affecit iniuria, eam ipse passus, Neoptolemeam vl-
tionem dicunt. Alia de Priami cæde opinio est Seruij
in 2. Æneid. Ceterum Iupiter Hercæus intra septum do-
mus cuiusq; colebatur, quem etiam Deum penetralem ap-
pellabāt, auctore Festo. ἐρεκτὸν enim septum est. Har-
pocratio: Ἑρεκτὸν Ζεὺς, ὃ βωμοὶ ἐν τοῖς ἑρκέσιν ἐν τῇ
βελῇ ἰδρυνται τὸ δὲ ὑπερβολὸν ἐρεκτὸν ἐλέγον. Eadem
Suidas habet: pro βελῇ tantum αὐλῇ ibi legitur.
Hesychius Ἑρεκτὸν Δία interpretatur τὸν ἀσφάλειον, ἢ
τὸν καὶ τὴν οἰκίαν. Et ita penates à Græcis vocatos no-
tat Dionys. lib. i. Orig. Roman. Meminit Iouis hu-
ius Ἑρεκτοῦ siue Ἑρκίῃ (nam & ita lego) Plato in Eu-
thydemo, Dinarchus apud Harpocratiōem, So-
phocles in Antigone. Ex quibus patet manifestò
Ful. Virgini error, in Smyrnæo pro Ἑρεκίῃ ποτὶ βωμῶν
scribentis Ἑρμείῃ; & in Tryphiodoro pro Ἑρεκίῃ
Διὸς μεγάλῳ τῷ δὲ βωμῷ, substituentis Ἑρμείῃ; No-
tis in Virgilium.

287. VTQVE DEDIT SALTVS E SVMMO THES-
SALVS OSSA, TV QVOQVE SAXOSO PRÆCI-
PITERE IVGO] Leg. Thessalis. Somnia sunt, quæ de
Hæmone & Thessalo filio eiusdem narrat Domit.
qui cū Thessaliam imperio teneret, ab Euryalo
aduena ex Ossa monte in præceps datus sit: quæ-
que de Thessalo Thessaliæ rege à suis præcipitato
habet Zarotus. Fabulam, seu historiam mauis, Plu-
tarchus

tarchus memorat, & Apollonij interpretes; diuinatricem quandam, Aglaonicem nomine Egemonis Thessali filiam, cum in Ossa monte Lunæ coitus obseruaret, in iudicio conuictam, à mulierculis existimantibus ab ea Lunam cælo deduci, grauissimis affectam supplicijs, & ex Ossa præcipitam. Ita Alciatus in lib. 10. Cod. Iustiniani.

289. AVT VELVT EYRYALI, QVI SCEPTVM CEPIT AB ILLO, SINT ARTVS AVIDIS ANGVIBVS ESCA TIBI] Adscribam, quæ Domitius de Euryalo isto hîc scripsit: qui cum Thessali cæde purgare non posset deditum Strygiæ paludi caput, à furialibus anguibus dicitur absumptus. Paria è veteri Commentatore profert Zarotus. Aliud habet, Euryalum Ioni filium, vino depositum, filiam stuprassè, ideoque ab anguibus absumptum. Auctorem laudat Gallum poëtam:

*Ionides vti cupiens pro coniuge nata,
Vinum caussa fuit, anguibus esca datur.*

Vtrumque incertum, & sine auctore: amplius ergo quærendum.

291. VEL TVA MATVRET, SICVT MINOIA FACTA, PER CAPVT INFVSÆ FERVIDVS HVMOR AQVÆ] Adscribam historiam è Conone Narrat. 25. apud Photium: Minos, inquit, Iouis & Europa filius, Cretam rex tenuit, Dadalumque, quæsiturus classe instructa, nauigauit in Sicaniam, (quæ hodie Sicilia) vbi à Cocali ora illius regis filiabus est interfectus. Natio hinc Cretensium regis sui cadem vltura, bellum aduersus Siculos suscepit. Sed victi Cretes, cum domum redeunt, ad Iapygas tempestate delati sunt, ibique tum sedes fixerunt, Iapyges pro Cretensibus facti. Plura Pausanias Achaicis, Herodotus, & Plutarchus in Theseo. Tzetzes Chiliade 1. hist. 19.

*Ο Δαίδαλ' οὐδ' εἰς κέκρινον σὼζετ' ἐν Σικελίᾳ.
Τοῦτον δὲ Μίνως ἐκζητῶν, ἤλθεν ἐς Σικελίαν,
Ἵπὸ τῶν θυγατέρων ᾗ θνήσκει τῶν τοῦ Κωκάλου,
Ζέμαθ' ἑρμὸν παρὰ χεῖρας καὶ παρὰ θυπέσσας.*

Ait Dædalum in Siciliam delatum, atque in Siciliæ caminò seruatum fuisse; quæsitumque à Minoë, qui Siciliam ingressus à Cocali filiabus aqua calida in caput infusa, ac mox refrigerata fuerit extinctus. Allegoriam historiæ siue fabulæ idem auctor proponit. Diodorus Minoë in Cocalo in thermis clausum ac secretò detentum auctor est, atque ita vapore earumdem confectum.

293. VTQVE PARVM MITIS SED NON IMPVNE PROMETHEVS AERIAS VOLVCRES SANGVINE FIXVS ALAS] De Prometheo decantarissima fabula est, quam eleganter ac lepidè suo more perstringit Lucianus. Hunc Iupiter, quia ignem dijs furtim subduxerat ac mortalibus dederat, in Caucasò monte vinculis alligauit, aquila propè adstante, pectusque depascente. Cum fixus dicit Ouidius, clauis affixum insinuat, vti Apollodorus libr. 1. auctor. Alij catena ad rupem religatum ferunt. Martialis in spectaculis: *Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus.* Vide Pausaniam in Corinthiacis, Hesiodum in ἐργοῖς, eiusque Scholiasten Proclum, Hyginum, & alios. Meminit Catullus de Pelei & Theridos nuptijs:

*Post hunc consequitur sollerti corde Prometheus,
Extenuata gerens veteris vestigia pœnæ,
Quam quondam silici restrictus membra catena
Persoluit, pendens è verticibus præruptis.*

Propertius lib. 2. eleg. 1.

A Idem *Caucasea soluet de rupe Promethei
Brachia, & à medio pectore pellet auem.*

Μυθολογίαν fabulæ habes apud Platonem in Protagora, Apollonij interpretem, lib. 2. ex Agræta rerum Scythicarum scriptore, Theophr. & Herodoto, Aphrodisæum in Problematis, ac Seruium in eclog. 6. *Caucaseasque refert volucres furtumque Promethei.* Porro parum mitem cur vocet, quærit hîc Sanctius. At quia frustrâ quærit, parum metes, id est parum prudens, quasi parum Prometheus, legendum pronuntiat. Iterum frustrâ, ne dicam ineptè, cum μή τις Græcè non sit prudens, sed prudentia, σύνεσις, βελή, idem quod μή τιμα. Parum ergo mitis Prometheus fuit, qui prodesse hominibus volens, obfuit maximè: utpote dijs iratis, qui nouam febrium morborumque turbam terris immiserunt. Ita rectè Zarotus.

295. AVT VELVT ETRACIDES MAGNO TER AB HERCVLE QVINTVS, CAESVS IN IMMENSVM PROLICIARE FRETVM] Etracides, ms. Ecracides nullo vel portentoso sensu. Tu lege Atracides, pro no librariorum lapsu, & intellige Caneum Thessalum, sic dictum ab Atrace Thessaliæ opido, de quo Stephanus ἐν πόλεων, dict. ἀτρεξ. Numeratur Caneus post Herculem decimus quintus, inter αὐτάχρεις, qui violentas sibi manus intulerunt. Nomina eorum sunt Aegæus, Euenus, Ajax, Lycurgus, Macareus, Agrius, Menæcus, Nisus, Climæus, Hercules, Cyniras, Adrastus, Hipponæus, Pyrrhamus, Oedipus & Caneus. Ita recenset ea Hyginus cap. 242. & qui primus ex eodem locum hunc restituit, Ioan. Hartungus Decur. 2. cap. 7. §. 2. Alibi aliud de Caneio lego, ἐν πειρον γερονέναι γυναικα, εἶτα Πρωσδῶν αὐτῇ πλησίσσιναι μεταβληθῆναι εἰς ἄνδρα. τοῦτο γὰρ ἦτορ καὶ ἀτρεσίαν. ἦτορ δὲ καὶ ἀπόλων καὶ ἐνίκηση. ἔτ' ἐκέλευε σὺν παρόντας ὁμνύναι τὸ δόρυ αὐτοῦ. ἐνταὶ ἡ παροιμία, τὸ Κανέως δόρυ. Ex Apollonij Scholiaste lib. 1. §. 4. Alij cum Centauris pugnantem, cum lædi ferro non posset, arborum mole oppressum, viuumque in terram deiectum narrant. Ita Didymus in Iliad. 4. Vide Ouid. 13. Metamorph.

297. AVT VT AMANTIADDEM TVRPI DILECTVS AMORE ODERIT, ET SÆVO VVLNERET ENSE CAPVT] Amantiadem: sic Domitium legisse apparet, nam de Celino & Satillo interpretatur, Amanti, inquit, filio: at quia sine auctore, pro somnio habeo. In Ouidio, quem citat, Celmus legitur 4. Metamorph. qui Ioui iratus, cum eundem mortalem pronuntiasset, in adamantem mutatus est. At aliò respexisse Ouidium certum est. Alij Abantiadem legunt, & nescio quid de Cherino Abantis filio, cuius amore Satillus deperierit, confingunt, neque etiam auctorem, qui id confirmet, idoneum laudant. Verior eorum lectio, qui Amyntiadem substituunt. Philippus namque Amyntæ Macedonum regis ex Eurydice filius, cum Pausaniæ Macedonis querimoniam de stupro, quod primis pubertatis annis per iniuriam passus ab Attalo Philippi amico, alijsque fuerat, cum risu spreuisset, versa in Philippum ira ab adolescente ipso nemini suspecto in transitu obtruncatus est. Ita ferè Iustinus lib. 9. Diodorus libr. 16. Plutarchus in Alexandro & Aristot. libro 5. Politic. Adde Bapt. Pium Annotat. Poster. cap. 12. Ioan. Brodæum lib. 1. Epigrammatum Græc. εἰς ἀνδρείαν, & ne quem laude sua fraudem, Zarotum hîc, qui triplicem lectio-

nem

nem proponit & explanat. Quare non est, quo gloriatur Pius primò lectionem hanc à se inuentam, priùs etiam quàm Codrus Vreus Sermones suos ederet. In altero versu suam sibi laureolam habeat Pius, dum legit: *Et sauo vulneret ense puer*: cum puer adhuc Pausanias ab Attalo stuprum fuerit passus. Id quidem verum: at Ovidius non de iam puero loquitur, sed de trucidatione à Pausania facta, cum ætatis prouectioris esset. Addit ab alijs legi: *Et sculpto vulneret ense puer*: gladio enim insculptas quadrigas habente ferunt interemptum Philippum.

299. NEC TIBI FIDA MAGIS MISCE RI POCVLA POSSINT, QVAM QVI CORNIGERO DE IOVE NATVS ERAT] Alexandrum veneno sublatum multi tradiderunt, quos secutus hîc est Ovidius. Insidiarum ac mortis auctor Antipater fuit, Cassandro filio, (qui cum fratribus Philippo & Iolla ministrare regi solebat) ad regem misso datoque veneno: cuius tanta vis fuit, ut non ære, non ferro, non testa contineretur, nec aliter ferri, nisi in vngula potuerit. Philippus & Iollas temperare & prægustare potum regis soliti, in aqua frigida venenum habuerunt, quam prægustatam potioni supermiserunt. Ita ferè Iustinus lib. 12. extremo. Ab Iolla datum venenum scribit Arrianus, à Cassandro Suidas: καὶ ὑπὸ Κασάνδρου τοῦ ἰδίου στρατηγῆς φάρμακον δεξάμενος, ἀπαράχθη. καὶ οὕτως θῆναι τοσούτοις καταρθώμασι τὸν βίον μετήλλαξεν. Plura Plutarchus Alexandro, & Zonaras, qui opiniones omnium de morte eius diligenter collegit. Adde quæ in vnum contrulit Andr. Schottus, elegantissimi & candidissimi vir ingenij, in Vitis parallelis Aristot. & Demosth. ad Olymp. 114. an. 1.

QVAM QVI CORNIGERO, &c.] Lucanus lib. 9.

Stat corniger ille

Iuppiter, ut memorant, sed non aut fulmina vibrans,
Aut similis nostro, sed tortis cornibus Ammon.

Corniger dictus à simulacro, quod Ioui Ammoni posuit Liber pater. Seruius in illud Æneid. *Hic Ammone satus* &c. Ammonis filius salutatus fuit Alexander. Vnde *prolem Garamantici Tonantis* vocat Sidor. Apollin. Carm. 9. Vide Iustinum lib. 12. Curtium lib. 10. Gellium 13. Noct. c. 4. & Ælian. 2. περὶ 1. 15. cap. 19.

301. MORTE VEL INTEREAS CAPTI SVSPENSVS ACHÆI, QVI MISER AVRIFERA TESTE PEPENDIT AQUA] Variant in pentametro codd. In quibusdam est *reste* pro *teste*, & ita Alciat. 10. Parerg. c. 24. atque ad furcam refert, siue crucem, supplicij genus priscis etiam usurpatum; eoque affectum fuisse Histiaum Milesium à Sardium præfecto Artapherne auctor est Herodotus l. 5. De hoc Ouidij versus capiendos opinatur Alciat. & *Achaum* dictum, quod Milerus Græcorum Ionum colonia esset. At longius petita istæc est interpretatio. Alij itaque *triste* legunt: ego *teste* retineo, & in priori versu *more*, ut nonnulli præferunt libri. De *Achæo* ab Antiocho capto & suspenso locum intelligendum vidit Zarotus: in Pactolo verò fluuiio suspensum fuisse, etiam Domitii commentum est. *Achæus* ergo, de quo hîc sermo, Andromachi filius fuit, qui è Sardium arce, in qua obsessus ab Antiocho rege tenebatur, Bolidis Cretensis prodicione deductus, Antiocho ipsi traditus est cruciandus. Cumque variæ ac discrepantes super supplicio il-

lius fuissent sententiæ, visum demum est, ut misero Achæo primùm membra extrema mutilarentur, reliquum deinde corpus amputato capite, culleoque asinino insuto, suspenderetur. Ita Polyb. lib. 8. cuius indicium fecit Paulus Leopardus lib. 1. Miscellan. cap. 20. Verba sunt: καθίζοντο δὲ σινεδρίου, πολλοὶ μὲν ἐγγύοντο λόγοι περὶ τοῦ πῶς δεῖ κατ' αὐτὴν χρεῖσθαι πτωχεύσας. ἐδοξαι δὲ οὕτω, πρῶτον μὲν ἀκρωτηρίασθαι τὸν ταλαίπωρον. μετὰ τὸ ταῦτα, τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνοντα αὐτὴν, καὶ καταρράψαντας εἰς ὄνειον ἀσπὸν ἀναυσαυρῶσθαι τὸ σῶμα. Miser itaque Achæus pependit aurifera aqua teste, non in Pactolo ipso, ut nugantur Domit. & Zarotus, sed illo quasi teste & inspectore, utpote Sardibus vicino, ut primus vidit Belgii sol, I. Lipsius lib. 1. de Cruce cap. 4. Sed & ex Boëthii versibus, à Zaroto laudatis at malè intellectis, id manifestum:

Antiochus capit. & victum suspendit Achæum:

Vnde tibi hæc, credas, aurea testis erit.

Porro auriferam aquam dixit, ut auriferum amnem Tibullus, Pactolum intelligens Lydiæ amnem, quem aureas voluere arenas fabulantur. inde χερσὶν ὁρῶας dictus. Apollon. interpres in lib. 4. n. 80.

303. AVT VT ACHILLEIDEM COGNATO NOMINE CLARVM, OPPRIMAT HOSTILI TEGVLA IACTA MANV] Pyrrhus rex Epeiotarum, paterno genere ab Achille; materno ab Hercule oriundus fuit. auctor Scriptor de Viris illustr. cap. 35. Vbi notat Schottus, à Iustino Achillis filium dici. Vtrumque verum, sed de alio atque alio Pyrrho. Primus Achillis fuit filius, is à quo Epeiotici regni origo, quemque Orestis insidijs Delphis inter altaria Dei interiisse dixi sup. ad vers. 285. Successere ex ordine Pilades & Arymbas; Arymbæ Neoptolemus; huic Alexâder filius. Et hinc deinde ad Æacidem Alexandri fratrem regnum venit, qui Pyrrhum, filium (de quo hîc Ovidius) bimum reliquit. Ita Iustinus lib. 17. Is Pyrrhus est, de quo Auctor de Viris illustrib. qui cum imperium orbis agitarer, in Romanos, Siculos, Græcosque mouit. Repulsus à Spartanis, in Græciam regressus, dum Argos oppugnat, ictu regulæ prostratus est. Sic ille. Strabo lib. 8. Plutarch. in vita, & Polyænus κεραμίδα *testam* nominant; Iustinus lib. 25. Probus cap. de Regibus, & Oros. lib. 4. cap. 2. *saxum*. In loco etiam variant. Plutarch. in vrbe, in foro Polyænus, Iustinus, extra vrbis muros id factum scribunt. Sed Polyæni locum elegantem è libr. 8. Strategem. lubet adscribere: Πύρρος ὁ ἡγεμὼν ἐνέβαλεν εἰς Ἀργεῖον, καλέσωντα αὐτὸν Ἀργείως Ἀργεῖον. οἱ μὲν Ἀργεῖοι σινεδρεμον ἐς ἀγορὴν μετὰ τῶν ἑλλήνων. αἱ δὲ γυναικες αὐτῶν δευκαταλαβόμεναι τὰ σέγη, τοὺς ἡγεμῶνας ἀνωθεν ἐαλάσσει, ἀναχωρῶσιν βιάζοντι, ὡς πρὸς Πύρρον ὁ δεινότητά τῶν στρατηγῶν αὐτὸς ἐπέσειν, ἐμπεσόντες θῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτὴν κεραμίδι, &c. Locus facilis est, nec versione eger. Paria habet Pausan. Atticis, qui, cum fugientes Argiuos in urbem insequeretur, regulæ ictu à muliercula occisum Pyrrhum memorat. addit affirmare Argiuos, non mulierculam illam fuisse, sed Cererem, sumpta mulieris forma.

305. NECTVA QVAM PYRRHI FELICIVS OSSA QUIESCANT, SPARSA PER AMBRACIAS QVÆ IACVERE VIAS] Sebast. Corradus eruditus vastisque in 1. Æneid. Commentarijs de superiori Pyrrho ista intelligit. Et certè constat quidem Pyrrhum illum Epeiotam, vbi in manus Antigoni

Macedonum regis caput eius venit, Heleno filio redditum, ut patris insepulti ossa in patriam, Ambraciam nimirum, Pyrrhi in Epeiro regiam, referret. auctor Iustinus. at in Ambracia iacuisse insepultum, nusquam lego: immò ab Antigono ipso magnificè sepultum scribit Auctor de Viris illustr. Sed quòd eruta ea à M. Fulvio Nobiliore, dum Ambraciam oppugnaret, vineasque aduersus Pyrrheum illum locum admoueret, ac cuniculos ageret, existimat Corradus; quia restem nullum laudat fide dignum, cras credam, hodie nihil. Hæret quoque Domitius; nec meliora vidit. illud tantum de altero Pyrrho intelligi debere, cum superiore magnificè sepultum narrent historiæ. Denique Isaacus Casaubonus Animaduers. in Suetonium, morem illum sæuissimorum hominum fuisse referens, ut reliquias eorum post obitum spargerent, quos viuos vehementer odissent: Sic magni illius Pyrrhi, inquit, *disiectæ reliquia, ut & historici testantur & Ovidius in Ibin*: proculdubio de superiori illo Pyrrho loquitur, cum Magnum nominat, cuius disiectas reliquias qui scriberet, adhuc non vidi. Pyrrhum ergo Neoptolemum intelligo, Achilles filium, (à quo regni Epirotici originem esse dixi) ut optimè declarat Hyginus in Mytholog. cap. 122. quod ante Ciofanum vidit Mycillus & Alciat. lib. 10. Parerg. c. 5. qui tamen Hygini verba ad alterum Pyrrhum malè refert. Neoptolemus, inquit, *Achillis & Deidamia filius, ex Andromacha Eetionis filia captiua procreauit Amphilaum. Sed postquam audiuit Hermionem sponsam Orestis esse datam in coniugium, Lacedæmonem venit, & à Menelao sponsam suam petit. Cui ille fidem suam infirmare noluit, Hermionemq; ab Oreste abduxit & Neoptolemo dedit. Orestes iniuria accepta, Neoptolemum Delphis sacrificantem occidit, & Hermionem recuperauit, cuius ossa per fines Ambracia sparsa sunt, quæ est in Epiri regionibus.*

307. NATAQVE UT ÆACIDÆ IACVLIS MORIARIS ADACTIS, NON LICET HOC CERERI DISSIMVLARE SACRVM] Dissimulare nefas è vet. cod. legit Ciofanus. Rectè. Quam per *Æacida natam* intelligat Ouid. quæritur. De Heraclia Hieronis filia, quæ veteri affinitate generi Achillis coniuncta fuerit, Domitij commentum est. neque enim Liuius, quem ipse laudat auctorem, Heracliam ad Cereris sacrarium confugisse ait: illud tantum, in sacrarium ad penates cum duabus virginibus confugisse. Hoc genere mortis extincta est Olympias, Alexandri Magni mater, immisiss à Cassandro percussoribus, qui eam confoderent, ut est apud Iustin. libr. 14. extremo: & fortè eò respexit Naso, ut nata *Æacida* dicta sit, quia ex *Æacidarum* genere: nam & Pausanias in Atticis *Æacidas* vocat omnes, qui ab *Æaco* originem habent. Aut potius ad Laodamiam respexit, Pyrrhi *Æacida* filiam, quæ cum ad aram Dianæ confugisset, concursu populi interfecta est. Iustinus libro 28. At Cereris, non Dianæ, aram nominat Ouidius; an quia infesta semper *Æacidis* fuit Ceres? à qua etiam, sumpta muliebri figura, Pyrrhum ipsum occisum ex Argiuorum assertionem scribit in Atticis Pausan. Ita Alciat. l. 10. Parerg. cap. 4. Vide Parrhasium epist. 48. & Abstemium Annotat. cap. 3. tom. 1. Lamp. Criticæ.

309. VTQVE NEPOS DICTI NOSTRO MODO CARMINE REGIS, CANTHARIDVM SVC-

A COS DANTE PARENTE BIBAS] Domitius alium filer. Zarotus è vet. interprete Magnetem quemdam refert filium Gelonis & Nereidos filia Pyrrhi *Æac.* quem mater, filij complexum frustra ambiens, Cantharidum succo atq; veneno sustulerit. Amplius quærendum.

CANTHARIDVM SVCCOS] Cantharidos enim succus venenosus est, & in venas aut ventrem ingressus, letalis. Est autem *Cantharis* vermis viridis, in summitate ramorum fraxini & oliuæ nascens. Vide Plin. lib. 29. cap. 4. & Dioscoriden lib. 6.

311. AVT PIA TE CÆSO DICATVR ADVLTERA, SICVT QVA CECIDIT LEVCON VINDICE, FACTA PIA EST] Verbo indicabo, quod pluribus hinc interpretes. Et *Leuconem* quidem constat Ponti fuisse regem siue tyrannum (ita enim vocatos illius loci reges scribit Strabo lib. 7. ἀρχαμένους δὲ τὸ Παιονίαν καὶ Λεύκωνας, sumpto à *Parisade* ac *Leucone* initio) at *Oxylochum* spe regni occisum à *Leucone* fratre adultero, & item hunc vindice adulteræ manu cecidisse, unde illius in maritum laudata sit pietas, id verò Domitij figmentum credo. Zarotus è vet. commentatore simile narrat de *Leucone* quodam, è *Perficis* regibus oriundo & *Spartaco* fratre, pari fide.

313. INQVE PYRAM TECVM CARISSIMA PIGNORA MITTAS, QVEM FINEM VITÆ SARDANAPALVS HABET] Locum hunc optimè declarat Diodorus Siculus lib. 3. Biblioth. narrans *Sardanapalum* expugnato *Affyriæ* regno, ne viuos in hostium potestatem veniret, rogam in regia ingentem construxisse, in eumque aurum omne, argentumque, & quicquid regij erat vestimenti, congestisse: tum concubinis & eunuchis in domunculam, quam in medio pyra extruxerat, conclusis, illum, regiamque, & quicquid in ea erat, conflagrasse. Verba optimi auctoris sunt: Ἰνα ἡ μὴ (Σαρδανάπαλ) τοῖς πλεμίοις γένηται ὑποχείριον, πύρρον ἐν τοῖς βασιλείοις κατεσκεύασεν ὑπερμεγέθη, καὶ τὸν τε χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον ἅπαντα, πρὸς δὲ τοῖς τοῖς βασιλικῶ ἐσθῆτα πᾶσιν ὅτι ταύτῃ ἐσώρευσε. τὰς ἡπαλκίδας, καὶ τὰς εὐνύχας συγκλείσας εἰς ἐν μέση τῇ πυρᾷ κατεσκεύασμῶν ὄργανον, ἅμα τοῖς ἅπαν ἐαυτὸν τε καὶ τὰ βασιλεία κατέκαυσεν. Causa belli & adempti regni, regis fuit mollities, qui se fæminam malebat esse, quam virum: nec erubescibat inter scortorum greges purpuram colo nerè, muliebri habitu & oculorum lasciuia feminas omnes anteire, pensa inter virgines partiri. Hoc solo imitatus virum, quòd victus in regiam se receperit, & extructa pyra, se & diuitias in incendium miserit, ut scribit Iustin lib. 1. & pulchrè Ctesias lib. 3. rerum Persic. apud Athenæum 12. δειπνῶσ. qui vbi de vita ac morte *Sardanapali* sermonem finit, Οὐ μὲν οὖν, inquit, Σαρδανάπαλ ἐκτόπως ἡδυνάθησας, ὡς ἐνὶ γένναίως ἐτελεύτησε. Carissima pignora Quid. vocat, vxorem, liberos, pellices, aurum, argentum, vestes, purpuram; quæ omnia cum *Sardanapalo* incendio absorpta sunt. Cetera de *Sardanapalo*, de quæ epitaphio eiusdem leges apud Athenæum, Suidam, Tzetzen variæ hist. Chil. 3. hist. 95. & Chil. 7. histor. 146. & Auctorem συλλογῆς τῶν παροιμιῶν, quem è Biblioth. Vatic. Schottus edidit Cent. 2. 88. De ijs, qui simili mortis genere perierunt, colligit multa If. Casaub. Animad. in Athen. lib. 12. c. 7.

315. VTQVE IOVIS LIBYCI TEMPLVM VIOLA-

RE PARANTES, ACTA NOTO VULTVS CON-
DAT ARENA TVOS] Cambyfes eonimine secun-
dus Persarum rex, Cyri filius, dū successu nullo in
Æthiopus, Carthagenenses & Ammonios tertio
mouisset, ac commeatus penuria ab Æthiopia re-
trocedere eum cogeret, contempu religionis
grassari etiam contra deos fuit ausus, & ad Ammo-
nis templum expugnandum exercitum misit: qui
tempestatibus & arenarum molibus oppressus in-
terijt. Auctores Trogi abbreviator Iustinus lib. 1.
Herodotus lib. 3. Zonaras, & Orosius. Seneca lib.
3. Natural. Quæst. cap. 30. Aliquando Cambyfes ad Am-
monem misit exercitum, quem arena austro mota, & mo-
re niuis incidens texit, deinde obruit.

IOVIS LIBYCI] Ammonis, in cuius nemus ac
templum terrestri itinere per Syrtis arenosas adi-
tus erat, ut ait Lucatius in 8. Theb. Papinij. Et Q.
Curtius de Alexandro ad Iouis Ammonis oracu-
lum contendente ita ait: *Iter expeditis quoque & pau-
cis vix tolerabile ingrediendum erat: terra calidior, aqua-
rum penuria est: steriles arena iacent, &c.* Hinc etiam
Ammoni nomen, ab ἀμμῶν, quod in Libya sint πε-
διὰ ἀμμῶν δὲ αἰ, καὶ ἀνομβρεῖ. Verum de his plura cum
9. dicemus in eo libro, quem De Gentilium Ora-
culis paramus.

316. VIQVE NECATORVM DARÆI FRAUDE
SECVNDI, SIC TVA SVCCENDENS DEVORET
ORA CINIS] *Dariaum* vocant Græci, quæ lectio si
proba est, prima corripienda erit. Dictus primò O-
chus fuit, ac Nothum fuisse testatur Eusebius. Ce-
terum ad loci huius explicationem suffecerint Va-
lerij Maximi verba lib. 9. cap. 2. Ochus, inquit, qui
postea Darius appellatus est, sanctissimo Persis iureiurando
obstrictus, ne quem ex coniuratione, quæ septem magos
cum eo oppresserat, aut veneno, aut ferro, aut vlla vi, aut
inopia alimentorum necaret; crudeliorem mortis ratio-
nem excogitavit, quæ onerosos sibi, non perrupto religionis
vinculo tolleret. Septum enim altis parietibus locum cinere
complevit, suppositoque (al. superposito) signo prominente,
benignè cibo & potione exceptos in eo collocabat; è quo som-
no sopiti, in illam insidiosam congeriem decidebant. Me-
minit etiam supplicij huius à Dario usurpati Cte-
sias in Persicis, apud Photium, de quo Paulus Leo-
pardus, Belgæ, homo doctissimus, lib. 13. Emendat.
cap. 20. De eodem supplicio locus elegans est Ma-
chabæorum l. 2. c. 13. ubi Menelaus sacrilegus cine-
re suffocatus est: *Erat autem in eodem loco turris quin-
quaginta cubitorum, aggestum undique habens cineris: hac
prospectum habebat in præceps. inde in cinerem deijci iussit
sacrilegum, &c.* Vide Reinerum Reineccium de
Monarchia Persarum, pag. 70.

319. AVT VT OLIVIFERA QVONDAM SICVONE
PROFECTO, SIT FRIGVS MORTIS CAVSSA FA-
MESQVE TVÆ] al. *Sicyone fugato*. Ita Sanctius &
Ciofanus legit. *Sicyon* vibs, & *Sicyonia* Achaia re-
gio est, olearum fertilis. unde *olivifera* poëtæ no-
stro, & *Sicyonia bacca* Virgilio 2. Georg. Quid verò
hic Ovid. velit, adhuc quæro. De Neocle intelligit
Domit. & è vet. commentatore Zorotus, qui Sicy-
one pulsus, destitutus omni vitæ præsidio, frigore
& fame vitam finierit.

321. AVT VT ACHARNIDES INSVTVS PELLE
IUVENCI, TVRPITER AD DOMINVM PRÆDA
FERARE TVVM] De *Acharni* seu *Acarni* filio, nescio
quo, somniant interpretes. Lege *Atarnites*, & de
Hermia versus intellige, Atarnæ rege siue tyranno,

A vt rectè Turnebus lib. 9. Aduers. cap. 26. *Atarna* in
ora Mysia vibs fuit, apud Suidam, & Stephanum
de urbibus. De Hermia idem Suidas. ait fuisse eu-
nuchum, Eubuli Bithynia reguli pedisequum,
Platonis & Aristotelis auditorem. Addit è Diodoro
lib. 16. Turnebus, Hermiam, quia à Persarum rege,
id est domino, defecerat, circumuentum ab Hectore
duce regis Persarum, & in potestatem redactum.
At quod Ovidius ait *insutum pelle iuueni*, id de Her-
mia qui scriberet adhuc non vidi. Vnde lib. 2. cap.
32. Obseruat. Humanar. Andr. Schottus sine hæsi-
tatione vlla emendandum credit *Achimenides*, de
quo idem, quod *Acharnidi* tribuit Ovidius, proditum
probat ex Herodoti Polyhymnia & Ctesia
Excerptis apud Photium. Apud Herodot. quidem
lego *Achamenem* Darii filiū ab Inaro interemptum:
quo verò mortis genere perierit non lego. In Cte-
sia reperio Achamenidem ab Artaxerxe fratre I-
naro Lydio obuiam missum, commissumque cum
Ægyptiis bellum, quo victores Ægyptii duce Ina-
ro, & Achamenides ipse ab Inaro interemptus est,
corpusque ad Artaxerxem remissum: an *insutum
pelle iuueni*? Id Ctesias non expressit.

323. INQVE TVO THALAMO IVGVLERIS MORE
PHERÆI, QVIDATVS EST LETO CONIVGIS
ENSE SVÆ] Ciceronem interpretem dabo, 2. de
Inventione: *Alexandrum*, qui apud Phæos in Thessalia
tyrannidem occuparat, vxor sua, cui Thebe nomen fuit, no-
ctu, cum simul cubaret, occidit. Idem lib. 2. Offic. propter
pellicatus suspicionem interfectum scribit: cum enim
vxorem Theben admodum diligeret, tamen ad
eam ex epulis in cubiculum veniens, barbarum
districto gladio iubebat anteire; præmittebatque
de stipatoribus suis, qui perscrutarentur arculas
muliebres, & ne quod in vestimentis occultaretur
telum, exquirent. Ita ferè ille. Adde Xenophonem
lib. 6. de rebus Græcorum, Cononem Narrat.
50. apud Photium, Valer. Max. lib. 9. cap. 13. Dio-
dorus lib. 16. Bibliot. à Thebe καὶ τῶν ταύτης ἀδελ-
φῶν Λυγρόφρονος καὶ Τισιφόνης occisum scribit. Addit
Plutarchus in Pelopida tertium fratrem Pytho-
laum.

325. QVOSQVE PVTA'S FIDOS, VT LARISSÆVS
ALEBAS, VVNERE NON FIDOS EXPERIARE
TVO] *Alebas*, Ἀλβας Græcis. unde Ἀλβᾶδες, οἱ ἐν
Λαρίαις τῆς Θεσσαλίας ἐγενήσαντο. ὅτι Ἀλβᾶ βασι-
λεὺς ἔχοντες. ex Suida. Herodotus quoque lib. 7.
in suo, *Alebas* Thessalia reges appellatos fuisse
auctor est. *Larissa* verò plures fuerunt, ut Strabo ait
lib. 13. Hic de *Larissa* Thessalia vrbe agi puto, quia
Alebas Thessalus. Ab Acrisio eam conditam, da-
tumque illi nomen à Larissa Pelasgi filia scribit Hel-
lanicus apud Apollonij interp. lib. 1. num. 2. Domi-
natum hic habuisse Alebam, è vet. commentato-
re notat Zorotus, ciniumque timore satellites cor-
pori suo & custodiæ adhibuisse; verum ab illis
ipsis, quos fidos credebat, postea interfectum.

327. VTQVE MILO, SVB QVO CRVCIATA EST
PISA TYRANNO, VIVVS IN OCCVLTIS PRÆ-
CIPITERIS AQVAS] De Milone Crotoniata hic
infra ad versum 613. De Pisano isto nihil equidem
adhuc habeo, quod pro vero affirmem. De Pisa
Strabo lib. 8. Peloponnesi ciuitas est, quam aliqui
à fonte Pisa appellatam volunt; fontem verò à pi-
tissando, οἶον πῖσαν, inquit Strabo: alij ciuitatem
eo nomine fuisse negant. Pisa tractum nobilem

fecerunt loci illius principes Oenomaus cum successore Pelope, & filijs Pelopis. Addit Geographus & Salmoneum hoc in loco imperitasse. De Milone Pisano, quod huc pertineat, nihil adhuc legi. Interpres vetus, ex eoque Domitius ac Zarotus Pisanis imperasse ferunt, ab iisdemque, cum variis cruciatibus afficerentur, in Alpheum fluuium, Pisan prætet fluentem, demersum.

329. QVÆ QVE IN ADIMANTVM PHILEZIA REGNA TENENTEM A IOVE VENERVNT, TE QVOQVE TELA PETANT] *Adimanti*, sed alterius, mentio est apud Platonem in *Parmenide*: alterius, apud *Polyb. libr. 4. ut notat hic Micyllus*. Alterius item *Adimanti* meminit *Xenophon l. 1. ἐκκην*. *Diod. Siculus, Emil. Probus in Alcibiade*, cuius in bello socius fuit. *Suidas Corinthiorum ducem fuisse*, & à *Comicis* ob malitiam traductum scribit. Vetus interpres *Adimantum* istum *Phyletiæ regem* facit, siue, ut alii volunt, *Thessaliæ* (vnde fortè *Phylleia regna* hîc legeris rectius à *Phyllide Thessaliæ regione*) qui cum *Ioue* maiorem se putaret, fulmine ictus interierit. Ita ille, & qui *scrinia illius compilarunt Domitius ac Zarotus*. Ego, quod iis addam, non habeo.

331. AVT VT AMASTRIACIS QVONDAM LENÆVS AB ORIS, NVDVVS ACHILLEA DESTITVARIS HVMO] *Amastria* vrbs *Paphlagoniæ*, quæ *Ponti* pars est, ὁμώνυμος τῆς συναρχικῆς πόλεως, de conditoris nomine appellata, ab *Amastride* videl. de qua *Strabo libr. 12. λέγει ἡ Ἀμαστρία γυνὴ μὲν Διονυσίου τοῦ Ἡρακλείας τυράννου, θυγάτηρ δ' Ὀξυάρχου τοῦ Δαρείου ἀδελφοῦ τοῦ καὶ Ἀλέξανδρου*. Eadem *Steph. πρὸς Πάριον*, in quo tamen corruptè est *Σικελίας* pro *Ἡρακλείας*, ut rectè *Micyllus*. Ceterum *Ponti regione*, & in ea *Amastria*, *Mithridates* tenuit: à quo *Dionysium Heracliæ tyrannum*, *Lenæum* cognomento, pulsum scribit hîc *Domitius*; confugisseque in locum, quem *Ἀχιλλεύς δρόμον*, *Achillis cursum* nominant, atque inibi desertum à suis & destitutum omni ope miserè contabuisse ac periisse.

333. VTQVE VEL EURYDAMAS TER CIRCVMBVSTA THRASYLLI, EST LARISSÆIS RAPTVS AB HOSTE ROTIS] Fuit qui hoc modo interpretaretur, *Codro* teste, *Eurydamas*, inquit, fuit *Hector*, quasi latè domans, & *Thrasylus* *Patroclus*. Acutè scilicet, at longè à vero. Res ita habet: *Eurydamas* vates cum *Thrasyllo* in contentionem venit, vicit, & interemit: *Thrasylli* verò fratris mortem ultus est *Simon Larissæus*, tractusque curru circa *Thrasylli* busta *Eurydamas*: ex more à *Thessalis* recepto, ut amicorum interfectores circumcæsorum tumulos raptarentur. Eadem fortè *Apollonio* suo *Callimachus* imprecatus fuit quæ hîc *Ibidi* *Ouidius*. Refert *Didymus*, *Homeri* *Commentator* *Iliad. χ.* ex eo hîc *Micyllus*, ante *Micillum* *Codrus* *Vircens* *Serm. 1. Ο' ὃ Καλλιμαχὸς φησιν, ὅτι πατριὸν ἐστὶ Θεσσαλοῖς τοὺς τῶν Φιλτάτων φονέας σύρειν πρὸς τοὺς τῶν φονοκτενέων τάφους. Σίμωνος γὰρ φησὶ Θεσσαλὸν τὸ γένος*. *Εὐρυδάμαντα τοῦ Μειδίου σύρα φασὶν σκοπτείναντα Θεσσαίων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ*. Ecce *Thrasynum* nominat, qui *Thrasyllus* *Ouidio*, nisi vitiosa lectio est.

335. VEL QVI, QVÆ FVERAT TVTATVS MOENIA SÆPE, CORPORE LVSTRAVIT NON DIVTVRNA SVO] De *Hectore* capio, *Priami* & *Hecubæ* filio, *Troianorum* fortissimo, qui, cum à *Græcis*

A premerentur atque intra vrbs muros cōcluderentur *Troiani*, solus ferè *Achillis* impetum sustinuit, cum quo congressus, primò fugæ se dedit; regressus mox, *Achillis* manu cecidit; qui *Hectorem* pedibus perterebratum, ac loro alligatum curru, ad naues vsque pertraxit. Ita *Homerus* *Iliad. 22. extremo*. Scribit idem poëta *Iliad. vlt. postea* ter circum *Patrocli* sepulcrum raptatum *Hectorem*:

Ἀλλ' ὅγε ἐπεὶ τὸν ἔχεν ὅφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους
Ἐκτορεὶ δ' ἔλαε δὲ δ' ἡσάσκετο δὲ φρεσὶ πιδεν
Τεὶς δ' ἐρύσας πρὸς σῆμα Μενοίπιδος θανόντος.

Virgil. 1. *Æneid.*

Ter circum *Iliacos* raptauerat *Hectora* muros,
Exanimumq; auro corpus vendebat *Achilles*.

Idem 2.

In somnis ecce ante oculos maestissimus *Hector*
Visus adesse mihi, largosq; effundere fletus,
Raptatus bigis, ut quondam, aterq; cruento
Pulvere, perq; pedes traiectus lora tumentes.

Vetus poëta:

Vidi, videre quod me passa egerrumè,
Hectorem curru quadrijugo raptarier.

Ceterum raptatum hoc modo ab *Achille* *Hectorem* è more patrio scribit *Homeri* *Scholias*tes, αἰς Θεσσαλὸν οὖν καὶ τὸν Ἀχιλλεὺς πατρίω ἔθελον τοῦτο ποιῆσαι. Non ergò crudelitate aliqua id fecit, cum & *Eetionem* à se occisum vnà cum armis honorificè sepelierit, ἀλλ' ὅτι πρὸτερον ὁ Ἐκτωρ εἰς τὸν Πάτροκλον ἀεικέα μῆσσετο ἔργα. Vide notata ad versum præcedentem.

337. VTQVE NOVVM PASSA EST GENVS HIP-
POMENEIDE POENÆ, TRACTVS ET ACTÆA
FERTVR ADVLTER HVMO] Aliàs *Hippomenia*, non malè. Hoc nomine appellatam inuenio *Limonem*, *Hippomenis* filiam; erratque interpres vulgatus, qui *Hippomeniam* vocatam mutato nomine existimat, quæ antea *Limone* fuerit dicta. Historia autem sic habet: *Hippomenes xvii. Atheniensium rex*, teste *Eusebio* in *Chronicis*, filiam *Limonem* à ciue quopiam vitiatam, vnà cum equo in domicilio conclusit, neutri alimentum suppeditans. Quare equus in rabiem actus, puellam viuam deuorauit. Vnde *Prouerb. αἰσέβεσσερ* ἱππομόρους, apud *Dio-
genianum* ἐν τῇ παροιμιῶν συναγωγῇ. Historiam *Suidas* refert, qui & locum ipsum ἵππον καὶ κέρην inde nominatum sic scribit: ἱππομόρης Ἀθηναίων ἀρχων ἰς ἐξέπρεσε τῆς ἀρχῆς δι' αἰτίαν ποιάνδε ἡ αὐτῷ θυγάτηρ, ἣν πινάτων αἰσῶν πνὸς αἰχρύναντο λάθρα, ὑπὸ ὀργῆς καθεῖρεν εἰς οἶκημα δῆσας σὺν ἵππῳ, καὶ τσοφλὴν ἑδετέρῳ εἰσέπεμπεν· πειοθεῖς οὖν λιμῶν ὁ ἵππος, ἐφορμήσας τῇ πατρὶ ἀνήλωσέ τε αὐτήν, καὶ αὐτὸς ὑστερον ἀπέθανε. μετὰ ταῦτα θητοσαφείσης αὐτῷ τῆς οἰκήσεως, ἀπ' ἐκείνης ὁ χῶρος ἐκαλεῖτο ἵππος καὶ κέρης. Porro adulterum equis discerptum, præter *Ouidium* hîc, meminit *Ælianus* de varia historia libr. 14. cuius verba inf. ad vers. 463. adscripti.

341. VISCERA SIC ALIQVIS SCOPVLVS TVA FIGAT, VT OLIM FIXA SVB EVBOICO GRAIA FVERE SINV] *Nauplius* *Neptuno* genitus & *Amymone* *Danai* filia, si *Scholijs* *Apollonij* credimus, in ultionem *Palamedis* filij, quem *Græci* ad *Troiam* *Diomedis* & *Vlyssis* ingenio ductum lapidibus obruerant, *Græcorum* vxores ut stuprarentur effecit, decemque *Cretæ* ciuitates cepit, ac funditus euerit: denique naues *Græcorum* in grauissimum

mum naufragium coniecit. Nā redeuntibus Troia A expugnata domum naufragioque laborantibus, facula accēsa fallaci, igne signum ē Caphareo promontorio extulit, nauesque in cæca saxa pertraxit, scopulisque allisit : vbi pater In Caphareis saxis pleros Achivos perdidit, vt ait Pacuuius in Dulorestē, apud Priscianum lib. 5. Refert Smyrnæus libr. 14. *ἡ δὲ λαοπομπὴν* ab Homero vers. 620. Strabo lib. 8. Geographiæ, Seruius Honoratus ad illa verba Virgilij, (qui, vt & Strabo, cladem illam Mineræ tribuit.)

Sic triste Mineræ

Sidus, & Euboica cautes, vltorq̃, Caphareus.

Euripides item in Helena, Seneca in Agamemnone. Idem in Medea Nauplium etiam ē Caphareis scopulis cecidisse, submersumque indicat:

Ignē fallaci nociturus Argi

Nauplius, praeceptis cadit in profundum.

Meminit Propert. lib. 3.

Saxa triumphales fregere Caphareæ puppes,

Naufraga cū vasto Gracia tracta salo est.

Vide notata inf. ad versum 622.

343. VTQVE FEROX PERIIT, ET FULMINE, ET A QVO RE, RAPTOR, SIC TE MERSVRAS ADIV- VET IGNIS AQVAS] Raptus ē ms. quidam legunt: ego nihil muto. Raptores enim vocat Aiace[m] Locrensem, Oilei & Rhenæ filium, ob stupratam in templo Palladis Cassandram. Quæ & ipsi & Græcis exitij causa fuit, cū euer[sa] Troia in patriam reditum maturarent. Ajax namque fulmine in acutum Caphareis scopulum illisus est, nauesque, mare Euboicum concitante Pallade, dissipatae, vt iam diximus : licet Nauplio cladem illam alij adscribant. Iuno apud Virg. i. Æneid.

Pallasne exurere classem

Argiūm, atque ipsos potuit submergere ponto,

Vnius ob noxam, & furias Aiaceis Oilei?

Ipsa Iouis rapidum iaculata ē nubibus ignem,

Disceatq̃, rates, euertitq̃, aquora ventis:

Illum exspirantem transfixo pectore flammæ

Turbine corripuit, scopuloq̃, infixit acuto.

Vide ibi Seruium. Sidonius Panegyrico Maiorani:

Nec sic intortum violata Phæbados vltrix

In Danaos fulmen iecit, cū Gracia Troia

Noctem habuit, similemq̃, facem, fixusq̃, Caphareis

Cautibus inter aquas flammam ructabat Oileus.

Prosequitur pulchrè ista Homerus Odyss. 4. qui ad Geræas petras Locrenium multos refert interiisse, enatasse verò & confedisse in ijs Aiace[m]: at cū se iactaret, *ἀέκητι θεῶν φυχέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης*, Eu[er]isse maris dijs frustra obstantibus æstum; indignatum Neptunum, Aiace[m]que conscisso diuisoq̃ scopulo periisse, *ἐπεὶ πέν ἄλκυρον ὕδωρ*, salsas postquam bibit undas. Seneca in Agamemnone vers. 540. ex Homero transcripsit:

Tandem occupata rupe, furibundū intonat,

Superasse nunc se pelagus atque ignes: iuvat

Vicisse calum, Palladem, fulmen, mare.

Et interiectis paucis:

Plura cū auderet furens,

Tridente rupem subruit pulsam pater

Neptūus, imis exerens vndis caput,

Soluitq̃, montem; quem cadens secum tulit,

Terræq̃, & igne victus & pelago iacet, &c.

Ecce terra, igne & pelago victum Aiace[m] memorat; no- ster periisse & fulmine & aquore. Euripides in Troad. de eadem re:

Καὶ Ζεὺς μὲν ὄμβρον καὶ χέλας τῶν ἀσπερῶν

Πέμψει γνοφώδῃ τ' αἰθέρι· Φυσήματα.

Εἴ μοι δ' δώσῃ πῦρ κερταύιον λέγα,

Βάλλειν Ἀχαιοὺς, ναῦς τε πικρὰν πυρά.

Plura Tzetzes in Lycophronem, Didymus in Homerum Iliad. v. ex Callimachi Ætijs, Plutarch. in Sertorij vita.

345. MENS QVOQUE SIC FVRIIS VECORS AGI- TETVR, VT ILLI, VNVM QVI TOTO CORPORE VVLNVS HABET] De Marsya intelligendum videri scribunt hic Domitius ac Zarotus. Ineptè. Neq̃ enim ille in furias versus legitur. Aiace[m] ergò Telamonium intelligit Ouidius, vt rectè notat Micyllus, de quo ē Didymo siue Tarrhæo ita scribit Zenobius in Αἰάντη· *ἡ γὰρ Αἴας ὁ φροσύνην νοήσας, καὶ μανίς διὰ τὸ περιμήνηται τὸν Ὀδυσσεῖα, εἰς τὴν τῶν ἀχαιῶν ὁπλῶν κατοχὴν καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπιθήρης ὤρμησιν καὶ τῶν βοσκομημάτων περινοίᾳ θεῶν τεταπείσ, ὥς Ἀχαιοὺς παύσαι φρονέειν. δὴ δὲ μέγιστος κερταύς κατὰ χρόν, ὥς Ἀγαμέμνονα, καὶ Μενέλαον δεσμοῖσας ἐμάστιξε, καὶ κατέχευε τοῦτων μακρόμυτον ὕστρον δὲ σωφρονήσας ἑαυτὸν κτείνει.* Αἰάξ, quod in Achillis armorum successione prælatus sibi Vlysseni videret, amens furensq̃, districto in Græcos ense sauebat. Ac fortè fortuna in gregem pecorum incidens, ratus Achivos eos esse, trucidabat. Duos verò maximos suspendens arietes, velut Agamemnonem & Menelaum, victos flagris cadebat. q̃sq̃ plurimo cum risu insultabat. Post resipiscens, violentas sibi manus intulit. Philostratus in Heroicis: *ἦτορ ἐξ ὁποῦται· οὐδὲ τις ἀγέλας γίγνεται, πάσας ἐξ Αἰάτος ἤκειν φασίν.* οἱ μὲν δὲ τὸν ἐν τῇ μανίᾳ λόγον, ὅτι δὲ ὁ Αἴας λέγειται τοὺς ἀγέλας ἐμπεσῶν, διαφροσύνησιν φασί, οἷον κτείνων τὸν Ἀχαιοὺς ἐπὶ τῇ κρείσσει. Quacumque greges inuadant contagia, omnia ab Aiace propterea (vt puto) aiunt proficisci, quod cū iudicij causa insaniret, greges pro Græcis dicatur trucidasse. Vide Homerum Iliad. v. & ibi interpretem, Pindarum ode 5. Isthmiorum. De furore autem atque infania Aiace extat Tragedia Sophoclis, Αἴας μασιγόφορος, à Ios. Scaligero latine feliciter reddita: cuius etiam meminit Io. Tzetzes Chiliad. 3. hist. 76.

UNVM QVI TOTO] Inuulnabilem enim, præterquam in collo, permanisse Aiace[m], ex quo cum adhuc infantem leonina pelle induit Hercules, auctor est Homeri Scholiastes. Vnde Parthasius epist. 42. locum poetæ nostri sic ex antiquis codd. emendabat: *Vnum cui toto corpore vulnus erat.* Egnatius Domitium secutus, de Marsya quoque locum capit, & huc refert, quod de eodem in Metamorp. scribit Ouidius: *Nec quicquam nisi vulnus erat.* Non placet.

347. VTQVE DRYANTIADÆ, RHODOPEIA REGNAT ENITI, IN GEMINO DISPAR CVI PEDE VVLNVS ERAT] Benè se distichon hoc habet. Nam ingenue pro in gemino, supposititia lectio est. Lycurgus Dryantis F. rex Thraciæ, dum Bacchum contemnit, ac deum negat, vitæque eius amputat, crura sibi incidit. Ita de eo ferè fabulæ, quod Ouidius respexit. Seruius in illud 3. Æneid. *Thracæ arant*, acri quondam regnata Lycurgo. Reuera, inquit, abstemius fuit, quos constat acrioris esse naturæ, quod etiam de Demosthene dictum est. Vnde Plutarchus amputasse ideo vineta commemorat, quod temulentos per vinum ac comestationes videret inuicem pugnantibus, lib. de Poëtis legendis. Atque ita Tzetzes Chiliad. 3. hist. 79.

347. VTQVE DRYANTIADÆ, RHODOPEIA REGNAT ENITI, IN GEMINO DISPAR CVI PEDE VVLNVS ERAT] Benè se distichon hoc habet. Nam ingenue pro in gemino, supposititia lectio est. Lycurgus Dryantis F. rex Thraciæ, dum Bacchum contemnit, ac deum negat, vitæque eius amputat, crura sibi incidit. Ita de eo ferè fabulæ, quod Ouidius respexit. Seruius in illud 3. Æneid. *Thracæ arant*, acri quondam regnata Lycurgo. Reuera, inquit, abstemius fuit, quos constat acrioris esse naturæ, quod etiam de Demosthene dictum est. Vnde Plutarchus amputasse ideo vineta commemorat, quod temulentos per vinum ac comestationes videret inuicem pugnantibus, lib. de Poëtis legendis. Atque ita Tzetzes Chiliad. 3. hist. 79.

347. VTQVE DRYANTIADÆ, RHODOPEIA REGNAT ENITI, IN GEMINO DISPAR CVI PEDE VVLNVS ERAT] Benè se distichon hoc habet. Nam ingenue pro in gemino, supposititia lectio est. Lycurgus Dryantis F. rex Thraciæ, dum Bacchum contemnit, ac deum negat, vitæque eius amputat, crura sibi incidit. Ita de eo ferè fabulæ, quod Ouidius respexit. Seruius in illud 3. Æneid. *Thracæ arant*, acri quondam regnata Lycurgo. Reuera, inquit, abstemius fuit, quos constat acrioris esse naturæ, quod etiam de Demosthene dictum est. Vnde Plutarchus amputasse ideo vineta commemorat, quod temulentos per vinum ac comestationes videret inuicem pugnantibus, lib. de Poëtis legendis. Atque ita Tzetzes Chiliad. 3. hist. 79.

Καὶ γὰρ τῆς Θρακῆς βασιλῆος οὗτος ὁ Λυκούργος,
 Ἐξέτη δόγμα τοῖς Θραξίν, ἀμπέλους μὴ φυτεύειν
 Καὶ πέλεκυς ἐξέκοπτε πάσας αὐτῶν ἀμπέλους.

Addit postea ex vini defectu mente fuisse captum,
 non oculis, ut est in fabulis, & à populo occisum:

Ἐξέτη δ' οὕτω τῶν Φρενῶν, ἢ τῶ μὴ χρεῖσθαι οἶνω,
 Εἰς ἀρευνίαν ἐκτραπείς, καὶ κατεξηραμμένος,
 Εἰς ἄλλο τοι κλοῖσεν παθὼν ἐξ αἰνίας, &c.

Hyginus cap. 132. scribit uxorem liberosque trucidatos à Lycurgo insaniente; atque hunc ipsum à pantheris, quas Bacchus immiserat, in Rhodope discerptum. Alij aliter finisse vitam volunt: de quo Eustath. in Iliad. 6. Meminit Heraclides Ponticus in Allegoriis Homericis, Philippus libr. 1. ἀνθολ. εἰς ἀμπελον. Seneca in Oedipo:

Regna securigeri Bacchum sensere Lycurgi.

Quod verò addit Ouid. *In gemino dispar*, respexisse credo ad Græcorum illud, qui μονοκρήπιδες Lycurgum vocarunt, utpote altero pede cæso siue læso. Poëta ἀδελφ. 4. Anthol.

Τίς τὸν Θρήικα τόνδε μονοκρήπιδες Λυκούργον
 Χάλασεν ἡδωνῶν τὰζὸν ἀνεπλάσσει; &c.

349. UT ERIT OETÆO QVONDAM, GENEROQVE DRACONVM, THISAMENIQVE PATRI, CALLIRHOESQVE VIRO] Conglobat historias varias ac similes, de insanis & amentibus. Ac primò quidem de Hercule, quem *Oetaum* vocat, ab Oeta monte Thessaliæ, in quo arsit. Propert. l. 3. eleg. 1. *Oetaum deum* nominat. Historia sic habet, quantū quidem ad locū præsentem satis est. Deperibat Iolem, Euryti Oechaliæ regis filiā, sibi desponsatam, Hercules. Occiso rege, regnoque expugnato, Iolem abduxit. Ferre mariti pellicem Deianira vxor non potuit; secutaque Nessi Centauri consilium, misit per Lycham seruum Herculi vestem Nessi citiore ac sanie imbutam. Induit tunicam sacrificaturus Hercules; & mox ardens febris, atque hinc insania furorque illum tantus corripuit, ut Lycham è promontorio præcipitem dederit, seque, ut hominem exueret, Oetæis ignibus concremauerit. Ex Seneca in Herc. Oetæo, Diodoro l. 4. Biblioth. Ouid. 9. Metamorph. Tzetze Hist. 36. Chil. 2. Herculis *μαινομένου* iconem describit Philostratus l. 2. Vide notata inf. ad vers. 495. & 609.

GENEROQVE DRACONVM] Athamantem significat, Æoli filium: qui Ino Cadmi & Harmoniæ filiam in uxorem duxit. Quare *generum draconum* vocat Ouid. propter Cadmum & Harmoniam, in draconem versos, ut in Metamorph. legimus. De furore Athamanti à Iunone immisso ob nutritum ab Ino Bacchum, Ouid. 6. Fastorum:

Intumuit Iuno raptum quod pellice natum

Educat: at sanguis ille sororis erat.

Hinc agitur furij Athamas sub imagine falsa,

Tug, cadis patriæ parue Learche manu.

Et quæ sequuntur. Pulcerrimè verò libr. 4. Metamorph. furias illi immixtas describit:

Territus est Athamas tectoq, exire parabant.

Obstitit infelix, aditumq, obsedit Erynny:

Nexaq, vipereis distendens brachia nodis

Casariem excussit: mota sonuere colubæ.

Parsq, iacent humeris, pars circum tempora lapsæ

Sibila dant, sanieq, vomunt, linguisq, coruscant.

Ita legendum ex ms. censeo. Vulgati circum pectora habent.

350. TISAMENIQVE PATRI] De Oreste intel-

A lige, qui ex Hermione Tisamenum filium suscepit, teste Pausania in Corinthiacis, Ο'ρέσας, inquit, ἄπο-θανόντι, ἔαχε Τισημῆος πλὴν ἀρχαῖν, Ἐρμιόνης τῆς Με-νελάου παῖς. De Tisameno vide Apollodorum l. 2. Biblioth. nam Zaroti hîc è vet. interprete commētum nullo modo placet. De Orestis verò insania scriptorum omnium plena est auctoritas. Legitur enim διὰ πλὴν τῆς μητρὸς σφαγῇ ἅμα καὶ ὑπὸ τῶν Ἐρυννύων δαιμονίου, καὶ ὑπὸ τῶν Ἀργείων κατὰ κρεί-τερος θανάτῳ. Virgilius lib. 4. Æneid.

Aut Agamemnonius scenis agitated Orestes

Armatam facibus matrem, & serpentibus atris

Cum fugit, vlticesq, sedent in limine Diræ.

Ad quem locum notat Seruius, respexisse ad Pacuuij fabulam, in qua Orestes inducitur fugiens in Apollinis κατὰ γλῶσσοῦ templum, ad vitandas furias, ex Pyladis consilio; ab iisdem ibidem obsessus, atque exitu prohibitus. Plura Euripides in Oreste, & in Iphigenia in Tauricis. Ceterum ab Orestis insania proverbiali schemate dici cœptum, Ο'ρέσου μανίαν νοσεῖν, *Orestis insaniam insanire*. Vtitur Theophylactus Simocatus in epistolis.

CALLIRHOESQVE VIRO] Quod de Præanthide siue Pentheo, è vet. interprete tradit Zarotus; quod item de Calligone (nam & Calligonesq, viro legi notant) Aiakis Telamonij vxore commentatur Domitius, frigidum commentum esse & sine auctore confictum vidit Egnatius, & probat ex Pausan. Arcadicis Micyllus. Nam Alcmaonem intelligit Ouid. Amphiarai & Eriphyles filium, Amphilocho fratrem, de quo 1. Amor.

Amphilochi frater ne Phegida semper amaret,

Callirhoë fecit....recepta tori.

C Alcmaon, occisa matre, in furorem quoque versus fingitur, quò respexit hîc Ouid. Quare Argo fugiens in Psophidem siue Phegiam venit, & Alpheisibæam Phegei filiam uxorem duxit, cui inter cetera & matris monile dedit. Verum cum neque sic cessaret furor, sed cresceret magis, consulto oraculo in terram omnium recentissimam ire iussus est. Nactus itaque terram, quā Achelous in mare erumpit, filiam Acheloi Callirhoën uxorem habuit. Phegiam verò regressus, ut monile repeteret, à Temeno & Axione Alpheisibææ fratribus occisus est, fratresque in mariti ultionem ab Alpheisibæa quoque interfecti. Ex Pausania. Adde Apollodorum lib. 3.

351. NEC TIBI CONTINGAT MATRONA PVDCIOR ILLA, QVA POTVIT TYDEVS ERVBV- ISSE NVRV] Historia est de Diomede, Tydei & Deipyles filio, deque Ægialeæ eius vxore. Venus enim, ut è Mimnermo narrat Isaacius in Lycophronem, à Diomede vulnerata cum esset, tantum Ægialeæ furorem immisit, ut se passim prostitueret, remque haberet cum Hippolyto ac Comera Stheneli filio, atque adeò Diomedi ipsi Troia redeunti insidias strueret. At noctu ille cum socijs ad Iunonis aram confugiens; in Dauniam post peruenit, ubi à Dauno dolo interemptus est. Hactenus Mimnermus. Verum locum integrum græcè adscribere non grauabor: H' δὲ Ἀφροδίτῃ ὑπὸ Διομήδους τρωθεῖσα παρεσκεύασεν πλὴν Ἀιγιάλειαν πολλοῖς μὲν μοιχοῖς, συγγιμνηθῆναι δὲ καὶ Ἰππολύτῃ καὶ Κομήτῃ τῷ Σθενέλει υἱῷ. Διομήδης ἡ τῷ Δαρεινόμενῳ εἰς τὸ Ἄργος, ὁππότε λείπεται ὑπὸ αὐτῆς· τοῦ ἡ καταφυγόντι εἰς τὸν βωμὸν τῆς Ἥρας, διὰ νυκτὸς φάλαγγα τοῖς ἐταίροις, καὶ ἡλθεν

ἦλθεν εἰς Ἰπυλίαν πρὸς Δαῦνον βασιλέα, ὃς αὐτὸν δόλω A
ἀνείλεν. Plura Didymus in Iliad. ε. vbi & Lycophro-
nem allegat. cuius hæc sunt:

Ὅταν θρασεία θρασὺς οἰσρήσῃ κύων
Πρὸς λέκτρα τίμβῃ δὲ αὐτὸν ἐκώσῃ μόρῃ
Ὅπλοσμίαι σφαγαῖσιν ἡυτὲ πσιμύον.
Quando audax lasciva canis stimuletur
Ad concubitum, templumq; illum Hoplostmie
A morte servabit, neci paratum.

353. QVÆQVE SVI VENEREM IVNXIT CVM
FRATRE MARITI LOCRI, IN ANCILLÆ DIS-
SIMVLATA NECEM] Hyperinnestra Locrensis, in-
quit Domitius, cum concubitum appeteret fratris
mariti, ut scelus suum dissimularer, ancillam neca-
uit, quasi illam in concubitu deprehendisset. Ad-
dit Zatonus, deprehensam noctu Hypermnestram,
& euasisse tenebrarum beneficio, ancillamq; cum
famulo occidisse. Amplius quaero.

355. TAM QVOQVE DII FACIANT POSSIS GAV-
DERE FIDELI CONIVGE, QVAM TALAI TYN-
DAREIQVE GENER] Amphiarum significat & E-
riphylen, Talai filiam, Amphiarai uxorem, quæ,
accepto à Polynice torque aureo, quo belli The-
bani societatem marito persuaderet, latentem in
occulto maritum Polynici prodidit. Amphiarus
cum, fatalem diem suum euitaturus, frustra late-
ret, videretq; ab uxore se proditum, ad bellum
quidem vnà se profecturū recepit, sed Alcæoni
filio in mandatis dedit, ut post obitum suum de E-
riphyle matre vindictam sumeret. Qui absumpto
hiatu terræ apud Thebas patre, vindex paternæ
mortis, matrem necavit, & nefarii sceleris consci-
entia in insaniam versus est. Hæc ferè Diodorus
l. 4. Bibliothecæ. Meminit & Eriphyles atque Alc-
æonis Maro lib. 6. Æneid.

— Mæstamq; Eriphylen

Crudelis nati monstrantem vulnera cernit.

Ex Homero Odyss. λ. qui συζεῖν vocat Ἐριφύλην.
μισσητὴν ἧ, inquit Scholiastes, διὰ τὸ λαβεῖν ὡρᾶ Πό-
λυμεικῆς ἢ Ἀδράστῃς χρυσὸν ὄρεον, καὶ περὶ δεωκέναι
Ἀμφιάρονον τὸν ἄνδρα αὐτῆς μὴ βυλόμηνον σφαλεῦ-
σαι ὅτι Θήβας, εἰδὸς ὡς μάνην, τὸ δόποιο σφύρον. Plu-
ra ibidem idem Scholiastes, ex Asclepiade.

356. TYNDAREIQVE GENER] Agamemnon,
Tyndarei gener, ducta Clytemnestra Tyndarei
filia. Hic Mycenæ reversus ab uxore fuit inter-
fectus, veste inextricabili in balneo sumpta exi-
tum nullum collo manibusque præbente. Ita Ly-
cophron in Cassandra:

Ὁ μὲν γὰρ ἀμφὶ χύτλα πᾶς δυσεξέδρας
Ζητῶν κελεύθους ἀυχενιστῆρ βρόχῃ,
Ἐν ἀμφιβλήσῳ σιωπεταργαυμῇ
Τυφλαῖς ματεύσας χερσὶ κροσσώλῃς ραφάς.
Θερμὴ δὲ ὑπὸ αἰλῆσιν ὅσον ἔρνεύων σέλιω
Τιβλέω καὶ κύπελλον ἐγκάρῳ ρανεῖ,
Τυπεῖς σκεπάρνῳ κέγχον ἐν δῆκλῳ μέσον.

Ios. Scaliger:

Ast alius ad lauacra inextricabiles
Laquei nocentis cæcus explorans vias,
Scelestæ amictus inholucro compeda
Manibus requirit impeditis exitus:
Caueamq; subter balnei vrinans lacum
Cerebro recenter atque pollubrum irruet,
Sæua bipenni disitus medium caput.

Ita Æschylus in Eumenidibus, apud quem de ge-
nere quo Orestes Mineruam sic alloquitur:

Ἀργεῖός εἰμι, πατέρω δὲ ἰσορεῖς καλῶς
Ἀγαμέμνον' ἀνδρῶν ναυαγίων ἀρμόσσορ.
Εἰμὶ γὰρ σὺ Τροίαν ἀπολιν Ἰλίου πόλιν
Ἐθήκας. ἢ ὅτι ἐφθί' ἢ καλῶς μολῶν
Ἐς οἶκον. ἀλλ' ἀνὴν κελαινόφρον' ἐμὴ
Μήτηρ κατέκτα ποικίλοις ἀγρεύμασι
Κρύψασα, λουτρῶν ἐξεμαρτύρει φόνον.

At Homerus, ut & in Lycophronem vidit Isaacius,
Clytemnestræ insidijs conuiuium exceptum in men-
sa ab Ægistho, ut bouem ad præsepe interfectum
canit Odyss. λ.

Τὸν δὲ σὺκ εἰδὸς ὅλεθρον ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
Δειπνίσας, ὡς τις κατέκτανε βοῦν ὅτι φάτνη.

Et ipse Agamemnon Odyss. λ. sic Vlyssēm alloqui-
tur:

Ἀλλὰ μοι Ἀΐγιος πύξας θάνατόν τε μόρον τε,
Ἐκτα σὺν ἑλομένη ἀλόχῳ, οἶκον δὲ καλέσας
Δειπνίσας, ὡς τις κατέκτανε βοῦν ὅτι φάτνη.

Huic suffragatur Ioan. Tzetzes Chiliad. 3. hist. 77.

Ὁ Ἀγαμέμνων βασιλεὺς πάντων πελῶν Ἐπιδόμων
Μετὰ τὰ Τροίας τέτοια σφαγεῖς ἐν τῇ πατρὶδι,
Ὡς μοιχωμένης τῆς αὐτῆς συζύγου Κλυταιμνή-
σρας,

Περὶ τὰ πέρας κτείνεται, σὺν πόσις τῶν δόξων,
Ἀΐγιος μηχανήμασι, καὶ δολερός συζύγου.

Ad Homerietiam verba respexit Philostratus Ico-
num libr. 2. in Cassandra, loco ab Erasmo in Chi-
liadib. malè intellecto: Τὸ δὲ κυριώτερον τῆς σκηνῆς
Ἀγαμέμνων ἐχει κείμενον σὺν ἐν πεδίοις Τρωϊκῆς, ἔδ'
ὅτι Σκαμάνδρου τὰς ἡϊόσιν, ἀλλ' ἐν μετρηταῖς καὶ
γυναικόις, βοῦν ὅτι φάτνη. Præcipuam autem scena rat-
tem Agamemnon tenet, non in Troianis iacens campis, nec
in Scamandri alicuius ripis, sed inter adolescentulos ac
mulierculas bos in præsepi. Plura ibidem de Clytemne-
stræ immanitate legas licet. Hinc etiam fluxit pro-
uerbium apud Zenobium, aliosque:

Ἀν' εὐεργεσίας Ἀγαμέμνονα πῶσαι Ἀχαιοί.

357. QVÆQVE PARARE SVIS LETV PATRVE-
LIBVS AVSÆ, BELIDES, ASSIDVA COLLA PRE-
MVNTVR AQVA] Vide quæ suprà ad vers. 180. de
Danaidibus diximus. Adde nunc Propert. libr. 2. e-
leg. 1.

Dolia virgineis idem ille repleuerit vrnis,
Ne tenera assiduo colla grauentur aqua.

Et Tibullum lib. 1. eleg. 3.

Et Danaï proles, Veneris quod numina lasit,
In cana Letheas dolia portat aquas.

359. BYBLIDVS ET CANACES SICVT FACIS
ARDEAT IGNE, NEC NISI PER CRIMEN SIT TI-
BIFIDA SOKOR] Byblis filia Miletæ & Cyaneæ ne-
fando Cauni fratris amore arsit. Cuius ob id è pa-
tria discessum ægrè ferens, patriamque & ipsa re-
linquens domum, lacrymis contabuit & in fon-
tem abiit, ut canit Ouid. lib. 9. Metam. vel, ut idem
in Arte refert, nexo de zona laqueo ex nuce sei-
psam suspendit:

Byblida quid referam, vetito quæ fratris amore
Arsit, & est laqueo fortiter vltæ nefas?

Cui suffragatur Diogenianus his verbis: Καὶνὸς
ἔρωτος ὅτι τῶν μὴ κατὰ ἑμῶν ὁμιλιῶν. Καὶνὸς γὰρ ἔ-
ρωτος εἶσα ἢ ἀδελφῇ (Βύβλιν) καὶ μὴ τυχῶσαι τοῦ ἔρω-
τος, ἀνείλεν ἑαυτήν. Meminit & ipsidem penè verbis
Suidas in dict. καὶνὸς ἔρωτος. Nam malè idem alibi,
καὶνὸς, inquit, καὶ Βύβλος, ὀνομακύνειον, &c. Plu-
ribus verò Eustathius in Dionysium, Parthenius
c. 2. ἑρωτικῶν, & Conon Narratione secunda apud Pho-

Photium. Dixi Byblida Mileti & Cyaneæ filiam, A
poëtam nostrum in Metamorph. secutus. Nam
Theocriti interpres & Stephanus in dict. Βύβλος ē
Mileto & Area natam asserunt: à qua Byblos vrbs
in Phœnicia. Ab eadem fontem ac montem cog-
nominem fuisse ait Stephanus; itemque à Cauno
urbem in Caria eiusdem nominis. Byblidis fontis
meminit Ovidius lib.9. Metamorph. ita ē ms. resti-
tuendus:

*Muta iacet, viridesq; suis terit vnguibus herbas
Byblis, & humectat lacrymarum gramina riuus.*

Apud hunc fontem contigisse ea, quæ de Byblidis
amore narrant scriptores, auctor Pausan. Achaicis.

ET CANACES] Fuit Canace Æoli & Amphiteæ
filia; cuius ardens amore Macareus frater, eam vio-
lauit. Verum conceptus infans rem vulgavit. Æo-
lus itaque filiaē ense misit, quæ accepto ense fla-
gitium à fratre illatum nece sua ulta est. Auctor
Plutarchus ex Sostriati secundo rerum Thuscanti-
carum, Hyginus c.238. Antiphanes in Æolo, apud
Athenæum lib.10.

*Μακάρεος ἔρω π τῶν ὁμοπατρῶν μίαις
Πληγείς, τέως μὲν ἐπεκράτει τῆς συμφορῆς,
Καί τ' ἔχ' αὐτὸν εἴτα πρὸ λαβῶν ποτὲ
Οἶνον σφραγιστὸν, ὃς μόν' ὁ θνητοῖς ἀγὰ
Τὴν τόλμαν εἰς τὸ πρὸς ἐν τῆς οὐβουλίας,
Νύκτωρ ἀνασῆς ἐτυχεν, ὡν ἐβόλετο.
Amore captus vnus simul sata
Macareus, fuit ferens calamitatem interim,
Secontinens, sed consecutus postea
Vinum ducem, quod fert viris audaciam
Solum, prioresq; adiuvant sententias,
Is nocte surgens cepit optatum diu.*

Legitur Canaces ad Macareum fratrem epist. apud C
Ouid. nostrum, elegantia plena. Eiusdem memi-
nit 2. Trist.

Nobilis est Canace fratris amore sui.

361. FILIA SI FVERIT, SIT QVOD PELOPEIA
THYESTI, MYRRHA SVO PATRI, NYCTIME-
NE QVE SVO] Thyesti Pelopeia filia fuit, qua cum
pater ex oraculo concubuit; ex quo nefario con-
cubitu Ægisthus natus est. quem à matre, vt scelus
tegeret, in filius expositum, à capris nutritum fa-
bulantur. vnde illi nomen. Hic ætate grandior A-
treum & Agamemnonem occidit. Vide Hyginum,
Senecam in Thyeste, alios.

MYRRHA SVO PATRI] Myrrha Cinyræ Cypri
regis siue Thiantris filia, ignari patris violato lecto,
ex nefario illo incestu imprægnata fuit. Quod vbi
resciuit illato lumine pater, vix manus eius benefi-
cio noctis filia euasit, atque in Arabiam profuga,
in sui nominis versa est arborem. Lycophron in
Cassandra:

*— Ο΄ ψετμὴ τὴν πλῆμον
Μύρρας ἐρυμνὸν ἄστυ τῆς μογοσέκας
Ὡδ' ἴνας ἐξέλυσε δένδρ' ὡδ' ἡς κλάδ'.*

*— Videbit deinde misera
Myrrha munitam urbem, cuius puerperas
Aegritudines exsoluit arboreus cortex.*

Vbi interpres: Μύρρα θείαντ' ἱερὰς ἐγένετο. αὐτὴ
ἐραστὴ εἶσα τοῦ πατρὸς, καὶ λάθρα μιγείσα αὐτῷ, καὶ ἐγ-
γυμνομένη, αἰδομένη τοῦτο τοῦ πατρὸς, ἤυξεν τοῖς
θεοῖς εἰς ἐπὶ γὰρ φύσιν μετακταλῶναι, ἥτοι μήτε μὲν ζών-
των εἶναι, μήτε μὲν περνεῶν. ὅθεν εἰς δένδρον αὐτὴν
μετέβαλε, τὸ αὖτ' αὐτῆς λεγόμενον Μύρραν, &c. Latè de
eadem Ouid. 10. Metamorph. & 1. de Arte:

*Myrrha patrem, sed non vt filia debet, amavit:
Et nunc obducto cortice pressa iacet.
Illius lacrymis, quas arbor fudit odora,
Vngimur, & domina nomina nota tenet.*

Nemesianus in Cynegetico:

*Byblidos indictum nulli scelus, impia Myrrha
Connubia, & sauo violatum crimine patrem
Novimus, vtq; Arabum fugiens cum carperet arua
Iuit in arboreas frondes, animamq; virentem.*

NYCTIMENE QVE SVO] Ouid. 2. Metamorph.

*An quæ per totam res est notissima Lesbon,
Non audita tibi est: patrium temerasse cubile
Nyctimenen? auis illa quidem, sed conscia culpæ
Conspectum lucemq; fugit, tenebrisq; pudorem
Celat, & à cunctis expellitur æthere toto.*

Vbi Lactantius: Nyctimene, Nyctei filia, virgo Lesbia, ni-
mia libidine effrenata in patris cubile se implicuit. Ideoq;
aduersantibus dijs ob admissum cessit in noctuam.

363. FILIA NEVE MAGIS CAPITI SIT FIDA
PARENTIS, QVAM TVA VEL PTERELA, VEL
TVA NISE FVIT] De Pterela Thebarum rege ca-
pit Domit. qui prodente Polydice filia à Creonte
trucidatus fuerit. Tu de Taphiorum rege eiusque
filia Comathone locum intellige, quæ Cephalī
amore capta patriam patremque hostibus prodi-
dit. Tzetzes in Lycophronem: Κομφιδὴ θυγάτηρ
Πτερελᾶς· ἥ τις ἐραστὴ εἶσε κεφαλίου, πρὸς τῶν μετ' Ἀμ-
φιτρυῶν, πρὸς δὲ κετὶ πάλιν καὶ τὸν πατέρα τοῖς π-
λεμίοις. Nisi fortè eò alluserit Ovidius, quod idem
tradit interpres his verbis: ἐραστὴ εἶσε Ἀμφιτρυῶν
κεφαλίας Κομφιδῇ, ἥ Πτερελᾶς θυγάτηρ, ἀπέπεσε τὴν
τοῦ πατρὸς αὐτῆς Πτερελᾶς χερσὶν τεύχεα, ἀνείλεν αὐ-
τόν. Comatho Pterela filia Cephalī vnus ex Amphitryonis
socijs amore capta, auream Pterela patris comam defecuit,
& sic è medio tulit. De Scylla verò Megarensium re-
gis Nisi filia sic dictus Scholiastes: Τεμῆσε τὴν χερσὶν
αὐτῆς (Νίσσ) τεύχεα, καὶ ἀνάνδρον ἐργασαμένη ἐν ἐκείνῃ
τῇ τελεῇ τὴν αὐτῆς τὸ πᾶν τῆς διωάμεως ἀναίρεθῆναι
δὲ ἐποίησεν ὑπὸ τοῦ Μίνω, ὃ καὶ πρὸς δὲ τὸν πα-
τέρα. Succiso aureo patris capillo, in quo omne illius robur
erat, viribusq; fractis effecit, vt à Minōe, cui patrem prodi-
derat, trucidaretur. Virgilius in Ciri:

*Nam capite à summo regis (mirabile dictu)
Candida casaries, florebat tempora lauro,
Et roseus medio fulgebat vertice crinis.
Cuius quàm seruata diu natura fuisset,
Tam patriam incolumem Nisi, regnumq; futurum,
Concordes stabili firmarunt numine Parca.
Ergo omnis cano residebat cura capillo,
Aurea sole mni comptum quoque sibula ritu
Corfella tereti necebat dente cicada.
Nec verò hac vobis custodia vana fuisset,
Nec fuerat, nisi Scylla nouo concepta furore,
Scylla patris miseri, patriaq; inuenta sepulcrum,
O nimium cupidis si non inhiasset ocellis.*

Pulcrè etiam Propertius lib.3. eleg.18.

*Tūque ô Minoa venundata Scylla figura,
Tondens purpurea regna paterna coma.*

Adde Pausaniam in Atticis, & Ovidium 8. Meta-
morph.

365. INFAMEMQVE LOCVM SCELERIS QVÆ NO-
MINE FECIT, PRESSIT ET INDVCTIS MEMBRA
PATERNA ROTIS] Tullia Seruij Tullij VI. Roma-
norum regis filia, Tarquinij Superbi vxor, immis-
sis in patrem percussoribus rapere cum Superbo re-
gnum auitum maluit quàm expectare; statimque

in forum properauit, ut prima coniugem regem saluaret: à quo iussa è turba decedere, cum domum rediret, *Viso* (inquit Scriptor de Viris illustribus) patris corpore mulionem euitantem, super ipsum corpus carpentum agere precepit: unde vicus ille *Scleratus* dictus est. L. Florus lib. 1. cap. 7. Nec abhorrebat moribus vxor Tullia, qua ut virum regem saluaret, supra cruentum patrem, vecta carpento, consternatos equos egit. Infamem ergo & scleratum locum illum Tullia fecit. Meminit vici illius & scleris Varro lib. 4. de L. Lat. Liuius lib. 1. ab V. C. Val. Max. lib. 9. cap. 11. & pluribus pulcreque poëta noster 6. Fast. Silius l. 13. de inferorum pœnis:

*Tum virgo, patrios fregit qua curribus artus,
Et stetit adductis super ora tremantia franis,
Tullia non vllos satis exhaustura labores,
Ardenti Phlegethonte natat.*

367. VT IUVENES, PEREAS, QVORVM FASTIGIA VLTVS OLIM PISEÆ SVSTINVERE FORRES] Aliter in expressis quibusdam:

*Vt iuvenes pereas, proiecta cadauera quorum,
Orag, Pisea sustinere fores.*

Verum prior lectio à veteribus libris fidem habet, nisi quod in illis *Brachia* pro *Oraque* legi constanter affirmet Ciofanus. Porro de Oenomaio interfectore procorum (quos hîc *iuvenes* vocat) filia suæ Hippodamiae, verba adscribam Diodori Siculi, è libr. 4. Biblioth. Latine sic reddita: In Pisa, inquit, Peloponnesi ciuitate Mars ex Harpina Asopi filia Oenomaum genuit. Oenomaio filia vnica Hippodamia fuit. Sciscitanti verò ab oraculo vitæ suæ finem, responsum est, tum vitæ futurum finem, cum filia nupsisset. Veritus itaq; nuptias filie, virginem perpetuò voluit manere. Multis verò puellæ coniugium appetentibus, procis certamen eiusmodi proposuit, quo vitam victus amitteret, victori puella cederet. Equorum ergo cursum instituit à Pisa ad aram Neptuni, quæ est ad Isthmum Corinthi, in hunc modum: Oenomaus arietem Ioui mactabat: interim proci quadrifugo ferebatur curru; peractisq; sacrificijs rex ipse proci, auriga Myrtilo, insequabatur, & si assequabatur, hasta, quam gestabat manu, transfigebat. Atque ita compluribus equorum pernecitate antegressis ac necatis, accessit & Pelops Tantali filius, qui tum fortè Pisam venerat, conspectaque Hippodamia nuptias eiusdem ambiuit. Venit ergo in certamē cum Oenomaio etiam Pelops, primusq; Myrtilo Oenomaio auriga pretio corrupto, ad Neptuni aram peruenit. Rex itaque existimans responsi adesse tempus, vitæque finem instare, mortem sibi consciuit, ac Pelops Hippodamiae toro, regnoque potitus est. Hactenus Diodorus, & ex Pherecyde Apollonij interpres l. 1. Argonaut. vbi Oenomaum τρεῖς καὶ δεκά μνηστῆρας sustulisse refert è Pindaro in Olymp. quem etiam laudat Isaacius in Lycophronem, citatque eius hæc verba, sub persona Pelopis, sic ad Neptunum loquentis: ἐμὲ δὲ τῇ τεχυταίων πόρῳ σὺν ἀρμαίων ἐς Ἀλὶν κρείττῃ δὲ πέλασσιν ἐπεὶ τρεῖς τε καὶ δεκά ἀνδρας ὀλέρας μνηστῆρας, ἀναβάλλετ' ἐμὴν ζυγὰ ῥέος. Lege ibi Scholiastem, qui procorum nomina recenset. Adde Imaginem Pelopis & Hippodamiae apud Philostratum & Lucianum in Charidemo. Claudianus de Serenæ laudibus:

Curru Pisea marino

Fugit tela Pelops nam prouidus obice regis

Prodidit Oenomaio deceptus Myrtilus axem.

Statius Papin. in Epithal. Stellæ 1. Silu.

Hanc propter tutum Pisea lege tremantem

Currere, & Oenomaio fremitus audire sequentis.

Piseam legem vocat, quam procis Oenomaus dixerat.

369. VT QVI PEREVSAM MISERORVM CÆDE PROCORVM, IPSE SVO MELIVS SANGVINE TINXIT HVVM] Hoc de Oenomaio intelligendum, quem procis tredecim necatis manus sibi ipsi intulisse, è Diodoro monuimus. Tzetzes verò in Lycophronem ait Oenomaum ἐν τῷ τρέχειν ἡττηθῆναι καὶ ἀνααιρεθῆναι τῷ δὲ τοῦ Πέλοπος, ἐκπεσόντων τῶν τροχῶν, Dilapsis in cursu rotis superatum à Pelope, ac sublatum refert. Apollonij quoque interpres everso curru in ipso cursu præcipitatum fuisse, atque occisum scribit; an à Pelope, aut equis suis, aut manu violenta, illud non addit.

371. PRODITOR VT SÆVI PERIIT QVE AVRIGA TYRANNI QVI NOVA MYRTOÆ NOMINA FECIT A QVÆ] Adscribam eiusdem interpretis Lycophr. verba: Λαβὼν Πέλοψ Ἰπποδάμειαν, καὶ διερχόμενος ἐν τόπῳ τινὶ, διψώσης αὐτῆς, ἀνεχώρησεν, ἵνα ὕδωρ αὐτῇ χρημίσῃ· ἀναχώρησεν δὲ τοῦ Πέλοπος, Μύρμιλ· ἐπεχείρει βιάζειν Ἰπποδάμειαν· ἐλθόντῃ δὲ ἱέλοπος, καὶ διαβληθεὶς παρ' Ἰπποδάμειας, ὡς βιάζων αὐτήν, ὡς οἱ πολλοὶ φασὶ πειράζων αὐτὴν, βίβηται τῷ δὲ Πέλοπος πρὸς Γεραῖας ἀκρωτήριον. Et paucis interiectis: ἡ δὲ Γεραῖας δόποθ' ἀνόντος ἐκεί τοῦ Μυρμιλῆος Μυρμιλῶν πέλαγος ὀνομάσθη. Myrtilum ait è Geræsto à Pelope in mare proiectum submersumque, ac mari Myrtoo nomen inde datum. Causam adfert, quod de stupro interpellatam se à Myrtilo persuasisset Pelopi Hippodamia: vel quod victorem promissi moneret Myrtilus, quo primam Hippodamiae noctem sibi cederet, ut habet Pausan. in Arcadicis.

373. VT QVI VELOCEM FRVSTRA PETIERE PVELLAM, DVMFACIA EST POMIS TARDIOR ILLA TRIBVS] Velocem puellam intellige Atalantam, non Arcadicam, à Melanione & Meleagro amatam; sed Argiuam, Schœnci filiam. ἦν ἐζημιᾶ Ἰππομέδων, inquit Apollonij Scholiastes libr. 1. nu. 29. Fortè Hippomenes voluit. Nota de Atalanta historia siue fabula: quæ dum

Territa sorte Dei per opacas innuba silvas

Vinit, & instantem turbam violenta procorum

Conditione fugat:

ab Hippomene, Macarei filio, cursu superata est, projectis inter currendum malis aureis, quibus sublegendis puella moram faceret. Arque ita Hippomeni Atalanta coniux data est, Veneris ope ac consilio. Refert fabulam Ouid. 10. Metamorph. & Apollodorus lib. 3. quem vide. Item Tzetzes Chil. 12. hist. 453. de vtraque: nam & Arcadicam Atalantam κυνηγὸν καὶ πελαγερικὴν ait fuisse, victamque à Melanione, poma aurea iacente:

*Δρόμῳ νικῶσα πέντε καὶ πέντε τῇ τεχύτῃ,
Νεκᾶται Μελαυνίῳ, μήλα χρυσὰ βίβηται,
Καὶ ταῦτα τῇ στυγερῇ καὶ ὕπνῳ ἡττηθεῖσα.*

Ex Masæo de Herus & Leandri amoribus:

Παρθεν· οὐ σὲ λελήθεν ἀπ' Ἀρκადίης Ἀταλάντη·

*Ἡ ποτὲ Μελαυνίῳ ἐρεσάμεν' ὄψεν εὐνήν,
Παρθενίης ἀλέγῃσ'· χολώσας μὲν δ' Ἀφροδίτης,
Τὸν παῖρα· ὅτε ἐπὶ θῆσεν ὄνι καὶ δὴ τὴν πέσον.*

Non

Non te fama, reor, fugit Arcadica Atalanta:
Quæ cum Melaniona diu fugisset amantem,
Virginitate ferox, tandem, incita Cypridis ira,
Quem prius aspernata, sub alto pectore fixit.

Meliùs Theocr. vt & Tzetzes monet, qui de Argi-
ua idem scribit, Idyl. 3.

Ἰ' ποιομένης ὅκα δὴ τὸν παρθένον ἤθελε γάμῳ
Μᾶλ' ἐν χερσὶν ἐλὼν, ἄνυε δρόμον. ἃ δ' Ἀττάλῳ
ὧς ἴδεν, ὡς ἐμάνη, ὡς ἐς βαδὺν ἄλλατ' ἔρωτα.

At verò Hippomenes Atalanta captus amore,
Mala ferens manibus, prauertit cursu. Atalanta
Vt vidit, perijt, salijt simul altum in amorem.

Vide ibi interpretem. Ab hac fabula est μῆλ' οἱς
βάλλειν, malis petere, apud Theocr. & Maronem. Et
Arabius Scholasticus Epigr. quodam de Atalanta
μῆλον vocat ζυγὴς σύμβολον παφίης.

375. VT QVI TECTA NOVI FORMAM CELAN-
TIA MONSTRI, INTRARVNT CÆCÆ NON RE-
DE Vnda domus] *Caca domus* labyrinthus: alibi *ca-
ca tecta* vocat; *Dadalea claustra* Seneca in Hippolyto.
Fuit enim Dædali opus labyrinthus ille Creticus,
Minoi in Creta ad Ægyptij exemplum fabrefactus,
occurfus ac recursus inexplicabiles continens, vt
semel ingressus regressus difficilis esset, nisi ducem
quis haberet itineris expertem. Atque hinc *inob-
seruabilem errorem* Catullus; *inextricabilem & irre-
meabilem* apto epitheto vocat Maro. Eiusmodi
quatuor insignes memorantur, Ægyptius, Creti-
cus, Lemnius & Italicus; de quibus Plin. libr. 36. c.
13. Nat. histor. De Cretico hinc Naso: tortuosum
fuisse ait, & limacis in modum, Io. Tzetzes Chil.
11. hist. 379.

Τοιῦτ' ὁ λαβύρινθος ἡ δὲ ἐπὶ τὴν Κρήτην,
Φρέγειον πολυέλικτον, καὶ χλοιδὲς τὴν θέσιν.

In hoc Minotaurum, ex Pasiphaë Minois vxore &
tauro natum, monstrum βοάνθρωπον, conclusum
fabulantur; eique nutriendo missos quotannis in
Cretam septem pueros Athenienses, totidemque
virgines, pro expianda cæde Androgei, è Minoë
nati: ὅς ἐστι τῶν ἐν Ἀθήνῃσι νέων διὰ φθόνον ἀνέστη
ἐν τοῖς παναθηναίοις, νικήσας πένταθλον, *Quem ab inui-
dis quibusdam adolescentibus Atheniensibus sublatum ac-
cepimus, quod in Panathenaicis quinquertio victor disces-
sisset.* Ita Zenobius Cent. 4. Adag. 6. Suidas, Tzetzes
dicto loco, Diodorus lib. 4. Bibliothecæ: atque huc
Ovidius respectum habuit. Porro Athenienses
tributarios tertio post anno liberauit Theseus, A-
riadnes ac Dædali beneficio, occisoque Minotau-
ro, glomeris ductu è labyrintho inuenit exitum.
Vide Plutarch. in Theseo, Pherecydem, ex eoque
Homeri enarratorem Odyss. 11. & Lycoph. inter-
pretem: quos diligenter legit Lamb. Hortensius in
6. Æneid. Virgilianæ.

379. VT QVORVM ÆACIDES MISIT VIOLEN-
TVS IN ALTOS CORPORA CVM SENIS ALTERA
SENA ROGOS] *Æacides* Achilles, ab Æaco paterno
auo. Hic in vindictam cædis Patrocli, ab Hectorē
occisi, occidit Troianos omnes, quos obuios ha-
buit, nec cuiquam pepercit. Persecutus eosdem ad
Xanthum fluium; qui ex cæsorū numero vol-
uere sanguinem visus fuit, vt scribit Hom. 11. φ'.

— Ἐρυθραί: ἐπὶ δ' αἶμα πῦδωρ.

Addit idem poëta, duodecim iuuenes viuos ab A-
chille captos, in vltionem Patrocli:

Ζωὺς ἐκ ποταμοῦ δυάδεκα λέξατ' ἐνύρας,
Ποιῶν Παιτὸκλοιο Μειοπαίδαο θανάτῳ.

A Eosdem postea ad Patrocli rogam Achilles ob-
truncavit & in ignem misit; Homerus 11. φ'

Δωδεκα καὶ Τρώων μετὰ θυμῶν ἦέας ἐοδλῆς
Χαλκῶ δ' ἰδὼν.

Hoc Ovidius noster voluit, vt Domitius etiam vi-
dit.

381. VT QVOS OBSCVRIS VICTOS AMBAGIVS
ORIS LEGIMVS INFANDÆ SPHINGA DEDISSE
NECI] *Obscuri* est in vet. codice, rectè: vt *obscurum os*
vocet αἰνίγμα τῶδες, quod ἐν αἰνίγμασι & per fle-
xuofas ambages loquitur. Sphinx enim, mōstrum
Thebanum, corpore canis, facie puella, voce ho-
mo, alis auis, vnguibus leo, Thebanis ænigma eius-
modi proposuit, πτεράπους, δίπους, καὶ πάλιν τρί-
πους, quadrupes bipes, ac rursus tripes; ea conditione,
vt qui soluere id non posset, præcipitio vitam fini-
ret. Soluit Oedipus, & de homine accepit, qui in-
fans, quadrupes, cum & pedum vice manus sint; vir
bipes; senex tripes, quando pedem scipio addit, vt po-
te crescentibus annis, decrecentibus viribus. Id
adeò ægrè monstrum illud tulit, vt de saxo præ-
ceps se iecerit. Oedipus verò mercedem peremptæ
sphingis Iocastam, & cum illa regnum Thebanum
habuit. Ex Diodoro lib. 5. Biblioth. Apollodoro
libr. 3. Hygino cap. 151. Seneca in Oedipo vers. 92.
Adde interpretem Sophoclis in Oedipo, Zenob.
Prouer. Βοιωτῶν αἰνίγματος. Ænigma illud versibus
expressit Asclepiades, apud Scholiasten Sophocl.

Ἐστὶ δ' ἵπκ' ἐπὶ γῆς καὶ πτεράπον, οὐ μίᾳ φωνῇ.
καὶ τρίπον· ἄλλ' ἄσσει ἢ φύλῳ μόνον ὅσ' ἐπὶ γαῖαν
Ἐρπετὰ κινεῖται, ἀνά τ' αἰθέρα, καὶ κατὰ πότον.
Ἀλλ' ὅπόταν πλῆθ' εἰσίσιν ἐπειγόμενον ποσὶ βαίνει,
Ἐνθα τάχ' ὅ γ' οἶσιν ἀφ' αὐροῦ πῆλαι αὐτοῦ.
Est bipes in terra, est quadrupes, tripes, vnica eidem est
Vox. mutat naturam hoc vnum ex omnibus, errant
Quæcunque in terris, circum mare, & æthera circum.
Multo sed pede dum celerat, celeri victoq;
Deficiunt vires, & lentis robora neruis.

Refert Erasmi in Chiliadibus, & in priori versu le-
git & μίᾳ φωνῇ, haud eadem vox. Ita & ad Zenobium
Schottus edidit; vertit tamen, solaq; vox huic, affir-
mativè. Apud Tzerzen in Lycophr. idem ænigma
proponitur, & mythologia fabulæ. Τὸ δ' ἀληθές,
inquit, ὅτως ἔχει. αὐτὴ ληστὴς ἡ πρὸς τὴν Μωάβην
χώρον Λυβῶν, καὶ τὸ φίκιον ὄρεος, καὶ ἀνέρει οὗ πα-
ελόντας. Μοχ: ἐμυθίσαντο γοῦν αὐτῇ λέαναν, διὰ τὸ
φονικὸν οἶνχας χρυσοῦς ἔχειν, διὰ τὸ ἀρπακτικὸν πτε-
ρυγὰς αἰετοῦ, διὰ τὸ οὗ αὐτῇ ληστὸντας, πανταχοῦ
πᾶσι τέχειν σιωτόμας, καὶ ἀναιρεῖν οὗ οδόντας.
Verba clara sunt, nec versione egent.

383. VT QVI BISTONIAE TEMPO CECIDERE
MINERVÆ, PROPTER QVOD FACIES NVNC
QVOQVE VERSA DEÆ EST] Pro versa in alijs est
torua, & ita Zarotum legisse apparet; in vno torta
est; in ms. Bersmanni tecta. De Spartanis explicat
Domitius & Zarotus, vterq; ex vet. commentato-
re: qui lege lata (quam ξενηλασίαν dixerunt) hospi-
tes omnes Sparta eiecerunt. Ex lege illa volunt Lé-
nios multos, deprehensos Spartæ in Mineruæ tem-
plo, occisos fuisse: quo scelere deæ imago oculos
obuerterit, ac toruum videre visa sit. Et de Lacedæ-
moniorum quidem ξενηλασίᾳ ex Aristoph. me-
minit Suidas dict. ξενηλατεῖν, Theophilus inter-
pres Græcus Institut. iuris ciuilis libr. 1. tit. 2. Thu-
cyd. & alij. Mineruam quoque Spartæ cultam, di-
ctamque χαλκίοικον, ἢ ὅπ' χαλκῶν οἶκον ἔχεν, ἢ διὰ
τὴν

ὅτι Χαλκιδεὺς ἐξ Εὐβοίας Φυγάδας αὐτὸν κλίσαι, lego apud eundem Suidam. Aliud, quod huc propius spectet, adhuc non legi. Sunt autem Bistones Thraciæ populi, vnde Bistonia Minerva, quæ inde Spartam translata, vt vetus hîc scribit interpres. At quia sine auctore, idè Micyllus putat locum hunc intelligendum de Minerva aliqua in Thracia coli solita, deq; Lemnijs siue alijs in tēplo illius occisis.

385. VT QVI THREICII QVONDAM PRÆSEPIA REGIS FECERVNT DAPIBVS SANGVINO-LENTA SVIS] Threici regis, Diomedis: qui Tindam Thraciæ urbem tenuit, & equos aluit ferreis catenis vinctos. Præsepia ob feritatem ærea erant. Hos Diomedes pavit non cibus illis, quos terra profert, sed hospitum sanguine & carnibus, vt est in fabulis: quos inter etiam Abderus catamitus, vt Philostratus tradit, vel Diomedis famulus, vt Hyginus. Superuenit Hercules, & Diomedem eo ipso supplicio sustulit, quo ille hospites. Scribit Plinius lib. 4. cap. 11. Hyginus cap. 30. Philostratus in Imaginibus, qui equas fuisse refert, quæ furiatæ ferociunt magis. Quod propius facit fabulæ μυθολογία: nam, vt Suidas meminit, Diomedes hospites suos cogebat, vt cum filiabus suis deformissimis rem haberent; eisdemque dein occidebat. Vnde habuisse ἰπποὺς ἀνθρώπων φάρους volunt: nam & equas allegoricè dictas Diomedis filias indicat ibidem Suidas, ex Aristoph. interpr. in Concionat. eum vide Proverb. Διομήδεις ἀνὴρ γυνή & Hesych. in Lexico. Palæphatus putat ex eo natam fabulam, quod Diomedes alendis equis subditorum exhaustiret opes. Seneca Herc. Furente v. 225.

Quid stabula memorem dira Bistonij gregis,
Suisq; regem pabulum armentis datum?

Idem Agamem. v. 838. de Hercule:

Egit Threicium gregem,
Quem non Strimonij gramine fluminis
Hebrius ripis pavit tyrannus,
Hospitum diris stabulis cruorem
Præbuit seuis, tinxitq; crudos
Ultimus rictus sanguis auriga.

Hercules ipse apud Ouid. 9. Metam.

Quid? cum Thracis equos humano sanguine pingues,
Plenaq; corporibus laceris præsepia vidi?
Visaq; deieci, dominumq; ipsoq; peremi?

387. THERODAMANTEOS VT QVI SENSERE LEONES, QVIQVE THOANTEÆ TAURICA SACRA DEÆ] Non dubito huc referendum illud è Ponto lib. 1. eleg. 3. siue Therodamon aut Therodamas legendum ibi sit, pro vulgato illo Teremedon:

Non tibi Therodamon, crudusq; vocabitur Atreus,
Quiq; suis homines pabula fecit equis.

At quis ille fuerit dubito hætenus, nec certius habeo, quàm quod è vet. interprete Zarotus profert; Scythiæ fuisse regem, qui, vitæ suæ timens, sanguine humano leones aluerit, quo sæuirent magis: vt, cum res postularer, ad crudelitatem paratos eos haberet. Hoc malo, quàm vt cum doctissimo Schotto legas Therodanteos, à Therodante rege Hispaniæ citerioris, qui cum furore actus Herculis templum oppugnare esset aggressus, venirentque ex aduerso Gaditani instructo navium exercitu, subito in fugam versa sunt regia naues; simulq; improviso igne correptæ conflagrauerunt. Paucissimi qui supersuerant hostium capti, indicauerunt apparuisse sibi leones prorsus Gaditana classis superstantes: ac subito suas naues immixtis ra-

A dijs, quales in solis capite pinguntur, exustas. Ita Schottus, ex Macrobio 1. Saturn. cap. 20. in quo tamen Theron lego: de Therodante ergo coniectura est, longius petita.

QVIQVE THOANTEÆ TAURICA SACRA DEÆ] Lib. 4. Trist. 4.

Nec procul à nobis locus est, vbi Taurica dira
Cade pharetrata spargitur ara dea.

1. de Ponto 3.

Cultaq; Orestea Taurica sacra dea.

Iterum 3. de Ponto 2. Silius l. 4. Sacra Thoantea ritusq; imitata Diana. Thoanteam vocat Dianam, à Thoante Tauricæ regionis tyranno, quialius fuit à Thoante Bacchi filio, patre Hypsipyles, Lemni rege, quod non vidit Zarotus. Tauri verò Scythiæ populi, apud quos Dianæ ara nefanda hospitum immolatione infamis; nam & ipsi Tauri moribus tales, præsertim in hospites. Hinc Taurica sacra Ouidio; & Taurica absolutè, pro ipsa regione, apud Iuvenalem sat. 15.

— Nefandi Taurica sacri

Inuentrix homines tantum immolat.

Sacrificij huius auctorem volunt Thoantem; & ad hunc Dianæ operâ translata Iphigeniam, Agamemnonis filiam, ac sacerdotem deæ factam: quæ secundum morem hospites quoque, naufragos præsertim & Græcos illuc delatos, Dianæ mactabat: vnde Lycophron in Cassandra Εἰς ἃ δὲ καὶ καὶ τὸν, Græcia decollatricem eam vocat. Vide ibi interpret. Euripidem in Iphigenia Taurica, Herodotum libr. 4. Seruium in 2. Æneid. & Hadr. Iunium Cent. 6. Adag. 15.

389. VT QVOS SCYLLA VORAX, SCYLLÆQVE ADVERSA CHARYBDIS DVLICHIAE PAVIDOS ERIPVERE RATI] De Scylla Nisi Megatenium regis filia antè dictum. De Scylla Phorci seu Phorcynis ex Hecate filia dicam pauca. putidum enim ac stultum fabulis ad nauseam inherere. Nam confundunt sæpè numero auctores, dum volunt illam in auem, hanc in monstrum marinum abijisse, repugnantibus licet alijs, vt Propertio:

Quid mirum in patrios Scyllam sauisse capillos,
Candidaq; in seuos inguina versa canes?

Et Virgil. ecloga 6.

Quid loquar aut Scyllam Nisi, quam fama secuta est,
Candida succinctam latrantibus inguina monstris,
Dulichias vexasse rates, & gurgite in alto
Ab timidis nautas canibus laceraffe marinis?

Idem in Ceiri subijcit pulcerrimos hosce versus postquam cecinit Scyllam Nisi in auem versam:

Complures illam & magni, Messalla, poeta
(Nam verum fateamur, amat Polyhymnia verū.)
Longè aliâ perhibent mutatam membra figurâ:
Scyllæum monstra in saxum conuersa vocari.
Illam esse, ærumnis quam sæpe legamus, Vlysi,
Candida succinctam latrantibus inguina monstris,
Dulichias vexasse rates, & gurgite in alto
Deprensos nautas canibus laceraffe marinis.

Dulichias rates vocat Vlyseas, à Dulichio, quæ vna fuit Echinadum insularum, quibus Vlysses præfuit, non procul ab Ithaca: vnde & Dulichius dictus Virgilio. Notum autem iuxta Scyllam ac Charybdim Vlyssis naufragium, raptusque sociorum sex ex Homero Odys. XII. id quod Ibidi suo etiam vouet Ouidius. De Scylla verò Tzetzes in Lycophr. ita

ἀνθρώποι: ἡ Σκύλλα καὶ τὸ Πήγαιον τὸ Σικελίας ἐστὶν ἀπὸ-

ἀκρωτήριον, ἐξέχον εἰς θάλασσαν, ἢ κάτωθεν πέτραι
πολλὰ καὶ μεγάλα ἔχουσαι καὶ λίαν ῥόπας καὶ ἀνήλαια,
ἐν αἷς καταμύσει θηρία θαλάσσια. τῶν δὲ πλοίων
ἐν ταῖς πέτραις ἀκρωτηριζομένων ἐκ τῆς τῆς χαρύβδεως
ὑδατος, καὶ συγκλονομένων σὺν ἀνδράσιν ἐοδίσιν. Hæc
ille ex doctissimo, ut opinor, Apollonij interprete
in lib. 4. ἀργοναυτ. qui Scyllam habere ait ὁμοίωμα
καὶ πρὸς ὅσον γυναικὸς. quod argumentum fecit
fabulæ.

SCYLLÆQVE ADVERSA CHARYBDIS] Idem
Tzetzes, ἡ Χάρυβδις καὶ ἡ Σκύλλα πλησίον εἰσίν. ἡ μὲν
ῥὴ Χάρυβδις πρὸ Μεσσηνίου ἐστίν, ἡ δὲ Σκύλλα πρὸ
Ρήγιον. Strabo lib. 6. Messaniam à Regio distare ait
stadiis LX. & Charybdis βαθυὴ εἶναι ἐξαισίον, εἰς ἃ
αἱ πολλοὶ ῥοαὶ ὁ πορθμὸς κατὰ γαστρὶν ὀφύως τὰ σκά-
φη τε αὐτοῦ ζοῦνται μὲν συστροφῆς καὶ δίνης μεγάλης.
profunditatem quandam esse prodigiosam, in quam æstus
maris ob naturam loci faciliè abripiunt nauigia inuersa,
cum circumagitatione & procella magna.

391. VT QVOS DEMISIT VASTAM POLYPHE-
MVS IN ALVVM] Homerum expressit Odyss. i.

Αὐτὰρ ὅττι κύκλωψ μεγάλην ἐπλήρωτο νηδύν,
Ἀνδρόμεα κρεῖ ἔδων.

At postquam humanas vastam Polyphemus in alium
Demisit carnes.

Qui & paulò antè Cyclopem Vlyssis socios deuo-
rantem ita describit:

Ἀλλ' ὄγ' ἀναίξας ἐτάροις, ὅττι χεῖρας ἰαίλλε'
Σιωπῇ δὲ δύω μάρψας, ὥς τε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
Κόπτ'. ἐκ δ' ἐγκέφαλῳ χαμάδις ῥέει, δευεῖ δ' αἰσάν.
Τὰς δ' ἀμειβεῖσθαι ταμῶν ὠπλίστατο δόρυπον.
Ἦν οἱ δ' ὥς τε λέων ὀρεσίτεροφ', ἔδ' ἀπέλειπεν
Εὐκαίᾳ τε σάρκας τε καὶ ὄσσεα μυελόεντα.

Lycophronis interpretes errores Vlyssis post ca-
ptam Troiam commemorans, hoc etiam addit,
ignatum in insulam Cycloperum fuisse appulsum
antrumque ingressum, malo & damno suo. Cy-
clops enim δύο λαβῶν τῶν Ὀδυσσεως ἐταίρων, κατέ-
φαρξεν. εἰς τὴν ὁμοίως καὶ τῇ ἐπαύριον δύο φαγῶν, καὶ σὺν
λοιπῶν κλείσας ἐξηλαυνε τὴν ἀγέλην ὅττι νομῶν. Et
paucis interiectis: καὶ πάλιν δύο τέτων φαγόντων, κρε-
νῶσιν αὐτῶν καὶ οἶνον, καὶ μεθύσαντες τυφλοῖσιν αὐτόν.

Boëthius lib. 4. de Conf. Philosophiæ:

Fleuit amissos Ithacus sodales,
Quos ferus vasto recubans in antro
Mersit immani Polyphemus aluo.

Vide notata suprâ, ad vers. 271.

392. ET LÆSTRYGONIAS QVI SVBIERE
MANVS] Læstrygones populi in extremo Italiæ Sici-
liam versus feritate nobiles, quos apud Alcinoem
Vlysses narrat humana vesci carne, uti & Cyclo-
pes, teste Iuvenale sat. 15. & Homero Odyss. 10.
qui socios etiam Vlyssis veribus à Læstrygonibus
transfixos assosque igni auctor est. Isaacius in Ly-
cophronis Cassandram: Λαεστρύγες οἱ νῦν Λεοντῖνοι
εἰσὶν ἐν Σικελίᾳ, ὑπάρχοντες ἀνθρωποφάγοι, διὰ τὸ
ἀνελεῖν σὺν Ὀδυσσεως ἐταίροις. ἢ ῥὴ ἦσαν ἐν Σικελίᾳ ἐξ-
υγες ὑποδέχονται. Obseruauit & A. Gellius lib. 15.
Noct. Attic. cap. 21. Neptuni filios, ut Cyclopa, Cercyo-
na, Scyrona & Læstrygonas, ferocissimos & ab omni hu-
manitate alienos à poetis appellatos; Iouis verò præstantis-
simos virtute prudentiaq. Antiquam autem Læstrygo-
num sedem Caietam portum, opidum Formiæ, fu-
isse scribit Plinius lib. 3. cap. 5. primosque eos Sici-
liam habuisse prodit Stephanus πρὸς πώλεων. Im-
perauit verò Læstrygonibus Antiphates, Læstrygo-

nis filius, teste Homero, & Tibullo lib. 5. ad Mes-
sallam: Incultos adiit Læstrygonas, Antiphatemq. An-
tiphatem ipsum humana etiam victitasse carne pa-
ret ex Ouidio 4. Metamorph.

Antiphates terra regnabat in illa,
Vixq. fuga quesita salus, comitiq. mibiq.
Tertius è nobis Læstrygonis impia tinxit
Ora cruore suo.

Hinc etiam Papinius in Tiburtino Manlij cruentum
Antiphatem vocat.

393. VT QVOS DVX POENVS MERSIT PVTEALI-
BVS VNDIS, ET IACTO CANAS PVLVRE FE-
CIT AQVAS] Notatus etiam aliis Domitij hic er-
ror, & vidit iam antè Zarotus. Nam Ouidij verba
de ponte Hannibalis in flumine Gelo è corpori-
bus Romanis constructo malè interpretatur, de
quo vnum tantum à se lectum Valerium lib. 9. de
crudelitate testem laudat, cum multò meliorem
habeat T. Liuium lib. 23. Quin & fluuium Gelium
nominat qui Gelus. nam ita in Val. Maximo emen-
datiores leguntur codices. alij Gellus, Pighius Vergel-
lus. Verum optimè locum interpretatur idem Va-
lerius eodem libro cap. 6. de perfidia his verbis,
quamquam aliter lōgè narrare Liuium non igno-
rem: Annibal porrò Nucerinis hortatu suo cum vinis ve-
stimentis vrbe in expugnabilibus muris cinctam egressos,
vapore & fumo balnearum strangulando, & Acerrano-
rum senatum extra mœnia euocatum, in profundum pu-
teorum abiiciendo, nōne bellum aduersus populum Rom.
& Italiam professus, aduersus ipsam fidem gessit, menda-
cis & fallacia quasi præclaris artibus gaudens? Nota Pu-
nicam fidem, non in Acerranis modò, sed & in
C Xantippo Lacedæmonio, cuius cum Carthaginē-
ses primo bello Punico opera fuissent vsi, eo que
iuuante Attilium Regulum cepissent, simulantes
se se domum reuere, in alto merferunt. Ita ibi-
dem Valerius, & Florus lib. 2. cap. 2. nam Polybius
lib. 1. & Orosius 7. cap. 9. domum cum rediisset fa-
ctum id scribunt. De Acerranis geminum Naso-
ni tradit Appianus in Libyco: Ἀχεράωνος δ' ἡ ἑλληνὴ
ἐν σπονδαῖς ἐς τὰ φρέατα ἐνέβαλον, καὶ τὰ φρέατα ἐνέ-
χωρον. Acerranorum quoque senatum post fidem ei da-
tam in puteos coniectum terra obruerunt. Atque hoc
est, quod Ouidius ait, iacto pulvere canas fecisse
aquas.

395. ET VELVT ICARIDOS FAMVLÆ PERIE-
RE, PROCIQUE, INQVE CAPVT DOMINI QVI
DABAT ARMA PROCIS] Famuli est in manu.
pro vulgato famula, quæ tamen sincera lectio est.
Icaris, id est Penelope, Icari filia, Vlyssis vxor, in-
culpata castitatis, quam proci plures nullis blan-
ditiis ac pollicitationibus potuerunt per annos vi-
ginti expugnare. Infelices scilicet proci, quos ex
errore reuersus Vlysses, ubi arcum inter eos fini-
tum esset certamen, sagittis primò aggressus est, &
Antinōum atque Eurymachum occidit: mox in
procos armatus, cum Telemacho filio, Demopto-
lemum, Eurymachum, Polybum, Pisandrum, aliosq;
neci dedit: famulis verò impudicis, quarum con-
suetudine ac thoro proci vsi fuerant, suspendio vi-
tam ademit. Addit Ouid. Inq. caput domini, id est
Vlyssis. Melanthium intelligit, pastorem caprarū
Vlyssis, qui procos Penelopes aduersus dominum
armauerat, cuius rei pœnam luit, abscissis naribus
atque auribus; incisis manibus pedibusque; exci-
ctis adhuc genitalibus, quæ cruda canibus obie-
cta.

Ant. Homil. Odyss. 22. quo libro in his solis ferè occupatur:

Τὴ δ' αὖτ' ὁ μὲν ῥινάσσει καὶ ἄλκιον ἡλὲν χαλκῷ
τάμνον. μήδεά τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθε,
Χεῖρας τ' ἡδὲ πόδας κρόπτον ἀεὶ θηρόντι θυμῷ.

397. VT LACET AONIO LVCTATOR AB HOSPITE
FVSVS, QVI (MIRVM) VICTOR, CVM CECIDISSET,
ERAT] Antæus, Neptuni è terra filius, magno ac
procero fuit corpore, ῥώμῃ σάματ' καὶ παλαί-
σπας ἐμπειρία ἀφ' ὧν ἐβοηθῆτος, vt scribit Diodor. lib.
4. robore nemini cedens, palastrica etiam artu do-
ctissimus & quorumcumque certaminum, vt Eusebius
scribit in Chronicis, qui ob id fictum dictumque
putat terræ filium, viresq; ac membra labore fessa
tactu terræ recreari ac restaurari solita. Hic lucta-
tor aduenas quosque palastra victos interimebat,
vinci ipse nescius, quippe à terra matre quoties
eam contingeret, vires animumque sumens. Quo
viso Hercules, vbi cum eodem in certamen venit,
è terra altius sublatum suffocauit. Ouid. epist. 9.
Deianiræ ad Herculem:

Detrabat Antæus duro redimicula collo,
Ne pigeat molli succubuisse viro.

Et post pauca:

Quiq; inter lauumq; latus, lauumq; lacertum,
Per graue compressa fauce pendit onus.

Statius Papin. 7. Thebaid.

— Herculeis pressum sic fama lacertis
Terrigenam sudasse Libyn.

Iuuenalis:

— Ceruicibus aquat
Herculis, Antæum procul à tellure tenentis.

Meminit Propert. 3. eleg. 21. Martial. 5. epigr. 67.
Claudianus in Rufin. lib. 1. v. 288. Martianus Cap-
pella lib. 6. Eusebius Gallicanus, vulgò Emisenus
Hom. 8. de pascha: Refert & traditio secularium litte-
rarum habuisse quemdam in exercitio vsuque certaminis
hoc genus virtutis ac roboris; vt quoties in luctamine suc-
cumbens (v. c. succubisset) virium suarum amicam &
nutricem terram impulsu aduersarij contigisset, toties de
solo surgens magis ac magis in aduersarium praevaleret: ac
sic deiectione prostrati, occasio fiebat triumphi. Dabat enim
quodammodo infirmitas fortitudinem, lapsus palmam,
ruina victoriam. Ceterum luctam illam Herculis &
Antæi pluribus versibus pulcreque describit Lu-
canus lib. 4. belli Pharfalici, quem lege. Exstat de
eodem Ennodij Ticinensis Declamatio. Ceterum
Aonium hospitem vocat Herculem, à Thebis Bæo-
tiis, natali solo: Bæotia enim Aonia dicta est ab
Aonibus gentibus, è Sunio eò profugis. auctor
Strabo.

399. ET QVOS ANTÆI FORTES PRESSERE
LACERTI, QVOSQVE FERAE MORTI LEM-
NIA TVRBA DEDIT] Vt quos manu sc. probè. Cete-
ra ex versu superiori patent. De Lemnio illo malo
nota res est; natumque inde prouerb. Ἀμνιον κα-
κόν, ὅτι τ' ἀφ' ὧν ἐβοηθῆσαν εἰς τὸν ἄνδρα & Ἀμνιῶ
ὑπὸ τ' ὕψους, inquit Zenobius. item aliud ex
eodem Ἀμνιῶ χεῖρα, apud eundem, Diogen. ac
Suidam. Historia est apud Apollonij interpr. lib. 1.
ex Hellanico, apud Didymum in Iliad. 7. ex Ascle-
piade. Refert ille Lemnias mulieres, contemptis
Veneris sacris, iratam deam habuisse, ac tetro im-
misso fœtore maritis displicuisse. Qui cū in Thra-
ces bellum mouerent, victoresque adducerent
captiuas pellices, iratæ Lemniæ peremerunt nocte

A vna viros omnes, simulque Thracas mulieres, ac
filios, ne patrum cædem aliquando vindicarent.
Didymus verò non nihil euariat, Lemnios videl.
cū ex more Veneri non facerent, cædis suæ caus-
sam fuisse: Τὴν γὰρ θεὸν ὀργισθεῖσαν λέγουσι πῶς ἀνδρά-
σιν ἡμέρον πᾶσι τ' ὀργισθῶν ἐμβαλεῖ γυναικῶν, τ' δὲ ἰ-
δίῳ ἀμελήσῃ. Μοχ: Ταῖς γ' ὕψους τ' Ἀμνιῶν ἐκπο-
νύσαν ἐμπροσθέν, ὥς τε ψηφίσκοι πασας ἀνδρο-
κτονεῖν. &c. Sola Hypsipyle Thoantem patrem ser-
uauit. Meminit Eurip. in Hecuba: καὶ Ἀμνιον ἄρ-
δ' ἡ δ' ὀργῶν ἐξώκισαν. Vide ibi interpretem.

401. VT QVI POST LONGVM SACRI MONSTRA-
TOR INIQVI ELICVIT PLVVIAS VICTIMA
CAESVS AQVAS] De Thrasio (interpretes Thra-
sillum vocant) ita Ouid. noster 1. de Arte:

Dicitur Aegyptus caruisse iuuantibus arua
Imbribus, atque annos sicca fuisse nouem.
Cū Thrasius Busirin adit, monstratq; piari
Hospitis effuso sanguine posse Iouem.
Illi Busiris, Fies Iouis hostia primus,
Inquit, & Aegypto tu dabis hospes aquam.

Hunc Thrasium intelligi hîc puto, qui cū hospi-
tum sanguine exorandas à Ioue pluuias docuisset,
primus ipse à Busiride mactatus est. Cuius rei quia
Ouid. locuples testis, apparet de Molpide non re-
ctè intelligi, vt putabat Guilel. Canterus Notis in
Lycophronem; qui & ipse in pluuiæ penuria Ioui
se mactari passus est. quare ab Eliensibus Ioui Plu-
uio structum fuit templum, & consecrata in eo
Molpidis statua. auctor Lycophron, & Tzetis in-
terpres.

403. FRATER VT ANTÆI, QVO SANGVINE
DEBVT, ARAS TIXIT, ET EXEMPLIS OCCIDIT
IPSE SVIS] De Pygmalione, Antæi fratre, locum
capit è vet. interpret. Zarotus & Domit. at frustra.
Antæi enim frater, Neptuni filius, Busiris fuit. au-
ctor Isocr. eius Laudatione. Iam verò, canente Vir-
gil. 3. Georg.

Quis illaudati nescit Busiridis aras?

Meminit etiam D. August. 18. de Ciuit. Dei cap. 12.
Illo tempore vel rex, vel potius tyrannus Busiris suis dijs
suos hospites immolabat: quem filium perhibent fuisse Ne-
ptuni, ex matre Libya, filia Epaphi. Minutius in Octa-
uio: Tauris Ponticis & Aegypto Busiridi ritus fuit hospi-
tes immolare. Hercules apud Ouidium 9. Meta-
morph.

Ergo ego fœdantem peregrino templa cruore
Busirim domui? sauoq; alimenta parentis
Antæo eripui?

D Volūt enim Busirim claua Herculis interemptum,
postquam Antæum fratrem in Libya suffocasset,
ac dein in Ægyptum esset profectus. Vide Diodo-
rum lib. 4. Negat tamen Isocrates ab Hercule oc-
cisum, cū Hercules Perseo, Iouis & Danaæ filio,
quattuor ætatibus iunior fuerit: Busiris verò senior
annis plus quàm ducentis.

405. VT QVI TERRIBILES PRO GRAMEN HA-
BENTIBVS HERBIS IMPRVS HVMANO VISCERE
PAVIT EQVOS] Epist. 9. ad Herculem:

Non tibi succurrit crudi Diomedis imago,
Efferus humana qui dape pavit equos?

Verum hospitum sanguine equos pascere solitus,
suo tandem eosdem pavit: id quod suo hîc hosti
imprecatur Naso. Plura sup. notabamus, ad vers.
385.

407. VT DVO DIVERSIS SVB EODEM VINDICE CA-

51, TEMPORIBVS NESSVS, DISSIMANIQVE A
 GENE] Sic vulgò, perperam. Vera lectio, *Dexa-*
*meni*q. gener. Et de Nessò quidem sic Hyginus: *Hercu-*
les Centaurum Nessum, quòd Deianiram violare vo-
luit, occidit. Strabo lib. 10. καὶ ὁ Νέσος ἐνταῦθα λέ-
 γεται πορθμεὺς ἀποδεειγμένῳ ὅφ' Ἡρακλῆος ἀπο-
 θανῆν, ἐπειδὴ πορθμέων τὴν Διάνειραν ἐπεχέρει
 βιάσασθαι. Ferunt hac in parte portitorem fuisse Nessum,
 ab Hercule occisum, postquam traducendo Deianiram,
 violare eam conaretur. Et pulcrè Seneca in Hercule
 Oeteo vers. 500. Deianiram ipsam loquentem in-
 ducens. locum vide. Plura infra vers. 495. Per *Dexa-*
meni verò generum Eurytionem Centaurum in-
 telligo, Ixionis ex Nube filium, Nessi fratrem, qui
 & ipse occisus fertur vindice Hercule, eò quòd
 Deianiram sibi à Dexameno metu coactò despon-
 satam, petiisset. Ita Leopardus lib. 3. Emendat. c. 4.
 Hyginus: *Hercules cùm in hospitium ad Dexamenum*
regem venisset, eiusq. filiam Deianiram deuirginasset fi-
demq. dedisset, se eam uxorem ducturum, post discessum
eius Eurytion, Ixionis & Nubes filius, Centaurus petit De-
ianiram uxorem: cuius pater vim timens, pollicitus est se
daturum. Die constituto venit cum fratribus ad nuptias.
Hercules interuenit, & Centaurum interfecit, suamq.
speratam abduxit. His consentanea refert Lucatius
 Statij Papihij interpres, ad illa verba:

—— Si quando profundo

Nubigena caluere mero.

Herculis, inquit, fabulam tangit, qui cùm hospitio ad
 Dexamenum regem venisset, Deianiram filiam eius cor-
 rupt, & fidem dedit se eam uxorem esse ducturum. Post
 discessum, Eurytion Ixionis filius Centaurus uxorem De-
 ianiram petiuit, quam pater viuens timens Eurytioni pro-
 misit. Quapropter constituto die, quo nuptia celebraban-
 tur, superueniens Alcides Centaurū interfecit, Deianiram-
 que in sperato suo matrimonio copulauit. Diodorus ta-
 men Siculus nonnihil euariat: ἡρωίδης ἡ μάχης,
 inquit, πρὸς αὐτὸν Ἡλίας, τότε μὲν ἀπερχομένη πα-
 νήλθεν εἰς ὧλεον πρὸς Δεξαμένην, ἣν τότε θυγατέρα
 Ἰππολύτης σιωοικιζομένης Ἀξάνι Ἡρακλῆος, καὶ θεα-
 σάμενος ἐν τοῖς γάμοις ὑβρίζοντα τὸν κένταυρον Εὐρυτίω-
 να καὶ τὴν Ἰππολύτην βιάζομενον ἀπέκτεινεν. Postquā
 pugnatum esset cum Eliensibus, tunc quidem infecta re
 Olenum rediit ad Dexamenum. Huius autem filia Hip-
 polyta cùm Axani nuberet, cenans cum ceteris Hercules,
 conspicatusq. in nuptiis petulantiam exercentem Cen-
 taurum Eurytionem, & Hippolyta vim inferentem intere-
 mit.

419. VT PRONEPOS, NEPTVNE, TVVS, QVEM
 REDDERE VITAM IPSE CORONIDES VIDIT AB
 ARCE SVA] In aliis est, *Vt pronepos, Saturne tuus: quæ*
si vera lectio est, in altero versu legi posse Corynetes,
vidit hîc Sanctius Brocensis. Coryneten enim siue
Corynetam, à claua (Græcis κορυή) quam æneam
gestare in pugna solebat, dictum puto Peripheten,
Vulcani filium, Iunonis nepotem, Saturni prone-
potem. Et de Peripheta quidem locum hunc intel-
ligendum, Domitio, Micyllo & Sanctio faciliè af-
sentior, quem & Coryneten dici disco ex Pausania in
Corinth. qui scribit fuisse vsum κορυή χαλκή εἰς τὰς
μάχας: imò καὶ διὰ τοῦτο Κορυήτιον ὀπικαλέμενον, in
Plutarcho lego, in Thesei vita. Hunc enim circa
Epidaurum occidit Theseus, dum totā eam viam,
quæ Athenas à Træzene ducit, latrocinij perpur-
garet. auctor Plutarch. & Pausanias. Iam verò Epi-
daurum opidum Æsculapij delubro celebre fuisse

A scribit Plinius libr. 4. cap. 5. Æsculapium autem ex
 Apolline & Coronide natum asserit in Hymnis
 Homerus, Diodorus & alij: vnde Coronides dictus;
 quem ab vrbe sua Peripheta cædem prospexisse
 canit poëta noster. Coronides ergo sincera lectio est,
 nec temerè tentanda. Alij de Hippolyto interpre-
 tantur, vt reddere vitam sit reuiuiscere, non mori; &
 Neptune in priori versu legunt. Ita Zarotus. non
 probat Domitius: nam de Hippolyto mox se-
 quitur.

411. VT SINIS, ET SCIRON, ET CVM POLYPE-
 MONE NATVS, QUIQVE HOMO PARTE SVI,
 PARTE IUVENCVS ERAT] *Vt Sinis:* sic legendum
 hîc, & in Metamorph. libr. 7. nam Græci Σίνιν, ἀπὸ
 τοῦ σίνεσθαι, à nocendo, deduci volunt. Malè itaque
 apud Plutarch. in Theseo Σίνιν legitur. Fuit autem
 Sinis latrocinio nobilis, qui viatores à se deuictos,
 curuatis ad terram picearum ramis arctis vtrimq;
 vinctis alligabat, atque ita redeuntibus in altum
 ramis distrahebat: quo ipse postea supplicij genere
 à Theseo affectus est. Ita Pausan. in Corinth. ini-
 tio. Ouid. 7. Metamorph.

Occidit ille Sinis, magnis malè viribus vsu,
 Qui poterat curuare trabes, & agebat ab alto
 Ad terram latè sparsuras corpora pinus.

Idem in epist. Phyllidis nobiles hosce latrones
 iungit:

Cùm fuerit lectus Sciron, toruusq. Procrustes,
 Et Sinis, & tauri mistaq. forma viri.

Propertius:

Arborea q. cruces Sinis, & non hospita Graijs
 Saxa, & curuatas in sua fata trabes.

Seneca in Hippolyto:

—— Membra quis seuus Sinis,
 Aut quis Procrustes sparsit?

Post pauca, ad supplicium ita alludit:

Pinus coactò vertice attingens humum
 Calo remissa findat in geminas trabes,
 Mittarq. princeps saxa per Scironia.

ET SCIRON] De Scirone Plutar. in Thesei vita:
 Σκίρωνας ἦ πρὸς τῆς Μεγαρικῆς ἀνείλε, ῥίψας καὶ τῶν
 πετῶν, ὡς μὲν ὁ πολὺς λόγος ληστεύοντα αὐτὸν παρόν-
 τας, ὡς δ' ἐνίοι λέγουσιν, ὑβρεῖ καὶ τρυφῇ περτείνοντα
 τὸ πόδε τοῖς ξένοις, καὶ κελδόντα νίπτειν, εἴτα λακτί-
 ζοντα καὶ ἀπωθοῦντα ῥίπτειν εἰς τὴν θάλασσαν. Scironem
 idem (Theseus) de saxis precipitem actum occidit ante
 Megaricam, solitum latrocinij eos, qui eò iter facerent,
 impetere, vt communis est fama: alii tradunt progressum
 esse eò superbia & petulantia, vt hospitibus pedes lauandos
 protenderet, atque ita calce eos feriens in mare precipita-
 ret. Hinc infames Scirone petras vocat Statius 1. Theb.
 & scelere petras nobiles Scironidas, Seneca in Hippol.
 v. 1020.

ET CVM POLYPEMONE NATVS] Polypemon,
 Polypemonis filius, cognomento Procrustes, occi-
 sus à Theseo ad Cephissi alueum. Ita Pausanias in
 Atticis. Plutarch. in Theseo Damasten Procrusten vo-
 cat, vt illud nomen sit, hoc cognomentum. Dicitur
 Procrustes ἀπὸ τῆς περτείνειν, ab impellendo, quia
 hospitibus in lecto siue culcitra collocatis, si bre-
 uiores essent, extensis luxatisque membris lecti
 longitudinem implebat; si longiores, parte supere-
 minente mutilabat. Diodorus lib. 5. Bibliotheca.
 Eo ipso supplicio postea vitā illi eripuit Theseus,
 ἀναγκάσας αὐτὸν ἀποσιῶ τοῖς κλιντήρσιν, ὡς περ αὐτὸς
 ξένους ἐκείνῳ. Coëgitq. ad lecti mensurā extendere mem-
 bra,

bra, quemadmodum peregrinos vrgere ille solebat. ita Plutarch. in Theseo. Ouid. 7. Metam. Vidit & immitem Cephissias or & Procrusten.

412. QUIQUE HOMO PARTE SVI, PARTE IV-
VENCVS ERAT] *Minotaurus*, ad humeros vsque tau-
rus, cetera homo, mōstrum biforme, natum ē por-
tentoso Paliphaēs cum tauro concubitu, monu-
mentum nefandæ Veneris: quod labyrintho in-
clusum, Dædali arte; à Theseo dein occisum, si fa-
bulis fides. Vide Plutarchum in Theseo, & notata
sup. ad vers. 375.

413. QUIQUE TRABES PRESSAS AB HVMO
MITTEBAT IN AVRAS, ÆQVORIS ASPECTES
HVIVS ET HVIVS AQVAS] *Malim aspectans*, siue a-
spiciens, vt præferunt libri nonnulli. Pityocamp ten,
credo, intelligit, cui suus etiam est inter Thesei æ-
rumnas locus, teste Pausan. in Corinth. initio, qui
in Corinthiaci agri vico, cui Cromion nomen, pi-
nam in ipso littore, illius rei signum visum suo æ-
uō refert. Et mox de Sini subiicit: vnde alium hūc
ab illo videtur facere. Alij eundem cum Sini vo-
lunt, dictumque ab euentu & factis Πιτυοκάμπτιω.
Hinc Plutarch. in Theseo, Σίνι τὸ πτυοκάμπτιω
nominat, ab eo, quod pinus in terram soleret fle-
ctere, atque hoc modo vitam pluribus eriperet.
Addit Ouid. *aquoris huius & huius aquas*: credit Mi-
cyllus respexisse ad lithmi angustias, quas possede-
rit Pityocamp tes, & sic aspexisse Ionium & Ægeum
mare.

415. QUÆQVE CERES VIDIT LAETO PERE-
VNTIA VULTU CORPORA THESEA CERCYO-
NEA MANV] Suidas: Κερκύων ὄνομα ληστῆς, ὅστις διήγε
τοῦ Εὐλοσῖνα, καὶ οὗτο παρερχομένων ἐν ἀγκυρῇ
παλαίειν αὐτῷ. Occidit hunc Theseus. Diodorus
de Thesei certaminibus: Ἀνείλε δὲ καὶ τοῦ Εὐ-
λοσῖνα Κερκύονα, τὸν διαπαλαίοντα τοῖς παροῦσι, καὶ
τὸν ἡττηθέντα διαφείροντα. Ad Eleusinem Cercyonem in-
teremit, qui lucta cum hospitibus decertans, victos perime-
bat. Pausanias in Atticis: Εἰς αὐτὸν δὲ ὁ Κερκύων λέγεσθαι καὶ
τὰ ἄλλα ἄδικα, καὶ παλαίειν ἐβλομήδους. καὶ τόπος
ἔστι παλαίστρα καὶ ἐς ἐμὲ ἐκαλεῖτο Κερκύος. ὁ δὲ λίθον
τοῦ τὰ φουφὰ λώπης (ea erat filia Cercyonis) ἀπέχων.
λέγεται δὲ ὁ Κερκύων οὗτο καταπάντας ἐς πᾶν δια-
φείρειν, πᾶσι θεοῖς, &c. Cercyonem ferunt imma-
nem fuisse, præcipue in eos, qui luctari cum eo recusarent.
Et ad hanc diem locus quidam, ab Alopes tumulo non lon-
gè distans, Cercyonis palastra dicitur. Tradunt Cercyonem
omnes occidisse, quibuscum in lucta certaret, præter The-
seum, &c. Meminit Ouid 7. Metamorph. Ceterum
laeto vultu perire Cercyonem vidit Ceres, propter
purgatam viam, quæ ad Eleusinem duceret, Cere-
ri sacram, quam infestabat Cercyon: vt rectè hîc
Micyllus.

419. QVALIS ACHAEMENIDES, SIC VLA DE-
SERTVS IN ORA, TROICA DVM VIDIT VELA
VENIRE, FVIT] Fuit Achæmenides Adamasci fi-
lius, comes Vlyssis, quem

*Immemores socij vasto Cyclopi in antro
Deseruere.*

Illius autem vitam miserandam, squaloremque
pulcerrimè depingit Maro lib. 3. Æneidos:

*Cum subito è siluis macie confecta suprema,
Ignoti noua forma viri, miserandaq; cultu
Procedit, supplexq; manus ad littora tendit.
Respicimus, dira illuuias, immissaq; barba
Consertum tegmen spinis, at cetera Grauius, &c.*

A Vide Hom. Odyss. 9. & Ouid. 14. Metamorph.

421. ET QVALIS NEC NON FORTVNA BINOMI-
NIS IRI, QUIQUE TENET PONTEM, QVI TIBI
MAIOR ERIT] Quidam libri non malè, *Qualis erat
nec non*, &c. pessimè verò in alijs excusum vidi: *For-
tuna bino minus Iri*, contra metrorum legem, contra
historiam. nam binominem fuisse, dictum à matre
Arneum, à iuuenibus *Irum* refert Hom. Odyss. 18.
ibidemque copiosè Eustathius. Aphthonius So-
phista in Progymnasmatibus: Σκόπε τὸν Ἴρον, ὃς Ἰθάκης
μὲν εἰς ἐγένετο, τὴν αὐτὴν δὲ τοῖς ἄλλοις πολίταις οὐ με-
τελάμηνεν ἑαδῆσαν αἰὰ τὸ ποσὺν αὐτῷ τὸ δίδεας πρὸς-
τῷ, ὡς μεταθεῖναι τῇ πενίᾳ τὴν κλῆσιν. Ἀρναῖος γὰρ τὸ
δοχὴν πρὸς κληθεῖς, Ἴρος μετανομάζετο, τὴν ἐπωνυ-
μίαν ἐκ τοῦ διακινεῖν κρημίσματα. hoc est: *Irum cogi-
ta*, qui tametsi vnus de Ithacensium numero esset, commu-
nem tamen cum ceteris ciuibz impunitatis securitatem
non habuit, eoq; deuenit egestatis, vt cum inopia nomen
commutavit. Cum enim Arneus esset primò appellatus,
post Irus vocari cœpit, ex famulatu cognomen id sortitus.
Dictus enim ab Ἴρω, quasi ἀπαγγελῶς, quod iret
nuntius, quò quis vellent. Meminit Ouidius noster:

Cur nemo est Hecalen, nulla est qua ceperit Irum?

Nempe quòd alter egens, altera pauper erat.

Et alibi: *Irus erit subitò, qui modò Cræsus erat.* Pro-
pertius lib. 3. eleg. 4.

Lydius Dulichio non distat Cræsus ab Iro.

Optima mors parca qua venit apta die.

Martialis: *Cum sis tam pauper, quàm nec miserabilis
Irus.* Hinc Prouer. *Iro pauperior*, Erasmo in Chilia-
dibus.

422. QUIQUE TENET PONTEM, QVI TIBI
MAIOR ERIT] Extremam paupertatem Ibidi im-
precatur, vt, mendicorum instar, pontem teneat, &
stipem à transeuntibus petat. *Qui tibi maior erit*: nu-
merabitur scilicet in maioribus tuis vel iudicio
tuò, quamuis aliàs infimæ & abiectissimæ sortis
sit; puta, qui pontem seruet, sedensque in eo men-
dicum agat. Ita ferè Turnebus libr. 9. Aduers. cap.
25. Nam Micyllus locum inexplicatum relinquit,
quia expedire nequit, *qui tibi maior erit.*

423. FILIVS VT CERERIS FRVSTRA TIBI SEM-
PER AMETVR, DESTITVATQVE TVAS VSQVE
PETITVS OPES] Melius, *filius & Cereris*. Nec incon-
cinnè in altero versu *sapè petitus opes*. Imprecatur, vt
ad opes numquam perueniat, viuâtque semper
egens & mendicus. Intelligit enim Plutum diui-
tiarum & opulentia deum; quem quicumque ad-
iret, diuitem effici credebat Antiquitas: & habere
Plutum putabatur is, qui diues esset. Fuit Plutus
Iasionis siue Iasij & Cereris filius, de quo in Theo-
gonia Hesiodus, & libr. Biblioth. suæ vltimo Dio-
dorus Siculus. quem omnino vide. Domitius de
Triptolemo locum hunc capit: non rectè, cum fi-
lius ille Cereris nusquam legatur. Monuit id Za-
rotus Codrus, Micyllus.

429. VTQVE PATER SOLITÆ VARIAS MVTA-
RE FIGVRAS, PIENVS INEXTINCTA CONFICIA-
RE FAME] Adhuc famem vouet. De Erysichtho-
ne Thesfalo loquitur, Myrmidonis, vt Ælianus
lib. 1. c. 27. vt alij, Triopes & Europæ filio, qui filiâ
Mestram habuit. De quo ita in fabulis est: exciso
Cereris luo fuisse in tantam famis sitisq; rabiem
actum, vt, consumpris voratisque omnibus, Me-
stram filiam vendere sit coactus, quæ cum in om-
ne genus animalis transformari Neptuni benefi-
cio

Καὶ γὰρ τῆς Θράκης βασιλῆος οὗτος ὁ Λυκοῦργος,
 ἔθετο δόγμα πῶς Θραξὶν, ἀμπελους μὴ φυλάειν·
 Καὶ πέλεκυς ἐξέκοπτε πάσας αὐτῶν ἀμπελους.

Addit postea ex vini defectu mente fuisse captum,
 non oculis, ut est in fabulis, & à populo occisum:

Ἐξέστη δ' οὐλῶ τῶν Φρενῶν, ἢ τῶ μὴ χρεῖσθαι οἶνῳ,
 Εἰς ἀρεπνίας ἐκτεταπείς, καὶ κατεξηραμένῳ,
 Εἴ' ἄλλο τοι κλοῖστρον παθὼν ἐξ ἀοινίας, &c.

Hyginus cap. 132. scribit uxorem liberosque trucidatos à Lycurgo insaniente; atque hunc ipsum à pantheris, quas Bacchus immiserat, in Rhodope discerptum. Alij aliter finijisse vitam volunt: de quo Eustath. in Iliad. 6. Meminit Heraclides Ponticus in Allegoriis Homericis, Philippus libr. 1. ἀνθολ. εἰς ἀμπελον. Seneca in Oedipo:

Regna securigeri Bacchum sensere Lycurgi.

Quod verò addit Ouid. *In gemino dispar*, respexisse credo ad Græcorum illud, qui *μονοκρήπιδες* Lycurgum vocarunt, utpote altero pede cæso siue læso. Poëta ἀδελφ. 4. Anthol.

Τίς τὸν Θρήικα τόνδε μονοκρήπιδες Λυκοῦργον
 Χάλκεον ἠδ' ὠνῶν τὰ γὰρ ἀνεπαλάσκατο; &c.

349. UT FUIT OETÆO QVONDAM, GENEROQVE DRACONVM, THISAMENIQVE PATRI, CALLIRHOESQVE VIRO] Conglobat historias varias ac similes, de insanis & amentibus. Ac primò quidem de Hercule, quem *Oetaum* vocat, ab Oeta monte Thessaliæ, in quo arsit. Propert. l. 3. eleg. 1. *Oetaum deum* nominat. Historia sic habet, quantū quidem ad locū præsentem satis est. Deperibat Iolem, Euryti Oechaliæ regis filiā, sibi desponsatam, Hercules. Occiso rege, regnoque expugnato, Iolem abduxit. Ferre mariti pellicem Deianira vxor non potuit; secutaque Nessi Centauri consilium, misit per Lycham seruum Herculi vestem Nessi cruore ac sanie imbutam. Induit tunicam sacrificaturus Hercules; & mox ardens febris, atque hinc insania furorque illum tantus corripuit, ut Lycham è promontorio præcipitem dederit, seque, ut hominem exueret, Oetæis ignibus concremauerit. Ex Seneca in Herc. Oetæo, Diodoro l. 4. Biblioth. Ouid. 9. Metamorph. Tzetze Hist. 36. Chil. 2. Herculis *μαινομῆς* iconem describit Philostratus l. 2. Vide notata inf. ad vers. 495. & 609.

GENEROQVE DRACONVM] Athamantem significat, Æoli filium: qui Ino Cadmi & Harmoniæ filiam in uxorem duxit. Quare *generum draconum* vocat Ouid. propter Cadmum & Harmoniam, in draconem versos, ut in Metamorph. legimus. De furore Athamanti à Iunone immisso ob nutritum ab Ino Bacchum, Ouid. 6. Fastorum:

Intumuit Iuno raptum quod pellice natum

Educet: at sanguis ille sororis erat.

Hinc agitur furij Athamas sub imagine falsa,

Tug, cadis patriæ parue Learche manu.

Et quæ sequuntur. Pulcerrimè verò libr. 4. Metamorph. furias illi immissas describit:

Territus est Athamas tectoq, exire parabant.

Obstitit infelix, aditumq, obsedit Erynny:

Nexaq, vipereis distendens brachia nodis

Casariem excussit: mota sonuere colubra.

Parsq, iacent humeris, pars circum tempora lapsa

Sibila dant, saniemq, vomunt, linguisq, coruscant.

Ita legendum ex ms. cenfeo. Vulgati circum pectora habent.

350. TISAMENIQVE PATRI] De Oreste intel-

A lige, qui ex Hermione Tisamenum filium suscepit, teste Pausania in Corinthiacis, Ο'ρέσξ, inquit, δ' ὀθανόντ' ἔαγε Τισαμένης τὴν ἀρχὴν, Ἐρμιόνης τῆς Μεγέλας παῖς. De Tisameno vide Apollodorum l. 2. Biblioth. nam Zarotī hīc è vet. interprete commētum nullo modo placet. De Orestis verò insania scriptorum omnium plena est auctoritas. Legitur enim διὰ τὴν τῆς μητρὸς σφαγὴν ἅμα καὶ ὑπὸ τῶν Ἐρυννύων δειμαλίου μὲν, καὶ ὑπὸ τῶν Ἀργείων κατὰ κραθεῖς θανάτῳ. Virgilius lib. 4. Æneid.

Aut Agamemnonius scenis agitatus Orestes

Armata facibus matrem, & serpentibus atris

Cum fugit, vlticesq, sedent in limine Diræ.

Ad quem locum notat Seruius, respexisse ad Pacuuij fabulam, in qua Orestes inducitur fugiens in Apollinis κατὰ τοῦ templum, ad vitandas furias, ex Pyladis consilio; ab ijsdem ibidem obsessus, atque exitu prohibitus. Plura Euripides in Oreste, & in Iphigenia in Tauricis. Ceterum ab Orestis insania prouerbiali schemate dici cœptum, Ο'ρέσξου μανίαν νοσεῖν, *Orestis insaniam insanire*. Vtitur Theophrastus Simocatus in epistolis.

CALLIRHOESQVE VIRO] Quod de Pæanthide siue Pentheo, è vet. interprete tradit Zarotus; quod item de Calligone (nam & Calligonesq, viro legi notant) Aiakis Telamonij vxore commentatur Domitius, frigidum commentum esse & sine auctore confictum vidit Egnatius, & probat ex Pausan. Arcadicis Micyllus. Nam Alcæonem intelligit Ouid. Amphiarai & Eriphytes filium, Amphilocho fratrem, de quo 1. Amor.

Amphilocho frater ne Phegida semper amaret,

Callirhoë fecit....recepta tori.

C Alcæon, occisa matre, in furorem quoque versus fingitur, quò respexit hīc Ouid. Quare Argo fugiens in Plophidem siue Phegiam venit, & Alpheibæam Phegei filiam uxorem duxit, cui inter cetera & matris monile dedit. Verum cum neque sic cessaret furor, sed cresceret magis, consulto oraculo in terram omnium recentissimam ire iussus est. Nactus itaque terram, quā Achelous in mare erumpit, filiam Acheloi Callirhoën uxorem habuit. Phegiam verò regressus, ut monile repeteret, à Temeno & Axione Alpheibææ fratribus occisus est, fratresque in mariti ultionem ab Alpheibæa quoque interfecti. Ex Pausania. Adde Apollodorum lib. 3.

351. NEC TIBI CONTINGAT MATRONA PVDCIOR ILLA, QVA POTVIT TYDEVS ERVBV-
 ISSE NVRV] Historia est de Diomede, Tydei & Deipyles filio, deque Ægialeæ eius vxore. Venus enim, ut è Mimnermo narrat Isacius in Lycophronem, à Diomede vulnerata cum esset, tantum Ægialeæ furorem immisit, ut se passim prostitueret, remque haberet cum Hippolyto ac Cometa Stheneli filio, atque adeò Diomedi ipsi Troia redeunti insidias strueret. At noctu ille cum socijs ad Iunonis aram confugiens; in Dauniam post peruenit, ubi à Dauno dolo interemptus est. Hactenus Mimnermus. Verum locum integrum græcè adscribere non grauabor: H' δ' Ἀφροδίτῃ ὑπὸ Διομήδους τρωθεῖσα παρεσκεύασεν τὴν Ἀιγιάλειαν πολλοῖς μὲν μοιχοῖς, συγγιγνηθῆναι δὲ καὶ ἰππολύτῃ καὶ κομήτῃ τῷ σθενέλῃ ὧν. Διομήδης ἤ τ' ὠδραζενόμην εἰς τὸ Ἄργος, ὅππῃ βλάσταιται ὑπὸ αὐτῆς· τοῦ ἧ καταφυγόντ' εἰς τὸν βωμόν τῆς Ἥρας, διὰ νυκτὸς φάλασσι τοῖς ἐπιτροῖς, καὶ ἡλθεν

ἦλθεν εἰς Ἰπλίαν ποτὶς Δαῦνον βασιλέα, ὃς αὐτὸν δόλῳ A
ἀνείλεν. Plura Didymus in Iliad. é. vbi & Lycophro-
nem allegat. cuius hæc sunt:

Ὅταν θρασυῖα θρασὺς οἰσρήσῃ κύων
Πρὸς λέκτρα πύμβῳ δ' αὐτὸν ἐκσώσῃ μόρῃ
Ὅπλοσμίαις σφαγαῖσιν ἡυτὸς ἐπισμύον.
Quando audax lasciva canis stimuletur
Ad concubitum templumq; illum Hoplosmia
A morte servabit, neci paratum.

353. QUÆQVE SVI VENEREM IVNXIT CVM
FRATRE MARITI LOCRI, IN ANCILLÆ DIS-
SIMVLATA NECEM] Hypermnestra Locrensis, in-
quit Domitius, cum concubitu appeteret fratris
mariti, ut scelus suum dissimularer, ancillam neca-
uit, quasi illam in concubitu deprehendisset. Ad-
dit Zarotus, deprehensam noctu Hypermnestram,
& euasisse tenebrarum beneficio, ancillamq; cum
famulo occidisse. Amplius quæro.

355. TAM QVOQVE DII FACIANT POSSIS GAV-
DERE FIDELI CONIVGE, QVAM TALAI TYN-
DAREIQVE GENER] Amphiarauum significat & E-
riphylen, Talai filiam, Amphiarai uxorem, quæ,
accepto à Polynice torque aureo, quo belli The-
bani societatem marito persuaderet, latentem in
oeculto maritum Polynici prodidit. Amphiarauus
cum, fatalem diem suum euaturus, frustra late-
ret, videretq; ab uxore se proditum, ad bellum
quidem vnâ se profecturum recepit, sed Alcmaoni
filio in mandatis dedit, ut post obitum suum de E-
riphyle matre vindictam sumeret. Qui absumpto
hiatu terræ apud Thebas patre, vindex paternæ
mortis, matrem necauit, & nefarii sceleris consci-
entia in insaniam versus est. Hæc ferè Diodorus
l. 4. Bibliothecæ. Meminit & Eriphyles atque Alc-
maonis Maro lib. 6. Æneid.

— Mæstamq; Eriphylen

Crudelis nati monstrantem vulnera cernit.

Ex Homero Odyss. λ. qui συζερην vocat Εριφύλην.
μισσητήν, inquit Scholiastes, διὰ τὸ λαβεῖν ὡρᾶ Π ο-
λυεύκας ἢ Ἀδράστῃς χερσὶν ὄρεον, καὶ περὶ δὲ δωκέναι
Ἀμφιάρεον τὸν ἄνδρα αὐτῆς μὴ βελόμηνον σφαλεῦ-
σαι ὅτι Θήβας, εἰδὸς ὡς μάντιν, τὸ δόποθ' ἐσόμενον. Plu-
ra ibidem idem Scholiastes, ex Asclepiade.

356. TYNDAREIQVE GENER] Agamemnon,
Tyndarei gener, ducta Clytemnestra Tyndarei
filia. Hic Mycenæ reuersus ab uxore fuit inter-
fectus, veste inextricabili in balneo sumpta exit-
um nullum collo manibusq; præbente. Ita Ly-
cophron in Cassandra:

Ὅμῳ γὰρ ἀμφιχύτλα παῖς δυσεξόδους
Ζητῶν κελεύθους αὐχενίστην βρόχον,
Ἐν ἀμφιβλήσῳ σιωπεταργανωμῆν
Τυφλαῖς ματυροῦσ' ἑρσὶ κροσσῶν ῥαφάς.
Θερμὴ δ' ὥσ' αἰλῆσ' ὡν δ' ὀρνέων σέγλι
Τιβλεῖα καὶ κύπελλον ἐγκάρῳ ῥανεῖ,
Τυπεῖς σκεπάρνῳ κέγχρον ἐν δὴ κίῳ μέσον.

Iof. Scaliger:

Ast alius ad lauacra inextricabiles
Laquei nocentis cæcus explorans vias,
Scelesta amictus inuolucro compeda
Manibus requirit impeditis exitus:
Caueamq; subter balnei vrinans, lacum
Cerebro recenter atque pollubrum irruet,
Sæua bipenni disitis medium caput.

Ita Æschylus in Eumenidibus, apud quem de ge-
nere quo Orestes Minervam sic alloquitur:

Ἀρξείος εἰμι, πατέρ' εἰ δ' ἴσορες καλῶς
Ἀγαμέμνον' ἀνδρῶν ναυσίων ἀρμόσσοι.
Εἰώ' ὦ σὺ Τροίαν ἀπολιν Ἰλίου πόλιν
Ἐΐηκας. ἔλθ' ἐφ' ἡλ' & καλῶς μολῶν
Ἐς οἶκον. ἀλλ' ἄνιν κελαϊνὸ φρον ἐμὴ
Μήτηρ κατέκτα ποικίλοις ἀγρεύμασι
Κρύψασα, λουτρῶν ἐξεμαρτύρει φόνον.

At Homerus, ut & in Lycophronem vidit Isaacius,
Clytemnestræ insidijs conuiuio exceptum in men-
sa ab Ægistho, ut bouem ad præsepe interfectum
canit Odyss. λ'.

Τὸν δ' ὅκ' εἰδὸς ὄλεθρον ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
Δειπνίσας, ὡς τις κατέκτανε βοῦν ὅπ'ι φάτνῃ.

Et ipse Agamemnon Odyss. λ'. sic Vlysem alloqui-
tur:

Ἀλλὰ μοι Ἀΐγιός τ' ἐύξας θάνατόν τε μόρον τε,
Ἐκτα σὺν ἑλομένη ἀλόχῳ, οἶκον δὲ καλέσας
Δειπνίσας, ὡς τις κατέκτανε βοῦν ὅπ'ι φάτνῃ.

Huic suffragatur Ioan. Tzerzes Chiliad. 3. hist. 77.

Ὁ Ἀγαμέμνων βασιλεὺς πάντων τελῶν Ἐκλειῶν
Μετὰ τὰ Τροίας τέσπαια σφαγεῖς ἐν τῇ παλειῇ,
Ὡς μοι χωμμένης τῆς αὐτῆς συζύγου Κλυταιμνή-
σρας,

Περὶ τρεπέζας κτείνετ' αὖ, σὺν πόσις τῶν δόριων,
Ἀΐγιός τ' μηχανήμασι, καὶ δολεροῖς συζύγου.

Ad Homeri etiam verba respexit Philostratus Ico-
num libr. 2. in Cassandra, loco ab Erasmo in Chi-
liadib. malè intellexit: τὸ δὲ κυριώτατον τῆς σκηνῆς
Ἀγαμέμνων ἔχει κείμενος ἐν πεδίῳ Τρωϊκῇ, ἔδ'
ὅπ'ι Σκαμάνδρου παῖς ἦτοσιν, ἀλλ' ἐν μετρηταῖς καὶ
γυναικίσι, βοῦν ὅπ'ι φάτνῃ. Præcipuam autem scenam par-
tem Agamemnon tenet, non in Troianis iacens campis, nec
in Scamandri alicuius ripis, sed inter adolescentulos ac
mulierculas bos in præsepi. Plura ibidem de Clytemne-
stræ immanitate legas licet. Hinc etiam fluxit pro-
uerbium apud Zenobium, aliosq;:

Ἀν' εὐεργεσίας Ἀγαμέμνονα πῶσω Ἀχαιοί.

357. QUÆQVE PARARE SVIS LETV PATRVE-
LIBVS AVSÆ, BELIDES, ASSIDVA COLLA PRE-
MVNTVR AQVA] Vide quæ supra ad vers. 180. de
Danaidibus diximus. Adde nunc Propert. libr. 2. e-
leg. 1.

Dolia virgineis idem ille repleuerit vrnis,
Ne tenera assiduo colla grauentur aqua.

Et Tibullum lib. 1. eleg. 3.

Et Danaï proles, Veneris quod numina laetit,
In caua Lethæas dolia portat aquas.

359. BYBLIDVS ET CANACES SICVT FACIS
ARDEAT IGNE, NEC NISI PER CRIMEN SIT TI-
BI FIDA SOROR] Byblis filia Miletæ & Cyaneæ ne-
fando Cauni fratris amore arsit. Cuius ob id è pa-
tria discessum agrè ferens, patriamq; & ipsa re-
linquens domum, lacrymis contabuit & in fon-
tem abiit, ut canit Ouid. lib. 9. Metam. vel, ut idem
in Arte refert, nexo de zona laqueo ex nuce sci-
psam suspendit:

Byblida quid referam, vetito quæ fratris amore
Arsit, & est laqueo fortiter vltia nefas?

Cui suffragatur Diogenianus his verbis: Καὶ νῦν
ἔρωσ' ὅπ'ι τῶν μὴ καλοῦ θ' ἀμείνων ὅπ'ι θυμῶν. Καὶ νῦν γὰρ ἐ-
ρωθεῖται ἡ ἀδελφὴ (Βυβλὶς) καὶ μὴ τυχεῖται τοῦ ἐρω-
τός, ἀνείλεν ἑαυτήν. Meminit & ipsæ penè verbis
Suidas in dict. καὶ νῦν ἔρωσ'. Nam malè idem alibi,
καὶ νῦν, inquit, καὶ Βύβλος, ὀνομακύειον, &c. Plu-
ribus verò Eustathius in Dionysium, Parthenius
c. 2. ἐρωπικῶν, & Conon Narratione secunda apud Pho-

τυχῆν συμφορὰς ὑπὸ Βορέου. Non ignoro mythologos A quosdam Phineidas à patre excacatos referre, Phineag, simili calamitatis genere à Borea affectum. Ad hanc fabulam respexit hic Naso, vt & lib. i. de Arte:

Quid fodiis immeritis Phineu sua lumina natis?

Pœna reuersura est in caput ista tuum.

Plura ex Apollonio & Valerio Flacco suprâ notauimus ad vers. 267. vt & illud, quam *Idæam* Diodorus nouercam nominat, alibi *Harpalicen* dici.

ET THAMYRÆ, DEMODOCIQUE CAPVT] Fuere hi ambo musici excellentes. De Thamyri, vel (vt alij scribunt) Thamyra, quem Lini discipulum facit Diodor. lib. 3. vocatque φύσι διαφόρῳ κεχωρημένον) adscribam Zenobij locum ex ἑπιτομῇ παροιμιῶν. Οὐ θάμυρις πολλὰς ὅππῃ κάλλει διενεγκὼν, ἤρξατο πρῶτον ἐρᾶν ἀρρένων. ἀσκήσας δὲ κιθαρῳδίαν ταῖς Μούσαις ἤρασε, σιωπῆμεν δὲ πρῶτον, εἰ μὴ κρείττων ἐυρεθῇ, πλεσιᾶσαι πάσαις· εἰ δὲ ἡττηθῇ ὧν ἂν ἐκείναι θέλωσιν. ὑπερπερὶ δὲ αἱ μούσαι γενόμεναι, καὶ τῶν ὁμμάτων αὐτῶν καὶ τῆς κιθαρῳδίας ἐτέρησαν. hoc est, Thamyris ob pulcritudinem multos ad sese attrahens, cœpit primum mares adamare. Cithara verò musiciq, excellens, Musas in certamen vocauit; hac conditione, vt si superior esset, singulis potiretur; si inferior, qua illa vellent parte priuaretur. Superiores itaque Musæ oculis ipsum citharaq, priuauerunt. Hæcille. vbi obseruandum, quod ait ἤρξατο πρῶτον ἐρᾶν ἀρρένων, idem affirmare Suidam & Lucianum. Nam alij Talonem Cretensem primum Rhadamanthi pueri amore captum ferunt; alij alios. Ouidius noster Orpheo tribuit abominandæ illius καταπυγισώης inuentum; quod tamen ad liberalem amorem refert Brassicanus: quo etiam Socrates ingeniosos sit complexus adolescentes:

*Ille etiam Thracum populis fuit auctor amorem
In teneros transferre mares.*

Ceterum certamen Thamyre cum Musis pluribus describit Homerus in Catalogo:

Καὶ Πτελεὼν, καὶ Ἑλῶ, καὶ Δώριον, ἐνθά τε Μοῦσαι

Ἀντόμηναι θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαι αἰοιδῆς,
οἱ χαλῆθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτη οἱ χαλῆθ'.

Στεῦτο δ' εὐχόμενοι νικήσει μιν εἴπερ ἂν αὐτῇ

Μοῦσαι αἰείδοιεν καὶ ἔρχετο Διὸς Αἰγιόχοιο·

Αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν, αὐτὰρ αἰοιδῶ

Θεσπεσίῳ ἀφελόντο, καὶ ἐκλέλαθον κιθαρισύν.

Cui accedat Statius Papinius 4. Thebaidos v. 181. qui interpretis vice sit:

Quos Helos, & Pteleon, Getico quos flebile vati

Dorion. hic fretus doctas anteire canendo

Aonidas, multos Thamyris damnatus in annos

Ore simul citharaq, (quis obuia numina temnat)

Propertius lib. 2. eleg. 22.

Me licet & Thamyra cantoris fata sequantur,

Numquam ad formosas inuide, cæcus ero.

Vide Pausaniam in Phocicis & alibi, Tzetzen Chiliade 7. Hist. 108. Eustathium in Homerum, diuersa ab Homero narrantem, quæ Suidas ad Amyrin refert, quem alium fuisse equidem existimo, constatque è Diogeniano, Prou. Ἀμυρίς μαίνεται. Ceterum Thamyrim Sophoclis fabulam citat Athenæus lib. 1. deipnos. & alibi. Porro Demodocus citharædus fuit antiquissimus, quem Homerus Odys. 8. pulsantem citharam in Alcinoi Phæacum regis conuiuio inducit:

Τὸν περὶ Μοῦσ' ἐφίλησε, δίδε δ' ἀγαθὸν τε καὶ ἄν τε

Θ' Φθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν αἰοιδῶ.

Illum in amore habuit, dedit ipsa bonumq, malumq,

Musa, oculis capto dedit aurea plectra chelyng.

Cæcum fuisse ait, at causam cæcitatis non addit.

275. SIC ALIQUIS TVA MEMBRA SECET, SATVRNVS VT ILLAS SVBSECVT PARTES, VNDE CREATVS ERAT] Hactenus ex oculationem cæcitatemque; nunc membrorum discriptionem mutilationemque Ibidi imprecatur. Ac primò quidem Saturni, Cæli Terræque filij, exemplo; de quo ita Macrobius lib. 1. Saturn. c. 8. Hunc aiunt abscondisse Cæli patris pudenda, quibus in mare deiectis, Venerem procreatam. quæ à spuma, vnde coaluit, ἀφροδίτη nomen accepit. Et paulò post: Propter abscessorum pudendorum fabulam, etiam nostri cum Saturnum vocitarunt, ὡς πρὸς τὸ σαδῶν, quod membrum virile declarat, veluti Sathunnum. Elegantur etiam Nonnus libr. 7. Dionysiac.

Μὴ περὶ τῶν μετὰ Κῦπριν ἀμερσιγάμω Κρόνῳ ἄρπη

Μήδεα πατὴρ ἐπεμνε, ἕως πάλιν ἀφροδῆς ἐχέφρων

Εἰς τόκον αὐτοτέλεστον ἄγων μορφόμενον ὕδωρ,

Ὁ πλοτῆρ' ὧδινε θαλάσσης αἰλῶ ἀφροδίτῃ;

Post primam Venerem lectos priuante iugales

Falce Dei, atque patris refecante virilia, num tunc

Perfectum prudens formauit in equore partum

Spuma, nouamq, dedit Veneremq, marinam?

Item alibi:

— Ὅσα τέλεσε γέρον Κρόνῳ ὅπποτε τέμνων

Ἀρσενά πατὴρ ἄροτο, λεχώιον ἤροσεν ὕδωρ,

Σπέρων ἄπορ' ὧτα θυγάτηρ γοναίο θαλάσσης.

277. NEC TIBI SIT TVMIDIS MELIOR NEPTVNVS IN VNDIS, QVAM CVI SVNT VISÆ FRATER ET VXOR AVES] Variant in altero versu codd. Excusi quidam subitæ pro visæ, & ita in manu sc. Georg. Berlmanni. Malim vulgatam. Intelligit autem Ceycem Trachiniæ regem, Luciferi sidere genitum, & Alcyonen Æoli filiam, Ceycis vxorem, quæ ob mariti naufragium dolore victa, in mare se præcipitavit, & in auem sibi cognominem vnâ cum Ceyce marito abiit. Ouid. 11. Metamorph.

— Et tandem superis miserantibus, ambo

Alite mutantur, satis obnoxius ipsædem

Tunc quoque mansit amor

Illum adi. nam copiosè & eleganter fabulam prosequitur. Adde Lucianum in Alcyone, Homerum item interpretem Iliad. 9. Seneca in Hercul. Oreo v. 196.

D — Raptum coniux

Ceyca gemit.

Et in Agamemnone v. 677.

— Licet Alcyones

Ceyca suum fluctu leuiter

Plangente sonent.

Addit Ouid. hic: Frater & vxor aues. De vxore vidimus. fratrem habuit Ceyx Dædalionem. Huic Chione filia fuit, Dianæ præferre se ausa. Vindicauit se Diana, & meritam traiecit arundine linguam. Dædalion in filia rogum insilire prohibitus, è Parnasso præcipitem se dedit:

— Miseratus Apollo,

Cum se Dædalion saxo misisset ab alto,

Fecit auem, & subitis pendentem sustulit alis, &c.

Visæ ergo Ceyci frater & vxor aues; ille accipiter, hæc alcyone. Ex Ouidio 11. Metamorph.

279. SOLERTIQUE VIRO, LACERÆ QVEM A
FRACTA TENENTEM MEMBRA RATIS, SE-
MELES EST MISERATA SOROR] De Vlyffe varijs
à Neptuno tempestatibus iactato, ac liberato Leu-
cotheæ beneficio atque auxilio Homerus Odysſ. é.
vbi naufragium illud pluribus describit:

Τὸν δὲ εἶδεν Κάδμω θυγάτηρ καλλιόφυρ & Ἰνώ
Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν ἔλω βροτὸς αὐδήσασα,
Νῦν δ' αἰλὸς ἐν πελάγεσσιν ἑῶν ἐξέμμορε πηῆς,
Ἡ ῥ' Ὀδυσῆϊ ἐλέησεν αἰλῶμνον, ἀλγέ' ἔχοντα.
Leucothea hunc Ino vidit pulcerrima, Cadmi
Filia, quæ mortalis erat prius ore sonans,
Nunc sortita Deum est in fluctibus aequore ho-
norem.

Hæc tristē miserata vago in discrimine Vlyſsem est.

Tzetzes in Lycophronem : ἀνέμων δὲ γινόμενων
ὄργῃ Ποσειδῶν & κατεάχθη ἡ χερδία. δύο δὲ ὁλαὶς ἡμέ-
ραις ἐν ἡμέρῃ. τρίτῃ δὲ ἡ Λευκοθέα ἐλεήσασα αὐτὸν, δέ-
δωκε τὸ κρήδεμον αὐτῆς, μεθ' ὃ ἐξῆλθεν εἰς τὴν γλῶ-
τῶν Φαιάκων. Ventis à Neptuno excitatis naufragio V-
lyſſes per duos integros dies iactatus est. Tertio verò Leuco-
thea illius miserta, velum porrexit, cum quo in Phæacum
terram appulit. Plura ibidem leges. Sollertem virum
vocat Vlyſsem, alibi experientem, Homerus πολύτρο-
πον, id est, σωτὸν ἢ πολλῶν ἐμπειρον τέκτων.

281. VEL TVA, NE POENÆ GENVS HOC COG-
NOVERIT VNVS, VISCERA DIVERSIS SCISSA
FERANTVR EQVIS] Dissimulanter Domitius di-
stichon hoc, vt non intellectum, prætermisit. Su-
spicari tamen licet intelligi ab Ouidio Metium Fu-
setium (ita scribo) Albanorum ducem, quod & Za-
roto atque Egnario in mentem venit : de quo ita
noster i. Trist. eleg. 3.

Sic doluit Metius, tunc cū in contraria versos
Vltiores habuit proditiōis equos.

Et Virgilius 8. Æneid.

Haud procul inde cita Metium in diuersa quadriga
Distulerant.

Varro de Vita pop. Rom. l. i. apud Nonium, verbo:
Distrahere: Metium Fusetium propter perfidiam interemit
panē imperiosius, quā humanius. Nam equis ad curricu-
lum ex vtraque parte deligatum distraxit. Meminit &
L. Florus libr. i. Auctor de Viris illustribus cap. 4.
Paulus Orosius, & alij. Nouum sanē atque aspe-
rum, dignum tamen proditoribus, supplicium.
Vnde rectē subiicit Maro : At tu dictis Albane manes.
De quo supplicio lege Gellium libr. 20. Noct.
cap. i.

283. VEL QVÆ, QVI REDIMI ROMANO TVRPE
PVTAUIT, ADVCE PVNICEO PERTVLIT, IPSE
FERAS] Aliās Romanos, verū nihil interest. De M.
autem Atilio Regulo plena omnis historia est : qui
cū legatus (verba sunt Auct. de Viris illust.) de per-
mutandis captiuis Romam missus, dato iureiurando, si non
impetrasset, ita demum rediret, in Senatu conditionem dis-
suasit : reiectisq; à se coniuge & liberis, Carthaginem re-
gressus : vbi in arcam ligneam coniectus, clavis introrsum
adactis, vigilijs ac dolore punitus est. Hæc ille. Verū
alij aliter de eius supplicio. Cicero Orat. in Piso-
nem illigatum in machina scribit. Et Valerius Max.
lib. 9. cap. 2. Machina, in qua vndique præacuti stimuli
eminebant, inclusum. Seneca epist. 68. machinam il-
lam arcam nominat; & epist. 99. crucem, ob suppli-
cij videlicet atrocitatem, vt ad Horatium explicat
Læuin. Torrentius. malē enim hinc quidam & ex
Floro l. 2. cap. 2. Regulum in crucem actum com-

A miniscuntur. Nec illud inter auctores constat, an
somnia diu prohibitus, atque ita vita priuatus fue-
rit, vt è Tuditano refert A. Gellius libr. 6. cap. 4.
nam diuersa narrat Tubero, apud eundem, his
verbis: In atras & profundas tenebras eum claudebant; ac
diu pōst, vbi erat visus sol ardentissimus, repente educe-
bant, & aduersus ictus solis oppositum continebant, atque
intendere in calum oculos cogeant. Palpebras quoque eius,
ne conuiere possent, sursum ac deorsum diductas insue-
bant. Variat & Tzetzes, Chiliad. 3. his verbis:

Τὰ βλέφαρα τῶν ὀφθαλμῶν μαχαίρα συντεμνόντες
Ἡ νεωγμένους εἶασαν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκείνους.
Μικρὰ δ' τοῦτον εἰρξάντες καλύβη σενωτῆτι
Ἀγρίον ἐξοιρήσαντες ἐλέφαντά τ' ἦσαν,
Εκίκταν τοῦτον κατ' αὐτῆς συγκαταπαύσιν καὶ ξέειν.

285. NEC TIBI SVBSIDIO PRÆSENS SIT NV-
MEN, VT ILLI CVI NIHIL HERCÆI PROFVIT
ARA IOVIS] Priamus, Laomedonte & Xeuxippe
natus, post filios omnes (quos quinquaginta nu-
merant) à Pyrrho occisos ad aram Iouis Hercæi,
quod patrium Priamo numen erat, tanquam victi-
ma Pyrrhi manu cecidit. Testes de nostris Virgi-
lius 2. Æneid. Cicero Tusc. i. Priamum autem tanta
progenie orbatum, cū in aram confugisset, hostis manus
interemit. De Græcis, Euripides in Troadibus, Pau-
sanias in Messenicis ac Corinthiacis, Cointus
Smyrnæus lib. β. ὡς ἀλειπομένων, Tryphiodorus ἐν
Γλίσ ἄλωσι, qui & similem casum Pyrrhi seu Neo-
ptolemi (nomen id à Phœnice Achillis magistro
accepit) refert. Nam cū iugulato Priamo domum
reuerteretur, proditiōe Macarei, ab Oreste ad a-
ram Apollinis Delphici obtruncatus est. Hinc
C. prou. Neoptolemi vindicta, de quo in Messen. Pausa-
nias : Νεοπολέμῳ τῷ Ἀχιλλέως ἀποκτείναντι Πριάμον
ἐπὶ ἐχάρακα τοῦ Ἑρκίῃς, σπώεπεσε καὶ αὐτὸν ἐν Δελφοῖς
πρὸς τῷ βωμῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀποφαγνύσας. Καὶ ἀπὸ
τοῦτου τὸ παθεῖν ὁποῖόν τις καὶ ἐδεχσε, Νεοπολέμειον
πῖσιν ὀνομάσουσιν. Cū ad Hercæi Iouis aram Neoptole-
mus Priamum iugulasset, ipsi postea accidit, vt ad Apolli-
nis Delphici aram interimeretur. Vnde quoties, qua quis
alterum affecit iniuria, eam ipse passus, Neoptolemeam vl-
tationem dicunt. Alia de Priami cæde opinio est Seruij
in 2. Æneid. Ceterū Iupiter Hercæus intra septum do-
mus cuiusq; colebatur, quem etiam Deum penetralem ap-
pellabāt, auctore Festo. Ἑρκῆς enim septum est. Har-
pocratio: Ἑρκῆς Ζεὺς, ὃ βωμοὶ ἐν τοῖς ἔρκουσιν ἐν τῇ
βελῇ ἰδρυνται τὸ δ' ὑπερβολὸν Ἑρκῆς ἐλεγον. Eadem
Suidas habet : pro βελῇ tantū αὐλῇ ibi legitur.
Hesychius Ἑρκῆιον Δία interpretatur τὸν ἀσφάλειον, ἢ
τὸν κατὰ τὴν οἰκίαν. Et ita penates à Græcis vocatos no-
tat Dionys. lib. i. Orig. Roman. Meminit Iouis hu-
ius Ἑρκῆου siue Ἑρκίῃς (nam & ita lego) Plato in Eu-
thydemo, Dinarchus apud Harpocratiōem, So-
phocles in Antigone. Ex quibus patet manifestò
Ful. Vrsini error, in Smyrnæo pro Ἑρκῆς ποτὶ βωμὸν
scribentis Ἑρμῆς; & in Tryphiodoro pro Ἑρκῆϊοιο
Διὸς μεγάλῳ ὡς βωμῷ, substituentis Ἑρμῆϊοιο; No-
tis in Virgilium.

287. VTQVE DEDIT SALTVS E SVMMO THES-
SALVS OSSA, TV QVOQVE SAXOSO PRÆCI-
PITERE IVGO] Leg. Thessalis. Somnia sunt, quæ de
Hæmone & Thessalo filio eiusdem narrat Domit.
qui cū Thessaliā imperio teneret, ab Euryalo
aduena ex Ossa monte in præceps datus sit : quæ-
que de Thessalo Thessaliæ regi à suis præcipitato
habet Zarotus. Fabulam, seu historiam mauis, Plu-
tarchus

tarchus memorat, & Apollonij interpretes; diuinatricem quandam, Aglaonicem nomine Egemonis Thessali filiam, cum in Ossa monte Lunæ coitus obseruaret, in iudicio conuictam, à mulierculis, existimantibus ab ea Lunam cælo deduci, grauissimis affectam supplicijs, & ex Ossa præcipitam. Ita Alciatus in lib. 10. Cod. Iustiniani.

289. AVT VELVT EVRYALI, QVI SCEPTRVM CEPIT AB ILLO, SINT ARTVS AVIDIS ANGVIBVS ESCA TIBI] Adscribam, quæ Domitius de Euryalo isto hîc scripsit: qui cum Thessali cæde purgare non posset deditum Stygiæ paludi caput, à furialibus anguibus dicitur absumptus. Paria è veteri Commentatore profert Zarotus. Aliud habet, Euryalum Ioni filium, vino depositum, filiam stuprasse, ideoque ab anguibus absumptum. Auctorem laudat Gallum poetam:

Ionides vti cupiens pro coniuge nata,

Vinum caussa fuit, anguibus esca datur.

Vtrumque incertum, & sine auctore: amplius ergo quærendum.

291. VEL TVA MATVRET, SICVT MINOIA FACTA, PERCAPVT INFVSÆ FERVIDVS HVMOR AQVÆ] Adscribam historiam è Conone Narrat. 25. apud Phorium: Minos, inquit, Iouis & Europa filius, Cretam rex tenuit, Dadalumque, quæsiturus classe instructa, nauigauit in Sicaniam, (quæ hodie Sicilia) vbi à Cocali ora illius regis filiabus est interfectus. Natio hinc Cretensium regis sui cadem vltura, bellum aduersus Siculos suscepit. Sed victi Cretes, cum domum redeunt, ad Iapygastempestate delati sunt, ibique tum sedes fixerunt, Iapyges pro Cretensibus facti. Plura Pausanias Achaicis, Herodotus, & Plutarchus in Theseo. Tzetzes Chiliade 1. hist. 19.

Ο Δαίδαλός δ' εἰς κέκλεινον σώζετ' ἐν Σικελίᾳ.

Τοῦτον δὲ Μίνως ἐκζητῶν, ἦλθεν ἐς Σικελίαν,

Τὸ τῶν θυγατέρων ἧ θνήσκει τῶν τοῦ Κωκάλου,

Ζέμαθ' ἑρμὸν παρὰ χεῖρας καὶ παρὰ δούρα φεύγει.

Ait Dædalum in Siciliam delatum, atque in Siciliæ caminò seruatum fuisse; quæsitumque à Minoë, qui Siciliam ingressus à Cocali filiabus aqua calida in caput infusa, ac mox refrigerata fuerit extinctus. Allegoriam historiæ siue fabulæ idem auctor proponit. Diodorus Minoë in Cocalo in thermis clausum ac secretò detentum auctor est, atque ita vapore earumdem confectum.

293. VTQVE PARVM MITIS SED NON IMPVNE PROMETHEVS AERIAS VOLVCRES SANGVINE FIXVS ALAS] De Prometheo decantatissima fabula est, quam eleganter ac lepidè suo more perstringit Lucianus. Hunc Iupiter, quia ignem dijs furtim subduxerat ac mortalibus dederat, in Caucasò monte vinculis alligauit, aquila propè adstante, pectusque depascente. Cum fixus dicit Ouidius, clauis affixum insinuat, vti Apollodorus libr. 1. auctor. Alij catena ad rupem religatum ferunt. Martialis in spectaculis: *Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus.* Vide Pausaniam in Corinthiacis, Hesiodum in *ἔργois*, eiusque Scholiasten Proclum, Hyginum, & alios. Meminit Catullus de Pelei & Theridos nuptijs:

Post hunc consequitur sollerti corde Prometheus,

Extenuata gerens veteris vestigia pœnæ,

Quam quondam filici restrictus membra catena

Perfoluit, pendens è verticibus præruptis.

Propertius lib. 2. eleg. 1.

A Idem Caucasæa soluet de rupe Promethei

Brachia, & à medio pectore pellet auem.

Μυθολογίαν fabulæ habes apud Platonem in Protagora, Apollonij interpretem, lib. 2. ex Agræta rerum Scythicarum scriptore, Theophr. & Herodoto, Aphrodiseum in Problematibus, ac Seruium in eclog. 6. *Caucasæasque refert volucres, furtumque Promethei.* Porio parum mitem cur vocet, quærit hic Sanctius. At quia frustrà quærit, parum metes, id est parum prudens, quasi parum Prometheus, legendum pronuntiat. Iterum frustrà, ne dicam ineptè, cum μή τις Græcè non sit prudens, sed prudentia, σύνεσις, βελή, idem quod μήπιμα. Parum ergo mitis Prometheus fuit, qui prodesse hominibus volens, obfuit maximè: utpote dijs iratis, qui nouam febrium morborumque turbam terris immiserunt. Ita rectè Zarotus.

295. AVT VELVT ETRACIDES MAGNO TER AB HERCVLE QVINTVS, CAESVS IN IMMENSVM PROIICIARE FRETVM] Etracides, ms. Ecracides nullo vel portentoso sensu. Tu lege Atracides, pro no librariorum lapsu, & intellige Caneum Thessalum, sic dictum ab Atrace Thessaliæ opido, de quo Stephanus ἐν πόλεων, dict. ἀτρεξ. Numeratur Caneus post Herculem decimus quintus, inter αὐτόχειρες, qui violentas sibi manus intulerunt. Nomina eorum sunt Aegæus, Euenus, Ajax, Lycurgus, Macareus, Agrius, Menæcus, Nisus, Climenus, Hercules, Cyniras, Adrastus, Hipponæus, Pyrrhamus, Oedipus & Caneus. Ita recenset ea Hyginus cap. 242. & qui primus ex eodem locum hunc restituit, Ioan. Hartungus Decur. 2. cap. 7. §. 2. Alibi aliud de Caneo lego, περὶ τὸν γεγονέναι γυναικα, εἶτα Περσίδων αὐτῇ πλείστωι μεταβληθῆναι εἰς ἄνδρα. τοῦτο γὰρ ἤτησε καὶ ἀπεώσαν. ἦρσε ἧ καὶ ἀπὸ πλῶνι καὶ ἐνίκηθη. ἔτι δ' ἐκέλευε σὺν παρόντας ὁμνύναι τὸ δόρυ αὐτοῦ. ἔντα ἡ παροιμία, τὸ Καίνεως δόρυ. Ex Apollonij Scholiaste lib. 1. §. 4. Alij cum Centauris pugnantem, cum lædi ferro non posset, arborum mole oppressum, viuumque in terram deiectum narrant. Ita Didymus in Iliad. 6. Vide Ouid. 13. Metamorph.

297. AVT VT AMANTIADDEM TVRPI DILECTVS AMORE ODERIT, ET SÆVO VVNERET ENSE CAPVT] Amantiadem: sic Domitium legisse apparet, nam de Celino & Satillo interpretatur, Amanti, inquit, filio: at quia sine auctore, pro somnio habeo. In Ouidio, quem citat, Celmus legitur 4. Metamorph. qui Ioui iratus, cum eundem mortalem pronuntiaffet, in adamantem mutatus est. At aliò respexisse Ouidium certum est. Alij Abantiadem legunt, & nescio quid de Cherino Abantis filio, cuius amore Satillus deperierit, confingunt, neque etiam auctorem, qui id confirmet, idoneum laudant. Verior eorum lectio, qui Amyntiadem substituunt. Philippus namque Amyntæ Macedonum regis ex Eurydice filius, cum Pausaniæ Macedonis querimoniam de stupro, quod primis pubertatis annis per iniuriam passus ab Attalo Philippi amico, alijsque fuerat, cum risu spreuisset, versa in Philippum ira ab adolescente ipso nemini suspecto in transitu obtruncatus est. Ita ferè Iustinus lib. 9. Diodorus libr. 16. Plutarchus in Alexandro & Aristot. libro 5. Politic. Adde Bapt. Pium Annotat. Poster. cap. 12. Ioan. Brodæum lib. 1. Epigrammatum Græc. εἰς ἀνδρείαν, & ne quem laude sua fraudem, Zarotum hîc, qui triplicem lectio-

nem

nem proponit & explanat. Quare non est, quo gloriatur Pius primò lectionem hanc à se inuentam, prius etiam quàm Codrus Vrceus Sermones suos ederet. In altero versu suam sibi laureolam habeat Pius, dum legit: *Et sauo vulneret ense puer*: cum puer adhuc Pausanias ab Attalo stuprum fuerit passus. Id quidem verum: at Ouidius non de iam puero loquitur, sed de trucidatione à Pausania facta, cum ætatis prouectioris esset. Addit ab alijs legi: *Et sculpto vulneret ense puer*: gladio enim insculptas quadrigas habente ferunt interemptum Philippum.

299. NEC TIBI FIDA MAGIS MISCERI POCULA POSSINT, QVAM QVI CORNIGERO DE IOVE NATVS ERAT] Alexandrum veneno sublatum multi tradiderunt, quos secutus hîc est Ouidius. Insidiarum ac mortis auctor Antipater fuit, Cassandro filio, (qui cum fratribus Philippo & Iolla ministrare regi solebat) ad regem misso datoque veneno: cuius tanta vis fuit, ut non ære, non ferro, non testa contineretur, nec aliter ferri, nisi in vngula potuerit. Philippus & Iollas temperare & prægustare potum regis soliti, in aqua frigida venenum habuerunt, quam prægustatam potioni supermiserunt. Ita ferè Iustinus lib. 12. extremo. Ab Iolla datum venenum scribit Arrianus, à Cassandro Suidas: καὶ ὑπὸ Κασάνδρου τοῦ ἰδίου στρατῆρος φάρμακον δέξάμενος, παραχρῆστι καὶ οὕτως ἐπὶ τοσούτοις καταπράγμασι τὸν βίον μετήλαξεν. Plura Plutarchus Alexandro, & Zonaras, qui opiniones omnium de morte eius diligenter collegit. Adde quæ in vnum contrulit Andr. Schottus, elegantissimi & candidissimi vir ingenij, in Vitis parallelis Aristot. & Demosth. ad Olymp. 114. an. 1.

QVAM QVI CORNIGERO, &c.] Lucanus lib. 9.

— Stat corniger ille

Iuppiter, ut memorant, sed non aut fulmina vibrans,

Aut similis nostro, sed tortis cornibus Ammon.

Corniger dictus à simulacro, quod Ioui Ammoni posuit Liber pater. Seruius in illud Æneid. *Hic Ammone satus* &c. Ammonis filius salutat fuit Alexander. Vnde *prolem Garamantici Tonantis* vocat Sidor. Apollin. Carm. 9. Vide Iustinum lib. 12. Curtium lib. 10. Gellium 13. Noct. c. 4. & Ælian. 2. περὶ 1. 508. cap. 19.

301. MORTE VEL INTEREAS CAPTI SVSPENSVS ACHÆI, QVI MISER AVRIFERA TESTE PEPENDIT AQUA] Variant in pentametro codd. In quibusdam est *teste pro teste*, & ita Alciat. 10. Parg. c. 24. atque ad furcam refert, siue crucem, supplicij genus priscis etiam usurpatum; eoque affectum fuisse Histiaum Milesium à Sardium præfecto Artapherne auctor est Herodotus l. 5. De hoc Ouidij versus capiēdos opinatur Alciat. & *Achaum* dictum, quod Miletus Græcorum Ionum colonia esset. At longius petita istæc est interpretatio. Alij itaque *triste* legunt: ego *teste* retineo, & in priori versu *more*, ut nonnulli præferunt libri. De *Achæo* ab Antiocho capto & suspensio locum intelligendum vidit Zarotus: in Pactolo verò fluuiio suspensum fuisse, etiam Domitii commentum est. *Achæus* ergo, de quo hîc sermo, Andromachi filius fuit, qui è Sardium arce, in qua obsessus ab Antiocho rege tenebatur, Bolidis Cretensis prodicione deductus, Antiocho ipsi traditus est cruciandus. Cumque variæ ac discrepantes super supplicio il-

lius fuissent sententiæ, visum demum est, ut misero Achæo primùm membra extrema mutilarentur, reliquum deinde corpus amputato capite, culleoque asinino insuto, suspenderetur. Ita Polyb. lib. 8. cuius indicium fecit Paulus Leopardus lib. 1. Miscellan. cap. 20. Verba sunt: καθίζοντες ἡ σωερείου, πολλοὶ μὲν ἐγίνοντο λόγοι περὶ τοῦ πῶς δὲ κατ' αὐτὴν χεῖρα καὶ πῦρ ἐλάσας. ἐδοξαι δὲ οὕτω, πρῶτον μὲν ἀκρωτηρίασθαι τὸν παλαίπωρον. μετὰ τὸ ταῦτα, τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνοντα αὐτὸν, καὶ καταρράψαντας εἰς ὄνειον αἰσὼν ἀναυστῶσαι τὸ σῶμα. Miser itaque Achæus pependit aurifera aqua teste, non in Pactolo ipso, ut nugantur Domit. & Zarotus, sed illo quasi teste & inspectore, utpote Sardibus vicino, ut primus vidit Belgii sol, I. Lipsius lib. 1. de Cruce cap. 4. Sed & ex Boëthii versibus, à Zaroto laudatis at malè intellectis, id manifestum:

Antiochus capit. & victum suspendit Achaum:

Vnde tibi hæc, credas, aurea testis erit.

Porro auriferam aquam dixit, ut auriferum amnem Tibullus, Pactolum intelligens Lydiæ amnem, quem aureas voluere arenas fabulantur. inde χρυσόρας dictus. Apollon. interpres in lib. 4. n. 80.

303. AVT VT ACHILLEIDEM COGNATO NOMINE CLAVM, OPPRIMAT HOSTILI TEGVLA IACTA MANV] Pyrrhus rex Epeiotarum, paterno genere ab Achille; materno ab Hercule oriundus fuit. auctor Scriptor de Viris illustr. cap. 35. Vbi notat Schottus, à Iustino Achillis filium dici. Vtrumque verum, sed de alio atque alio Pyrrho. Primus Achillis fuit filius, is à quo Epeiotici regni origo, quemque Orestis insidijs Delphis inter altaria Dei interiisse dixi sup. ad vers. 285. Successere ex ordine Pilades & Arymbas; Arymbæ Neoptolemus; huic Alexāder filius. Et hinc deinde ad Æacidem Alexandri fratrem regnum venit, qui Pyrrhum, filium (de quo hîc Ovidius) bimum reliquit. Ita Iustinus lib. 17. Is Pyrrhus est, de quo Auctor de Viris illustrib. qui cum imperium orbis agitarer, in Romanos, Siculos, Græcosque movit. Repulsus à Spartanis, in Græciam regressus, dum Argos oppugnat, ictu tegulæ prostratus est. Sic ille. Strabo lib. 8. Plutarch. in vita, & Polyænus κεραμίδα τέσταν nominant; Iustinus lib. 25. Probus cap. de Regibus, & Oros. lib. 4. cap. 2. saxum. In loco etiam variant. Plutarch. in vrbe, in foro Polyænus. Iustinus, extra vrbis muros id factum scribunt. Sed Polyæni locum elegantem è libr. 8. Strategem. lubet adscribere: Πύρρος ὁ πρῶτος ἐνέβαλεν εἰς Ἀργὸν, καλέσαντες αὐτὸν Ἀρσέως Ἀργεῖον. οἱ μὲν Ἀργεῖοι συνεδράμον ἐς ἀγορὰν μετὰ τῶν ἑλλήνων. αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν περικαταλαβόμεναι τὰ σέση, τοὺς ἡπρωτάς ἀνῶθεν βάλλοντες, ἀναχωρήσαντες βιάζονταν, ὡς τε καὶ Πύρρος ὁ δεινόςτατος τῶν στρατηγῶν αὐτὸς ἐπεσεν, ἐμπεσόντος ἐπὶ τῷ κεφαλῇ αὐτοῦ κεραμίδος, &c. Locus facilis est, nec versione eget. Paria habet Pausan. Atticis, qui, cum fugientes Argiuos in urbem insequeretur, regulæ ictu à muliercula occisum Pyrrhum memorat. addit affirmare Argiuos, non mulierculam illam fuisse, sed Cererem, sumpta mulieris forma.

305. NECTVA QVAM PYRRHI FELICIVS OSSA QUIESCANT, SPARSA PER AMBRACIAS QVÆ IACVERE VIAS] Sebast. Corradus eruditissimisque in I. Æneid. Commentarijs de superiori Pyrrho ista intelligit. Et certè constat quidem Pyrrhum illum Epeiotam, ubi in manus Antigoni

Macedonum regis caput eius venit, Heleno filio redditum, ut patris insepulti ossa in patriam, Ambraciam nimirum, Pyrrhi in Epeiro regiam, referret. auctor Iustinus. at in Ambracia iacuisse insepultum, nusquam lego: immò ab Antigono ipso magnificè sepultum scribit Auctor de Viris illustr. Sed quòd eruta ea à M. Fulvio Nobiliore, dum Ambraciam oppugnaret, vineasque aduersus Pyrrheum illum locum admoueret, ac cuniculos ageret, existimat Corradus; quia restem nullum laudat fide dignum, cras credam, hodie nihil. Hæret quoque Domitius; nec meliora vidit. illud tantum de altero Pyrrho intelligi debere, cum superiore magnificè sepultum narrent historiæ. Denique Isaacus Casaubonus Animaduers. in Suetonium, morem illum sæuissimorum hominum fuisse referens, ut reliquias eorum post obitum spargerent, quos viuos vehementer odissent: *Sic magni illius Pyrrhi*, inquit, *disiectæ reliquia, ut & historici testantur & Ovidius in Ibin*: proculdubio de superiori illo Pyrrho loquitur, cum Magnum nominat, cuius disiectas reliquias qui scriberet, adhuc non vidi. Pyrrhum ergo Neoptolemum intelligo, Achillis filium, (à quo regni Epirotici originem esse dixi) ut optimè declarat Hyginus in Mytholog. cap. 122. quod ante Ciofanum vidit Mycillus & Alciat. lib. 10. Parerg. c. 5. qui tamen Hygini verba ad alterum Pyrrhum malè refert. Neoptolemus, inquit, *Achillis & Deidamiae filius, ex Andromacha Eetionis filia captiua procreauit Amphilaum. Sed postquam audiuit Hermionem sponsam Orestis esse datam in coniugium, Lacedæmonem venit, & à Menelao sponsam suam petit. Cui ille fidem suam infirmare noluit, Hermionemq; ab Oreste abduxit & Neoptolemo dedit. Orestes iniuria accepta, Neoptolemum Delphis sacrificantem occidit, & Hermionem recuperavit, cuius ossa per fines Ambracia sparsa sunt, quæ est in Epiri regionibus.*

307. NATAQVE UT ÆACIDÆ IACVLIS MORIARIS ADACTIS, NON LICET HOC CERERI DISSIMVLARE SACRVM] Dissimulare nefas è vet. cod. legit Ciofanus. Rectè. Quam per *Æacida natam* intelligat Ovid. quæritur. De Heraclia Hieronis filia, quæ veteri affinitate generi Achillis coniuncta fuerit, Domitij commentum est. neque enim Liuius, quem ipse laudat auctorem, Heracliam ad Cereris sacrarium confugisse ait: illud tantum, in sacrarium ad penates cum duabus virginibus confugisse. Hoc genere mortis extincta est Olympias, Alexandri Magni mater, immissis à Castandro percussoribus, qui eam confoderent, ut est apud Iustin. libr. 14. extremo: & fortè eò respexerit Naso, ut nata *Æacida* dicta sit, quia ex *Æacidarum* genere: nam & Pausanias in Atticis *Æacidas* vocat omnes, qui ab *Æaco* originem habent. Aut potius ad Laodamiam respexit, Pyrrhi *Æacida* filiam, quæ cum ad aram Dianæ confugisset, concursu populi interfecta est. Iustinus libro 28. At Cereris, non Dianæ, aram nominat Ovidius; an quia infesta semper *Æacidis* fuit Ceres? à qua etiam, sumpta muliebri figura, Pyrrhum ipsum occisum ex Argiuorum assertionem scribit in Atticis Pausan. Ita Alciat. l. 10. Parerg. cap. 4. Vide Parrhasium epist. 48. & Abstemium Annotat. cap. 3. tom. 1. Lamp. Criticæ.

309. VTQVE NEPOS DICTI NOSTRO MODO CARMINE REGIS, CANTHARIDVM SVC-

A COS DANTE PARENTE BIBAS] Domitius alium fileat. Zarotus è vet. interprete Magnetem quemdam refert filium Gelonis & Nereidos filia Pyrrhi *Æac.* quem mater, filij complexum frustra ambiens, Cantharidum succo atq; veneno sustulerit. Amplius quærendum.

CANTHARIDVM SVCCOS] Cantharidos enim succus venenosus est, & in venas aut ventrem ingressus, letalis. Est autem *Cantharis* vermis viridis, in summitate ramorum fraxini & oliuæ nascens. Vide Plin. lib. 29. cap. 4. & Dioscoriden lib. 6.

311. AVT PIA TE CÆSO DICATVR ADVLTERA, SICVT QVA CECIDIT LEVCON VINDICE, FACTA PIA EST] Verbo indicabo, quod pluribus hinc interpretes. Et *Leuconem* quidem constat Pontifuisse regem siue tyrannum (ita enim vocatos illius loci reges scribit Strabo lib. 7. ἀρξαμένους ἀπὸ Παρσιάδης καὶ Λεύκωνος, sumpto à *Parisade* ac *Leucone* initio) at *Oxylochum* spe regni occisum à *Leucone* fratre adultero, & item hunc vindice adulteræ manu cecidisse, unde illius in maritum laudata sit pietas, id verò Domitij figmentum credo. Zarotus è vet. commentatore simile narrat de *Leucone* quodam, è *Perficis* regibus oriundo & *Spartaco* fratre, pari fide.

313. INQVE PYRAM TECVM CARISSIMA PIGNORA MITTAS, QVEM FINEM VITÆ SARDANAPALVS HABET] Locum hunc optimè declarat Diodorus Siculus lib. 3. Biblioth. narrans *Sardanapalum* expugnato *Assyriæ* regno, ne viuos in hostium potestatem veniret, rogam in regia ingentem construxisse, in eumque aurum omne, argentumque, & quicquid regij erat vestimenti, congestisse: tum concubinis & eunuchis in domunculam, quam in medio pyra extruxerat, conclusis, illum, regiamque, & quicquid in ea erat, conflagrasse. Verba optimi auctoris sunt: ἵνα ἡ μὴ (Σαρδανάπαλῳ) τοῖς πλεμίοις γένηται ὑποχείριον, πύρρον ἐν τοῖς βασιλείοις κατεσκεύασεν ὑπερμεγέθη, καὶ τόν τε χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον ἀπάντα, πρὸς δὲ τοῦτοίς τὴν βασιλικὴν ἐοῦντα πάντα ὅτι ταύτῃ ἐσώρευσε. τὰς ἡπαλῆακίδας, καὶ τὰς εὐνύχας συγκλείσας εἰς ἐν μέση τῇ πυρρᾷ κατεσκευασμένον οἶκον, ἅμα τοῦτοίς ἀπάντων αὐτὸν τε καὶ τὰ βασίλεια κατέκαυσεν. Causa belli & adempti regni, regis fuit mollities, qui se fæminam malebat esse, quam virum: nec erubescibat inter scortorum greges purpuram colo nere, muliebri habitu & oculorum lasciuia feminas omnes anteire, pensa inter virgines partiri. Hoc solo imitatus viram, quòd victus in regiam se receperit, & extructa pyra, se & diuitias in incendium miserit, ut scribit Iustin. lib. 1. & pulchrè Ctesias lib. 3. rerum Persic. apud Athenæum 12. δειπνός. qui vbi de vita ac morte *Sardanapali* sermonem finit, Οὐ μὲν οὖν, inquit, Σαρδανάπαλῳ ἐκτόπως ἡδυπάθησας, ὡς ἐνὶ γυναικίως ἐτελεύτησε. *Carissima pignora* Quid. vocat, vxorem, liberos, pellices, aurum, argentum, vestes, purpuram; quæ omnia cum *Sardanapalo* incendio absorpta sunt. Cetera de *Sardanapalo*, de quæ epitaphio eiusdem leges apud Athenæum, Suidam, Tzetzen variæ hist. Chil. 3. hist. 95. & Chil. 7. histor. 146. & Auctorem συλλογῆς τῶν παροιμιῶν, quem è Biblioth. Vatic. Schottus edidit Cent. 7. 88. De ijs, qui simili mortis genere perierunt, colligit multa If. Casaub. Animad. in Athen. lib. 12. c. 7.

315. VTQVE IOVIS LIBYCI TEMPLVM VIOLA-

RE PARANTES, ACTA NOTO VULTVS CON-
DAT ARENATVOS] Cambyfes eo nomine secun-
dus Persarum rex, Cyri filius, dū successu nullo in
Æthiopas, Carthaginenses & Ammonios tertio
mouisset, ac commeatus penuria ab Æthiopia re-
trocedere cum cogeret, contemptu religionis
grassari etiam contra deos fuit ausus, & ad Ammo-
nis templum expugnandum exercitum misit: qui
tempestatibus & arenarum molibus oppressus in-
terijt. Auctores Trogi abbreviator Iustinus lib. 1.
Herodotus lib. 3. Zonaras, & Orosius. Seneca lib.
3. Natural. Quæst. cap. 30. Aliquando Cambyfes ad Am-
monem misit exercitum, quem arena austro mota, & mo-
re niuis incidens texit, deinde obruit.

IOVIS LIBYCI] Ammonis, in cuius nemus ac
templum terrestri itinere per Syrtes arenosas adi-
tus erat, ut ait Lucatius in 8. Theb. Papinij. Et Q.
Curtius de Alexandro ad Iouis Ammonis oracu-
lum contendente ita ait: *Iter expeditis quoque & pau-
cis vix tolerabile ingrediendum erat: terra calidior, aqua-
rum penuria est: steriles arena iacent, &c.* Hinc etiam
Ammoni nomen, ab ἀμμῶν, quod in Libya sint πε-
δία ἀμμώδεα, καὶ ἀνομβρεῖα. Verum de his plura σὺ
ἤδη dicemus in eo libro, quem De Gentilium Ora-
culis paramus.

316. VTQVE NECATORVM DARÆI FRAVDE
SECUNDI, SIC TVA SVCCENDENS DEVORET
ORA CINIS] *Dariaum* vocant Græci, quæ lectio si
proba est, prima corripienda erit. Dictus primò O-
chus fuit, ac Nothum fuisse testatur Eusebius. Ce-
terum ad loci huius explicationem suffecerint Va-
lerij Maximi verbalib. 9. cap. 2. Ochus, inquit, qui
postea Darius appellatus est, sanctissimo Persis iureiurando
obstrictus, ne quem ex coniuratione, quæ septem magos
cum eo oppræsserat, aut veneno, aut ferro, aut vlla vi, aut
inopia alimentorum necaret; crudeliorem mortis ratio-
nem excogitavit, qua onerosos sibi, non perrupto religionis
vinculo tolleret. Septum enim altis parietibus locum cinere
complevit, suppositoq; (al. superposito) tigno prominente,
benignè cibo & potione exceptos in eo collocabat; quo som-
no sopiti, in illam insidiosam congeriem decidebant. Me-
minit etiam supplicii huius à Dario usurpati Cte-
sias in Persicis, apud Photium, de quo Paulus Leo-
pardus, Belgæ, homo doctissimus, lib. 13. Emendat.
cap. 20. De eodem supplicio locus elegans est Ma-
chabæorum l. 2. c. 13. ubi Menelaus sacrilegus cine-
re suffocatus est: *Erat autem in eodem loco turris quin-
quaginta cubitorum, aggestum vndique habens cineris: hæc
prospectum habebat in præceps. inde in cinerem deijci iussit
sacrilegum, &c.* Vide Reinerum Reineccium de
Monarchia Persarum, pag. 70.

319. AVT VT OLIVIFERA QVONDAM SIC YONE
PROFECTO, SIT FRIGVS MORTIS CAVSSA FA-
MESQVE TVÆ] al. *Sicyone fugato.* Ita Sanctius &
Ciofanus legit. *Sicyon* vrbis, & *Sicyonia* Achaïæ re-
gio est, olearum fertilis. unde *olivifera* poetæ no-
stro, & *Sicyonia bacca* Virgilio 2. Georg. Quid verò
hic Ovid. velit, adhuc quæro. De Neocle intelligit
Domit. & è vet. commentatore Zarotus, qui Sicy-
one pulsus, destitutus omni vitæ præsidio, frigore
& fame vitam finierit.

321. AVT VT ACHARNIDES INSVTVS PELLE
IUVENCI, TVRPITER AD DOMINVM PRÆDA
FERARE TVVM] De *Acharni* seu *Aarni* filio, nescio
quo, somniant interpretes. Lege *Atarnites*, & de
Hermia versus intellige, Atarnæ rege siue tyranno,

A vt rectè Turnebus lib. 9. Aduers. cap. 26. *Atarna* in
ora Mysiæ vrbis fuit, apud Suidam, & Stephanum
de vrbibus. De Hermia idem Suidas. ait fuisse eu-
nuchum, Eubuli Bithyniæ reguli pedisequum,
Platonis & Aristotelis auditorem. Addit è Diodoro
lib. 16. Turnebus, Hermiam, quia à Persarum rege,
id est domino, defecerat, circumuentū ab Hectore
duce regis Persarum, & in potestatem redactum.
At quod Ovidius ait *insutum pelle iuueni*, id de Her-
mia qui scriberet adhuc non vidi. Vnde lib. 2. cap.
32. Observat. Humanar. Andr. Schottus sine hæsi-
tatione vlla emendandum credit *Achimenides*, de
quo idem, quod *Acharnidi* tribuit Ovidius, proditum
probat ex Herodoti Polyhymnia & Ctesias
Excerptis apud Photium. Apud Herodot. quidem
lego *Achemenem* Darii filiū ab Inaro interemptum:
quo verò mortis genere perierit non lego. In Cte-
sia reperio Achæmenidem ab Artaxerxe fratre I-
naro Lydio obuiam missum, commissumque cum
Ægyptiis bellum, quo victores Ægyptii duce Ina-
ro, & Achæmenides ipse ab Inaro interemptus est,
corpusque ad Artaxerxem remissum: an *insutum
pelle iuueni*? Id Ctesias non expressit.

323. INQVE TVO THALAMO IVGVLERIS MORE
PHERÆI, QVIDATVS EST LETO CONIVGIS
ENSE SVÆ] Ciceronem interpretem dabo, 2. de
Inuentione: *Alexandrum*, qui apud Pheræos in Thessaliæ
tyrannidem occuparat, vxor sua, cui Thebe nomen fuit, no-
ctu, cum simul cubaret, occidit. Idem lib. 2. Offic. propter
pellicatus suspicionem interfectum scribit: cum enim
vxorem Theben admodum diligeret, tamen ad
eam ex epulis in cubiculum veniens, barbarum
districto gladio iubebat anteire; præmittebatque
de stipatoribus suis, qui perscrutarentur arculas
muliebres, & ne quod in vestimentis occultaretur
telum, exquirerent. Ita ferè ille. Adde Xenophon-
tem lib. 6. de rebus Græcorum, Cononem Narrat.
50. apud Photium, Valer. Max. lib. 9. cap. 13. Dio-
dorus lib. 16. Bibliot. à Thebe καὶ τῶν ταύτης ἀδελ-
φῶν Λυσιφρονος καὶ Τισιφρονα occisum scribit. Addit
Plutarchus in Pelopida tertium fratrem Pytho-
laum.

325. QVOSQVE PVTA'S FIDOS, VT LARISSÆVS
ALEBAS, VVNERE NON FIDOS EXPERIARE
TVO] *Alebas*, Ἀλέβας Græcis. unde Ἀλέβας, οἱ ἐν
Λαρίαις τῆς Θεσσαλίας ἀγενέσθαι. Σὺ δὲ Ἀλέβας βασι-
λέως ἔχοντες. ex Suida. Herodotus quoque lib. 7.
in initio, *Alebadæ* Thessaliæ reges appellatos fuisse
auctor est. *Larissæ* verò plures fuerunt, ut Strabo ait
lib. 13. Hic de *Larissa* Thessaliæ vrbe agi puto, quia
Alebas Thessalus. Ab Acrisio eam conditam, da-
tumq; illi nomen à Larissa Pelasgi filia scribit Hel-
lanicus apud Apollonij interp. lib. 1. num. 2. Domi-
natum hic habuisse Alebam, è vet. commentato-
re notat Zarotus, ciuiumque timore satellites cor-
pori suo & custodiæ adhibuisse; verum ab illis
ipsis, quos fidos credebat, postea interfectum.

327. VTQVE MILO, SVB QVO CRVCIATA EST
PISA TYRANNO, VIVVS IN OCCVLTAS PRÆ-
CIPITERIS AQVAS] De Milone Crotoniara hic
infra ad versum 613. De Pisano isto nihil equidem
adhuc habeo, quod pro vero affirmem. De *Pisa*
Strabo lib. 8. Peloponnesi ciuitas est, quam aliqui
à fonte Pisa appellatam volunt; fontem verò à pi-
tissando, πῖον πῖσαν, inquit Strabo: alij ciuitatem
eo nomine fuisse negant. *Pisæ* tractum nobilem

fecerunt loci illius principes Oenomaus cum successore Pelope, & filijs Pelopis. Addit Geographus & Salmoneum hoc in loco imperitasse. De Milone Pisano, quod huc pertineat, nihil adhuc legi. Interpretēs vetus, ex eoque Domitius ac Zarotus Pisanis imperasse ferunt, ab iisdemque, cum variis cruciatibus afficerentur, in Alpheum fluvium, Pisan præterfluentem, demersum.

329. QVÆ QVE IN ADIMANTVM PHILEZIA REGNA TENENTEM A IOVE VENERVNT, TE QVOQVE TELA PETANT] *Adimanti*, sed alterius, mentio est apud Platonem in Parmenide: alterius, apud Polyb. libr. 4. vt notat hîc Micyllus. Alterius item *Adimanti* meminit Xenophon l. 1. ἐκην. Diod. Siculus, Æmil. Probus in Alcibiade, cuius in bello socius fuit. Suidas Corinthiorum ducem fuisse, & à Comicis ob malitiam traductum scribit. Vetus interpretēs *Adimantum* istum Phyletiæ regem facit, siue, vt alii volunt, Thessaliæ (vnde fortè Phylleia regna hîc legeris rectius à Phyllide Thessaliæ regione) qui cum Ioue maiorem se putaret, fulmine ictus interierit. Ita ille, & qui scrinia illius compilarunt Domitius ac Zarotus. Ego, quod iis addam, non habeo.

331. AVT VT AMASTRIACIS QVONDAM LENÆVS AB ORIS, NVDVVS ACHILLEA DESTITVARIS HYMO] *Amastris* vrbs Paphlagoniæ, quæ Ponti pars est, ὁμώνυμος τῆς σιωνικῆς πόλεως, de conditoris nomine appellata, ab *Amastride* videl. de qua Strabo lib. 12. λέγει ἡ Ἀμαστρίτις γυνὴ μὲν Διονυσίου τοῦ Ἡρακλείας τυράννου, θυγάτηρ δὲ Ὀξυάρχου τοῦ Δαρείου ἀδελφοῦ τοῦ καὶ Ἀλέξανδρου. Eadem Steph. πρὸς πόλεων, in quo tamen corruptè est Σικελίας pro Ἡρακλείας, vt rectè Micyllus. Ceterum Ponti regionem, & in ea Amastriam, Mithridates tenuit: à quo Dionysium Heracliæ tyrannum, Lenæum cognomento, pulsum scribit hîc Domitius; confugisseque in locum, quem Ἀχιλλέως δρόμον, *Achillis cursum* nominant, atque inibi desertum à suis & destitutum omni ope miserè contabuisse ac periisse.

333. VT QVE VEL EURYDAMAS TER CIRCVMBVSTA THRASYLLI, EST LARISSÆIS RAPTVS AB HOSTE ROTIS] Fuit qui hoc modo interpretaretur, Codro teste, *Eurydamas*, inquit, fuit Hector, quasi latè domans, & *Thrasyllus* Patroclus. Acutè scilicet, at longè à vero. Res ita habet: *Eurydamas* vates cum *Thrasyllo* in contentionem venit, vicit, & interemit: *Thrasylli* verò fratris mortem ultus est Simon Larissæus, tractusque curru circa *Thrasylli* busta *Eurydamas*: ex more à Thessalis recepto, vt amicorum interfectores circumcæsorum tumulos raptarentur. Eadem fortè Apollonio suo Callimachus imprecatus fuit quæ hîc Ibbidi Ouidius. Refert Didymus, Homeri Commentator Iliad. x. ex eo hîc Micyllus, ante Micillum Codrus Vircens Serm. 1. Ὁ δὲ Καλλιμαχὸς φησιν, ὅτι πατριὸν ἐστὶ Θετταλοῖς τοὺς τῶν φιλητάτων φονέας σύρειν πρὸς τοὺς τῶν φοναζέντων τάφους. Σίμωνος γάρ φησι Θεσσαλὸν τὸ γένος Εὐρυδάμαντα τοῦ Μειδίου σύρα φασὶν σκοπεῖν αὐτὸν Θετταλῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Ecce *Thrasynum* nominat, qui *Thrasyllus* Ouidio, nisi vitiosa lectio est.

335. VEL QVI, QVÆ FVERAT TVTATVS MOENIA SÆPE, CORPORE LVSTRAVIT NON DIVTVRNA SVO] De Hectore capio, Priami & Hecubæ filio, Troianorum fortissimo, qui, cum à Græcis

A premerentur atque intra vrbis muros cōcluderentur Troiani, solus ferè Achillis impetum sustinuit, cum quo congressus, primò fugæ se dedit; regressus mox, Achillis manu cecidit; qui Hectorem pedibus perterebratum, ac loro alligatum curru, ad naues vsque pertraxit. Ita Homerus Iliad. 22. extremo. Scribit idem poëta Iliad. vlt. postea ter circum Patrocli sepulcrum raptatum Hectorem:

Ἀλλ' ὅ γε ἐπεὶ τὸν ἔειχεν ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους
Ἐκτορα δὲ ἔλκεδ' ὅπως ἔσκετο δὶ φρεσὶ πιδεν
Τεῖς δὲ ἐρύσαις πρὸς σῆμα Μαινοῖσι πάσας θανάτου.

Virgil. 1. Æneid.

Ter circum Iliacos raptauerat Hectora muros,
Exanimumq; auro corpus vendebat Achilles.

Idem 2.

In somnis ecce ante oculos maestissimus Hector
Visus adesse mihi, largosq; effundere fletus,
Raptatus bigis, vt quondam, aterq; cruento
Pulvere, perq; pedes traiectus lora tumentes.

Vetus poëta:

Vidi, videre quod me passa egerrumè,
Hectorem curru quadrijugo raptarier.

Ceterum raptatum hoc modo ab Achille Hectorem è more patrio scribit Homeri Scholiastes, ὡς Θεὸς αὐτὸν οὖν καὶ τὸν Ἀχιλλέως πατρίω δὲ καὶ τοῦτο ποιῆσαι. Non ergò crudelitate aliqua id fecit, cum & Eetionem à se occisum vnà cum armis honorificè sepelierit, ἀλλ' ὅτι περὶ τὸν ἑκτορα εἰς τὸν Πάτροκλον ἀεικέα μῆσετο ἔργον. Vide notata ad versum præcedentem.

337. VT QVE NOVVM PASSA EST GENVS HIP-
POMENEIDE POENÆ, TRACTVS ET ACTÆA
FERTVR ADVLTER HYMO] Aliàs *Hippomenia*, non malè. Hoc nomine appellatam inuenio Limonem, Hippomenis filiam; erratque interpretēs vulgatus, qui *Hippomeniam* vocatam mutato nomine existimat, quæ antea Limone fuerit dicta. Historia autem sic habet: Hippomenes xvii. Atheniensium rex, teste Eusebio in Chronicis, filiam Limonem à ciue quopiam vitiatam, vnà cum equo in domicilio conclusit, neutri alimentum suppeditans. Quare equus in rabiem actus, puellam viuam deuorauit. Vnde Prouerb. ἀσεβέστερον ἢ πτωχὸν, apud Diogenianum ἐν τῇ παροιμιῶν συναγωγῇ. Historiam Suidas refert, qui & locum ipsum ἵππον καὶ κέρην inde nominatum sic scribit: ἵππος καὶ κέρην Ἀθηναίων ἀρχων ἔς ἐξέπεσε τῆς ἀρχῆς δι' αἰτίαν ποινὴν ἐκ τῶν θυγάτηρ, ἣν πνατῶν αἰσῶν πνὸς αἰχρύναντο λάθρα, ὑπὸ ὀρχῆς καθεῖρεν εἰς οἴκημα δῆσας αὐτὰ ἵππῳ, καὶ προσφύων ὑδέρῳ εἰσέπεμπεν· πειθεὶς οὖν λιμῶν ὁ ἵππος, ἐφορμήσας τῇ παιδί ἀνήλωσε τε αὐτήν, καὶ αὐτὸς ὑπερον ἀπέθανε. μετὰ ταῦτα δὴ πρὸς αἰσῶν αὐτῶ τῆς οἰκήσεως, ἀπ' ἐκείνης ὁ χώρος ἐκαλεῖτο ἵππος καὶ κέρην. Porro adulterum equis discerptum, præter Ouidium hîc, meminit Ælianus de varia historia libr. 14. cuius verba inf. ad vers. 463. adscripsi.

341. VISCERA SIC ALIQVIS SCOPVLVS TVA FIGAT, VT OLIM FIXA SVB EVBOICO GRAIA FVERE SINV] Nauplius Neptuno genitus & Amymone Danaï filia, si Scholijs Apollonij credimus, in ultionem Palamedis filij, quem Græci ad Troiam Diomedis & Ulyssis ingenio ductum lapidibus obruerant, Græcorum vxores vt stuprarentur effecit, decemque Cretæ ciuitates cepit, ac funditus euerit: denique naues Græcorum in grauissimum

mum naufragium coniecit. Nā redeuntibus Troia expugnata domum naufragioque laborantibus, facula accēsa fallaci, igne signum ē Caphareo promontorio extulit, nauesque in cæca saxa pertraxit, scopulisque allisit: vbi pater In Caphareis saxis pleros Achiuos perdidit, vt ait Pacuuius in Dulorestē, apud Priscianum lib. 5. Refert Smyrnæus libr. 14. ἀχαιοὺν ab Homero vers. 620. Strabo lib. 8. Geographiæ, Seruius Honoratus ad illa verba Virgilij, (qui, vt & Strabo, cladem illam Mineræ tribuit:)

Sic triste Minervæ

Sidus, & Euboica cautes, vltorq; Caphareus.

Euripides item in Helena, Seneca in Agamemnone. Idem in Medea Nauplium etiam ē Caphareis scopulis cecidisse, submersumque indicat:

Ignē fallaci nociturus Argis

Nauplius, præcepit cadit in profundum.

Meminit Propert. lib. 3.

Saxa triumphales fregere Capharea puppes,

Naufraga cū vasto Gracia tracta salo est.

Vide notata inf. ad versum 622.

343. VTQVE FEROX PERIIT, ET FVLGINE, ET A QVO RE, RAPTOR, SIC TE MERSVRAS ADIV- VET IGNIS AQVAS] Raptus ē ms. quidam legunt: ego nihil muto. Rapto rem enim vocat Aiace m Locrensem, Oilei & Rhenæ filium, ob stupratam in templo Palladis Cassandram. Quæ & ipsi & Græcis exitij causa fuit, cū eversa Troia in patriam reditum maturarent. Ajax namque fulmine in acutum Capharei scopulum illisus est, nauesque, mare Euboicum concitante Pallade, dissipatæ, vt iam diximus: licet Nauplio cladem illam alij adscribant. Iuno apud Virg. 1. Æneid.

——— *Pallasne exurere classem*

Argium, atque ipsos potuit submergere ponto,

Vnius ob noxam, & furias Aiaceis Oilei?

Ipsa Iouis rapidum iaculata ē nubibus ignem,

Disiecitq; rates, evertitq; æquora ventis:

Illum expirantem transfixo pectore flammæ

Turbine corripuit, scopuloq; infixit acuto.

Vide ibi Seruium. Sidonius Panegyrico Maiorani:

Nec sic intortum violata Phæbados vltrix

In Danaos fulmen iecit, cū Gracia Troiæ

Noctem habuit, similemq; facem, fixusq; Capharei

Cautibus inter aquas flammam ructabat Oileus.

Prosequitur pulcrè ista Homerus Odyss. 4. qui ad Geræas petras Locrensiū multos refert interiisse, enatasse verò & confedis se in ijs Aiace m: at cū se iactaret, ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης, Eu isse maris dijs frustra obstantibus astum; indignatum Neptunum, Aiace mque conscisso diuisoq; scopulo periisse, ἐπεὶ πέν ἀλκυρον ὕδαρ, salsas postquam bibit vndas. Seneca in Agamemnone vers. 540. ex Homero transcripsit:

Tandem occupata rupe, furibundū intonat,

Superasse nunc se pelagus atque ignes: iuvat

Vicisse calum, Palladem, fulmen, mare.

Et interiectis paucis:

——— *Plura cū auderet furens,*

Tridente rupem subruit pulsam pater

Neptunus, imis exereus vndis caput,

Soluitq; montem; quem cadens secum tulit,

Terraq; & igne victus & pelago iacet, &c.

Ecce terra, igne & pelago victum Aiace m memorat; noster periisse & fulmine & aq uore. Euripides in Troad. de eadem re:

A Καὶ Ζεὺς μὲν ὀμβρόν κ' αἰχμῇ χάλκεῃ ἀσπερ
Πέμψει γνοφώδῃ τ' αἰθέρεσσι Φυσήματα.
Εἰ μὲν δ' ὁ δῶκεν πῦρ κεραυνίον λέγῃ,
Βάλλειν Ἀχαιοὺς, ναῦς τε πηρὲς ἄν πυρ.

Plura Tzetzes in Lycophronem, Didymus in Homerum Iliad. v. ex Callimachi Ætijs, Plutarch. in Sertorij vita.

345. MENS QVOQVE SIC FVRIIS VECORS AGI- TETVR, VT ILLI, VNVM QVI TOTO CORPORE VVLNVS HABET] De Marsya intelligendum videri scribunt hīc Domitius ac Zaratotus. Ineptē. Neq; enim ille in furias versus legitur. Aiace m ergo Telamonium intelligit Ouidius, vt rectē notat Micyllus, de quo ē Didymo siue Tarrhæo ita scribit Zenobius in Αἰάντη & γέλωτος: ὁ Αἰῶν ἀφ' ὧν φροσύνῃ νοσήσας, καὶ μανίῃς διὰ τὸ πρὸς τὴν ἡμετέραν τὸν Ὀδυσσεῖα, εἰς τὴν τῶν ἀχαιῶν ὁπλῶν κατοχὴν καὶ τῶν Ἑλλήνων ξιφῆρος ὥρμησε καὶ τῶν βοσκημάτων πρὸς τοὺς θεῶν τεταπείσας, ὡς Ἀχαιοὺς παύσαι φρονέειν. δὴ δ' ἐμείζοντος κελεύς κατὰ κράν, ὡς Ἀγαμέμνονα, καὶ Μενέλαον δεσπομόσας ἐμάστιξε, καὶ κατέχευε τοῦ τῶν μαινόμενου ὕστερον δὲ σωφρονήσας ἑαυτὸν κτείνει. Αἰῶν, quod in Achillis armorum successione prælatus sibi Vlyssesi videret, amens furensq; districto in Græcos ense sauebat. Ac fortē fortuna in gregem pecorum incidens, ratus Achiuos eos esse, trucidabat. Duos verò maximos suspendens arietes, velut Agamemnonem & Menelaum, vinctos flagris cadebat. ἥσ' ἄλλοις plurimo cum risu insultabat. Post resipiscens, violentas sibi manus intulit. Philostratus in Heroicis: Φθόρος, ὁ πόσιν φέρει τὰς ἀγέλας γίγνονται, πάσας ἐξ Αἰῶντος ἤκειν φασίν. οἱ μὲν δὲ τὸν ἐν τῇ μανίᾳ λόγον, ὅτι δὴ ὁ Αἰῶν λέγεται τὰς ἀγέλας ἐμπεσόν, διαφροσύνῃ σφᾶς, οἷον κτείνων ἐστὶν Ἀχαιοὺς ἐπὶ τῇ κρείσσῃ. Quæcumque greges inuadunt contagia, omnia ab Aiace propterea (vt puto) aiunt proficisci, quod cū iudicij causa insaniret, greges pro Græcis dicatur trucidasse. Vide Homerum Iliad. ψ. & ibi interpretem, Pindarum ode 5. Isthmiorum. De furore autem atque insania Aiace m extat Tragedia Sophoclis, Αἰῶν μασιγῶ φρεσιν, à Ios. Scaligero latine feliciter reddita: cuius etiam meminit Io. Tzetzes Chiliad. 3. hist. 76.

B εἰς τὴν τῶν ἀχαιῶν ὁπλῶν κατοχὴν καὶ τῶν Ἑλλήνων ξιφῆρος ὥρμησε καὶ τῶν βοσκημάτων πρὸς τοὺς θεῶν τεταπείσας, ὡς Ἀχαιοὺς παύσαι φρονέειν. δὴ δ' ἐμείζοντος κελεύς κατὰ κράν, ὡς Ἀγαμέμνονα, καὶ Μενέλαον δεσπομόσας ἐμάστιξε, καὶ κατέχευε τοῦ τῶν μαινόμενου ὕστερον δὲ σωφρονήσας ἑαυτὸν κτείνει. Αἰῶν, quod in Achillis armorum successione prælatus sibi Vlyssesi videret, amens furensq; districto in Græcos ense sauebat. Ac fortē fortuna in gregem pecorum incidens, ratus Achiuos eos esse, trucidabat. Duos verò maximos suspendens arietes, velut Agamemnonem & Menelaum, vinctos flagris cadebat. ἥσ' ἄλλοις plurimo cum risu insultabat. Post resipiscens, violentas sibi manus intulit. Philostratus in Heroicis: Φθόρος, ὁ πόσιν φέρει τὰς ἀγέλας γίγνονται, πάσας ἐξ Αἰῶντος ἤκειν φασίν. οἱ μὲν δὲ τὸν ἐν τῇ μανίᾳ λόγον, ὅτι δὴ ὁ Αἰῶν λέγεται τὰς ἀγέλας ἐμπεσόν, διαφροσύνῃ σφᾶς, οἷον κτείνων ἐστὶν Ἀχαιοὺς ἐπὶ τῇ κρείσσῃ. Quæcumque greges inuadunt contagia, omnia ab Aiace propterea (vt puto) aiunt proficisci, quod cū iudicij causa insaniret, greges pro Græcis dicatur trucidasse. Vide Homerum Iliad. ψ. & ibi interpretem, Pindarum ode 5. Isthmiorum. De furore autem atque insania Aiace m extat Tragedia Sophoclis, Αἰῶν μασιγῶ φρεσιν, à Ios. Scaligero latine feliciter reddita: cuius etiam meminit Io. Tzetzes Chiliad. 3. hist. 76.

C VNVM QVI TOTO] Inuulnerabilem enim, præterquam in collo, permanisse Aiace m, ex quo cum adhuc infantem leonina pelle induit Hercules, auctor est Homeri Scholiastes. Vnde Parrhasius epist. 42. locum poëtæ nostri sic ex antiquis codd. emendabat: Vnum cui toto corpore vulnus erat. Egnatius Domitium secutus, de Marsya quoque locum capit, & huc refert, quod de eodem in Metamorp. scribit Ouidius: Nec quicquam nisi vulnus erat. Non placet.

D 347. VTQVE DRYANTIADÆ, RHODOPEIA REGNA TENENTI, IN GEMINO DISPAR CVI PEDE VVLNVS ERAT] Benè se distichon hoc habet. Nam ingenue pro in gemino, supposititia lectio est. Lycurgus Dryantis F. rex Thraciæ, dum Bacchum contemnit, ac deum negat, vitæque eius amputat, crura sibi incidit. Ita de eo ferè fabulæ, quod Ouidius respexit. Seruius in illud 3. Æneid. Thraces arant, acri quondam regnata Lycurgo. Reuera, inquit, abstemius fuit, quos cōstat acrioris esse naturæ, quod etiam de Demosthene dictum est. Vnde Plutarchus amputasse ideo vineta commemorat, quod temulentos per vinum ac comestationes videret inuicem pugnares, lib. de Poëtis legendis. Atque ita Tzetzes Chil. 5. hist. 19.

Καὶ γὰρ τῆς Θερκῆς βασιλῆος οὗτος ὁ Λυκούργος,
 Ἐπεὶ δὲ δόγμα πῶς Θερξίν, ἀμπέλους μὴ φυτῶν
 Καὶ πέλεκυς ἐξέκοπτε πάσας αὐτῶν ἀμπέλους.

Addit postea ex vini defectu mente fuisse captum,
 non oculis, ut est in fabulis, & à populo occisum:

Ἐξέστη δὲ οὕτω τῶν φρενῶν, ἢ τῶ μὴ χρεῖσθαι οἶνω,
 Εἰς ἀρτυνίας ἐκτεταπείς, καὶ κατεξηραμένῃ,
 Εἰς ἄλλο τοι ἰότρεον παθὼν ἐξ αἰνίας, &c.

Hyginus cap. 132. scribit vxorem liberoſque truci-
 dados à Lycurgo insaniente; atque hunc ipsum à
 pantheris, quas Bacchus immiserat, in Rhodope
 discerptum. Alij aliter finiſſe vitam volunt: de
 quo Eustath. in Iliad. 6. Meminit Heraclides Pon-
 ticus in Allegoriis Homericis, Philippus libr. 1. ἀν-
 θολ. εἰς ἀμπελον. Seneca in Oedipo:

Regna securigeri Bacchum sensere Lycurgi.

Quod verò addit Ouid. *In gemino dispar*, respexisse
 credo ad Græcorum illud, qui *μονοκρήπιδα* Lycur-
 gum vocarunt, utpote altero pede cæso siue læso.
 Poëta ἀδελφ. 4. Anthol.

Τίς τὸν Θρήϊκα τόνδε μονοκρήπιδα Λυκούργον
 Χάλκεον ἠδ' ὠνῶν τὰρὸν ἀνεπλάσατο; &c.

349. VT FUIT OETÆO QVONDAM, GENERO-
 QVE DRACONVM, THISAMENIQVE PATRI,
 CALLIRHOESQVE VIRO] Conglobat historias va-
 rias ac similes, de insanis & amentibus. Ac primò
 quidem de Hercule, quem *Oetaum* vocat, ab Oeta
 monte Thessaliæ, in quo arsit. Propert. l. 3. eleg. 1. *Oe-
 taum deum* nominat. Historia sic habet, quantū qui-
 dem ad locū præsentem satis est. Deperibat Iolem,
 Euryti Oechaliæ regis filiā, sibi desponsatam, Her-
 cules. Occiso rege, regnoque expugnato, Iolem
 abduxit. Ferre mariti pellicem Deianira vxor non
 potuit; secutaque Nessi Centauri consilium, misit
 per Lycham seruum Herculi vestem Nessi cruore
 ac sanie imbutam. Induit tunicam sacrificaturus
 Hercules; & mox ardens febris, atque hinc insa-
 nia furorque illum tantus corripuit, ut Lycham
 è promontorio præcipitem dederit, seque, ut ho-
 minem exueret, Oetæis ignibus concremauerit.
 Ex Seneca in Herc. Oetæo, Diodoro l. 4. Biblioth.
 Ouid. 9. Metamorph. Tzetze Hist. 36. Chil. 2. Her-
 culis *μαινομῆς* iconem describit Philostratus l. 2.
 Vide notata inf. ad vers. 495. & 609.

GENEROQVE DRACONVM] Athamantem si-
 gnificat, Æoli filium: qui Ino Cadmi & Harmoniæ
 filiam in vxorem duxit. Quare *generum draconum*
 vocat Ouid. propter Cadmum & Harmoniam, in
 draconem versos, ut in Metamorph. legimus. De
 furore Athamanti à Iunone immisso ob nutritum
 ab Ino Bacchum, Ouid. 6. Fastorum:

Intumuit Iuno raptum quod pellice natum

Educat: at sanguis ille sororis erat.

Hinc agitur furij Athamas sub imagine falsa,

Tuq; cadis patri parue Learchæ manu.

Et quæ sequuntur. Pulcerrimè verò libr. 4. Meta-
 morph. furias illi immissas describit:

Territus est Athamas tectog; exire parabant.

Obstitit infelix, aditumq; obsedit Erynny:

Nexaq; vipereis distendens brachia nodis

Cæsariem excussit: mota sonuere colubra.

Parsq; iacent humeris, pars circum tempora lapsa

Sibila dant, saniemq; vomunt, linguisq; coruscant.

Ita legendum ex ms. censeo. Vulgati *circum pectora*
 habent.

350. TISAMENIQVE PATRI] De Oreste intel-

A lige, qui ex Hermione Tisamenum filium suscepit,
 teste Pausania in Corinthiacis, O'ρέξ, inquit, ὁπο-
 θανόντι, ἔχ'ε Τισαιμῶν τὴν ἀρχὴν, Ἐρμιόνης τῆς Με-
 νελάας παῖς. De Tisameno vide Apollodorum l. 2.
 Biblioth. nam Zaroti hîc è vet. interprete commē-
 tum nullo modo placet. De Orestis verò insania
 scriptorum omnium plena est auctoritas. Legitur
 enim διὰ τὴν τῆς μητρὸς σφαγὴν ἅμα καὶ ὑπὸ τῶν Ἐ-
 ρυννύων δαιμονίου, καὶ ὑπὸ τῶν Ἀργείων κατὰ κρά-
 θεϊς θανάτῳ. Virgilius lib. 4. Æneid.

Aut Agamemnonius scenis agitatus Orestes

Armatam facibus matrem, & serpentibus atris

Cum fugit, vlticesq; sedent in limine Diræ.

Ad quem locum notat Seruius, respexisse ad Pacu-
 iij fabulam, in qua Orestes inducitur fugiens in A-
 pollinis κατὰ τοῦ templum, ad vitandas furias, ex
 B Pyladis consilio; ab iisdem ibidem obsessus, atque
 exitu prohibitus. Plura Euripides in Oreste, & in
 Iphigenia in Tauricis. Ceterum ab Orestis insania
 prouerbiali schemate dici cœptum, O'ρέξου μανίαν
 νοσεῖν, *Orestis insaniam insanire*. Vtitur Theophyla-
 ctus Simocatus in epistolis.

CALLIRHOESQVE VIRO] Quod de Præanthi-
 de siue Pentheo, è vet. interprete tradit Zarotus;
 quod item de Calligone (nam & Calligonesq; viro le-
 gi notant) Aiakis Telamonij vxore commentatur
 Domitius, frigidum commentum esse & sine au-
 ctore confictum vidit Egnatius, & probat ex Pau-
 san. Arcadicis Micyllus. Nam Alcæonem intel-
 ligit Ouid. Amphiarai & Eriphyles filium, Amphi-
 lochi fratrem, de quo i. Amor.

Amphilochi frater ne Phegida semper amaret,

Callirhoë fecit....recepta tori.

C Alcæon, occisa matre, in furorem quoque versus
 fingitur, quò respexit hîc Ouid. Quare Argo fu-
 giens in Psophidem siue Phegiam venit, & Alphe-
 sibœam Phegei filiam vxorem duxit, cui inter ce-
 tera & matris monile dedit. Verum cum neque sic
 cessaret furor, sed cresceret magis, consulto oracu-
 lo in terram omnium recentissimam ire iussus est.
 Naustus itaque terram, quā Achelous in mare e-
 rumpit, filiam Acheloi Callirhoën vxorem ha-
 buit. Phegiam verò regressus, ut monile repeteret,
 à Temeno & Axione Alphefibœæ fratribus occi-
 sus est, fratresque in mariti ultionem ab Alphefi-
 bæa quoque interfecti. Ex Pausania. Adde Apol-
 lodorum lib. 3.

351. NEC TIBI CONTINGAT MATRONA PVDI-
 CIOR ILLA, QVA POTVIT TYDEVS ERVBV-
 ISSE NVRV] Historia est de Diomede, Tydei &
 D Deipyles filio, deque Ægialeæ eius vxore. Venuse-
 nim, ut è Mimnermo narrat Isaacius in Lycophro-
 nem, à Diomede vulnerata cum esset, tantum Æ-
 gialeæ furorem immisit, ut se passim prostitueret,
 remque haberet cum Hippolyto ac Comera Sthe-
 neli filio, atque adeò Diomedi ipsi Troia redeunti
 insidias strueret. At noctu ille cum socijs ad Iuno-
 nis aram confugiens; in Dauniam post peruenit,
 ubi à Dauno dolo interemptus est. Hactenus Mim-
 nermus. Verum locum integrum græcè adscribe-
 re non grauabor: Ἡ δὲ Ἀφροδίτῃ ὑπὸ Διομήδους πρῶ-
 θεῖσα παρεσκεύασεν τὴν Ἀγιάλειαν πολλοῖς μὲν μοι-
 χοῖς, συγκαμνηθῆναι δὲ καὶ Ἰππολύτῃ καὶ Κομήτῃ τῷ
 Σθενέλῃ ὧν. Διομήδης ἡ τῷ Δαγενόμῳ εἰς τὸ Ἄργος,
 ὁπρὸς βλάβειν ὑπ' αὐτῆς. πῶς ἡ καταφυγόντῃ εἰς τὸν
 βωμόν τῆς Ἥρας, διὰ νυκτὸς φάσιν πρὸς ἐπιτροίς, καὶ
 ἡλθεν

ἦλθεν εἰς Ἰλιάδα πρὸς Δαῦνον βασιλέα, ὃς αὐτὸν δόλῳ ἀνείλεν. Plura Didymus in Iliad. ε. vbi & Lycophronem allegat. cuius hæc sunt:

Ὅταν θρασεία θρασὺς οἰσρήσῃ κύων
Πρὸς λέκτρα τίμβῃ δὲ αὐτὸν ἐκσώσῃ μόρῃ
Ὅπλοσμίᾳ σφαγαῖσιν ἡυτὲρ πρὸς μύον.
*Quando audax lasciva canis stimuletur
Ad concubitus templumq; illum Hoplosmia
A morte servabit, neci paratum.*

353. QVÆQVE SVI VENEREM IVNXIT CVM FRATRE MARITI LOCRI, IN ANCILLÆ DIS-SIMVLATANECEM] Hypermnestra Locrensis, inquit Domitius, cū concubitus appeteret fratris mariti, vt scelus suum dissimularer, ancillam necavit, quasi illam in concubitu deprehendisset. Addit Zaratius, deprehensam noctu Hypermnestram, & euasisse tenebrarum beneficio, ancillamq; cum famulo occidisse. Amplius quæro.

355. TAM QVOQVE DII FACIANT POSSIS GAVDERE FIDELI CONIVGE, QVAM TALAI TYNDAREIQVE GENER] Amphiarum significat & Eriphylen, Talai filiam, Amphiarai uxorem, quæ, accepto à Polynice torque aureo, quo belli Thebani societatem marito persuaderet, latentem in occulto maritum Polynici prodidit. Amphiarus cū, fatalem diem suum euitaturus, frustrā lateret, videretq; ab uxore se proditum, ad bellum quidem vnā se profecturū recepit, sed Alcmaoni filio in mandatis dedit, vt post obitum suum de Eriphyle matre vindictam sumeret. Qui absumpto hiatu terræ apud Thebas patre, vindex paternæ mortis, matrem necavit, & nefarij sceleris conscientia in insaniam versus est. Hæc ferè Diodorus l. 4. Bibliothecæ. Meminit & Eriphyles atque Alcmaonis Maro lib. 6. Æneid.

— Mæstamq; Eriphylen

Crudelis nati monstrantem vulnera cernit.

Ex Homero Odyss. λ. qui συζῆν vocat Ἐριφύλην. μισητὴν ᾗ, inquit Scholiastes, διὰ τὸ λαβεῖν τὸν Πολυμήχευς ἢ Ἀδράστῃ χερσὶν ὄρεον, καὶ περὶ δεδωκέναι αμφοτέρων τὸν ἄνδρα αὐτῆς μὴ βυλόμενον στρατεύεσθαι ὅτι Θήβας, εἰδότες ὡς μάντιν, τὸ δόποιο σέμνον. Plura ibidem idem Scholiastes, ex Asclepiade.

356. TYNDAREIQVE GENER] Agamemnon, Tyndarei gener, ducta Clytemnestra Tyndarei filia. Hic Mycenæ reuersus ab uxore fuit interfectus, veste inextricabili in balneo sumpta exitum nullum collo manibusq; præbente. Ita Lycophron in Cassandra:

Ὅμῳ γὰρ ἀμφὶ χύτλα τίς δυσεξόδῳ
Ζητῶν κελεύθῳ ἀνυχεῖσθαι βρόχῳ,
Ἐν ἀμφιβλήσῳ σιωπεταργανωμῇ
Τυφλαῖς ματεύσθαι χερσὶ κροσσῶσιν ῥαφάς.
Θερμὴ δὲ ἰσχυρὰ λυγρῶν δένεων σέλιω
Τιβλέα καὶ κύπελλον ἐγκάρα ῥανεῖ,
Τυπεῖς σκεπάρνῳ κῶγχον ἐν θήκῃ μέσον.

Iof. Scaliger:

*Ast alius ad lauacra inextricabiles
Laquei nocentis cecus explorans vias,
Sceleste amictus inuolucro compeda
Manibus requirit impeditis exitus:
Caueamq; subter balnei vrinans lacum
Cerebro recenter atque pollubrum irruet,
Sana bipenni disitus medium caput.*

Ita Æschylus in Eumenidibus, apud quem de genere quo Orestes Mineruam sic alloquitur:

A Ἀργεῖός εἰμι, πατέρει δὲ ἰσορεῖς καλῶς
Ἀγαμέμνονος ἀνδρῶν ναυσὶν ἀρμόσσομαι.
Ἐὼν ᾧ σὺ Τροίαν ἀπολιν Ἰλίου πόλιν
Ἐθήκας, ὅτε ἐφθίῃ καλῶς μολῶν
Ἐς οἶκον, ἀλλὰ νιν κελευσέμεν ἔμεν
Μήτηρ κατέκτα ποικίλοις ἀρεῖμασι
Κρύψασα, λούεσθαι ἐξεμαρτύρει φόνον.

At Homerus, vt & in Lycophronem vidit Isaacius, Clytemnestræ insidijs conuiuio exceptum in mensa ab Ægistho, vt bouem ad præsepe interfectum canit Odyss. λ.

Τὸν δὲ σὺκ εἰδότες ὄλεθρον ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
Δειπνίαςας, ὡς τις κατέκτανε βοῦν ὅτι φάτνη.

Et ipse Agamemnon Odyss. λ. sic Vlysses alloquitur:

Ἀλλὰ μοι Ἀργείοι τεύχεα θάνατον τε μόρον τε,
Ἐκτα σὺν ἑλομένη ἀλόχῳ, οἶκον δὲ καλέσας
Δειπνίαςας, ὡς τις κατέκτανε βοῦν ὅτι φάτνη.

Huic suffragatur Ioan. Tzetzes Chiliad. 3. hist. 77.

Ὁ Ἀγαμέμνων βασιλεὺς πάντων τελῶν Ἑλλήνων
Μετὰ τὰ Τροίαν πόλιν αἰσέφεις ἐν τῇ πατρὶδι,
Ὡς μοι χωρμένης τῆς αὐτῆς συζύγου Κλυταιμνή-
σρας,

Περὶ τῆς ἀπέρας κτείνεται, σὺν πόσις τῶν δρίσων,
Ἀργείοι μηχανήμασι, καὶ δολεροῖς συζύγου.

Ad Homerietiam verba respexit Philostratus Iconum libr. 2. in Cassandra, loco ab Erasmo in Chiliadib. malè intellecto: Τὸ δὲ κυριώτατον τῆς σκηνῆς Ἀγαμέμνων ἐχει κείμενον ἐν πεδίῳ Τρωϊκῆς, ὅδ' ὅτι Σκαμάνδρου τὰς ἡϊόσιν, ἀλλ' ἐν μετρεαῖσι καὶ γυναικίσι, βοῦν ὅτι φάτνη. Præcipuam autem scenam partem Agamemnon tenet, non in Troianis iacens campis, nec in Scamandri aluius ripis, sed inter adolescentulos ac mulierculas bos in præsepi. Plura ibidem de Clytemnestræ immanitate legas licet. Hinc etiam fluxit proverbium apud Zenobium, aliosq;:

Ἀν' εὐερχέσας Ἀγαμέμνονα πῶσιν Ἀχαιοί.

357. QVÆQVE PARARE SVIS LETV PATRVE-LIBVS AVSÆ, BELIDES, ASSIDVA COLLA PRÆ-MVNTVR AQVA] Vide quæ suprà ad vers. 180. de Danaidibus diximus. Adde nunc Propert. libr. 2. eleg. 1.

*Dolia virgineis idem ille repleuerit urnis,
Ne tenera assiduo colla grauentur aqua.*

Et Tibullum lib. 1. eleg. 3.

*Et Danaï proles, Veneris quod numina lasit,
In caua Lethæas dolia portat aquas.*

359. BYBLIDVS ET CANACES SICVT FACIS ARDEAT IGNE, NEC NISI PER CRIMEN SIT TIBI FIDA SOROR] Byblis filia Miletæ & Cyaneæ nefando Cauni fratris amore arsit. Cuius ob id è patria discessum agrè ferens, patriamq; & ipsa relinquens domum, lacrymis contabuit & in fontem abiit, vt canit Ouid. lib. 9. Metam. vel, vt idem in Arte refert, nexo de zona laqueo ex nuce seipsam suspendit:

*Byblida quid referam, vetito quæ fratris amore
Arsit, & est laqueo fortiter vltima nefas?*

Cui suffragatur Diogenianus his verbis: Καὶ νῦν ἔρωσ' ὅτι τῶν μηκατορθευμένων ὅτι θυμῶν. Καὶ νῦν γὰρ ἐρωθεῖσαι ἢ ἀδελφῇ (Βύβλιν) καὶ μητρί σου τοῦ ἐρωτῶ, ἀνείλεν ἐαυτήν. Meminit & iisdem penè verbis Suidas in dict. καὶ νῦν ἔρωσ'. Nam malè idem alibi, καὶ νῦν, inquit, καὶ Βύβλος, ὄνομα κύριον, &c. Pluribus verò Eustathius in Dionysium, Parthenius c. 2. ἐρωπικῶν, & Conon Narratione secunda apud Pho-

Photium. Dixi Byblida Mileti & Cyaneæ filiam, A
poëtam nostrum in Metamorph. secutus. Nam
Theocriti interpres & Stephanus in dict. Βύβλος ē
Mileto & Area natam asserunt: à qua Byblos vrbs
in Phœnicia. Ab eadem fontem ac montem cog-
nominem fuisse ait Stephanus; itemque à Cauno
urbem in Caria eiusdem nominis. Byblidis fontis
meminit Ovidius lib. 9. Metamorph. ita ē ms. resti-
tuendus:

*Muta iacet, viridesq; suis terit vnguibus herbas
Byblis, & humectat lacrymarum gramina riuus.*

Apud hunc fontem contigisse ea, quæ de Byblidis
amore narrant scriptores, auctor Pausan. Achaicis.

ET CANACES] Fuit Canace Æoli & Amphiteæ
filia; cuius ardens amore Macareus frater, eam vio-
lauit. Verum conceptus infans rem vulgavit. Æo-
lus itaque filiaē ense misit, quæ accepto ense fla-
gitium à fratre illatum nece sua vltia est. Auctor
Plutarchus ex Sottrati secundo rerum Thuscanti-
carum, Hyginus c. 238. Antiphanes in Æolo, apud
Athenæum lib. 10.

*Μακάρεως ἔρω π τῶν ὁμοπατρῶν μιᾶς
Πληγῆς, τέως μὲν ἐπεκράτει τῆς συμφορῆς,
Καλεῖχ' ἐβ' αὐτὸν. εἴτα πρὸς λαβῶν ποτὲ
Οἶνον σφραγιστὸν, ὃς μόνον ἔθνη τοῖς ἀγῆ
Τὴν τόλμαν εἰς τὸ πρὸς ἐν τῆς οὐβουλίας,
Νύκτωρ ἀνασῆς ἐτυχεν, ὧν ἐβύλετο.
Amore captus vnus simul sata
Macareus, fuit ferens calamitatem interim,
Secontinens, sed consecutus postea
Vinum ducem, quod fert viris audaciam
Solum, prioresq; adiuuat sententias,
Is nocte surgens cepit optatum diu.*

Legitur Canaces ad Macareum fratrem epist. apud C
Ouid. nostrum, elegantia plena. Eiusdem memi-
nit 2. Trist.

Nobilis est Canace fratris amore sui.

361. FILIA SI FVERIT, SIT QVOD PELOPEIA
THYESTI, MYRRHA SVO PATRI, NYCTIME-
NEQVE SVO] Thyesti Pelopeia filia fuit, qua cum
pater ex oraculo concubuit; ex quo nefario con-
cubitu Ægisthus natus est. quem à matre, vt scelus
tegeret, in filiois expositum, à capris nutritum fa-
bulantur. vnde illi nomen. Hic ætate grandior A-
treum & Agamemnonem occidit. Vide Hyginum,
Senecam in Thyeste, alios.

MYRRHA SVO PATRI] Myrrha Cinyræ Cypri
regis siue Thiantris filia, ignari patris violato lecto,
ex nefario illo incestu imprægnata fuit. Quod vbi
resciuit illato lumine pater, vix manus eius benefi-
cio noctis filia euasit, atque in Arabiam profuga,
in sui nominis versa est arborem. Lycophron in
Cassandra:

*Οὐ φετιμὴ τλήμων
Μύρρα ἐρυμνὸν ἄστυ τῆς μογοσύκας
Ὡδῖνας ἐξέλυσε δένδρωδης κλάδου.*

*Videbit deinde misera
Myrrha munitam urbem, cuius puerperas
Aegritudines exsoluit arboreus cortex.*

Vbi interpres: Μύρρα θείαντ' ἱερὰ τῆς ἐγένετο. αὐτὴ
ἐραστὴ τοῦ πατρὸς, καὶ λάθρα μιγεῖσα αὐτῷ, καὶ ἐγ-
γυμνὴ γενομένη, αἰδομένη τοῦτο τοῦ πατρὸς, ἤυξας τοῖς
θεοῖς εἰς ἐπὶ γὰρ φύσιν μεταλλάσσεται, ἥτοι μήτε μὲν ζών-
των εἶναι, μήτε μὲν πεθνεῶντων. ὅθεν εἰς δένδρον αὐτὴν
μετέβαλε, τὸ αὖτ' αὐτῆς λεγόμενον Μύρραν, &c. Latè de
eadem Ouid. 10. Metamorph. & 1. de Arte:

*Myrrha patrem, sed non vt filia debet, amavit:
Et nunc obducto cortice pressa iacet.
Illius lacrymis, quas arbor fudit odora,
Vngimur, & domina nomina nota tenet.*

Nemesianus in Cynegetico:

*Byblidos indictum nulli scelus, impia Myrrha
Connubia, & sauo violatum crimine patrem
Nouimus, vtq; Arabum fugiens cum carperet arua
Iuit in arboreas frondes, animamq; virentem.*

NYCTIMENEQVE SVO] Ouid. 2. Metamorph.
*An quæ per totam res est notissima Lesbos,
Non audita tibi est: patrium temerasse cubile
Nyctimenen? auis illa quidem, sed conscia culpæ
Conspectum lucemq; fugit, tenebrisq; pudorem
Celat, & à cunctis expellitur æthere toto.*

Vbi Lactantius: Nyctimene, Nyctei filia, virgo Lesbia, ni-
mia libidine effrenata in patris cubile se implicuit. Ideoq;
aduersantibus dijs ob admissum cessit in noctuam.

363. FILIA NEVE MAGIS CAPIT SIT FIDA
PARENTIS, QVAM TVA VEL PTERELA, VEL
TVA NISE FVIT] De Pterela Thebarum rege ca-
pit Domit. qui prodente Polydice filia à Creonte
trucidatus fuerit. Tu de Taphiorum rege eiusque
filia Comæthone locum intellige, quæ Cephalo
amore capta patriam patremque hostibus prodi-
dit. Tzetzes in Lycophronem: Κομῆθω θυγάτηρ
Πτερελᾶς· ἥ τις ἐραστὴ εἶσα κεφάλου, πινὸς τῶν μετ' Ἀμ-
φιτρυόνου, περὶ δὲ πόλιν καὶ τὸν πατέρα τοῖς πο-
λεμίοις. Nisi fortè eò alluserit Ovidius, quod idem
tradit interpres his verbis: ἐραστὴ εἶσα Ἀμφιτρυόνου
κεφαλᾶς Κομῆθω, ἥ Πτερελᾶς θυγάτηρ, ἀπέπεσε τὴν
τοῦ πατρὸς αὐτῆς Πτερελᾶς χρυσὴν τεύχεα, ἀνείλεν αὐ-
τόν. Comætho Pterela filia Cephalo vnus ex Amphitryonis
socijs amore capta, auream Pterela patris comam defecuit,
& sic è medio tulit. De Scylla verò Megarensium re-
gis Nisi filia sic dictus Scholiastes: Τεμῶσα ἡ χρυσὴν
αὐτῆς (Νίσσας) τεύχεα, καὶ ἀνὰ δρόμον ἐργασαμένη ἐν ἐκείνῃ
τῇ τεύχε' ἰὼν αὐτῷ τὸ πᾶν τῆς δυνάμεως· ἀναερεθίσαν
δὲ ἐποίησεν ὑπὸ τοῦ Μίνω, ὃ καὶ πρὸς δὲ τὸν πα-
τέρα. Succiso aureo patris capillo, in quo omne illius robur
erat, viribusq; fractis effecit, vt à Minōe, cui patrem prodi-
derat, trucidaretur. Virgilius in Ciri:

*Nam capite à summo regis (mirabile dictu)
Candida casaries, floreant tempora lauro,
Et roseus medio fulgebat vertice crinis.
Cuius quàm seruata diu natura fuisset,
Tam patriam incolumem Nisi, regnumq; futurum,
Concordes stabili firmarunt numine Parca.
Ergo omnis cano residebat cura capillo,
Aurea sole mni comptum quoque fibula ritu
Corfella tereti necebat dente cicada.
Nec verò hac vobis custodia vana fuisset,
Nec fuerat, nisi Scylla nouo concepta furore,
Scylla patris miseri, patriaq; inuenta sepulcrum,
O nimiam cupidis si non inhiasset ocellis.*

Pulcrè etiam Propertius lib. 3. eleg. 18.

*Túque ó Minoa venundata Scylla figura,
Tondens purpurea regna paterna coma.*

Adde Pausaniam in Atticis, & Ovidium 8. Meta-
morph.

365. INFAMEMQVE LOCVM SCELERIS QVÆ NO-
MINE FECIT, PRESSIT ET INDVCTIS MEMBRA
PATERNA ROTIS] Tullia Seruij Tullij VI. Roma-
norum regis filia, Tarquinij Superbi vxor, immis-
sis in patrem percussoribus rapere cum Superbo re-
gnum auitum maluit quàm expectare; statimque

in forum properauit, vt prima coniugem regem salutaret: à quo iussa è turba decedere, cum domum rediret, *Viso* (inquit Scriptor de Viris illustribus) patris corpore mulionem euitantem, super ipsum corpus carpentum agere precepit: vnde vicus ille *Scleratus* dictus est. L. Florus lib. 1. cap. 7. Nec abhorrebat moribus vxor Tullia, qua vt virum regem salutaret, supra cruentum patrem, vecta carpento, consternatos equos egit. Infamem ergo & scleratum locum illum Tullia fecit. Meminit vici illius & scleris Varro lib. 4. de L. Lat. Liuius lib. 1. ab V. C. Val. Max. lib. 9. cap. 11. & pluribus pulcreque poëta noster 6. Fast. Silius l. 13. de inferiorum pœnis:

*Tum virgo, patrios fregit qua curribus artus,
Et stetit adductis super ora trementia frenis,
Tullia non vllos satis exhaustura labores,
Ardenti Phlegethonte natat.*

367. VT IUVENES, PEREAS, QVORVM FASTIGIA VULTVS OLIM PISEÆ SVSTINVERE FORES] Aliter in expressis quibusdam:

*Vt iuvenes pereas, proiecta cadauera quorum,
Oras, Pisea sustinere fores.*

Verum prior lectio à veteribus libris fidem habet, nisi quod in illis *Brachia* pro *Oras*que legi constanter affirmer Ciofanus. Porro de Oenomaio interfectore procorum (quos hîc *iuvenes* vocat) filia suæ Hippodamiae, verba adscribam Diodori Siculi, è libr. 4. Biblioth. Latine sic reddita: In Pifa, inquit, Peloponnesi ciuitate Mars ex Harpina Asopi filia Oenomaum genuit. Oenomaio filia vnica Hippodamia fuit. Sciscitanti verò ab oraculo vitæ suæ finem, responsum est, tum vitæ futurum finem, cum filia nupsisset. Veritus itaq; nuptias filie, virginem perpetuò voluit manere. Multis verò puellæ coniugium appetentibus, procis certamen eiusmodi proposuit, quo vitam victus amitteret, victori puella cederet. Equorum ergo cursum instituit à Pifa ad aram Neptuni, quæ est ad Isthmum Corinthi, in hunc modum: Oenomaus arietem Ioui mactabat: interim proci quadrifugo ferebatur curru; peractisq; sacrificijs rex ipse proci, auriga Myrtilo, insequabatur, & si allequebatur, hasta, quam gestabat manu, transfigebat. Atque ita compluribus equorum pernicietate antegressis ac necatis, accessit & Pelops Tantali filius, qui cum fortè Pifam venerat, conspectaque Hippodamia nuptias eiusdem ambiuit. Venit ergo in certamē cum Oenomaio etiam Pelops, primusque Myrtilo Oenomaio auriga pretio corrupto, ad Neptuni aram peruenit. Rex itaque existimans responsi adesse tempus, vitæque finem instare, mortem sibi consciuit, ac Pelops Hippodamiae toro, regnoque potitus est. Hactenus Diodorus, & ex Pherecyde Apollonij interprese l. 1. Argonaut. vbi Oenomaum τρεῖς καὶ δεκά μνηστῆρας fustulisse refert è Pindaro in Olymp. quem etiam laudat Isaacius in Lycophronem, citatque eius hæc verba, sub persona Pelopis, sic ad Neptunum loquentis: ἐμὲ δὲ ἔπι ταχυτάτων πόρδων ἀρμαίων ἐς Ἀλὶν κρείττ' δὲ πέλασον ἐπεὶ τρεῖς τε καὶ δεκά ἄνδρας ὀλέρας μνηστῆρας, ἀναβάλλετ' αἰετὶν γαμὸν θυγατρὸς. Lege ibi Scholiastem, qui procorum nomina recenset. Adde Imaginem Pelopis & Hippodamiae apud Philostratum & Lucianum in Charidemo. Claudianus de Serenæ laudibus:

——— *Curru Pisea marino
Fugit tela Pelops nam prouidus obice regi*

Prodidit Oenomaio deceptus Myrtilus axem.

Statius Papin. in Epithal. Stellæ 1. Silu.

Hanc propter tutum Pisea lege trementem

Currere, & Oenomaio fremitus audire sequentis.

Piseam legem vocat, quam procis Oenomaus dixerat.

369. VT QVI PEREVSAM MISERORVM CÆDE PROCORVM, IPSE SVO MELIVS SANGVINE TINXIT HVVM] Hoc de Oenomaio intelligendum, quem procis tredecim necatis manus sibi ipsi intulisse, è Diodoro monuimus. Tzetzes verò in Lycophronem ait Oenomaum ἐν τῷ τρέχειν ἡττηθῆναι καὶ ἀνααιρεθῆναι τῷ δὲ τοῦ Πέλοπος, ἐκ πεσόντων τῶν τροχῶν, Dilapsis in cursu rotis superatum à Pelope, ac sublatum refert. Apollonij quoque interprese euerso curru in ipso cursu præcipitatum fuisse, atque occisum scribit; an à Pelope, aut equis suis, aut manu violenta, illud non addit.

371. PRODITOR VT SÆVI PERIIT QVE AVRIGA TYRANNI; QVI NOVA MYRTOÆ NOMINA FECIT AQVÆ] Adscribam eiusdem interpretis Lycophr. verba: Λαβὼν Πέλοψ Ἰ' πωοδάμειαν, καὶ διερχόμενος ἐν τόπῳ πνι, διψώσης αὐτῆς, ἀνεχώρησεν, ἵνα ὕδωρ αὐτῇ κομίσῃ· ἀναχώρησεν δὲ τοῦ Πέλοπος, Μύρτηλ' ἐπεχείρει βιάζειν Ἰ' πωοδάμειαν· ἐλθόντ' δὲ Πέλοπος, καὶ διαβληθεὶς παρ' Ἰ' πωοδάμειας, ὡς βιάζων αὐτήν, ἡ ὡς οἱ πολλοὶ φασὶ πειράζων αὐτὴν, ῥίπτει τὴν ὄρεα Πέλοπος πρὸς Γεραῖδον ἀκρωτήριον. Et paucis interiectis: ἡ δὲ Γεραῖδος ὑποθανόντος ἐκεί τοῦ Μυρτίλ' 8 Μυρτίων πέλαγος ὠνομάσθη. Myrtilum ait è Geræsto à Pelope in mare proiectum submersumque, ac mari Myrtoo nomen inde datum. Causam adfert, quod de stupro interpellatam se à Myrtilo persuasisset Pelopi Hippodamia: vel quod victorem promissi moneret Myrtilus, quo primam Hippodamiae noctem sibi cederet, vt habet Pausan. in Arcadicis.

373. VT QVI VELOCEM FRVSTRA PETIERE PVELLAM, DVMFACIA EST POMIS TARDIOR ILLA TRIBVS] Velocem puellam intellige Atalantam, non Arcadicam, à Melanione & Meleagro amatam; sed Argiuam, Schœnei filiam. ἢν ἐγὼ μὲν Ἰ' πωομέδων, inquit Apollonij Scholiastes libr. 1. nu. 29. Fortè Hippomenes voluit. Nota de Atalanta historia siue fabula: quæ dum

Territa sorte Dei per opacas innuba silvas

Viuit, & instantem turbam violenta procorum

Conditione fugat:

ab Hippomene, Macarei filio, cursu superata est, proiectis inter currendum malis aureis, quibus sublegendis puella moram faceret. Atque ita Hippomeni Atalanta coniux data est, Veneris ope ac consilio. Refert fabulam Ouid. 10. Metamorph. & Apollodorus lib. 3. quem vide. Item Tzetzes Chil. 12. hist. 453. de vtraque: nam & Arcadicam Atalantam κυνηγὸν καὶ παλαιστρικὴν ait fuisse, victamque à Melanione, poma aurea iacente:

*Δρόμῳ νικῶσα πάντας ἡ ποδῶν τῇ ταχύτητι,
Νικῶσα Μελανίωνι, μῆλα χρυσῶν ῥίπτουσα,
Καὶ ταῦτ' ἡ σιωπῶσα, καὶ ἔως ἡττηθεῖσα.*

Ex Masæo de Hærn & Leandri amoribus:

Παρθενοῦ σὲ λελήθεν ἀπ' Ἀρχαδῆς Ἀπ' Ἀλάντη

*Ἡ ποτε Μελανίων' ἐρῶσα μὲν Φύγεν εὐνήν,
Παρθενίης αἰλέσσαι· χολωσαμένης δ' Ἀφροδίτης,
Τὸν παρ' ἐσθλὴν ἐπὶ πόλιν ἐνὶ κρηδὶ ἤθετο πέσσει.*

Non

Non te fama, reor, fugit Arcadica Atalanta:
 Quæ cum Melaniona diu fugisset amantem,
 Virginitate ferox, tandem, incita Cypridis ira,
 Quem prius aspernata, sub alto pectore fixit.

Meliùs Theocr. vt & Tzetzes monet, qui de Argi-
 uaidem scribit, Idyl. 3.

Ἰ' πω' οὐδ' ὅς κ' αὖ τ' ἄν παρθένον ἦθελε γάμῳ
 Μᾶλ' ἐν χερσὶν ἔλῳν, ἄνυε δρόμον. αἰ δ' Ἀτλάντη
 ὧς ἴδεν, ὧς ἐμάνη, ὧς ἐς βαδὺν ἄλλ' αὖτ' ἔρωτα.

At verò Hippomenes Atalanta captus amore,
 Mala ferens manibus, prauertit cursu. Atalanta
 Vt vidit, perijt, salijt simul altum in amorem.

Vide ibi interpretem. Ab hac fabula est μήλοισ
 βάλλειν, malis petere, apud Theocr. & Maronem. Et
 Arabius Scholasticus Epigr. quodam de Atalanta
 μήλον vocat ζυγὴς σύμβολον παφίης.

375. VT QVI TECTA NOVI FORMAM CELAN-
 TIA MONSTRI, INTRARVNT CÆCÆ NON RE-
 DEVNDA DOMVS] *Caca domus* labyrinthus: alibi *cæ-
 ca tecta* vocat; *Dadalea claustra* Seneca in Hippolyto.
 Fuit enim Dædali opus labyrinthus ille Creticus,
 Minoi in Creta ad Ægyptij exēplum fabrefactus,
 occurfus ac recursus inexplicabiles continens, vt
 semel ingressus regressus difficilis esset, nisi ducem
 quis haberet itineris expertem. Atque hinc *inob-
 seruabilem errorem* Catullus; *inextricabilem & irre-
 meabilem* apto epitheto vocat Maro. Eiusmodi
 quatuor insignes memorantur, Ægyptius, Creti-
 cus, Lemnius & Italicus; de quibus Plin. libr. 36. c.
 13. Nat. histor. De Cretico hinc Naso: tortuosum
 fuisse ait, & limacis in modum, Io. Tzetzes Chil.
 11. hist. 379.

Τοῖς τ' ὁ λαβύρινθ' ἰαὶ ὁ ἐπὶ τὴν Κρήτην,
 Φρέγειον πολυέλικτον, καὶ χλοιδὲς τὴν θέσιν.

In hoc Minotaurum, ex Pasiphaë Minois vxore &
 tauro natum, monstrum βοάνθρωπον, conclusum
 fabulantur; eique nutriendo missos quotannis in
 Cretam septem pueros Athenienses, totidemque
 virgines, pro expianda cæde Androgei, è Minoë
 nati: ὅς ἐπὶ τῶν ἐν Ἀθήνῃσι νέων διὰ φθόνον ἀνέβη
 ἐν τοῖς παναθηναίοις, νικήσας πένταθλον, *Quem ab inui-
 dis quibusdam adolescentibus Atheniensibus sublatum ac-
 cepimus, quod in Panathenaicis quinquertio victor disces-
 sisset.* Ita Zenobius Cent. 4. Adag. 6. Suidas, Tzetzes
 dicto loco, Diodorus lib. 4. Bibliothecæ: atque huc
 Ovidius respectum habuit. Porro Athenienses
 tributarios tertio post anno liberauit Theseus, A-
 riadnes ac Dædali beneficio, occisoque Minotau-
 ro, glomeris ductu è labyrintho inuenit exitum.
 Vide Plutarch. in Theseo. Pherecydem, ex eoque
 Homeri enarratorem Odyss. 11. & Lycoph. inter-
 pretem: quos diligenter legit Lamb. Hortensius in
 6. Æneid. Virgilianæ.

379. VT QVORVM ÆACIDES MISIT VIOLEN-
 TVS IN ALTOS CORPORA CVM SENIS ALTERA
 SENA ROGOS] *Æacides* Achilles, ab Æaco paterno
 auo. Hic in vindictam cædis Patrocli, ab Hectore
 occisi, occidit Troianos omnes, quos obuios ha-
 buit, nec cuiquam pepercit. Persecutus eosdem ad
 Xanthum fluium; qui ex cæsorū numero vol-
 uere sanguinem visus fuit, vt scribit Hom. 11. φ'.

— Ἐρυθραί' ἐπὶ δ' αἶματι ὕδαρ.

Addit idem poëta, duodecim iuuenes viuos ab A-
 chille captos, in vltionem Patrocli:

Ζωὸν δ' ἐν ποταμοῖο δώδεκα λέξατο κούρας,
 Πρὶν δὲ Πατρόκλοιο Μενειπιάδαο θανάτῳ.

A Eosdem postea ad Patrocli rogam Achilles ob-
 truncauit & in ignem misit; Homerus 11. φ'

Δώδεκα καὶ Τρώων μεγαθύμων ἦέας ἐοδλὰς
 Καλκῶ δνιδων.

Hoc Ovidius noster voluit, vt Domitius etiam vi-
 dit.

381. VT QVOS OBSCVRIS VICTOS AMBAGIEVS
 ORIS LEGIMVS INFANDÆ SPHINGA DEDISSE
 NECI] *Obscuri* est in vet. codice, rectè: vt *obscurum* os
 vocet αἰνίγμα τῶδες, quod ἐν αἰνίγμασι & per fle-
 xuosas ambages loquitur. Sphinx enim, mōstrum
 Thebanum, corpore canis, facie puella, voce ho-
 mo, alis auis, vnguibus leo, Thebanis ænigma eius-
 modi proposuit, πετράπους, δίπους, καὶ πάλιν τε-
 πους, quadrupes, bipes, ac rursus tripes; ea conditione,
 vt qui soluere id non posset, præcipitio vitam fini-
 ret. Soluit Oedipus, & de homine accepit, qui in-
 fans, quadrupes, cum & pedum vice manus sint; vir
 bipes; senex tripes, quando pedem scipio addit, vt po-
 te crescentibus annis, decreascentibus viribus. Id
 adeo ægrè monstrum illud tulit, vt de saxo præ-
 ceptum se iecerit. Oedipus verò mercedem peremptæ
 sphingis Iocastam, & cum illa regnum Thebanum
 habuit. Ex Diodoro lib. 5. Biblioth. Apollodoro
 libr. 3. Hygino cap. 151. Seneca in Oedipo vers. 92.
 Adde interpretem Sophoclis in Oedipo, Zenob.
 Prouer. Βοιωτὰ αἰνίγματα. Ænigma illud versibus
 expressit Asclepiades, apud Scholiasten Sophocl.

Εἴσι δ' ἔπειτα ἐπὶ γῆς καὶ πέτραπον, οὐ μίᾳ φωνῇ.
 Καὶ τρίπον' ἀλλ' ἄσσει ἢ φύλῳ μόνον ὅσ' ἐπὶ γαῖαν
 Ἐρπετὰ κινεῖται, ἀνὰ τ' αἰθέρα, καὶ κατὰ πότον.
 Ἀλλ' ὁπόταν πλείστοισιν ἐπειγόμενον ποσὶ βαῖνη,
 Ἐνθα τάχ' ὁ γόοισιν ἀφαιρούσθαι πῖλαι αὐτοῦ.
 Est bipes in terra, est quadrupes, tripes, vnica eidem est
 Vox. mutat naturam hoc vnum ex omnibus, errant
 Quacunque in terris, circum mare, & æthera circum.
 Multo sed pede dum celerat, celeri vietoq;
 Desiciunt vires, & lentis robora neruis.

Refert Erasmi in Chiliadibus, & in priori versu le-
 git ἑ μίᾳ φωνῇ, haud eadem vox. Ita & ad Zenobium
 Schottus edidit; vertit tamen, *solaq; vox huic*, affir-
 matiuè. Apud Tzetzen in Lycophr. idem ænigma
 proponitur, & mythologia fabulæ. Τὸ δ' ἀληθές,
 inquit, ἕτως ἔχει. αὕτη ληστὴς τῷ πῶρ' ἢ τῷ Μωάβει
 χῶρον Λυβῶν, καὶ τὸ φίλιον ὄρε' ὅ, καὶ ἀνέρει σὺν πα-
 ερόντας. Μοχ: ἐμυθόσωντο γοῦν αὐτῷ λέανταν, διὰ τὸ
 φονικὸν οἰσυχὰς γενομένης ἔχειν, διὰ τὸ ἀρπακτικὸν πύ-
 ρσας αἰετοῦ, διὰ τὸ σὺν αὐτῇ λησδόντας, πανταχοῦ
 περιτρεῖσθαι σιωτόμας, καὶ ἀναιρεῖν σὺν ὀδδόντας.
 Verba clara sunt, nec versione egent.

383. VT QVI BISTONIAE TEMPO CECIDERE
 MINERVÆ, PROPTER QVOD FACIES NVNC
 QVOQUE VERSA DEÆ EST] Pro *versa* in alijs est
torua, & ita Zarotum legisse apparet; in vno *torta*
 est; in ms. Bersmanni *tecta*. De Spartanis explicat
 Domitius & Zarotus, vterq; ex vet. commentato-
 re: qui lege lata (quam ξενηλασίαν dixerunt) hospi-
 tes omnes Sparta eiecerunt. Ex lege illa volunt Læ-
 nios multos, deprehensos Spartæ in Mineruæ tem-
 plo, occisos fuisse: quo scelere deæ imago oculos
 obuerterit, ac torum videre visa sit. Et de Læ-
 dæmoniorum quidem ξενηλασία ex Aristoph. me-
 minit Suidas dict. ξενηλατεῖν, Theophilus inter-
 pres Græcus Institut. iuris ciuilibis libr. 1. tit. 2. Thu-
 cyd. & alij. Mineruam quoque Spartæ cultam, di-
 ctamque χαλκίοικον, ἢ ὅτι χαλκοῦν αἶθρον εἶχεν, ἢ διὰ
 τὸν

Θυ Χαλκιδεὺς ἐξ Εὐβοίας Φυγάδας αὐτὸν κλίσαι, lego apud eundem Suidam. Aliud, quod huc propius spectet, adhuc non legi. Sunt autem Bistones Thraciæ populi, vnde Bistonia Minerva, quæ inde Spartam translata, vt vetus hîc scribit interpres. At quia sine auctore, idè Micÿllus putat locum hunc intelligendum de Minerva aliqua in Thracia coli solita, deq; Lemnijs siue alijs in tēplo illius occisis.

385. VT QVI THREICII QVONDAM PRÆSEPIA REGIS FECERVNT DAPIBUS SANGVINO-LENTA SVIS] Threici regis, Diomedis: qui Tindam Thraciæ urbem tenuit, & equos aluit ferreis catenis vinctos. Præsepia ob feritatem ærea erant. Hos Diomedes pavit non cibus illis, quos terra profert, sed hospitum sanguine & carnibus, vt est in fabulis: quos inter etiam Abderus catamitus, vt Philostratus tradit, vel Diomedis famulus, vt Hyginus. Superuenit Hercules, & Diomedem eo ipso supplicio sustulit, quo ille hospites. Scribit Plinius lib. 4. cap. 11. Hyginus cap. 30. Philostratus in Imaginibus, qui equas fuisse refert, quæ furiatæ ferociunt magis. Quod propius facit fabulæ μυθολογία: nam, vt Suidas meminit, Diomedes hospites suos cogebar, vt cum filiabus suis deformissimis rem haberent; eisdemque dein occidebat. Vnde habuisse ἱπποὺς ἀνδρωποφάγους volunt: nam & equas allegoricè dictas Diomedis filias indicat ibidem Suidas, ex Aristoph. interpr. in Concionat. eum vide Proverb. Διομήδης ἀνδρωκὴ & Hesych. in Lexico. Palæphatus putat ex eo natam fabulam, quod Diomedes alendis equis subditorum exhaustiret opes. Seneca Herc. Furente v. 225.

Quid stabula memorem dira Bistonij gregis,
Suisq; regem pabulum armentis datum?

Idem Agamem. v. 838. de Hercule:

Egit Threicium gregem,
Quem non Strimonij gramine fluminis
Hebrius ripis pavit tyrannus,
Hospitum dirus stabulis cruorem
Præbuit sauis, tinxitq; crudos
Ultimus rictus sanguis aurigæ.

Hercules ipse apud Ovid. 9. Metam.

Quid? cum Thracis equos humano sanguine pingues,
Plenaq; corporibus laceris præsepia vidi?
Visaq; deiecti, dominumq; ipsoq; peremi?

387. THERODAMANTEOS VT QVI SENSERE LEONES, QVIQVE THOANTEÆ TAURICA SACRA DEÆ] Non dubito huc referendum illud de Ponto lib. 1. eleg. 3. siue Therodamon aut Therodamas legendum ibi sit, pro vulgato illo Teremedon:

Non tibi Therodamon, crudusq; vocabitur Atreus,
Quiq; suis homines pabula fecit equis.

At quis ille fuerit dubito hætenus, nec certius habeo, quàm quod è vet. interprete Zarotus profert; Scythiæ fuisse regem, qui, vitæ suæ timens, sanguine humano leones aluerit, quo sæuirent magis: vt, cum res postularet, ad crudelitatem paratos eos haberet. Hoc malo, quàm vt cum doctissimo Schotro legas Therodanteos, à Therodante rege Hispaniæ citerioris, qui cum furore actus Herculis templum oppugnare esset aggressus, venientque ex aduerso Gaditani instructo navium exercitu, subito in fugam versa sunt regia naues; simulq; improviso igne correptæ conflagrauerunt. Paucissimi qui superfuerant hostium capti, indicauerunt apparuisse sibi leones proris Gaditana classis superstantes: ac subito suas naues immisis ra-

A dijs, quales in solis capite pinguntur, exustas. Ita Schotrus, ex Macrobio 1. Saturn. cap. 20. in quo tamen Theron lego: de Therodante ergo coniectura est, longius petita.

QVIQVE THOANTEÆ TAURICA SACRA DEÆ] Lib. 4. Trist. 4.

Nec procul à nobis locus est, vbi Taurica dira
Cede pharetrata spargitur ara deæ.

1. de Ponto 3.

Cultaq; Orestea Taurica sacra deæ.

Iterum 3. de Ponto 2. Silius l. 4. Sacra Thoantea ritusq; imitata Diane. Thoanteam vocat Dianam, à Thoante Tauricæ regionis tyranno, quialius fuit à Thoante Bacchi filio, patre Hypsipyles, Lemni rege, quod non vidit Zarotus. Tauri verò Scythiæ populi, apud quos Dianæ ara nefanda hospitum immolatione infamis; nam & ipsi Tauri moribus tales, præsertim in hospites. Hinc Taurica sacra Ouidio; & Taurica absolutè, pro ipsa regione, apud Iuvenalem sat. 15.

— Nefandi Taurica sacri

Inuentrix homines tantum immolat.

Sacrificij huius auctorem volunt Thoantem; & ad hunc Dianæ operâ translata Iphigeniam, Agamemnonis filiam, ac sacerdotem deæ factam: quæ secundum morem hospites quoque, naufragos præsertim & Græcos illuc delatos, Dianæ mactabar: vnde Lycophron in Cassandra Εἰ δὲ καὶ καργάτομον, Græcia decollatricem eam vocat. Vide ibi interpret. Euripidem in Iphigenia Taurica, Herodotum libr. 4. Seruium in 2. Æneid. & Hadr. Iunium Cent. 6. Adag. 15.

389. VT QVOS SCYLLA VORAX, SCYLLÆQVE ADVERSA CHARYBDIS DVLICHIAE PAVIDOS ERIPERE RATI] De Scylla Nisi Megatensium regis filia antè dictum. De Scylla Phorci seu Phorcynis ex Hecate filia dicam pauca. putidum enim ac stultum fabulis ad nauseam inherere. Nam confundunt sæpè numero auctores, dum volunt illam in auem, hanc in monstrum marinum abijisse, repugnantibus licet alijs, vt Propertio:

Quid mirum in patrios Scyllam sæuisse capillos,
Candidaq; in sæuos inguina versa canes?

Et Virgil. ecloga 6.

Quid loquar aut Scyllam Nisi, quam fama secuta est,
Candida succinctam latrantibus inguina monstribus,
Dulichias vexasse rates, & gurgite in alto
Ab timidos nautas canibus lacerasse marinis?

Idem in Ceiri subiicit pulcherrimos hosce versus
D postquam cecinit Scyllam Nisi in auem versam:

Complures illam & magni, Messalla, poeta
(Nam verum fateamur, amat Polyhymnia verū.)
Longè aliâ perhibent mutatam membra figurâ:
Scyllæum monstra in saxum conuersa vocari.
Illam esse, arumnis quam sæpe legamus, Vlyssi,
Candida succinctam latrantibus inguina monstribus,
Dulichias vexasse rates, & gurgite in alto
Deprensos nautas canibus lacerasse marinis.

Dulichias rates vocat Vlyssæas, à Dulichio, quæ vna fuit Echinadum insularum, quibus Vlysses præfuit, non procul ab Ithaca: vnde & Dulichius dictus Virgilio. Notum autem iuxta Scyllam ac Charybdim Vlyssis naufragium, raptusque sociorum sex ex Homero Odys. XII. id quod Ibidi suo etiam vouet Ouidius. De Scylla verò Tzetzes in Lycophr. ita ἀλχηροῦ: ἡ Σκύλα καὶ τὸ Πήγαι τὸ Σικελίας ἐστὶ ἀκρω-

ἀκρωτήριον, ἐξέχον εἰς θάλασσαν, ἢ κάτωθεν πέτραι
πολλὰ καὶ μεγάλα ἔχουσαι καίλας ῥέπας καὶ ἀνήλαια,
ἐν αἷς καταμύσαι θηρία θηλάσσια. τῶν δὲ πλοίων
ἐν ταῖς πέτραις ἀκροντιζομένων ἐκ τῆς τῆς χαρύβδews
ὑδατος, καὶ συγκλονεμένων σὺν ἀνδράσιν ἐοθίσιν. Hæc
ille ex doctissimo, ut opinor, Apollonij interprete
in lib. 4. ἀργόναυτ. qui Scyllam habere ait ὁμοίωμα
καὶ πρὸς ὥπον γυναικός. quod argumentum fecit
fabulæ.

SCYLLÆQUE ADVERSA CHARYBDIS] Idem
Tzetzes, ἡ Χάρυβδις καὶ ἡ Σκύλλα πλησίον εἰσίν. ἡ μὲν
ῥὺ Χάρυβδις πρὸ Μεσσηνίου ἐστίν, ἡ δὲ Σκύλλα πρὸ
Ῥήγιον. Strabo lib. 6. Messaniam à Regio distare ait
stadiis LX. & Charybdin βάρθρα εἶναι ἐξαίσιον, εἰς ὃ
αἱ πολλοὶ ῥοαὶ ὅσους ποταμούς κατὰ γαστρὶν ὁ Φυῶς τὰ σκά-
φη τε ἀχρηλιζόμενα μὲν συροφῆς καὶ δίνης μεγάλης.
profunditatem quandam esse prodigiosam, in quam æstus
maris ob naturam loci facile abripiunt nauigia inuersa,
cum circumagitatione & procella magna.

391. VT QVOS DEMISIT VASTAM POLYPHE-
MVS IN ALVVM] Homerum expressit Odyss. I.

Αὐτὰρ ὅττι κύκλωψ μεγάλῃ ἐπλήετο νηδύν,
Ἀνδρόμεα κρὲ ἔδων.

At postquam humanas vastam Polyphemus in aluum
Demisit carnes.

Qui & paulò antè Cyclopem Vlyssis socios deuo-
rantem ita describit:

Ἀλλ' ὅγ' ἀναίξας ἐτάροις, ὅττι χεῖρας ἰάλλε'
Σιωπῇ δὲ δύο μάρψας, ὥς τε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
κόπτ'. ἐκ δ' ἐγκέφαλῳ χαμάδις ῥέε, δεῦρ' ἵσταται.
Τὰς δ' ἀμειβεῖσιν ταμῶν ὠπλίστατο δόρυπον.
Ἡ δ' ὅττι ὥς τε λέων ὀρεσίτερος, ἔδ' ἀπέλειπεν
Εὐκαλὰ τε σάρκας τε καὶ ὅσ' αὖ μυελόεντα.

Lycophronis interpres errores Vlyssis post ca-
ptam Troiam commemorans, hoc etiam addit,
ignarum in insulam Cycloperum fuisse appulsum
antrumque ingressum, malo & damno suo. Cy-
clops enim δύο λαβὼν τῶν Ὀδυσσεὺς ἐταίρων, κατέ-
φαρξε. εἶτα ὁμοίως καὶ τῇ ἐπαύριον δύο φαγὼν, καὶ σὺν
λοιπῶς κλείσας ἐξήλαυνε τὴν ἀγέλην ὅττι νομῶ. Et
paucis interiectis: καὶ πάλιν δύο τέτων φαγόντες, κρε-
νῶσιν αὐτῶν καὶ δινόν, καὶ μεθύσαντες τυφλάσιν αὐτόν.
Boëthius lib. 4. de Conf. Philosophiæ:

Fleuit amissos Ithacus sodales,
Quos ferus vasto recubans in antro
Mersit immani Polyphemus aluo.

Vide notata suprâ, ad vers. 271.

392. ET LÆSTRYGONIAS QVI SVBIERE
MANVS] Læstrygones populi in extremo Italiæ Sici-
liam versus feritate nobiles, quos apud Alcinoium
Vlysses narrat humana vesci carne, uti & Cyclo-
pes, teste Iuvenale sat. 15. & Homero Odyss. 10.
qui socios etiam Vlyssis verubus à Læstrygonibus
transfixos assosque igni auctor est. Isaacius in Ly-
cophronis Cassandram: Λαεστρύγες οἱ νῦν Λεοντῖνοι·
εἰσὶ δ' ἐν Σικελίᾳ, ὑπάρχοντες ἀνθρωποφάγοι, διὰ τὸ
ἀνελεῖν σὺν Ὀδυσσεὺς ἐταίρους. καὶ ῥὺ ἦσαν ἐιδισμένοι ξέ-
νης ὑποδέχεσθαι. Obseruavit & A. Gellius lib. 15.
Noct. Attic. cap. 21. Neptuni filios, ut Cyclopa, Cercyo-
na, Scyrone & Læstrygonas, ferocissimos & ab omni hu-
manitate alienos à poetis appellatos; Iouis verò præstantis-
simos virtute prudentiaq. Antiquam autem Læstrygo-
num sedem Caietam portum, opidum Formiæ, fu-
isse scribit Plinius lib. 3. cap. 5. primosque eos Sici-
liam habuisse prodit Stephanus πρὸ πόλεων. Im-
peravit verò Læstrygonibus Antiphates, Læstrygo-

nis filius, teste Homero, & Tibullo lib. 5. ad Mes-
sallam: Incultos adiit Læstrygonas, Antiphatemq. An-
tiphatem ipsum humana etiam victitasse carne pa-
ret ex Ouidio 4. Metamorph.

Antiphates terra regnabat in illa,
Vixq. fuga quæsitæ salus, comitiq. mihiq.
Tertius è nobis Læstrygonis impia tinxit
Ora cruore suo.

Hinc etiam Papinius in Tiburtino Manlij cruentum
Antiphatem vocat.

393. VT QVOS DVX POENVVS MERSIT PVTEALI-
BVS VNDIS, ET IACTO CANAS PVLVRE FE-
CIT AQVAS] Notatus etiam aliis Domitij hic er-
ror, & vidit iam antè Zarotus. Nam Ouidij verba
de ponte Hannibalis in flumine Gelo è corpori-
bus Romanis constructo malè interpretatur, de
quo vnum tantum à se lectum Valerium lib. 9. de
crudelitate testem laudat, cum multò meliorem
habeat T. Liuium lib. 23. Quin & fluuium Gelium
nominat qui Gelus. nam ita in Val. Maximo emen-
datiores legunt codices. alij Gellus, Pighius Vergel-
lus. Verum optimè locum interpretatur idem Va-
lerius eodem libro cap. 6. de perfidia his verbis,
quamquam aliter lōgè narrare Liuium non igno-
rem: Annibal porro Nucerinis hortatu suo cum binis ve-
stimentis vrbe in expugnabilibus muris cinctam egressus,
vapore & fumo balnearum strangulando, & Acerrano-
rum senatum extra mœnia euocatum, in profundum pu-
teorum abiiciendo, nonne bellum aduersus populum Rom.
& Italiam professus, aduersus ipsam fidem gessit, menda-
cius & fallacia quasi præclaris artibus gaudens? Nota Pu-
nicam fidem, non in Acerranis modò, sed & in
C Xantippo Lacedæmonio, cuius cum Carthaginē-
ses primo bello Punico opera fuissent vti, eo que
iuuante Attilium Regulum cepissent, simulantes
se se domum reuehere, in alto merferunt. Ita ibi-
dem Valerius, & Florus lib. 2. cap. 2. nam Polybius
lib. 1. & Orosius 7. cap. 9. domum cum rediisset fa-
ctum id scribunt. De Acerranis geminum Naso-
ni tradit Appianus in Libyco: Αχεράων δ' ἡ ἑλλήν
ἐν πονδαῖς ἐς τὰ φρέατα ἐνέβαλον, καὶ τὰ φρέατα ἐνέ-
χωρον. Acerranorum quoque senatum post fidem ei da-
tam in puteos coniectum terra obruerunt. Atque hoc
est, quod Ouidius ait, iacto pulvere canas fecisse
aquas.

395. ET VELVT ICARIDOS FAMVLÆ PERIE-
RE, PROCIQUE, INQVE CAPVT DOMINI QVI
DABAT ARMA PROCIS] Famuli est in manu.
pro vulgato famula, quæ tamen sincera lectio est.
Icaris, id est Penelope, Icari filia, Vlyssis vxor, in-
culpatæ castitatis, quam proci plures nullis blan-
ditiis ac pollicitationibus potuerunt per annos vi-
ginti expugnare. Infelices scilicet proci, quos ex
errore reuersus Vlysses, ubi arcum inter eos fini-
tum esset certamen, sagittis primò aggressus est, &
Antinoium atque Eurymachum occidit: mox in
procos armatus, cum Telemacho filio, Demopto-
lemum, Euryadem, Polybum, Pisandrum, aliosq;
neci dedit: famulis verò impudicis, quarum con-
suetudine ac thoro proci vti fuerant, suspendio vi-
tam ademit. Addit Ouid. Inq. caput domini, id est
Vlyssis. Melanthium intelligit, pastorem caprarum
Vlyssis, qui procos Penelopes aduersus dominum
armauerat, cuius rei pœnam luit, abscisis naribus
atque auribus; incisis manibus pedibusque; exse-
ctis adhuc genitalibus, quæ cruda canibus obie-
cta.

Ata. Homil. Odyss. 22. quo libro in his solis ferè occupatur:

Τῷ δ' αὖτ' ἔπειτα μὲν ῥῖνας τε καὶ ῥαῖα νηλεὲς χαλκῷ
Τάμνον. μῆδεά τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθε,
Χεῖρας τ' ἡδὲ πόδας κέπτον κερσισθῆσι θυμῷ.

397. VT IACET AONIO LVCTATOR AB HOSPITE
FVSVS, QVI (MIRVM) VICTOR, CVM CECIDISSET,
ERAT] Antæus, Neptuni è terra filius, magno ac
procero fuit corpore, ῥώμῃ σώματ' καὶ παλαι-
σπας ἐμπειρία Διὸς ἐβουλήσας, vt scribit Diodor. lib.
4. robore nemini cedens, *palestrica etiam artis do-*
ctissimus & quorumcumque certaminum, vt Eusebius
scribit in Chronicis, qui ob id fictum dictumque
putat terræ filium, viresq; ac membra labore fessa
tactu terræ recreari ac restaurari solita. Hic lucta-
tor aduenas quosque palestra victos interimiebat,
vinci ipse nescius, quippe à terra matre quoties
eam contingeret, vires animumque sumens. Quo
viso Hercules, vbi cum eodem in certamen venit,
è terra altiùs sublatum suffocauit. Ouid. epist. 9.
Deianiræ ad Herculem:

*Detrahat Antæus duro redimicula collo,
Ne pigeat molli succubuisse viro.*

Et post pauca:

*Quiq; inter lauūq; latus, leuūq; lacertum,
Pergræue compressa fauce pendit onus.*

Stattius Papin. 7. Thebaid.

*— Herculeis pressum sic fama lacertis
Terrigenam sudasse Libyn.*

Iuuenalis:

— Ceruicibus aquat

Herculis, Antæum procul à tellure tenentis.

Meminit Propert. 3. eleg. 21. Martial. 5. epigr. 67.
Claudianus in Rufin. lib. 1. v. 288. Martianus Ca-
pella libr. 6. Eusebius Gallicanus, vulgò Emisenus
Hom. 8. de pascha: *Refert & traditio secularium litte-*
rarum habuisse quemdam in exercitio vsūque certaminis
hoc genus virtutis ac roboris; vt quoties in luctamine suc-
cumbens (v. c. succubuisse) virium suarum amicam &
nutricem terram impulsu aduersarij contigisset, toties de
solo surgens magis ac magis in aduersarium praevaleret: ac
sic deiectio prostrati, occasio fiebat triumphi. Dabat enim
quodammodo infirmitas fortitudinem, lapsus palmam,
ruina victoriam. Ceterum luctam illam Herculis &
Antæi pluribus versibus pulcreque describit Lu-
canus lib. 4. belli Pharsalici, quem lege. Exstat de
eodem Ennodij Ticinensis Declamatio. Ceterum
Aonium hospitem vocat Herculem, à Thebis Bæo-
tiis, natali solo: Bæotia enim Aonia dicta est ab
Aonibus gentibus, è Sunio eò profugis. auctor
Strabo.

399. ET QVOS ANTÆI FORTES PRESSERE
LACERTI, QVOSQVE FERAÆ MORTI LEM-
NIA TVRBA DEDIT] *Vt quos* manu sc. probè. Cete-
ra ex versu superiori patent. De Lemnio illo malo
nota res est; natumque inde proverb. *Λήμνιον κα-*
κόν, ἀπὸ τῷ ὀφθαλμοειδέντων εἰς τὸν ἀνδρα καὶ Λήμνιον
ὑπὸ τῷ γυναικῶν, inquit Zenobius. item aliud ex
eodem *Λήμνιον χεῖρ*, apud eundem, Diogen. ac
Suidam. Historia est apud Apollonij interpr. lib. 1.
ex Hellanico, apud Didymum in Iliad. 7. ex Ascle-
piade. Refert ille Lemnias mulieres, contemptis
Veneris sacris, iratam deam habuisse, ac tetro im-
misso fœtore maritis displicuisse. Qui cū in Thra-
ces bellum mouerent, victoresque adducerent
captiuas pellices, iratæ Lemniæ peremerunt nocte

A vna viros omnes, simulque Thracas mulieres, ac
filios, ne patrum cædem aliquando vindicarent.
Didymus verò nonnihil euariat, Lemnios videl.
cū ex more Veneri non facerent, cædis suæ caus-
sam fuisse: *Τὴν γὰρ θεὸν ὀργισθεῖσαν λέγουσι τοῖς ἀνδρά-*
σιν ἡμερον πινὰ τῷ Θρακίων ἐμβαλεῖν γυναικῶν, τῷ δὲ ἰ-
δίῳ ἀμελήσαν. Mox: *Ταῖς γυναιξὶ τῷ Λήμνιον ἐκπο-*
πον λύσαν ἐμπεσεῖν, ὡς τε ψηφίσασθαι πάσας ἀνδρο-
κτονεῖν. &c, Sola Hypsipyle Thoantem patrem ser-
uauit. Meminit Eurip. in Hecuba: *καὶ Λήμνον ἄρ-*
διν ὁρσέων ἐξώκισαν. Vide ibi interpretem,

401. VT QVI POST LONGVM SACRI MONSTRA-
TOR INIQVI ELICVIT PLVVIAS VICTIMA
CAESVS AQVAS] De Thrasio (interpretes Thra-
sillum vocant) ita Ouid. noster l. de Arte:

*Dicitur Aegyptus caruisse iuuantibus arua
Imbribus, atque annos sicca fuisse nouem.
Cum Thrasius Busirin adit, monstratq; piari
Hospitis effuso sanguine posse Iouem.
Illi Busiris, Fies Iouis hostia primus,
Inquit, & Aegypto tu dabis hospes aquam.*

Hunc Thrasium intelligi hîc puto, qui cū hospi-
tum sanguine exorandas à Ioue pluuias docuisset,
primus ipse à Busiride mactatus est. Cuius rei quia
Ouid. locuples testis, apparet de Molpide non re-
ctè intelligi, vt putabat Guilel. Canterus Noris in
Lycophronem; qui & ipse in pluuiæ penuria Ioui
se mactari passus est. quare ab Eliensibus Ioui Plu-
uio structum fuit templum, & consecrata in eo
Molpidis statua. auctor Lycophron, & Tzetzis in-
terpres.

403. FRATER VT ANTÆI, QVO SANGVINE
DEBVI, ARAS TIXIT, ET EXEMPLIS OCCIDIT
IPSE SVIS] De Pygmalione, Antæi fratre, locum
capit è vet. interpret. Zarotus & Domit. at frustra.
Antæi enim frater, Neptuni filius, Busiris fuit. au-
ctor Isocr. eius Laudatione. Iam verò, canente Vir-
gil. 3. Georg.

Quis illaudati nescit Busiridis aras?

Meminit etiam D. August. 18. de Ciuit. Dei cap. 12.
Illo tempore vel rex, vel potius tyrannus Busiris suis dijs
suos hospites immolabat: quem filium perhibent fuisse Ne-
ptuni, ex matre Libya, filia Epaphi. Minutius in Octa-
uio: *Tauris Ponticis & Aegypto Busiridi ritus fuit hospi-*
tes immolare. Hercules apud Ouidium 9. Meta-
morph.

*Ergo ego sedantem peregrino templa cruore
Busirim domui? sauoq; alimenta parentis
Antao eripui?*

D Volūt enim Busirim claua Herculis interemptum,
postquam Antæum fratrem in Libya suffocasset,
ac dein in Ægyptum esset profectus. Vide Diodo-
rum lib. 4. Negat ramen Isocrates ab Hercule oc-
cisum, cū Hercules Perseo, Iouis & Danaæ filio,
quattuor ætatibus iunior fuerit: Busiris verò senior
annis plus quàm ducentis.

405. VT QVI TERRIBILES PRO GRAMEN HA-
BENTIBVS HERBIS IMPRVS HVMANO VISCERE
PAVIT EQVOS] Epist. 9. ad Herculem:

*Non tibi succurrit crudi Diomedis imago,
Efferus humana qui dape pavit equos?*

Verum hospitum sanguine equos pascere solitus,
suo tandem eisdem pavit: id quod suo hîc hosti
imprecatur Naso. Plura sup. notabamus, ad vers.
385.

407. VT DVO DIVERSIS SVB EODEM VINDICE CÆ-

SI, TEMPORIBVS NESSVS, DISSIMANIQVE
 GENER] Sic vulgò, perperam. Vera lectio, *Dexa-*
*meni*q, gener. Et de Nessò quidem sic Hyginus: *Hercu-*
les Centaurum Nessum, quòd Deianiram violare vo-
luit, occidit. Strabo lib. 10. καὶ ὁ Νέος ἐν ταύτῃ λέ-
 γεται πορθμεὺς ἀποδεδειγμένον ὅφ' Ἡρακλῆος ἀπο-
 θανῆναι, ἐπεὶ δὴ πορθμέων τὴν Διὶ ἀνείραν ἐπεχέρει
 βιάσασθαι. Ferunt hac in parte portitorem fuisse Nessum,
 ab Hercule occisum, postquam traducendo Deianiram,
 violare eam conaretur. Et pulchrè Seneca in Hercule
 Oeteo vers. 500. Deianiram ipsam loquentem in-
 ducens. locum vide. Plura infra vers. 495. Per *Dexa-*
meni verò generum Eurytionem Centaurum in-
 telligo, Ixionis ex Nube filium, Nessi fratrem, qui
 & ipse occisus fertur vindice Hercule, eò quòd
 Deianiram sibi à Dexameno metu coacto despon-
 satam, petiisset. Ita Leopardus lib. 3. Emendat. c. 4.
 Hyginus: *Hercules cùm in hospitium ad Dexamenum*
regem venisset, eiusq, filiam Deianiram deuirginasset fi-
demq, dedisset, se eam vxorem ducturum, post discessum
eius Eurytion, Ixionis & Nubes filius, Centaurus petit De-
ianiram vxorem: cuius pater vim timens, pollicitus est se
daturum. Die constituto venit cum fratribus ad nuptias.
Hercules interuenit, & Centaurum interfecit, suamq,
speratam abduxit. His consentanea refert Lucatius
 Statij Papihij interpres, ad illa verba:

—— Si quando profundo

Nubigena caluere mero.

Herculis, inquit, fabulam tangit, qui cùm hospitio ad
 Dexamenum regem venisset, Deianiram filiam eius cor-
 rupt, & fidem dedit se eam vxorem esse ducturum. Post
 discessum, Eurytion Ixionis filius Centaurus vxorem De-
 ianiram petiuit, quam pater viuens timens Eurytioni pro-
 misit. Quapropter constituto die, quo nuptiæ celebraban-
 tur, superueniens Alcides Centaurū interfecit, Deianiram-
 que insperato suo matrimonio copulauit. Diodorus ta-
 men Siculus non nihil euariat: ἡρωμῆς ἢ μάχης,
 inquit, πρὸς τὴν Ἡλείαν, τότε μὲν ἀπερχομένη ἐπα-
 νῆλθεν εἰς ὧν λεον πρὸς Δεξαμήον τ' ἢ τέτις θυγατρὸς
 Ἰππολύτης σιωοικίζομένης Ἀξάνι Ἡρακλῆος, καὶ θεα-
 σάμενος ἐν τοῖς γάμοις ὕβριζοντα τὸν κένταυρον Εὐρυτίω-
 να καὶ τὴν Ἰππολύτην βιάζομενον ἀπέκτεινεν. Postquā
 pugnatum esset cum Eliensibus, tunc quidem infecta re
 Olenum rediit ad Dexamenum. Huius autem filia Hip-
 polyta cūm Axani nuberet, cenans cum ceteris Hercules,
 conspiciatq, in nuptiis petulantiam exercentem Cen-
 taurum Eurytionem, & Hippolyta vim inferentem intere-
 mit.

419. VT PRONEPOS, NEPTVNE, TVVS, QVEM
 REDDERE VITAM IPSE CORONIDES VIDIT AB
 ARCE SVA] In aliis est, *Vt pronepos, Saturne tuus:* quæ
 si vera lectio est, in altero versu legi posse Corynetes,
 vidit hīc Sanctius Brocensis. Coryneten enim siue
 Corynetam, à claua (Græcis κορυή) quam æneam
 gestare in pugna solebat, dictum puto Peripheten,
 Vulcani filium, Iunonis nepotem, Saturni prone-
 potem. Et de Peripheta quidem locum hunc intel-
 ligendum, Domitio, Micyllo & Sanctio facilè as-
 sentior, quem & Coryneten dici disco ex Pausania in
 Corinth. qui scribit fuisse vsum κορυή χαλκῇ εἰς τοὺς
 μάχας: imò καὶ διὰ τοῦτο Κορυή τὴν ὀπκὴν λέμενον, in
 Plutarcho lego, in Thesei vita. Hunc enim circa
 Epidaurum occidit Theseus, dum totā eam viam,
 quæ Athenas à Træzene ducit, latrocinij perpur-
 garet. auctor Plutarch. & Pausanias. Iam verò Epi-
 daurum opidum Æsculapij delubro celebre fuisse

A scribit Plinius libr. 4. cap. 5. Æsculapium autem ex
 Apolline & Coronide natum asserit in Hymnis
 Homerus, Diodorus & alij: vnde Coronides dictus;
 quem ab vrbe sua Peripheta cædem prospexisse
 canit poëta noster. Coronides ergo sincera lectio est,
 nec temerè tentanda. Alij de Hippolyto interpre-
 tantur, vt reddere vitam sit reuiuiscere, non mori; &
 Neptune in priori versu legunt. Ita Zarotus. non
 probat Domitius: nam de Hippolyto mox se-
 quitur.

411. VT SINIS, ET SCIRON, ET CVM POLYPE-
 MONE NATVS, QUIQVE HOMO PARTE SVI,
 PARTE IVVENCVS ERAT] *Vt Sinis:* sic legendum
 hīc, & in Metamorph. libr. 7. nam Græci Σίνις, ἀπὸ
 τοῦ σίνεσθαι, à nocendo, deduci volunt. Malè itaque
 apud Plutarch. in Theseo Σίνις legitur. Fuit autem
 Sinis latrocinio nobilis, qui viatores à se deuictos,
 curuatis ad terram picearum ramis arctis vtrinq;
 vinculis alligabat, atque ita redeuntibus in altum
 ramis distrahebat: quo ipse postea supplicij genere
 à Theseo affectus est. Ita Pausan. in Corinth. ini-
 tio. Ouid. 7. Metamorph.

Occidit ille Sinis, magnis malè viribus vsus,
 Qui poterat curuare trabes, & agebat ab alto
 Ad terram latè sparsuras corpora pinus.

Idem in epist. Phyllidis nobiles hosce latrones
 iungit:

Cùm fuerit lectus Sciron, toruusq, Procrustes,
 Et Sinis, & tauri mistaq, forma viri.

Propertius:

Arborea q, cruces Sinis, & non hospita Graijs
 Saxa, & curuatas in sua fata trabes.

Seneca in Hippolyto:

—— Membra quis seuus Sinis,
 Aut quis Procrustes sparsit?

Post pauca, ad supplicium ita alludit:

Pinus coacto vertice attingens humum
 Calo remissa findat in geminas trabes,
 Mittatq, praeceps saxa per Scironia.

ET SCIRON] De Scirone Plutar. in Thesei vita:
 Σκίρωνα ἢ πρὸ τῆς Μεγαρικῆς ἀνείλε, ῥίψας αὐτὸν τῶν
 πετρῶν ὡς μὲν ὁ πολὺς λόγος λησεύοντα τὸν παρόν-
 τας, ὡς δ' ἐνιοὶ λέγουσιν, ὕβρι καὶ τρυφῇ πρὸς τείνοντα
 τὸ πόδε τοῖς ξένοις, καὶ κελδόντα νίπτειν, εἴτα λακτί-
 ζοντα καὶ ἀποθνήσκοντα ῥίπτειν εἰς τὴν θάλασσαν. Scironem
 idem (Theseus) de saxis præcipitem actum occidit ante
 Megaricam, solitum latrocinis eos, qui eò iter facerent,
 impetere, vt communis est fama: alii tradunt progressum
 esse eò superbia & petulantia, vt hospitibus pedes lauandos
 protenderet, atque ita calce eos feriens in mare precipita-
 ret. Hinc infames Scirone petras vocat Statius 1. Theb.
 & scelere petras nobiles Scironidas, Seneca in Hippol.
 v. 1020.

ET CVM POLYPEMONE NATVS] Polypemon,
 Polypemonis filius, cognomento Procrustes, occi-
 sus à Theseo ad Cephissi alueum. Ita Pausanias in
 Atticis. Plutarc. in Theseo Damasten Procrusten vo-
 cat, vt illud nomen sit, hoc cognomentum. Dictus
 Procrustes ἀπὸ τῆς προκρῆναι, ab impellendo, quia
 hospitibus in lecto siue culcitra collocatis, si bre-
 uiores essent, extensis luxatisque membris lecti
 longitudinem implebat; si longiores, parte supere-
 minente mutilabat. Diodorus lib. 5. Bibliothecæ.
 Eo ipso supplicio postea vitā illi eripuit Theseus,
 ἀναγκάσας αὐτὸν ἀποσιῶ τοῖς κλιντήρσιν, ὡς περ σὺ
 ξένος ἐκείνῳ. Coëgitq, ad lecti mensurā extendere mem-
 bra,

bra, quemadmodum peregrinos vrgere ille solebat. ita Plutarch. in Theseo. Ouid. 7. Metam. Vidit & immitem Cephissias or a Procrusten.

412. QUIQUE HOMO PARTE SVI, PARTE IV-
VENCVS ERAT] Minotaurus, ad humeros vsque tau-
rus, cetera homo, monstrum bifforme, natum ē por-
tentoso Paliphaēs cum tauro concubitu, monu-
mentum nefandæ Veneris: quod labyrintho in-
clusum, Dædali arte; à Theseo dein occisum, si fa-
bulis fides. Vide Plutarchum in Theseo, & notata
sup. ad vers. 375.

413. QUIQUE TRABES PRESSAS AB HVMO
MITTEBAT IN AVRAS, ÆQVORIS ASPECTES
HVIVS ET HVIVS AQVAS] Malim aspectans, siue as-
spiciens, vt præferunt libri nonnulli. Pityocamp ten, credo, intelligit, cui suus etiam est inter Thesei æ-
rumnas locus, teste Pausan. in Corinth. inirio, qui in Corinthiaci agri vico, cui Cromion nomen, pi-
nam in ipso littore, illius rei signum visum suo æ-
uo refert. Et mox de Sini subiicit: vnde alium huc ab illo videtur facere. Alij eundem cum Sini vo-
lunt, dictumque ab euentu & factis Πιτυοκάμπη. Hinc Plutarch. in Theseo, Σίνι τὸ πιτυοκάμπη τὴν nominat, ab eo, quod pinus in terram soleret fle-
ctere, atque hoc modo vitam pluribus eriperet. Addit Ouid. æquoris huius & huius aquas: credit Mi-
cyllus respexisse ad Isthmi angustias, quas possede-
rit Pityocampes, & sic aspexisse Ionium & Ægeum mare.

415. QUÆQUE CERES VIDIT LAETO PERE-
VNTIA VULTU CORPORA THESEA CERCY-
ONEA MANV] Suidas: Κερκύων ὄνομα ληστῆς, ὅστις διῆγε
πρὸς τὴν Εὐβοίαν, καὶ οὖν παρερχομένων ἐν ἀγκυρῇ
παλαίειν αὐτῷ. Occidit hunc Theseus. Diodorus
de Thesei certaminibus: Ἀνείλε δὲ καὶ πρὸς τὴν Εὐ-
βοίαν Κερκύονα, τὸν διαπαλαίοντα τοῖς παλαιῶσι, καὶ
τὸν ἡττηθέντα διαφείροντα. Ad Eleusinem Cercyonem in-
teremit, qui lucta cum hospitibus decertans, victos perime-
bat. Pausanias in Atticis: Εἰ. αὖ δὲ ὁ Κερκύων λέγεται καὶ
τὰ ἄλλα ἀδικῶ, καὶ παλαίει ἐ βυλομήδοις. καὶ τόπος
ἔστι παλαίστρα καὶ ἐς ἐμὲ ἐκαλεῖτο Κερκύος. ὁ λίγος
ποδὶ τὰ φουτῶν Αἰώλης (ea erat filia Cercyonis) ἀπέχων.
λέγεται δὲ ὁ Κερκύων οὖν κατακταντὰς ἐς πᾶν τὴν δια-
φείρειν, πᾶν τὸν Θεσέως, &c. Cercyonem ferunt imma-
nem fuisse, præcipue in eos, qui luctari cum eo recusarent.
Et ad hanc diem locus quidam, ab Alopes tumulo non lon-
gè distans, Cercyonis palastra dicitur. Tradunt Cercyonem
omnes occidisse, quibuscum in lucta certaret, præter The-
seum, &c. Meminit Ouid 7. Metamorph. Ceterum
læto vultu perire Cercyonem vidit Ceres, propter
purgatam viam, quæ ad Eleusinem duceret, Cere-
ris sacram, quam infestabat Cercyon: vt rectè hîc
Micyllus.

419. QVALIS ACHAEMENIDES, SICVLA DE-
SERTVS IN ORA, TROICA DVM VIDIT VELA
VENIRE, FVIT] Fuit Achæmenides Adamasci fi-
lius, comes Vlyssis, quem

Immemores socij vasto Cyclopi in antro
Deseruer.

Illius autem vitam miserandam, squaloremque
pulcerimè depingit Maro lib. 3. Æneidos:

Cum subito ē siluis macie confecta suprema,
Ignoti noua forma viri, miserandaq; cultu
Procedit, supplexq; manus ad littora tendit.
Respicimus dira illuuias, immissaq; barba
Consertum tegmen spinis, at cetera Graius, &c.

A Vide Hom. Odyss. 9. & Ouid. 14. Metamorph.

421. ET QVALIS NEC NON FORTVNA BINOMI-
NIS IRI, QUIQUE TENET PONTEM, QUI TIBI
MAIOR ERIT] Quidam libri non malè, Qualis erat
nec non, &c. pessimè verò in alijs excusum vidi: For-
tuna bino minus Iri, contra metrorum legem, contra
historiam. nam binominem fuisse, dictum à matre
Arneum, à iuuenibus Irum refert Hom. Odyss. 18.
ibidemque copiosè Eustathius. Aphthonius So-
phista in Progymnasmatibus: Σχετὶ τὸν Ἴρον, ὃς Ἰθάκης
μὲν εἰς ἐγένετο, τὴν αὐτὴν δὲ τοῖς ἄλλοις πολίταις οὐ με-
τελάμηνεν βᾶδειαν ἀλλὰ ποσειδῶνα αὐτῷ τὸ δίδεαι προ-
σ-
λῶ, ὡς μεταθεῖναι τὴν πενίαν τὴν κλήσιν. Ἀρναῖος γὰρ τὸ
δῶκεν προκληθεῖς, Ἴρος μετανομάζετο, τὴν ἐπώνυ-
μίαν ἐκ τοῦ διαγενεῖν καμίσια μὲν. hoc est: Irum cogi-
ta, qui tamen si vnus de Irbacensium numero esset, commu-
nem tamen cum ceteris ciuibus impunitatis securitatem
non habuit, eoque deuenit egestatis, vt cum inopia nomen
commutavit. Cum enim Arneus esset primò appellatus,
post Irus vocari cepit, ex famulatu cognomen id sortitus.
Dictus enim ab εἶρω, quasi ἀπαγγελῶς, quòd iret
nuntius, quòd quis vellet. Meminit Ouidius noster:

Cur nemo est Hecalen, nulla est qua ceperit Irum?

Nempe quòd alter egens, altera pauper erat.

Et alibi: Irus erit subito, qui modò Cræsus erat. Pro-
pertius lib. 3. eleg. 4.

Lydius Dulichio non distat Cræsus ab Iro.

Optima mors parca qua venit apta die.

Martialis: Cum sis tam pauper, quàm nec miserabilis
Irus. Hinc Prouer. Iro pauperior, Erasmo in Chilia-
dis.

422. QUIQUE TENET PONTEM, QUI TIBI
MAIOR ERIT] Extremam paupertatem Ibidi im-
precatur, vt, mendicorum instar, pontem teneat, &
stipem à transeuntibus petat. Qui tibi maior erit: nu-
merabitur scilicet in maioribus tuis vel iudicio
tuò, quamuis aliàs infimæ & abiectissimæ sortis
sit; puta, qui pontem seruet, sedensque in eo men-
dicum agat. Ita ferè Turnebus libr. 9. Aduers. cap.
25. Nam Micyllus locum inexplicatum relinquit,
quia expedire nequit, qui tibi maior erit.

423. FILIVS VT CERERIS FRVSTRA TIBI SEM-
PER AMETVR, DESTITVATQVE TVASVSQVE
PETITVS OPES] Melius, filius & Cereris. Nec incon-
cinnè in altero versu sapè petitus opes. Imprecatur, vt
ad opes numquam perueniat, vinatque semper
egens & mendicus. Intelligit enim Plutum diui-
tiarum & opulentiae deum; quem quicumque ad-
iret, diuitem effici credebat Antiquitas: & habere
Plutum putabatur is, qui diues esset. Fuit Plutus
Iasionis siue Iasij & Cereris filius, de quo in Theo-
gonia Hesiodus, & libr. Biblioth. suæ ultimo Dio-
dorus Siculus. quem omnino vide. Domitius de
Triptolemo locum hunc capit: non rectè, cum fi-
lius ille Cereris nusquam legatur. Monuit id Za-
rotus Codrus, Micyllus.

429. VTQVE PATER SOLITÆ VARIAS MVTA-
RE FIGVRAS, PIENV SINEXTINCTA CONFICIA-
RE FAME] Adhuc famem vouet. De Erychtho-
ne Thesfalo loquitur, Myrmidonis, vt Ælianus
lib. 1. c. 27. vt alij, Triopes & Europæ filio, qui filiā
Mestram habuit. De quo ita in fabulis est: exciso
Cereris luo fuisse in tantam famis sitisq; rabiem
actum, vt, consumptis voratisque omnibus, Me-
stram filiam vendere fit coactus, quæ cum in om-
ne genus animalis transformari Neptuni benefi-
cio

cio posset, resumpta priore forma, sæpius à patre vendita fuit,

*Nunc equa, nunc ales, modò bos, modò ceruus abibat,
Præbatq; auido non iusta alimenta parenti.*

Atque ita fraudatis non semel emptoribus, cum sui pretio alere parentem amplius non posset,

Ipsè suos artus lacero diuellere morsu

Cæpit, & infelix minuendo corpus alebat.

Ita ferè Ouid. 8. Metamor. Addit Callimachus panem ostiatim mendicasse, in Hymno Cereris. Meminit Lycophron in *Cassandra*, apud quem interpres veram historiam huius rei siue ἀληθοειήαν, ita proponit, vt Mestra à patre prostituta fuerit, questuque corporis insatiabilem patris ardentemque (vnde & αἰθων dictus) ingluuiem aluerit. ὁ πατήρ τ' Μήστρας πάντα κατὰ Φαγών, καὶ τὸν αἰγρὸς Ἀλὲ πεινῶν ἐκτέμνων, ἥτοι πωλῶν, ἐλίμωπεν. ἡ δὲ τέττα θυγάτηρ προδομένη, καὶ τὸν πατέρα βέν, τὸν δὲ τρέβατον, καὶ παρ' ἄλλων ἄλλο εἶδος λαμβάνουσα, ἐτρεφε καὶ ἑαυτὴν καὶ τὸ γέροντα. Paria habet Ioannes Ilacij frater Chil. 11. hist. 47. Ab hoc Erychthone est Prou. Αἰθων λιμὸς, apud Suidam, ὑπὸ Αἰθωνος Ἐρυσίχθονος (ita lego) ἵς τὸ Δημήτρως ἄλλος κατέκοψε, καὶ πτωχὴν ὑπέστη Ἀξίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐλίμωπεν αἰεῖ.

431. NEC DAPIS HUMANA TIBI ERUNT FASTIDIA, QVAQVE PARTE POTES, TYDEUS TEMPORIS HUIUS ERIS] In manu sc. Ciofani *veniant fastidia*. De Tydeo, Oenei regis & Eubææ, alijs Althææ, filio, Stat. 8. Thebaid. extremo. Cecidit Melanippi manu Tydeus, Tydei Melanippus. Moribundus verò Tydeus Melanippi ad se caput deferri iussit, viuoque sceleravit sanguine fauces, vt Papinius loquitur; ipseque Tydeus,

*Ore tenens hostile caput, dulciq; nefandus
Immoritur tabo.*

433. ATQVE ALIQUID FACIAS, A VESPERE SOLIS AD ORTVS, CVR EXTERNATI RVRSVS AGANTVR EQVI] Atreus & Thyestes fratres, Pelopis & Hippodamiæ filij, de regno ita pacti erant, vt alternis annis cum imperio essent. Thyestes regni auidus, quo voti sui compos solus fieret, Aërophen Atrei uxorem corrumpit, & fugit fratris iras. Reuocauit mox in regni velut partem Atreus Thyestem fratrem, obuiam venit & mensa excepit, patrique filios apposuit epulandos: quæ Sol abominatus, ne pollueretur, radios auertit. Seneca in Thyeste, v. 820. inter alia:

*Ipsè insueto nouus hospitio,
Sol auroram videt occiduus,
Terraq; iubet surgere, nondum
Nocte parata non succedunt
Astra, &c.*

Vide Tzerzem Chiliad. 1. hist. 18. qui filios recenset Ἀχιλλῶν, Ὀρχομήδων, Κάλχαιον. Apud Senecam *Plisthenem* inuenio: quem Atrei fuisse filium, atque ita Atreum proprios filios apposuisse fratri, notat Hyginus fab. 86.

435. FOEDA LYCAONIAE REPETES CONVIVIA MENSÆ, TENTABISQVE ITERVM FALLERE FRAVDE IOVEM] Nota sunt, quæ de Lycaone, Arcadum rege, narrant fabulæ. nam & Ouid. 1. Metamorph. *Fœda Lycaonia referens conuiuia mensæ*, addit aduenas trucidare solitum, nactumque Iouem hospitem, tentasse mortalis aut immortalis Deus ille esset: primò quidem in ipsum Iouem,

A quem conatus frustrà *Nocte grauem somno nec opina perdere morte*. mox mactatum hospitem, epulandum eidem apposuit. Indignatus Iupiter, regiam fulmine deiecit. Lycaon verò in sylvas fugiens, *Fit lupus, & veteris seruat vestigia formæ*, &c. Ita Ouidius. Pausanias in Arcad. ob mactatum ad Iouis Lycæi aram infantem, libatumq; humanum sanguinem, inter ipsa sacra in lupum mutatum, tradit ex vulgato apud Arcadas rumore. Vide Suidam in Lexico & Hyginum cap. 176.

437. TE QVE ALIQVIS POSITO TENTET VIM NVMINIS, OPTO, TANTALIDES TV SIS, TV TEREIQVE PVER] *Tantalides*, Pelops Tantali filius: de quo ita ferè fabulæ, dijs epulandum fuisse appositum à Tantalo patre, quo deorum tentaret diuinitatem: quem cibum cum reliqui auersarentur, sola Ceres humerum edit. Reuocato ad vitam Pelopi Ceres eburneum brachium restituit. Vnde Maro *humero eburno insignem* nominat, Georg. 3. Vide ibi Seruium & Pindari Explanatorem. Cetera suprâ ad vers. 181.

TV TEREIQVE PVER] Ita Domit. ac Zarorum legisse apparet. al. *Tu Tereusq; puer*. Verum utrique lectioni videtur refragari quantitas, cum græcè sit *Τηρέως*, vt notat Micyllus. Alij rursus, *Tereos atque puer*. Micyllus *Threiciusq; puer* legit. Verum siue hoc siue isto modo legas, idem & de eodem sensus erit, puta de Ity Terei & Procnes filio, qui & *Threicius*, quia Tereus Thrax fuit. & ita Ouidius ad Liuiam: *Deslet Threiciū Daulias ales Itym*. Fuit & hic à Procne matre in Philomelæ sororis vltionem discerptus, patrique epulandus appositus. Ouid. 6. Metamor.

C Virg. ecloga 6. & ibi Seruius.

439. EITVA SIC LATOS SPARGANTVR MEMBRAPER AGROS, TAMQVAM QVÆ PATRIAS DETINERE VIAS] Nota res ac facinus de Absyrto à Medea dissecto, vt Iasonem insequentem remoraretur, ex Apollonio, eiusque interprete, lib. 4. Scholiaste Euripidis, Zenobio prou. Λούσαιο τὸν Περίαν. & Ouidio nostro l. 3. Trist. eleg. 9. vbi inter alia sic canit:

*Inde Tomos dictus locus hic: quia fertur in illo
Membra soror fratris consecuisse sui.*

Exstant apud Ciceronem libr. 3. de Nat. Deorum poëtæ antiqui versus, rem totam oculis subiicientes:

*Postquam pater appropinquat, iamq; penè vt comprehendatur parat,
Puerum interea obtruncat, membraq; articulatim diuidit,
Perq; agros passim dispergit corpus: idq; ea gratia,
Vt dum nati dissipatos artus captaret parens,
Ipsa interim effugeret, &c.*

Accedat & Archiæ epigramma è libris Ἀνθολογ.

*Οὐ τόσον Ἀθήνας ἐπεμήνατο παῖδι Λαοάρχω,
Ὅσον ὁ Μηδείης θυμὸς ἐτεκνοφόνει.
Ζῆλ' ἐπεὶ μανίης μεῖζον κακὸν, εἰ δὲ φονδύοι
Μήτηρ. ὅτι νινὶ νῦν πῖσις ἐστὶ τέκνων;*

*Athamæ in puerum rabies haud tanta Learchum,
Quanta necans natos Colchidis ira fuit:
Nam peior rabie est zelus, genitrice necante:*

Cui posthac natos fidere posse putas?

Plura Seneca in Tragœdia cognomine, præsertim à versu 131. & Ioan. Meursius in Lycophronem.

441. ÆRE PERILLÆO VEROS IMITERE IUVENCOS, AD FORMAM TAVRI CONVENIENTE SONO]

so] Fuit Perillus (quem Lucianus & Tzetzes Perillaum vocant) æris opifex. Plutarchus in Parallelis, Περὶ Ἀ. & inquit, τῇ τέχνῃ χαλκουργός. Inuentor ærei tauri, quo Phalaridem tyrannorum crudelissimum & immanissimum vsum ferunt, in eoque hospites concremare solitum. Primusque in eum Perillus tauri fabricator coniectus ac combustus est. Vnde Callimachus:

Πρῶτος ἐπεὶ τὸν ταῦρον ἐκαίνισιν, ὅς τὸν ὀλεθρον
Εὖρε τὸν ἐν χαλκῷ καὶ πυρὶ γινόμενον.

Meminit Propertius l. 2. Et *gemere in tauro saue Perille tuo*. Et elegans poeta Claudianus in Eutropium lib. 1.

*Sic opifex tauri, tormentorumq; repertor,
Qui funesta nouo fabricauerat ara dolori,
Primus inexpertum, Siculo cogente tyranno,
Sensit opus, docuitq; suum mugire iuuentum.*

Ouid. 1. de Arte:

*Et Phalaris tauro violenti membra Perilli
Torrui: infelix imbuat auctor opus.*

Plinius lib. 34. cap. 8. Perillum nemo laudat seu iorem Phalaride tyranno, cui taurum fecit mugitus hominis pollicitus, igne subdito: & primus eum expertus est cruciatum iustiore seuitia. Vide Val. Max. lib. 9. de crudelitate, Ciceronem in Pisonem, Phalaridem epist. 103. & Orosium lib. 1. cap. 20.

443. VTQVE FEROX PHALARIS, LINGVA PRIVSE RESECTA, MORE BOVIS PAPHIO CLAVSVS IN ÆRE GEMAS] Fuit hic, ut dixi, Agrigentinarum, atq; adeo totius Siciliæ tyrannus immanissimus, cum a poetis passim notatus, tum etiam prou. Φαλάρις & ὄρχαι, Phalaridis principatus nobilitatus, ὅτι τ' ὁμῶς τῇ ἐξοσίᾳ χρωμένῳ, ut est apud Diogenianum. Vide Suidam in Φαλάρις, Lucianum in Phalaride, qui graphicè admodum eum depingit, Ioann. Tzetzem Chiliade 1. hist. 25. ubi etiam Lucianum, Syrum laudat, quod non animaduertens interpret locum mutilum reliquit. Adde D. Augustinum lib. 18. cap. 12. de Ciuitate Dei. Ouid. lib. 5. Trist. eleg. 4.

*Ipse Perilleo Phalaris permisit in ære
Edere mugitus, & bouis ore loqui.*

445. DVMQVE REDIRE VOLES ÆVI MELIORIS IN ANNOS, VT VETVS ADMETI DECIPIARE SOCER] Zenobius prou. Λούσυο τ' Περίαν. αὐτῇ, inquit, ἡ παροιμία προέχθη ἐκ τ' συμβεβηκότων τῷ Περίαν. ὅτι αἱ θυγατέρες αὐτῆς εἰς λείβητα ζέοντα καθήκαν ἐξαπατεῖσθαι ὑπὸ Μηδείας ὡς νέον ποιήσουσιν. Tracta paræmia ex his, quæ Pelia acciderunt; quem filia ipsius in feruente recoctum olla, à Medea decepta, quasi iuuenem de sene redditura, imposuerant, itaq; coctum occiderunt. Plura ibidem Paræmiographus ille scribit, quæ exscribere longum foret, & Diodorus Siculus lib. 5. Bibliothecæ suæ; itemque Ouid. noster lib. 7. Metamorph. Atque huc Cicero allusit, in Catone Maiore: Quò quidem me proficiscentem haud sanè quis facile retraxerit, ne uet tanquam Peliam recoxerit. ita enim legendum censet doctissim. Adr. Iunius Adagiorum Cent. 7. num. 76. ubi & primus obseruauit Plautum fabulam hanc corrupisse in Pseudolo his verbis:

*Item ut Medea Peliam concoxit senem,
Quem medicamento & suis venenis dicitur
Fecisse rursus ex sene adolescentulum.*

Nam Æsonem, non Peliam, à Medea restitutum legimus. Fuit autem Pelias Admeti socer, quia, Pelia mortuo, Iason filiarum eius curam in se reci-

piens, Alcestiden natu maximam Admeto Thessalo, Amphinomen Andræmoni Leontei fratri, Euadnem Canæ Phocensium regi in matrimonium dedit. auctor Diodorus, cuius verba dum malè Domitius perpendit, Euadnem Oeneo collocatā ait.

447. AVTEQVE IN MEDIIMERGARE VORAGINE COENI, DVMMODO SINT FACTI NOMINA NVLLA TVI] Quidam locum hunc de Amphiarao interpretantur, de quo ita Strabo lib. 9. Geogr. οἱ μὲν Φασιν ἐκπεσόντ' ἐκ τ' ἄρματ' ἐν τῇ μάχῃ Ἀμφιαργίου, καὶ τὸν τόπον, ὃ νῦν ἐστὶ τὸ ἱερὸν αὐτῶν, τὸ ἄρμα ἐρημον ἐνεχθῆναι παρὰ τ' ὁμώνυμον τόπον. Lege Pausaniam in Articis, ex quo disces non vni loco absorptionem Amphiarai adscribi. Ego tamen ad Curtium Romanum Ouidij verba referre malim; de quo præter Liuium l. 7. ab V. C. & Orosium lib. 3. cap. 1. Lactant. diuinarum Instit. lib. 3. cap. 1. ita Val. Max. lib. 5. cap. 5. Cum in media parte fori, vasto ac repentino hiatus terra subsideret, resposumq; esset re illam tantummodo compleri posse, qua pop. Romanus plurimum valeret: Curtius & animi & generis nobilissimus adolescens, interpretatus Urbem (Romam) virtute armisq; præcipuè excellere, militaribus insignibus ornatus, equum conscendit, eumq; vehementer admotis calcaribus præcipitem in illud profundum egit. Super quem vniuersi ciues honoris gratia certatim fruges iniecerunt, continuoq; terra pristinum habitum recuperauit, &c. Minutius Felix in Octauio: Testis & Curtius, qui equitis sui vel mole vel honore hiatus profunda voraginis coequauit. Hoc ergo Ibidi imprecatur Ouidius, ut cœni mergatur voragine, nulla tamen relicta posteris sui fama ac nomine.

449. ATQVE VTINAM PEREAS, VELVTI DE DENTIBVS ORTI SIDONIA IACTIS GRAIA PER ARVA MANV] Decantata fabula est de armatis fratribus, natis è draconis dentibus, qui mutuis sese vulneribus confecerunt. Origo à Cadmo est, Agenoris filio, qui dum frustra quæreret Europam sororem, à Ioue tauri specie raptam, consulto Apolline, in Phocide substitit, bouem ducem secutus. Missis aequatim sociis ad Dircen fontem, ubi audiuit occisos à serpente Marti sacro; subsecutus ipse, serpentem adortus est & confecit: cuius dentes hominum semina fuere, non frugum. Cadmus Thebas dein condidit, nomenq; genti Inauspicata de boue tradidit. Pulchrè profectur ista Ouid. 3. Metamorp. Euripides in Phœnissis, Seneca in Oedipo à versu 709. Adde Euripidis, Lycophronis & Apollonij interpretes. Omittere tamen nō possum, quæ Pherecydes habet apud Apollonij Enarratorem lib. 4. n. 54. ἐπεὶ δὲ Κάδμος κατωκίσθη ἐν Θήβαισιν, Ἀρης διδοὶ αὐτῷ καὶ Ἀθηναίῃ τ' ὄφι' ὅσ' ἡμίσις ὀδόντας, ὅσ' ἡμίσις Ἀΐητη. καὶ ὁ Κάδμος αὐτῶν ἀπείρει αὐτὰς εἰς τ' ἄρσεν, Ἀρε' κελεύσαντ', καὶ αὐτῶ ἀναφύοντι ἄνδρες ὡπλισμένοι· ὁ δὲ Κάδμος δείσας βάλλει αὐτὰς λίθοισι. οἱ δὲ δοκέοντες ὑφ' ἐαυτῶν βάλλεσθαι, κτείνανσι τε ἀλλήλους, καὶ θνήσκουσι, &c. Ecce ait dimidiam tantum partem dentium Cadmo à Marte & Minerua datam, natoque ex iis homines armatos: quos cum timeret Cadmus, saxis petiit. illi verò rati à suis se peti mutuis vulneribus conciderunt.

451. ET QUÆ PENTHEIDES FECIT, FRATERQVE MEDVSÆ, EVENIANT CAPITI VOTA SINISTRA TVO] Pentheides: mendosè ita legi Domitius scribit, quæ tamen vulgaris ferè lectio est: quæ si

placet, & de Hipponacte locum capere, ad conuitia eius & lingue virulentiam referri debet, de qua sup. ad v. 53. Verum tunc *Pytheides* malim cū *Micyllo*, ex *Suida*: Ἰππώναξ πατὴρ Πύθεω καὶ μητρὸς Πρωπιδῶ. nam *Pentheides* quā dici, & vnde possit non video. Scio *Penthidem* dici *Athamantem* *Ouidio* nostro, at de infania illius sup. etiam dictū ad vers. 349. Fortē & illud non displicebit, quod *Micyllus* quoque notat, *Pentheida* nomē *Menœceo* posse tribui: nā *Penthe* filius *Odasus* traditur, *Odas* *Menœceus*, huius *Creon* & *Iocasta*, *Creontis* verò *Hæmon* & *Menœceus*, qui bello *Troiano* se pro patria deuouit, & è turri præcipitauit. auctor interp. *Euripidis* in *Phœnissis*. Ceterum si *Battiades* arridet, de *Callimacho* interpretari licebit: tamen si de illo sequens distichon sit.

FRATERQUE MEDVSÆ] *Domit.* & *Zarotus* *Apollonium* intelligunt. *Micyllus* de *Archilocho*, aut simili accipere malit, dum quid occurreret certius.

453. ET QVIBVS EXIGVO EST VOLVCRIS DEVOTA LIBELLO, CORPORA PROIECTA QVÆ SVAPVRGATAQVA] De *Callimacho* capio, qui *Ibin* inscripsit suas in *Apollonium* *Diras*. *Ibin* auē hīc verbo describit *Naso*. Vide quæ in principio libelli huius diximus.

455. VVLNERATOTQVE FERAS, QVOT DICITVR ILLE TVLISSE, CUIVS AB INFERIIS CVLTER ABESSE SOLET] De *Menedemo* capit *Zarotus* è vet. interprete, quem bello *Troiano* scribit tot vulneribus confossum, vt ne vel minima pars corporis reperta sit, adeò vt, ferrum execrati, non existimarint id inferiis eius more maiorum adhibendum. De *Osiride* verò *Domitius* intelligit, in 24. partes discerpto; in cuius quoque inferijs, ab vxore institutis, piaculum sit gladium siue cultrum esse. Ita ille. Occisum discerptumque à *Typhone* fratre, & ab vxore diu frustra quælitum, *Seruius* scribit in *Virgilium*. illud etiam, sacerdotibus tantum, ijsque mitratis, & non nisi certis diebus, ad *Osiridis* sepulcrum accessum dari. *Iulius Firmicus* de *Errore* profan. relig. *Isis*, inquit, soror est, *Osiris* frater, *Typhon* maritus. Is cum comperisset *Isidem* vxorem incestis fratris cupiditatibus esse corruptam, occidit *Osirim*, artuatimque, lacerauit, & per omnes *Nili* fluminis ripas miseri corporis palpitantia membra proiecit. *Isis* repudiato *Typhone*, vt & fratrem sepeliret & coniugem, adhibuit sibi *Neptuni* sororem sociam & *Anubem* venatorem. Cui ideo caninum caput impositum est, quia lacerati corporis partes artificio canis vestigantis inuenit, &c. *Hæc* ille.

457. ATTONITVSQVE SECES, VT QVOS CYBELEIA MATER INCITAT AD PHRYGIOS, VILIA MEMERA, MODOS] De *Gallis* loqui puto, *Cybeles* (quæ & magna deū mater) ministris, hominibus prorsus euiratis. Nomē habet à Gallo *Phrygiæ* fluuiō. *Festus*: *Galli*, qui vocantur matris magnæ comites, dicti sunt à flumine, cui nomen est Gallo, quia qui ex eo biberint, in hoc furere incipiunt, vt se priuēt virilitatis parte. Alia origo istius euirationis apud *Lactant.* lib. 1. de *Falsa relig.* c. 17. Deū mater amauit formosum adolescentem, & eundem cum pellue deprehensum exsectis virilibus semiuiri reddidit: & ideo nunc sacra eius à *Gallis* sacerdotibus celebrantur. *Galli* illi insani, & diuino furore correpti, solebāt assidua rotatione caput quaterere, & sic diuina fari. Insaniebant verò vel pota è Gallo fl. aqua, vel ex imperio. *Seneca* epistol. 109. Nec aliter concitantur, quàm *Phrygii* solent tibicinis sono

A semiuiri, & ex imperio furentes. Ceterum vilia membra vocat *Ouid.* quia semiuiri & molles *Galli*. Nisi aliud per vilia membra significari putes ex *Iuuenale* sat. 1.

Phrygio quos tempus erit iam

More superuacuum cultris abscindere carnem.

Ita noster 4. Fast. Cadunt iactatis vilia membra comis. Et *Tibullus* 1. eleg. 4. Et secet ad *Phrygios* vilia membra modos. Illustrat ista *Seneca*, dum *Phrygios* facit tibicinis sono semiuiros.

459. DE QVE VIRO FIAS, NEC VIR, NEC FÆMINA, VT ATYS, ET QVATIAS MOLLI TYMPANA RAVCA MANV] *Atyn* siue *Attin* intelligit, θεῖσπον δὲ μητρὸς Ἰεῶν, ministrum matris Deū, vt *Suidas* ait. Variant de *Aty* scriptores. Nos quid de eo *Ouid.* 4. Fast. iusserit, verbo indicabimus. Fuit *Calai* *Phrygis* filius, deorum matri in deliciis. quæ ob id viuere castè eum voluit, & sacris suis præesse. Ille verò sui parum memor fidem datam non seruauit, & cum *Sangaritide* *Nympha* rem habuit. Vnde in furorē actus, genitalia sibi exsecuit, pōst in pinum arborem abiit. auctor *Ouid.* 10. Metamorp. Diuerſa ab his tradit *Pausan.* in *Achaicis*, *Diodorus* lib. 3. Porro *Cybeles* sacerdotes tympanis & cymbalis in sacris vsi sunt. *Catullus* in *Galliambo*:

sequimini

Phrygiam ad domum, Cybelles Phrygiæ ad nemora dea,
Vbi cymbalum sonat vox, vbi tympana reboant,
Tibicen vbi canit Phryx curuo graue calamo, &c.

Lucretius lib. 2.

Tympana tenta tonant palmis, & cymbala circum
Concaua, raucisonoq, minantia cornua cantu,
Et Phrygio stimulat numero caua tibia mentes.

Ouid. in *Fastis*:

Ibant semimares & inania tympana tidunt,
Aeraq, tinnitus ære repulsa dabant.

Plura ibi lege.

461. INQVE PECVS SVBITO MAGNÆ VERTARE PARENTIS, VICTOR VT EST CELERI, VICTAQVE VERSA PEDE] Nota fabula, è 10. Metamor. extremo, de *Atalanta* *Schœnei* filia victa, & *Hippomene* victore, ob violatum *Cybeles* fanum, in leones mutatis. Vide si lubet *Seruium* ad illum *Virgilij* versum: Et iuncti currum domina subiere leones. Narrat enim *Cybelen* currui suo summisſe *Atalantam* & *Hippomenem*, in leones versos. Atque hinc etiam *Phrygios* leones alibi *Virgilius* vocat. De certamine *Atalantæ* & *Hippomenis* vide quæ sup. ad vers. 373. scripsimus.

MAGNÆ VERTARE PARENTIS] *Cybeles*. Hanc alibi almam parentem vocat *Naso* & *Virgilius*; deam magnam *Catullus*; magnam Deū matrem *Lucretius* lib. 2. de rerum natura.

463. SOLAQVE LIMONE POENAMNE SENSERIT ILLAM, ET TVA DENTE FEROX VISCERA CARPAT EQVVS] Adde iis, quæ suprà vers. 337. è *Suida* ac *Diogeniano* notabam, locum pulcerrimū *Heraclidis Pontici* ἐν πολιτείᾳ Ἀθλωαίων: Ἰππομένης ἡ εἰς τῶν Κοφριδῶν ἐκλόμῃ ἀπώσατο τὴν Ἀρβόλῳ, λαβὼν δὲ τὴν θυγατὴρ Λεμῶνῃ μοιχὸν, ἐκεῖ οὐ μὲρ ἀνέλεν, ἀποσέυξας μὲν τὴν θυγατὸς τῷ ἄρματι, τὴν δὲ ἰππῶσι συνέκλεισεν, ἕως ἀπολήτη. *Hippomenes*, vnus ex *Cordidis*, volens diluere animi mollis atque effeminati calumniam, filia *Limone* cum adultero deprehensa, illum quidē vnā cum filia currui alligatum necauit, filiam verò cum equo domi inclusit, donec moreretur. Eamdem historiam

riam refert Æschines Orat. contra Timarchum, suppresso nomine. Verba Micyllus recitat.

465. AVT VT CASSANDRÆ DOMINVS, NON MITIOR ILLO, SAVCIVS INGESTA CONTVMVLERIS HVMO] Domitius hîc silet. Zarotus è vet. interprete, Cassandrum dominum facit Cassandræ Potidææ, qui nimium in suos sæuiens ab iisdem saxis obrutus sit. Amplius Badius & is qui Notas breuiore margini hîc adiecit, scribunt viuum à suis defossam. Ita illi. Et Potidæam quidem Cassandram coloniam nuncupatam, auctor est Plinius lib. 4. cap. 10. at de Cassandro isto aliud non legi, quàm quod interpret ille scribit. Porro pro Cassandræ in manuscript. duobus Bersmanni est Cassandri; & ita legendum Micyllus quoque vidit, vt Cassandri dominus sit Hercules, filius Alexandri Magni, hæres patris regni, & sic Macedonum ac Cassandri dominus, quem Cassander regni æmulus, ne fauore paterni nominis in regnum Macedonia vocaretur, occidit acitè cum matre Barsine iussit: corporaq; eorum terra obrui, ne cades sepultura proderetur. & quasi parum facinoris in ipso primùm rege, mox in matre eius Olympiade ac filio admisisset, alterum quoque filium cum matre Roxane pari fraude interfecit, quasi regnum Macedonia, quod affeclabat, aliter consequi, quàm scelere, non posset. Ita Iustinus, Trogi abbreviator lib. 15.

467. AVT VT ABANTIADÉS, AVT VT LYRNESIVS HEROS, CÆSVS IN ÆQVORHAS PRÆCIPITERIS AQVAS] Per Abantiadem hîc & Metamorp. lib. 3. Perseum intelligo. Nam ex Lynceo & Hypermnestra Abas, ex Abante Prætus & Acrisius, ex Acrisio Danaë, è Danaë Perseus oriundus est: qui arcule siue scrinio inclusus, ab Acrisio in mare præceptus datus est, postquam consulenti deū περὶ παίδων γένεσως ἀρρένων, ex oraculo responsum esset, nasciturum è filia filiū, à quo interimeretur. Verum pretium operæ est fabulam integram adscribere ex Apollonij Scholiaste lib. 4. n. 68. Φερεικίδης ἐν δωδεκάῳ ἰστέρι, ὡς Ἀκρίσιος γαμεῖ Εὐρυδίκη τὴν Λακεδαιμόνιον. ἥ γινέται Δανάη. Χρωμύων δὲ αὐτῷ περὶ ἄρσενος παῖδος ἐχρήσεν ὁ θεὸς ἐν Πυθῶ, ὅτι αὐτῷ μὴ σὺν ἑστῇ πύρρι ἄρσενον ἐκ τῆς Πυθῆος, πρὸς τὴν αὐτὴν δεῖ σπολέσθαι. ὁ δὲ ἐπανελθὼν εἰς Ἀργεὺς, θάλαμον ποιεῖ χαλκίῳ ἐν τῇ αὐλῇ τῆς οἰκίας καταγῆς, εἰς τὴν τὴν Δανάην εἰσάγει μὲν τὸ τροφόν, ὃν αὐτὴν ἐφύλασεν, ὅπως ἐξ αὐτῆς πῦρ μὴ γήνηται. ἐρχομένη δὲ Ζῦς τὴν παῖδα, ἐκ τοῦ ὀρόφου χρυσῷ πύρρι πλῆσσει. ἡ γὰρ ὑποδέχεται τὴν κόλπον, καὶ ἐκφύνας αὐτὴν ὁ Ζῦς, τῇ πατρί μίγνυται. τῶν δὲ γινέται Περσεὺς, καὶ ἐκτεφνῇ αὐτὸν ἡ Δανάη, καὶ ἡ τροφὸς κρύπτουσα Ἀκρίστον. ὅτε δὲ Περσεὺς τελέτης ἢ τελεχέτης ἐγένετο, ἤκουσεν αὐτοῦ τῆς Φωινῆς παύζοντι. καὶ διὰ τῆς θεοπόνων μετὰ καλεσάμεν τὴν Δανάην σὺν τῇ τροφῷ, ἥ μὲν ἀναιρεῖ Δανάην ἥ καταγὰ σὺν τῇ πατρί ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς Εὐκλείας Διὸς ὁμῶν. μὲν δὲ αὐτὴν ἐρωτᾷ, πότῃ εἴη αὐτῇ γενοῦς ὁ πῦρ; ἡ δὲ εἶπεν ἐκ Διὸς. ὃ γὰρ οὐ πέτρεται, ἀλλ' εἰς λάρα ἀκα ἐμβιβάζει αὐτὴν μὲν τοῦ παῖδος, καὶ κλείσας κατὰ τοῦ. Hæc ex Pherecyde diligentissimus Apollonij interpret. Paria habes apud Zenobium Paræmiographum in Ἀΐδου κυνή, Cent. 1. 41. Didymum Homeri in Iliad. 14. & Tzetzem Lycophronis interpretes.

AVT VT LYRNESIVS HEROS] Heres Domit. & Zarotus videntur legisse, quasi Telephus à Teuthræte relictus fuerit imperij hæres. Lyrnesiū enim, seu Lyrnesum potius dictum volunt Telephū, ab eo quod Lyrnesum urbem sub imperio habuit, quā occiso

A Mynere illius principe Achilles, cum nouem alijs, Troianis eripuit, de quo Homer. Iliad. β'. & τ'. & Strabo lib. 13. Res ita habet: Telephus cum Auge matre, (postquam ab Hercule corrupta deprehensa esset) in vrna quadam à patre impositus, & in mari demersus fuit: sed Palladis prouidentia delatam ferunt ad Caici ostia vrnam, exceptumq; à Teuthrante cum matre Telephum, atque illam vxoris, hunc filij loco habitum: & hinc Lyrnesium heredem siue heroem appellatum scribunt interpretes. Ceterum de Telepho auctorem habeo Strabonem lib. 13. qui ex Euripide ista refert: Εὐελπίδης δὲ ὑπὸ Ἀλκίου Φησὶ τοῦ τ' Ἀύγης πατρὸς, εἰς λάρα κατὰ τὴν Ἀύγην κατὰ τεθεῖσαν ἄμα τῷ πατρί Τηλέφῳ κατὰ ποντῶν θάλασσαν, φωρσάσας τὴν ἐξ Ἡρακλέους φθορῆν Ἀθηνᾶς ἥ περὶ νόσφι τὴν λάρνακα ὠρεῖσθαι εἶσθαι, ἐκπεσὲν εἰς τὸ σῶμα τοῦ Καΐκῳ. τὸν δὲ Τεῦθεος ἀναλαβὼν τὰ σώματα, τῇ μὲν, ὡς γαμετῇ χεῖρα δαί, τῷ δὲ ὡς ἑαυτῇ πατρί. Atque his quidem consona ea fuerint, quæ Ouidius tradit, si in altero versu Clausus pro Casus legas, vt est in manu. Bersmanni: quo modo etiam legendum videatur, si pro vulgari Lyrnesius reponatur Cycneius, à Tene Cycni filio, quæ Egnatij cōiectura fuit: qui cum insimularetur vim nouercæ intulisse, εἰς λάρνακα ἐμβληθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς Κύκνῳ, καὶ εἰς θάλασσαν ῥιφείς, λέγεται διασωθῆναι πρὸς τὴν νῆσον, in arcem à Cycno patre iniectus & in mare proiectus, atque ad insulam (Tenedium) incolumis euasisse dicitur. Ex Heraclide Pontico ἐν πολιτείᾳ Τενεδίων.

469. VICTIMA VEL PHOEBOSACRAS MACTERIS AD ARAS, QVAMTVLIT A SÆVO THEVDOTVS HOSTE NECEM] Domitius illud vnum inuenisse se scribit, Theodotum siue Theodorum Bactrianorum regem ab Arsace Parthorum fuisse mactatum. De Theodoto isto Iustinus lib. 41. ait fuisse mille urbium Bactrianorum præfectum, defecisse à Macedonibus, iussisseque regem se appellari. Subiungit de Arsace, cum is imperium Persicum conderet formaretque, cum Theodoto, eiusque filio sædus fecisse. Atque ista de Theodoto illo Iustinus. Vetus interpret, eiusque compiler Zarotus, tradunt Theodotum, poëtam tragicum, cum atrocem lussisset de Mnesarcho rege Tragædiam, fugisse in Apollinis ædem, & in ea à rege occisum. quæro auctorem.

471. AVT TE DEVOVEAT CERTIS ABDERADIEBVS, SAXAQVE DEVOTVM GRANDINE PLVRA PETANT] Interpretes scribunt Abderitanos Abderæ incolas, quæ Thraciæ vrbs est, solitos anni cuiusque initio hominem pro communi salute deuouere, lapidibus obrutum. Equidem auctorem, præter Ouidium nostrum, qui de Abderitanis ciuibz idem affirmet, laudare non possum. Quem verò deuotum Latini, cum κατάρματα Græci nominant, explanatque Aristoph. interpret ἐν πύρρι: addens etiam apud Romanos obtinuisse morem, vt immolatione hominis ciuitatem vel à fame, vel à vi maiori aut calamitate expiarent. Lege Andr. Alciatum lib. 9. Parerg. Iuris cap. 22. Adam & similem Abderitanis expiationem, qua in Ephesi pestilentia Apollonium Tyaneum usum fuisse scribunt Philostratus in Vita, & Eusebius. Mendicum enim senem præcepit lapidibus obrui, vt hac ratione pestilentiam auerteret. Porro Abderæ vrbs mentio est in Excerptis Strabonis lib. 8.

Α' ἔδησε πόλιν ἐπώνυμ' Α' ἔδηρου, ὃν οἱ δ' Διομήδους ἱπποὶ ἐφαγον. Meminit quoque Suidas.

473. AVT IOVIS INFESTIT ELO FERIARE TRISVLCO, VT SATVS HIPPOMENE, DOSITHOESQVE PATER] Imprecatur hosti κεραυνὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ. Domitius ac Zarotus per *satum Hippomene* Præstere intelligunt, Hippomenes ex Atalanta, vtriusque filium. Ille deos detestatum scribit, ob deiectum imperio patrem, ideoque fulmine ictum: hic ex veteri interprete propter occisum patrem, qui Limonem filiam tam crudeliter peremerat, fulmine percussum narrat. Equidem, ut verum fatear, tale adhuc legisse non memini. Quare adducor, ut credam corruptam poetæ nostri lectionem, præsertim cum & libros quosdam *Hippomoo* præferre videam, & ita legere Egnatium, sed nodum non expedire. Lego itaque cum eruditiss. Micyllo *Hipponoo*, vel

potius *Hipponi*; & ad Capaneum refero, quem τὸν ἱππὸν facit Pausanias in Bæoticis. Καπανεά, inquit, τὸν ἱππὸν βιασιότατος πρὸς τὸ τεῖχος τὰς πύλας, βληθὺς κεραυνῷ λέγεται, &c. quibus verbis indicat Capaneum Hipponi filium, ex Astynone Talai filia, Adraști sorore, cum in Thebarum expugnatione, nolente-volente Ioue, Thebas intercepturum se diceret, muros ascendisse, ac fulmine percussum. Æschylus in ἐπὶ τῇ Θήβαις,

Θεὸς τε δ' ἔλονται ἐκπέσειν πόλιν
καὶ μὴ θήλονται, φησὶν, ἃ δὲ τὸν Διὸς
ἔσαν πέδῳ σκῆψαν ἐκποδὼν χεῖριν
τὰς δ' ἀσραπὰς τε καὶ κεραυνίους βολὰς
Μεσημβρινοῖσι θάλασσι πρὸς εἰκάσεν.

Plura Pausanias in Bæoticis, Diod. Siculus lib. 5. Euripides in Phœnissis, quem etiam citat Tzertzes in Lycophronem, Statius lib. 10. Theb. extr. & 11. initio, Philostratus, Hyginus in Catalogo ducum, qui & genealogiam eiusdem recenset, ut & Pindari interpres. Adde Andr. Alciatum, virum doctissimum, & qui ad bonas doctasque litteras Iureconsultis velut faciem extulit, lib. 6. Pater. c. 21. vbi & *Hipponi* legendum hinc vidit.

DOSITHOESQVE PATER] Ita Domitius: Zarot. *Thesiphile* q̄q̄ habet. De Atracē Thessalo vterque capit, qui filiam suam, (sive ea Dosithoë sive Thesiphile) à Ioue compressam prodiderit aut à se reiecerit. Atracis quidem Thessali meminit Stephan. πρὸ πόλεων, ab eoque dictam refert Atraciam Thessaliæ urbem: verum neque de Dosithoë neq; de Thesiphile quidquam legere memini.

475. VT SOROR AUTONOES, VT CUI MATERTERA MAIA EST, ET TEMERE OPTATOS QVI MALE REXIT EQVOS] Conglomerat historias varias seu fabulas potius. Ac primò quidem de Semele, quæ Autonoës & Inus, ex Cadmo & Harmonia, fuit soror; fingiturque arsisse Iouis fulmine, postquam è Ioue grauida, delusaque à Iunone, amplexum à Ioue iurato concupisset talē, qualem ille Iunoni cōcederet: neque enim non hac optasse, nec ille Non iurasse potest, ut Ouid. canit 3. Metamorph. Fabula est apud Diodor. lib. 5. Biblioth. & Homeri interpretem Ἰλιάδ ξ'. Quod verò sequitur, *Vt cui matertera Maia est*, id ita intelligendum, ut non referatur ad Semelem, cui Maia Atlantis filia matertera magna fuit, ut loquuntur Iurisconsulti (tunc enim legendum esset, & cui mater Maia) neque ad Oenomaum, Martis & Steropes Atlantidis filium, cuius domus fulmine quoque arsit, sed

A potius ad Iasium sive Iasionem Ioue & Electra Atlantide natū. Nam, ut ex Hellanico & Idomeneo lib. 1. Τρωικῶν refert Apollonij interpres in 1. Argonaut. Ἡλέκτρα ἢ Ἀτλαντοῦ ἐχλύνθησε τρεῖς παῖδας. Δάρδανον τ' εἰς Τροίαν καποικήσαντα. ὃν καὶ Πολυάρχης φασὶ λέγεσθαι. ὑπὸ τ' ἐγχωρίων. καὶ Ἡετίωνα, ὃν Ἰασίωνα ὀνομάζουσι. καὶ Φασὶ κεραυνωθῆναι αὐτὸν ὑβρίζοντα ἄγαλμα τ' Δήμητρος. τελεῖται δ' ἔχεν Ἀρμονίαν ἣν ἠγάγετο Κάδμος. Causam addit, ob quam percussus fulmine sit, quòd Cereris imagini iniuriā fecisset. Aliam Homerus profert Odyss. 5. quòd cum Cerere consueffet:

Ὡς δ' ὅπότ' Ἰασίῳνι εὐπλόκαμος Δημήτηρ,
Ὡς θυμῷ εἰζάσασα, μίγν' Φιλότῃ καὶ Εὐνῇ,
Νειῶ ἐνὶ Τροίᾳ λῶ' ἃ δ' ὧν ἦεν ἄπυς
Ζεὺς, ὃ μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῇ κεραυνῷ.

B Ego sic:

*Sic cum pulcra comas, genitrix mitissima frugum,
Alma Ceres, lecto atque vna Iasionis amori
Mixta erat; haud ignarus facti Iuppiter, ipsum
Percussit celeri candentis fulminis igne.*

Vide Diodor. Siculum, Dion. Halicar. & Hyginū. Adde Alciatum l. 6. Parerg. cap. 21. Denique illud etiam non omiserim, quod è Lycophrone Domitius tradit, Porphyrium sive Porphyryonem Sisyphi F. hinc indicari, qui paternam in deos impietatem secutus, fulmine ictus interierit. Sequitur Zarotus, quàm rectè & aptè huic loco, ipse viderit. Subijcit Ovidius:

ET TEMERE OPTATOS QVI MALE REXIT EQVOS] Notissimum est ut multa inculcare hinc necesse non sit. Fabulā Phaëthontis copiosè profertur poetā noster lib. 2. Metam. Tzertzes Chiliad. 4. hist. 137. Euripides, Hyginus fab. 152. & alij. Seneca in Medea v. 599.

*Ausus paternos agitare currus,
Immemor meta iuuenis paternæ;
Quos solo sparsit furiosus ignes,
Ipse recepit.*

Vbi lege Aduersaria Ant. Delrij ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου fabulam explanantis, & Commentarium eiusdem.

477. VT FERVS ÆOLIDES, VT SANGVINE NATVS EODEM, QVO GENITA EST LIQVIDIS QVÆ CARET ARCTOS AQVIS] Salmoneus υἱὸς τοῦ Ἑλλαντοῦ Αἰόλου δ' Δευκαλίωνος, ut ait Diodor. ὕβρις αὐτῷ καὶ ἀσέβεια, ὑπὸ μὲν τ' ὑποπεταγμένων ἐμισθήθη, ὑπὸ δὲ Διὸς Ἀφροδίτῃ ἀσέβειαν ἐκεραυνώθη. Quibus verbis significat, ob superbiam impietatemque subiectorum odia incurrisse, & Iouis fulmine conflagrasse. Seruius verò enarrans locum illum Virg. 6. Æneid.

*Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas,
Dum flammæ Iouis & sonitus imitatur Olympi:
Salmoneus, inquit, fabricato ponte areo, super eum agitabat currus, ad imitanda tonitrua: & in quem iaculatus esset facem, eum iubebat occidi. Hic postea verum expertus est fulmen. Hæc ille. Valer. Flaccus lib. 1. Argonaut.*

*Salmoneus nondum ille furens, cum fingeret alti
Quadrifida trabe tela Iouis.*

Manilius lib. 5. vers. 91.

*Hinc mihi Salmoneus, qui calum imitatur in orbe
Motibus impositis, missisq; per æra quadrigis;
Expressisse sonum mundi sibi visus, & ipsum
Admouisse Iouem terris de fulmine fingit.*

Vbi mendum hæere vidit Lud. Carrio lib. 2. Antiquarum Lect. cap. 5. legendumque pontibus impositū.

fitis. Claudianus in Epigrammatis: *Quid falso inson- tem tonitru Salmonæ miror?* Ioan. Tzetzes Chiliad. 7. hist. 107. pellibus curribusque imitatum fulmina scribit:

Εν βύρσκις τε καὶ λύβησι τοῖς δρόμοις ἔαμαίων,
Βροντῆς ὑπομιμνήσκου, Διὶ κεραυνώσῃ.

Huc alludit Eunapius Sardianus in Chronographia de Eutropio (in quem etiam Claudiani poetæ inuectiua) his verbis: τὸ ἐκείνῃ κεραυνῶν ἐς τόσον δὲ κατέσπεν ἅπαντα καὶ κατεβρόντησεν, ὥς τε ἔμνον Ραφῖν καὶ ἡ αὐτὸς, ἀλλ' ὃ ἔμυθε Σαλμονέως μικρὸν πλεονέχοντα πρὸς αὐτὸν ἦν. Illius potentia adeo concussit omnia, & tonitru quodam perculit, ut non modò Rufinus esse reipsa deprehensus fuerit, sed fabulosus ille Salmonæus nihil fuerit praesto. Vide prou. Salmonæus alter, apud Hadr. Iunium.

VT SANGVINE NATVS EODEM QVO GENITA EST LIQVIDIS QVÆ CARET ARCTOS A QVIS] Domitius ac Zarotus Ismeneum (Meneū nominat Domit.) Lycaonis filium intelligunt, qui cum deos flocci faceret, à Ioue fulmine ictus interierit. Hæc illi, ex veteri interprete. Equidem certi de hoc afferre nihil possum, auctoritate omni destitutus. Non tamen omnino displicet eorum coniectura, qui de Lycaone ipso coniiciunt sumenda Ouidij verba, quem etiam constat σὺν τῷ Ἀσπερῇ βλαστήματι τέκνων à Ioue fulmine percussum. ex Metamorphosi Ouidij lib. 1. & Tzetze in Lycophronem. Et sic dici potest eodem sanguine natus, quo Salmoneus: nam Lycaon Pelasgi fuit filius; Pelasgius à quibusdam Neptuni, ab aliis Iouis dicitur. atqui à Ioue etiam Æoli genus ducitur: Æolo verò natus est Salmoneus. E Lycaone porò genita est Arctos, siue Callisto, quæ ob ereptam à Ioue virginitatem inter sidera locum inuenit. Caret liquidis aquis, quia numquam occidit: unde immunem aquoris alibi Ouidius vocat, & Oceani metuentem aquoretingi Virgilius. Tu cogita, mi Lector.

479. VT MACEDON ICTA EST RAPIDIS CVM CONIVGE FLAMMIS, SIC PRECOR ÆTHEREI VINDICIS IGNE CADAS] In alijs, *Vt Macedon rapidis icta est*, quod sonantius. A Macedone, Iouis & Thyiæ filio, Macedonia nomen est, ut Stephanus auctor. Quod ad loci huius explicationem spectat, certius non habeo, quàm quod Zarotus scribit, fuisse Macedoni ex muliere incola Pyreum & Emathum filios, atque illos cum vxore Macedone in proprio combustos thalamo. Vnde hîc Micylus Macedo legendum putat, nominandi casu: cum Macedon viri sit nomen.

481. PRÆDAQVE SIS ILLIS, QVIBVS EST LATONIA DELOS ANTE DIEM RAPTONON AD- EVNDA THRASO] Notant interpretes Thrasum iuuenem, Dianæ dilectum, in Delo à canibus discerptum. Ego Thrasum eundem puto cum Thasio, Anij sacerdotis filio, de quo Hyginus cap. 247. qui à canibus consumpti sunt: *Actæon Aristæi filius, Thasius in Delo; Anij sacerdotis Apollinis filius, ex eo Delo nullus canis est.* In Hygino Deloami sacerdotis excuditur.

483. QVIQVE VERECVNDÆ SPECVLANTEM MEMBRA DIANÆ, QVIQVE CROTOPIADEM DIRIPVERE LINVM] Sunt qui pro membra legant labra, atque ita in quibusdam excusis. Verùm receptam scripturam malim. Nota autem fabula de A-

Actæone, Aristæi & Autonoës filio, qui, vel quòd Dianæ in montibus venantis concubirum concupisset; vel quòd se Dianæ venandi studio arteque prætulisset; aut denique, (quæ poetæ nostri hîc & in Metam. lib. 3. & Nonni Dionys. lib. 5. opinio est) quòd deam se lauante nudam offendisset, rem prodente Naiade nymphea, in ceruum mutatus est, ac demum à suis ipse canibus discerptus. Diod. Siculus lib. 4. Biblioth. τὴν δὲ αἰήαν ὑποδιδοῦσι τὸ ἀπυχίας, οἱ μὲν, ὅτι καὶ τὸ Ἀρτέμιδος ἱερὸν, ἀλλὰ τὸ ἀναπνευστῶν ἀκρωτηρίων ἐκ τῶν κυνηγεσιῶν παρερεῖτο τὸ γάμον κατεργασέσθαι. οἱ δὲ ὅτι τὸ Ἀρτέμιδος αὐτὸν πρὸς τὸ εἶναι τῶν κυνηγεσιῶν ἀπεφύνατο. Scholiastes Callimachi εἰς λούτρα τὸ Παλλὰδ' ὅτι: Ἀκτιῶν, inquit, ὅς ἐστι Ἀντονόης καὶ Ἀρταχίης, ὑπὸ τῶν ἰδίων κυνῶν ἐσπαρτέχθη, ἀλλὰ τὸ τὴν Ἀρτέμιν ἰδεῖν λαομύην. Ouid. 2. Tristium:

Inscius Actæon vidit sine veste Dianam,
Præda fuit canibus non minùs ille suis.

Plura Pausanias in Bæoticis, Hyginus cap. 180. & 181. Fulgentius libr. 3. Mytholog. & Palæphatus ὅτι ἀπίστων: qui Actæonem nimio venandi studio, ac canum multitudine rem omnem decoxisse scribit, indeque ortam fabulam. alij aliter. Plutarch. in Sertorij vita Actæones duos facit, ὁ μὲν, inquit, ὑπὸ τῶν κυνῶν, ὁ δὲ ὑπὸ τῶν ἐρεσῶν διεσπάρθη. Simile autem de Tiresia exemplum supra enarrauimus vers. 265. cui etiam affine illud de Erichthonio lib. 2. Tristium:

Pallade conspecta natum de crimine virgo
Sustulerit quare quæret Erichthonium.

QVIQVE CROTOPIADEM] Et hæc nota fabula. C Linus enim Psamathe Crotopi Argiuorum regis filia & Apolline natus, fertur primus in Græcia cytharam & numeros inuenisse, lamentationes item ac lessos carmine condidisse; perijsse verò à canibus discerptus. Conon apud Photium narratione 19. & Eustathius in Iliad. σ'. Pausan. in Atticis Linum adhuc infantem refert laceratum à canibus, cum à Psamathe, quò patrem illa partum celaret, expositus esset.

485. NEVE VENENATO LEVIUS FERIARIS AB ANGE, QVAM SENIS OEAGRI CALLIOPE- QVE NVRVVS] Intelligit Eurydicen vxorem Orphei, filij Oeagri & Calliopes. Ioan. Tzetzes Chiliad. 2. histor. 54.

Η' Εὐρυδίκη σύζυγος ὑπὸ φέως ὁρφέως.
Ταύτῃν ὑπὸ φέως φασὶ δὴ χεῖρας περὶν χέναι,
Ἀνερχθῆναι ὃ πρὸς φῶς πάλιν ἐκ τῶν νεπέρων,
Ὀρφέως ἄδελφός τελεσάντος καὶ κόρην μισοκρήναις, &c.

Ait Eurydicen colubri mortu interiisse, reductamque ad lucem Orphei manibus, Plutonem atque Proserpinam suavi cantu ac modulatione demulcentis. Fabula est apud Ouid. 10. Metamor. in principio. ibi lege.

487. QVAM PVER HYPSPYLES, QVAM QVI CAVA PRIMVS ACVTA CVSPIDE SVSPECTI BOBORA FIXIT EQVI] Puerum Hypsipyles vocat Archemorum, Lycurgi Thraciæ & Eurydices filium, qui ab Hypsipyle nutrice in prato derelictus, ab angue morsus interijt: ex quo Nemei sunt ludi instituti. Refert Pindari interpres & Statius Papin. 5. & 6. Thebaidos.

QVAM QVI CAVA PRIMVS ACVTA, &c.] Fuit is Laocoon, Apollinis sacerdos, qui cum Apolline verante vxorem duxisset, ac sorte ductus esset, ut Neptu-

Neptuno faceret, cum filiis duobus in Tenedo à A
serpentibus duobus morsus est & interiit. Quod
ita interpretati sunt Troiani, ut putarint id factum
ob ferro violatum sacrum Palladi equum. Ita Vir-
gil. 2. Æneid. & ibi Servius. Tryphiodorus apud
Tzetzem Lycoph. interpretem è Calydnis insulis
circa Troiam dracones duos tranasse scribit, filiū-
que Laocœontis ab iis interemptum, quod is hasta
dureum equum violare fuisset ausus, ἀφ' ὧν νήσων
δύο δράκοντες Διφνιζάμφοι, Πόρκης τε καὶ Χαρίβοια, τὴν
παῖδα δὲ Λαοκῶντα ἀνείλον, μέσον πάντος δὲ λαῖ, ὅππῃ
τῷ δόρυ πελάειν τὸ δέρεον ἵππων ἐτόλμησε.

489. NEVEGRADVS ADEAS ELPENORE CAV-
TIVS ALTOS, VIMQVE FERAS VINI, QVO TVLIT
ILLE MODO] Elpenor vnus sociorum Vlyssis, natu
iunior, nec bello fortis, in ædibus Circes vino de-
positus, dum mouentibus se sociis, abeuntium au-
diredt strepitus, incautè surgens, sui que oblitus, ac
retrogradè descendens, è scalis lapsus ceruicem
fregit. Sic Homerus Odyss. κ.

Ελπίνωρ δὲ τις ἔσκε νεώτατος, ἔδ' ἐπὶ λίλῳ
Ἀλκιμος ἐν πολέμῳ, ὅτε Φρεσὶν ἦσιν δῆρ' ἤρως,
ὅς μοι ἄνευ δ' ἐτάρων ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
Ψύχε' ἰμείρων κατελέξατο οἶνοβαρείων·
Κινυμύων δ' ἐτάρων ὀμαδὸν καὶ δῆπον ἀκέσας,
Ἐξαπίνης ἀνόρεσε. καὶ ἐκλάθετο Φρεσὶν ἦσιν
Ἀφορρὸν καταβῆναι ἰὼν ἐς κλίμακα μακρὴν·
Ἀλλ' ἀκατανπικρὺ τέγε' ὅπεσον, ἐκ δ' οἱ αὖχην
Ἀσραγάλων ἐάει, ψυχὴ δ' αἰδὸς διέκατ' ἤλθε.

Et ipse Elpenor Odyss. λ. apud inferos sic Vlysses
alloquitur:

Διοτρεὲς Λαερτιάδῃ πολυμήχαν' Ὀδυσσεύς,
Ἄσέ με δαίμων αἶσα κακὴ, καὶ ἀθέσφατος οἶνος.
Κίρκης δὲ ἐν μεγάρῳ καταλέγμενος ἐκ ἐνδοῦσα
Ἀφορρὸν καταβῆναι ἰὼν ἐς κλίμακα μακρὴν,
Ἀλλ' ἀκατανπικρὺ τέγε' ὅπεσον, ἐκ δέ μοι αὖχην
Ἀσραγάλων ἐάει, ψυχὴ δὲ αἰδὸς τὴν κατ' ἤλθε.

Quò allusit Ouidius eleg. 4. lib. 3. Trist.

At miser Elpenor tecto delapsus ab alto,
Occurrit regi flebilis umbra suo.

491. TAMQVE CADAS DOMITVS, QVAM QVIS-
QVIS AD ARMA VOCANTEM INVIT INHVMA-
NVM THIODAMANTA DRYOPS] Dryopes popu-
li, iuxta Parnassum, ἐθνὸς ἄδικοι καὶ ληστῆς, ut
tradit Apollonij Scholiastes, ita dicti δὲ Δρύοπες
δὲ Λυκάονος καὶ Δίας τὸ Λυκαονείας, vel, ut Pherecy-
des ait, à Dryope Polydoræ & Phinei filio: per
quos Hercules, Deianira vxore atque Hyla filio
comitibus, iter faciens, in Thiodamantem regem
arantem incidit, & cibū pro filio postulauit: quem
cū ille negaret iratus Hercules bouem vnū ma-
ctauit & comedit. Iniurias ulturus Thiodamas
exercitum coëgit: at Hercules ipsum Thiodaman-
tem, profligato Dryopum exercitu, interfecit,
& Hylam filium secum abduxit. Verūm lubet hi-
storiam integram è Pherecyde ac doctissimo A-
pollonij enarratore hīc adscribere: Ἡρακλῆς, in-
quit, γήμας Διὸς ἀνείραν τὸν οἶον ἵνα θυγατέρα, καὶ Διὸς
ἐν καλυδῶνι ἐν συμποσίῳ, κύαθον ἦτοι τὸν οἶον οἶνο-
χόον, Ἀρχιπέλους δὲ παῖδα πηλὴς καὶ ἡνδύλῳ ἀνείλεν, ὅτε
αὐτῷ τὰ ποδόνια πρὸς αὐτὸν ἀγνοῶν ὅππῃ τῶν χειρῶν ἐπέ-
χεεν. Φάγων οὖν τὸν φόνον, καὶ σὺν τῇ γαμετῇ σεβό-
μενος, ἀνείλεν ἐν Εὐρώπῃ ποταμῷ Νέασον Κένταυρον. ὡς
καὶ Ἀρχέλοχος ἰσορεῖ. ἐπὶ τῷ ποταμῷ ἔφερον καὶ Ὑλῶν
ἕδον. καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Δρυοπίαν, ληστῆς ὡς τὸ ἐθὺς
ὁμοροῦν τοῖς μιληεῦσιν, ὡς Φερεκύδης ἐν τῇ τρίτῃ φη-

σίν. τοῦ πατρὸς πένωντος, καὶ τοῦ πατρὸς γαμῶν Λίχας δὲ
λιμπανομένης σὺν πυλῶν τῷ Θεοδάμαντι, ἡγήτορι ὀλίγῳ
προφύλῳ. ὃς οὐκ ἐδίδωκε ὄρεσθαι εἰς τὸν Ἡρακλῆα, καὶ δόπο-
πτάσας αὐτὸν ἐν αὐτῷ βοῶν, θύσας ἐνωχέειτο. ὃς Θεοδά-
μας ἐλθὼν εἰς τὴν Δρυοπίαν πόλιν, ἐξῆγεν αὐτοὺς καθ' Ἡ-
ρακλέους, καὶ εἰς τὸ σάτυλλον ἀνάγκην κατέστη ὁ Ἡρακλῆς,
ὡς καὶ τὴν γυναικα Διὸς ἀνείραν καὶ ἡνδύλῳ. ὅτε δὲ καὶ
τρωθῆναι φασιν αὐτῷ καὶ τὴν μαζίν. πεισθέντες οὖν
αὐτῶν, καὶ ἀνελθὼν τὸν Θεοδάμαντα, ἀνεδέξατο τὸν
ἕδον Ὑλῶν, &c. Hæc ille. Tu vide Adag. Λίνδοι τὴν
θυσίαν, de quo Conon Narratione 11. apud Pho-
tium & Erasmo, non abludit enim ab hac Thioda-
mantis historia. Et certè Philostratus Iconum libr.
2. Thiodamantem Lindium imprecationibus ad-
uersus Herculem vsum refert; inde que apud Lin-
dios Herculi sacra instituta, ut bos arator immo-
letur, sacra que imprecationibus auspicarentur: de
quo Hadr. Iunius 4. Animad. cap. 2. ex Lycophr.
Callimachi & Apollonij interpretibus.

493. QVAM FERVS IPSE SVO PERIIT MACTA-
TVS IN ANTRO, PRODITVS INCLVSÆ CACVS
AB ORE BOVIS] Hunc elegantissimè depingit O-
uidius lib. 1. Fast. Virg. 8. Æneidos, & Propertius e-
legans & ipse latinitatis auctor l. 4. eleg. 10. ex quo
pauca huc transferam:

Incola Cacus erat, metuendo raptor ab antro,
Per tria partitos qui dabat ora sonos.
Hic, ne certa forent manifesta signa rapinae,
Aversos cauda traxit in antra boues.
Nec sine teste deo, furem sonuere iuueni,
Furis & implacidas diruit ira fores.
Menalio iacuit pulsus tria tempora ramo
Cacus, & Alcides, sic ait, Ite boues, &c.

C Fulgentius lib. 2. Mythol. Cacus Herculis boues furatus
esse dicitur, quem Hercules presso gutture interfecit. Vide
Iustinum libr. 44. Dionys. Halicarn. libr. 1. ὁρχαῖος.
Ioan. Tzetzem Chiliade 5. hist. 21.

495. QVAM QVI DONA TVLIT NESSÆO TIN-
CTA VENENO, EVBOICASQVE SVO SANGVINE
TINXIT A QV AS] In excusis quibusdam legitur Ler-
nao; quod etiam ut sanum Ciofanus recepit, ut ni-
mirum ad Herculis sagittas respexerit Ouid. quæ
hydra Lernææ veneno imbutæ & letales erant. Nā
moriens Nessus cū sciret sagittas hydra Lernææ felle tin-
ctas quantam vim haberent veneni, sanguinem suum exce-
ptum Deianira dedit, & id philtum esse dixit; si vellet ne
se coniux sperneret, eo iuberet vestem eius perungi. Verba
sunt Hygini cap. 34. Et sic sanguis Nessi donū fuit
Lernæo tinctum veneno. Ouid. 9. Metamorph. de
hac ipsa re: Induiturq; humeris Lernææ virus Echidna.
Intelligit autem Licham, puerum Herculis, per
quem Deianira vestem, Nessi imbutam sanguine,
Herculi sacrificaturo misit: qui vbi venenum
sensit, Licham circa Ceneum Eubææ promonto-
rium rotatum in mare iaculatus est. Hyginus cap.
36. Lycophronis interpres, Zenobius, alij, quos in-
frā laudamus. Ouidius in sui nominis petram mu-
tatum refert:

Sic illum validis iactum per inane lacertis,
Exanguemq; metu, nec quicquam humoris habentē,
In rigidos versum silices prior edidit ætas.
Nunc quoque in Euboico scopulus brevis eminet altē
Gurgite, & humana seruat vestigia forma:
Quem, quasi sensurum, nauta calcare verentur
Appellantq; Licham.

497. VEL DE PRAECIPITI VENIAS IN TAR-
TARA

*Ille etiam medio spinas in pisce notatas
Traxit in exemplum, ferroq; incidit acuto
Perpetuos dentes & serra repperit vsum.*

De circino subiungit:

*Primus & ex vno duo ferrea brachia nodo
Iunxit, vt aequali spatio distantibus illis
Altera pars staret, pars altera duceret orbem.
Dadalus inuidit, &c.*

503. LYDIA SE SCOPVLIS VT VIRGO MISIT AB
ALTIS, DIXERAT INVITO QVÆ MALA VERBA
DEO] Domitius, Mars, inquit, Ilicem Ibici Lydij
filiam amavit, quæ tuta Dianæ auxilio, dum amo-
res Martis contemnit, diris imprecationibus in fu-
rorem acta, se dimisit è scopulo. Domitio succinit
Zarotus, qui è vet. interprete ait, Martem patrem
occidisse amatæ: cuius morte puella dolens è rupe
se deiecerit. At Ianus Parrhasius *Linida* rescriben-
dum contendit. Nam designatur, inquit, Aglauros
Cecropis filia, quæ Mercurium accedentem ad
Hersen prohibere tentauit, immissæque à Pallade
inuidiæ atro liuore suffecta est. Fabulam scribit
Ouidius lib. 2. Metamorph. Pausanias addit ex hi-
storia, *Mineruam apud Cecropis filias Erichthonium de-*
posuisse, cum interdicto ne deposiri curiose essent: Pandro-
sumq; in officio fuisse, sorores verò Hersen & Aglauron,
quoniam cistam resignauerant, viso Erichthonio, furere
cæpisse, & ex arce, qua maxime præceps locus erat, se deie-
cisse. Sed Ouidius totam rem contulit in Aglauron,
quæ liuore pallebat, & Mercurio conuitium fecit.
Hactenus Parrhasius epist. 47.

505. FOETA TIBI OCCVRRAT PATRIO POPV-
LARIS IN AVRO, SITQVE PAPHAGEÆ CAVS-
SA LEÆNANECIS] Paphagus Epiroticus, Am-
braciæ rex, cum in agrum non procul ab vrbe se
contulisset, incideretque in leænam catulis suis sti-
patam, ab ea laceratus est. Hæc è veteri interprete
Commentatores: quæ fictitia esse omnia existi-
mo. Apud Ælium lib. 12. hist. animalium hæc le-
guntur: *Phayllus Ambraciæ tyrannus fuit: hunc casu ob-*
uium leæna habuit & discepsit. Ambracienses eam conse-
crauerant, vt libertatis suæ vindicem. Vnde hîc emen-
dandum videri *Phaylla* scribit Parrhasius epist. 9.

507. QUIQVE LYCVRGIDEM LETAVIT, ET
ARBORE NATVM, IDMONAQVE AVDACEM, TE
QVOQVE RVMPAT APER] Sic legendum docuit
Egnatius, & ex Eutycho libro 2. clarum est citante
versum hunc, vt & alterum ex Metamorph. libr. 3.
de verbo *Letare*, itaque habent M. SS. Hactenus ta-
men perperam legitur: *Quiq; Lycurgidem laceravit ab*
arbore natum. Quæ lectio commentatores in erro-
rem traxit, puta Domitium ac Zarotum. Intelli-
gunt enim Butem Lycurgi fratrem, qui ex arbore
detractus, vel, vt è vet. interprete notat Zarotus, in
venatione ab apro laceratus est. quod sanè perri-
diculum est. Et Butem quidem, Boreæ filium, Ly-
curgi fratrem, non tamen *ὁμομήτειον*, facit Diodo-
rus Siculus l. 5. Bibliothecæ: at de interitu mirè va-
riat. Narrat enim Butem Coronidi vim intulisse,
eamque vim hanc grauitè ferentem Liberi patris
implorasse opem; Bacchum verò furorem Butē in-
iecisse, qui commota hinc mente sese in puteum
deiecerit. Sic ille, melius sanè quàm Ouidiani in-
terpretes. Ego tamen Ancæum, Lycurgi & Anti-
noës filium, itemque Adonidem & Idmonē (quos
inter Argonautas numerant Orpheus Crotoniata,
Apollonius, & Valer. Flaccus) intelligo. Hyginus c.

A 247. de ijs qui apri ictu conciderunt, ita scribit: A-
donus Cinyra filius, Ancaus Lycurgi F. à Calydonio, Idmon
Apollinis filius, qui extra metam exierat, cum Argonautis
apud Lycum regem. Hæc ille, Ouidium vt interprete-
tur. Seneca in Medea:

*Strauit Ancæum violentus ictu
Setiger.*

Ictum accepit *Βεβώνος ἐν τόμασι* inguinis in vertibu-
lis, teste Lycophr. & Ouidio 8. Metamorph.

ET ARBORE NATVM] Adonin intelligit,
Cinyra Cypri rege & Myrrha iam arbore natum,
quem iuuenem Mars, in porci syluestris speciem
formamque mutatus, vt sibi primas in amore Ve-
neris vindicaret, incautè contra se ruentem per-
cussit. Ita Iulius Firmicus de errore profanarum re-
ligionum. Vide Ouidium nostrum lib. 10. Metam.
B Lucianum de dea Syria, Nonnum Dionysiacōn
libr. 41. exstatque in eundem Theocriti Idyllium
33. itemque Bionis Smyrnæi primum.

508. IDMONAQVE AVDACEM] Fuit & hic vnus
ex Argonautis, teste Apollonio & Orpheo in Ar-
gonauticis:

Δὴ τὸτ' Ἀεαντὸς πάρος νόθ' ἤλυθε κάρπερ' Ἰδ-
μων,

*Τὸν ῥ' ὠποκυσαμένη τέκεν Ἀπόλλωνι ἀνακτὶ
Ἀμειρόσιον ὠδρὰ χεῦμα Φερηλῆος Ἀλκίνοιο.
Τῷ καὶ μαντοσύλῳ ἔπορε, καὶ ἴεσφατον ὀμφίῳ
Φοῖβ' ἔν' ἀνδρώποισιν δῆροτα μνηστῆρας.*

*Martius his Idmon nothus adnumeratur Abantis,
Quem de concubitu generauit Apollinis olim
Circum diuinos animosa Pheretia fluctus.*

*Huius præscire dedit, huic promere voce futura
Phæbus, vt vtiliter genti memoranda loquatur.*

C Vatem fuisse Idmona testatur & nomen ipsū.
nam *Ἰδμων* idem valet quod *Ἰππὴμων* vel *Ἰσῶρ*. Te-
statur id etiam Ausonius hoc disticho:

*Idmona quod vatem, medicum quod Iasona dicunt,
Discendas artes nomina praueniunt.*

Ita enim legit Paulus Leopardus libr. 4. Emendat.
cap. 5. Fuit autem Idmon filius Asteriæ & Apolli-
nis Pherecydi; Apollonio verò Rhodio & Pindari
Scholiastæ Abantridis Melampodis filij. De morte
idem Apollonius lib. 2.

*Ἀντὶρ ὅγ' ἰλυόεντ' ἀνὰ θρωσμέσσι ποταμοῖσιν
Νέισετ' Ἀεαντὶδης, ὃ δ' αἶψ' ἐκποτὲν ἀφ' ἑσσοῖο
Υῖ' ἡ μάλ' ἐν δονάκων ἀνεπαίλμῳ ἤλασσε μὲν
Ἀγδῶν μέσας ἢ σὺν ὁσέῳ ἵνας ἔκερσεν,
Ὅξυ δ' ὅγε καλὰ γέρας ἔδει πέσεν.*

D Huc & Abantiades cænoxa ad flumina vates
Deuēctus cursu, fluuij in crepidine primo
Constiterat, cum de densis trux bestia cannis
Profilit, & rapido miserum petit Idmona dente,
Perstringitq; femur: summa vi dissecat ossa,
Atque cadit vates, replens clamore paludem.

Nymphis ἐν τῷ ποτὶ Ἡ' ἑκκλείας narrat etiam ὡς Ἰδ-
μων ὑπὸ σὺν ὁσέῳ πεπλήγη teste Tarrhæo.

TE QVOQVE RVMPAT APER] Nota locutio-
nem. nam *rumpere* pro interimere vsurpatum etiam
alibi inuenias, vt aduertit Turneb. libr. 24. c. 21. &
lib. 28. cap. 31. Martialis lib. 12. epigr. 14.

— Sapius illis

*Prisce datum est equiti rumpere quàm leporem.
Rumpere, id est fatigatum cursu capere. Addo simi-
lem Martialis locum l. 1. epigr. 50. Leporemq; fortical-
lidum rumpes equo.*

509. ISQVE VEL EXANIMIS FACIAT TIBI
VVLVNS,

VVENVS, VT ILLI, ORA SVPER SÆVI QVEM
CECIDERE SVIS] Vetus interpres: Solebat Thoas ve-
nator arboribus capita ferarum affigere. quadam fortè die
apro interfecto, Dianam fertur allocutus, qui sub ea arbo-
re, in qua erat præda positum caput, de more sopore fessus
iacens, à capite apri est interemptus.

§II. AT QVE IDEM SIMILI PINVS QVEM MOR-
TE PEREMIT, VENATOR PHRYGIA SISQVE
BERENTIADES] De Ary intelligunt interpretes.
Zarotus quidem in Berecyntho monte, à venatio-
ne lassum, sub pinu obdormiuisse scribit, atque ar-
boris illius pomis perijsse. ex vet. interprete. Do-
mitius Atyn & Nauclem dormientes, pinei pomi
casu obrutos inter venandum tradit. Et Atyn siue
Attin, à Cybele adamatum, dictum Phrygem siue
Phrygium scio, quia Calai Phrygis filius. Eundem
interemptum ab apro in Lydorū agros à Ione im-
misso, auctor est Pausan. in Achaicis; in pinū verò
arborem abijsse fabulatur Ouid. 10. Metamorph.
at arboris illius pomis perijsse alibi adhuc nō legi.
Amplius ergo dispiciendum. Illud addo, Micyllo
in altero versu Phrygius vel Phrygia legendum videri,
cū de Phrygio venatore sit sermo. Ceterum
pro Berentiades in vno est Berecyades. in quo etiam
hæreo, & silent interpretes.

§13. SI TVA CONTIGERIT MINOAS PVPPIS AD
VNDAS, TE CORCYRAEVM CRESSIATVRBA
PETAT] Putet in alijs est, & in manu sc. Berfmanni,
rectè. Minos, Cretæ rex, secundus eo nomine, Dæ-
dalum fuga elapsū, classe in Siciliā persecutus, ac
Minoam, vt Diodorus ait, vel Camicū, vt Herodo-
tus, appulsus, Dædalū missis legatis à Cocalo repe-
tijt. Cocalus ad colloquium Minoem ipsum admi-
sit, & in thermas deduxit: vbi nimio æstu, vel aqua
feruida à Cocali filiabus in caput effusa extinctus
est. Ita Diodor. l. 4. Pausanias in Atticis, Pindari
interpres in od. 4. Nem. & in od. 6. Pyth. Zenob.
Prou. Λούσας τὸν Περίαν, Tzetzes Chil. r. hist. 19. &
nos suprā vers. 291. Iniuriam illam vlti Cretenses,
occidebant Corcyraeos siue Sicilienses omnes, qui
in Cretam appellebant. Ita ferè Domitius. Zaro-
tus scribit Cretenses, cū in patriam Minois ossa
asportarent, tempestate in Corcyram insulam eie-
ctos, & malè à loci illius incolis tractatos: atque
exin in vindictam occidisse omnes, qui ex insula
illa in Cretam venirent. Alij aliter.

§16. LAPSVRAMQVE DOMVM SVBÆAS, VT SAN-
GVIS ALEBAE, STELLA LYCORIDAE CVIFVIT
APTA VIRO] Domitius ac Zarotus nescio quid de
Alcidice, Alebæ Larissæi filia, tradunt, quæ cum
Lycoride viro domus ruina obruta sit. Nugæ. De
Simonide intelligendum vidit Micyllus. Cenanti
enim apud Scopam in Cranone (quod est in Thessalia oppi-
dum) nuntiatum est duos iuvenes ad ianuam venisse, ma-
gnopere rogantes, vt ad eos continuò prodiret: ad quos e-
gressus, neminem reperit ibi. Ceterum eo momento temporis
tricliniū, in quo Scopas epulabatur, collapsū, & ipsum &
omnes conuiuias oppressit. Verba sunt Val. Maximi libr.
1. cap. 9. ex Cicerone libro 2. de Oratore extremo.
Duo illi iuvenes Castor & Pollux, (quos hîc Stellam
nominat) quorum beneficio ab imminente pericu-
lo liberatus est Simonides, & in quos Hymnum
conscripserat. Cyrenæus ipsum Simonidem viola-
to ab Acragantino sepulcro ita loquentem inducit
apud Suidam: ἔδ' ἡμέας (lego ὑμέας) Πολύδαικες
ὑπὲρ τρεσὶν, οἱ μὲ Μελάθρου μέλονται πίνειν ἐκ τῆς

Ασπιδος αἰπὴ δαυτομόνων δὸτ' ἔμνον. ὅτε Κρηνηνίων αἶσας
ἄλιδε μέγας οἶκον ὅππ' ἔκοπε δας. Scopam autem
Aleba sanguinem, hoc est, ex illius progenie fuisse,
vt pote Creontis & Echecratæ filium, interpres
Theocriti auctor est. Andr. Alciatus per Aleba san-
guinem Thessalos intelligit ab eorum rege: vnde &
Alebada dicuntur Satyro historico apud Athenæum
libr. 12. & Pindaro in Pythijs od. 10. Ἀλβὰ δαί πῦ-
δες. Sed cur Lycorides ab Ouidio Simonides dictus?
Hæret Micyllus, nec certam nominis rationem in-
uestigando reperit. Hæret & doctissimus Turne-
bus, qui Lycoridem dictum opinatur, vel ab Apolli-
ne Lycoreo, ex Callimacho Λυκώρεος ἐν πεισφοίεσ;
vel quòd genus duxerit à Lycoreo, qui vicum Del-
phis condidit, quod & verius putat libr. 9. Aduers.
cap. 25. quem sequitur A. Schottus 2. Obseruat. 32.
B Viderat id iam antè Andr. Alciatus 6. Parerg. c. 21.
qui Lycorita legebat, à Lycorio pago Delphorum.
At Iol. Scaliger lib. 2. Aufon. Lect. cap. 30. felici sa-
nè cōiectura legit: Stella Leoprepida cui fuit aqua viro.
Quam vt verā lectionem libèter amplector, donec
vulgatæ stabiliendæ auctoritas firma accedat. Fuit
enim Σιμωνίδης Λεωπρεπίδας, vt ait Suidas. non tamē
ignoro paulo pòst in eodē Suida legi ὃν Θεοπεπιδας.

§17. VTQVE VEL EVENVS TORRENTI FLUMI-
NE MERVS, NOMINA DES RAPIDAE VEL TI-
BERINVS AQVÆ] Euenus Æoliae amni nomen de-
dit, qui antea Lycormas dictus. Fuit Martis & Ste-
ropes filius, filiamque ex Alcippa Marpissam pul-
cerrimam habuit, quam virginem perpetuò serua-
bat, procosque ad certamen curule prouocatos, vi-
ctosque occidebat, capitaque foribus affigebat.
Superuenit Idas Apharei, seu Neptuni, vt res erat,
filius. hic è chorea virginem rapuit: fugientem fru-
stra insecutus pater, εαυτὸν ἐρρίψεν εἰς τὸ Λυκάρμαν πο-
ταμὸν, ὃς ἀπ' αὐτῆς ἔσθλην & θεοποιησάμην. Ita ferè Di-
dymus Homeri Scholiastes Iliad. 9. Eustath. ibi-
dem. Meminit Pausanias in Eliacis, Strabo libr. 7.
Plutarch. in Parallelis ex Dositheo, & libr. de flu-
minibus, & Apollod. lib. 1. Biblioth. De Latinis Hy-
ginus fab. 242. qui Herculis filium facit.

VEL TIBERINVS AQVÆ] Hæc etiam T. Liuij
opinio est. ait enim Albulam Tiberini nomen ac-
cepisse à Tiberino Albanorum rege, Capeti suc-
cessore, qui in hoc flumine merlus fuerit. quod
Seruio nō placet, cū ipsius figmentū multò frigi-
dus sit. Virgilius Tibrim quidem regē facit, vnde
Tibris fluuius sit dictus: sed vbi regnarit, nō addit:

Tum reges, asperq, immani corpore Tiberis,
A quo post Itali fluuium cognomine Tibrim
Diximus, amisit verum vetus Albula nomen,

§19. HYRTACIDAEQVE MODO DEFIXA CADA-
VERA TRVNCO, DIGNA FERIS, HOMINIS SIT
CAPVT ESCA TVVM] Domitius intactum hoc reli-
quit. Zarotus de Euryalo capit, Hyrtaci filio, qui
cū diei diluculo Rutulorum ac Turni castra in-
gressus esset, Niso comite, captus & occisus est; ca-
pitaque hastis præfixa. Virgil. 9. Æneid.

Quin ipsa arrectis (visu mirabile) in hastis
Præfigunt capita, & multo clamore sequuntur,
Euryali & Nisi.

Sanctius hîc aliter legit, & interpretatur:

Astacideq, modo diffissa cadauere trunco,
Digna feris hominis sit caput esca tuum.

Sensus: caput tuum sit esca hominis, diffissa à trun-
co cadauere, quamuis feris digna. Astacides Mena-

Ippus : cuius capiti ad Tydeum (quem Menalippus grauius vulnerarat) delato dentes inflixit Tydeus, & viuo scelerauit sanguine fauces, vt Statius loquitur, 8. Thebaid. extremo: & sic Ore tenēs hostile caput, dulciq; nefandus immortalis est tabo. Vide Pappium, & supra vers. 431. Non displicet Sanctij ista coniectura, cum de Euryalo meminerit Ouid. hic inf. v. 635.

521. QUODQVE FERUNT BROTHEVM FECISSE ENPIDINEMORTIS, DESTVA SVCCENSÆ MEMBRA CREMANDA PYRAE] Brotheam libri alii præferunt. Et Brotheam quidem atque Ammonem fratres lego cæstibus insignes at Phinei manu occisos, apud Ouid. 5. Metamorph. Brotheum verò hoc loco Domit. Vulcani & Mineruæ; Zarot. è vet. interpr. Iouis filium facit; qui ob deformitatem oris incendio finire vitam maluerit, quàm ludibrio omnium exponi. Ita illi: at quia sine auctore, ideo variat alij. Nam And. Alciatus l. 4. Parergon iuris c. 4. carmen hoc Ouidianum esse negat, vt Vlpiani l. C. tempore natus, & de Peregrino Pariano Philosopho, cognomento Proteo explicat, cuius & apud A. Gellium libr. 12. cap. 11. Noct. Attic. est mentio; qui celebri Olympiotum die in pyram à semet constructam, adstante totius Græciæ conuentu, se cōiecit, quem ob id ipsum singulari libello egregiè traducit Lucianus, irridetq; hominis ambitionem & dementiam. Parrhasius epistola 9. Brotum legendum censet. Brotus, inquit, indigena fuit, ac terræ filius, vt scribit Euemerus: vt Hesiodus, Ætheris & Auroræ. Natus hic erat immortalis, sed eum tantum lucis odium cepit, vt nouo exemplo omnium primus vitam cum morte commutarit, vnde Græcè βροτός, id est, mortalis ab eo dictus homo. Hæc Parrhasius, apud quem è Collectaneis historiarum hoc etiam reperi χόλιον, Βροτέας κυνηγὸς ὢν, πλὴν Ἀρετῆς οὐκ ἔτιμα, ἔλεγε ἢ ὡς εἰδὶ ὑπὸ πύρρος ἢ πύρροι. ἐμμανὴς ἔν γινώμενος ἐβόλεν ἐς πύρρον αὐτόν. Broteas erat venatoris nullo honore Dianam dignabatur, aususq; est dicere nullam sibi noxam ab igne afferri posse. Itaque furore correptus, in ardentem rogam præcipitem se dedit & periit. In alia omnia discedit doctiss. Paulus Leopardus Miscell. lib. 1. c. 10. legitq; Biotheam, duarum syllabarum contractione, vt de Axiothea siue Biothea, (nam utroque scriptum modo reperias) intelligatur; de qua ita Polyænus lib. 8. Strateg. Axiothea Nicoclis regis vxor, magna militum multitudine veniente ab Ptolemæo Aegypti rege ad disturbandum regnum, cum Nicocles vitam laqueo finisset, fratresq; eius sibipsum mortem cōsciuiissent, ipsa mortuorum virtutes amulata est: sororesq; eorum ac matres vxoresq; conuocauit, & ijs persuasit, ne quid genere indignum committerent. Quæ persuasæ fortiter ianuas muliebris aula cōcluserunt, recurrentesq; ad tecta, multitudine ciuium confluente, liberos, quos in vlnis ferebant, interfecerunt, & igne tectis iniecto, aliæ gladijs seipsas occiderunt, aliæ confidenter in flammam insilientes perierunt. Axiothea verò ducem se in periculis optimam præstabat. Cum enim videret omnes egregiè iacere, tum & ipsa summisso gladio per cadem se in flammam coniecit, vt ne mortuo quidem corpore hostes potirentur. Lege præterea Diod. Siculum.

523. INCLVSVSQVE NECEM CAVEA PATIARIS, VT ILLE NON PROPECTVRAE CONDITOR HISTORIAE] Chærilum intelligunt interpretes, manifesto errore, vt iam vidit Parrhasius epistola 9. Laurentius Abstemius in Annotationibus, & hîc

A Egnatius, cum Callisthenes ab Ouidio indigitetur, quem cum ferre Alexandri regis insolentiam non posset deum se iactantis, & plus æquo audaciùs eundem alloqueretur; ab ipso rege increpitum ferunt hoc versu, ex Iliad. 5.

Ω' κύμορ' & δὴ μοι τέκος ἔοικας οἱ ἀγορεύεις.

Qualia mi loqueris vereor sis nare superstes.

Quod & ita euenit. Audi Diog. Laërtium Aristot. vita: δόξας γὰρ Ἐρμούλαφ συμμεπερχέναι τῷ εἰς Ἀλέξανδρον ὀπιβελῆς, ἐν σιδηρᾷ περὶ ἡμέρῃ χαλεαῖρα, φθελῶν καὶ ἀκρόμυς & πέλ' ἑλέοντι ὀπρὸς βληθεὶς, ἔτω κατέσπεφεν. Conscius enim in Alexandrum insidiarum Hermolai, padore squaloreq; oblitus, cauea ferrea circumductus est, postremoq; leoni obiectus vitam finijt. Iustinus Trogi Pompeii abbreviator libr. 15. Cum Alexander Magnus Callisthenem Philosophum propter salutationis Persicæ interpellatum morem, insidiarum, quæ sibi parata fuerant, conscius fuisse iratus sinxisset, eumq; truncatis omnibus membris, abscisisq; auribus ac naso labiisq; deforme & miserandum cadauer reddidisset, insuper in cauea cum cane clausum ad metum ceterorum circumferret; Lysimachus audire Callisthenem, & præcepta virtutis ab eo accipere solitus, misertus tanti viri, non culpæ sed libertatis pœnas pendens, venenum ei in remedia calamitatum dedit: quod adeò agrè Alexander tulit, vt eum ferocissimo leoni obici iuberet. Meminit Plutarch. in Alexandro, Arrianus lib. 4. & alij, quos refert A. Schottus ad Senecæ Suasoriam primam, & in Vitæ comparatis Aristot. & Demosth. Historicum fuisse auctor Cicero 2. de Oratore; citatq; Callisthenis historias Seneca lib. 4. Natural. quæst. cap. 26.

525. VTQVE REPERTORI NOCVIT PVGNACIS IAMBI, SIC SIT IN EXITIVM LINGVA PROTERVA TVVM] Domitius hîc rursus impingit, asserens Archilochum interfectum ab his ipsis, in quos Iambum strinxerat; nisi fortè & Calondas, cognomento Corax, à quo Archilochus in bello fortiter pugnans occisus est, Iambis Archilochiis fuerit proficissus, vt Alciato visum est lib. 5. Parerg. cap. 18. Archilochum certè à Calonda interemptum testatur etiam Plutarch. Commentario de Sera numinis vindicta, Plinius lib. 7. cap. 29. & Suidas, quem Pythium oraculum postea arguit, patriaque eiecit, quod necasset virum Musis sacrum. Egnatius verò non ad Archilochi cadem referenda ista censet, verum ad id, quod narrat de Lacedæmoniis Plutarch. in Apophth. Laconicis, & Val. Max. lib. 6. c. 3. de seueritate his verbis; quod & ante Egnatium vidit hîc Zarotus: Lacedæmonij libros Archilochi è ciuitate sua exportari iusserunt, quod eorum parum verecundam ac pudicam lectionem arbitrabantur. Noluerunt enim ea liberorum suorum animos imbui, ne plus moribus noceret, quàm ingenijs prodesset. Itaque maximum poetam, aut certè summo proximum, qui domum sibi inuisam obscenis maledictis lacerauerat, carminum exilio multarunt. Atque hinc rectè Ouidius: Sic sit in exitium lingua proterua tuum. Addam & tertiam explanationem, non omnino, nisi fallor, ἀνεγδοκόν. Pro exitium, legunt quidam exilium, atque ita reperisse se in M. S. testatur Berfmannus. Quod si verum est, putem eò allusisse Ouidium, quod Lacedæmonij Archilochum, quia carmine quodam scripserat, præstare clypeū amittere quæ in acie mori, vt be eiecerint, vt est apud Plutarch. in Laconicis, Strabonem lib. 10. Carmē Archilochi at mutilū, cuius & initium ἐν εἰκλῶν Aristophanis legas, sic habet:

Ασπίδι μὲν Σαίων πρὸς ἀγάλλεσθαι, ἐν δὲ θύμῳ
 Ἐν γὰρ αἰμώμητον καὶ ἀλπίον σὸν ἐθέλων.
 ...Α' σπὶς ἐκείνη
 Ἐρρέτω· ἐξ αὐτῆς κτήσμεν καὶ κακίαν.

527. VTVE PARVM STABILI QVICARMINELVSIT ATHENAS, INVISVS PEREAS DEFICIENTE CIBO] In quibusdam libris *utq;* legitur. verum hoc paruum; illud non item, quod princeps animaduertit Andr. Alciatus, legendum esse *Athenin* pro *Athenas*. In cuius sententiam libens concedo. Suidam audi: Ἰππῶναξ πατρὸς Πύθεω, καὶ μητρὸς Προλίδος, Εφέσιος, ἰαμβόγραφο. ὤκησε ἢ Κλαζομῆας ὑπὸ τῶν περσικῶν Αθιωαγόρου καὶ Κωμαῆς ἐξελαθῆς. γράφει ἢ περὶ Βάπαλον καὶ Αθλῶν ἀγαλματοποιῶς, ὅτι αὐτὸς εἰκόνας περὶ ὕβριν ἐργάσωντο. Refert Hipponactem Ephesium, natum Pytheo & Protide, pulsum ab Athenagora & Coma, habitasse Clazomenis; scripsisseque in Bupalum & Athenin statuarios, à quibus probris operatus esset, factis confictisque ad contumeliam illius statuis. Vide Plinium libr. 36. cap. 5. qui *Antherinum* vocat. Addit autem poeta noster *parum stabili carmine*. nā, ut Dionysius Halicarn. tradit, primus Hipponax Iambicum trimetrum Archilochium parum stabilem & claudicantem fecit, atq; in Scazontem vertit, quod allusit Sulpitia poetria:

—Nec qui pede fractus eodem,
 Fortiter irasci discit duce Clazomenio.

Aduertit id etiam Turneb. libr. 9. cap. 25. qui tamen vulgatam lectionem damnare non audet, quasi Hipponax in carmine illo ne Athenis quidem percerit. Sequitur in nostro: *Inuisus pereas deficiente cibo*. Miserrimum id mortis genus credebant veteres, teste Homero *Odyss.* μ. quo perijsse Hipponactem nondum legi, nisi fortè in exilio contabuisse inedia dicendum sit. Interpretes variant. Zarotus Anaxandridem intelligit, qui fame perire coactus sit, quod scripsisset Athenienses sanctissimas habere leges, prauissimis uti, ex Eustathio 7. Ethic. Alia Domitius comminiscitur: quem vide.

529. VTQVE LYRAE VATES FERTVR PERIISSE SEVERAE, CAVSSA SIT EXCIDII DEXTERA LAESA TVI] Andreas Alciatus libr. 5. Parergon cap. 18. Hesiodum hīc intelligi existimat, qui ob suspicionem violatae sororis ab Antipho & Cemenō (vel, ut alij, ab Amphiphane & Gamistone) hospitibus fuit interemptus. Vide Plutarch. Tzetzem eius vita, ac Suidam. *Dexteram* interpretatur pro hospitij coniunctionisque iure. Hæcille. Verum *Hesiodum lyrae vatem* fuisse quā vellem demonstrasset. Domitius eumque secutus Zarotus *Archilochium*, nescio quem, comminiscuntur. Egnatius Philoxenum indicari putat, Dithyrāborum poetam: quem vide, & Paræmiographos, itemque Tzetzem variæ hist. Chiliad. 10. v. 830. Philoxenus enim cū Dionysij tyranni poemata reijceret, ut inepta, nec sustineret recitantem, in latomias coniectus est. Post Tarentum aufugit, & reuocanti eum per litteras Dionysio aliud non rescripsit, quā litteram α, ut alij, syllabam α, sæpius repetitam. Vnde Prouerb. Φιλοξένος χαμμάλιον, de quo Suidas. At cur *læsā dextram exitij*, siue *excidij*, aut *exilij* (nam libri hīc variant) *causam* facit? Non displicet, si pro læsa fide, violatoque hospitij iure id interpreteris: nam apud Dionysium egerat antè Philoxenus. quo modo etiam alij capiunt, & Al-

A cæum poetam Lyricum intelligi hīc volunt, quem in exsilium eiecerit Pittacus, quod maledicis eum versibus infectatus esset. Micyllus hīc.

531. VTQVE AGAMEMNONIO VVLNVS DEDIT ANGVIS ORESTI, TV QVOQVE DE MORSV VIRVS HABENTE CADAS] *Agamemnonium* vocat Orestem, quia Agamemnone natus. De furore atque insania Orestis, ob cæsam matrem, diximus suprā ad vers. 350. quantum satis erat. Refert Pherecydes, apud interpr. Euripidis in Oreste extremo, vexatum furij fugisse in Arcadiam ad Dianæ templum, confedissee iuxta aram, fugatasque à Diana furias, & ab Oreste Orestion urbem dictam. Addit ex Asclepiade idem interpr. ὑπὸ ὀφείας αὐτὸν δειχθέντα ἐκεί τελευτῆσαι, percussū à serpente ibidem (loquitur de Parrhasia Arcadiæ regione) perijsse.

533. SIT TIBI CONIVGII NOX PRIMA NOVISSIMA VITÆ, EVPOLIS HOC PERIIT, ET NOVA NVPTA MODO] Domitius Eupolim τὸ δῶχαιας intelligit, de quo Suidas, & Cicero lib. 6. epist. 1. ad Atticum. ille bello Laconico apud Hellepontum naufragio perisse auctor est; hic ab Alcibiade in Siciliam nauigante in mare deiectum scribit. Non hæc mens Ouidij, nec quicquam in eo quod ad Comicum illum trahas. Ineptè etiam vetus interpr. ἀνώνυμος, uxorem Eupolidis, Medillam comminiscitur; qua auctoritate adhuc quæro. Primus Ant. Codrus Vrceus Serm. 1. eumque secuti Io. Alex. Brassicanus in Politiani Nutricia, Io. Bapt. Egnatius hoc loco alium eo nomine Eupolim, Niciæ filium, ab Ouidio indicari viderunt: qui Glycerio, Eudici filia, ducta uxore, nocte prima lapsus domus cum noua nupta oppressus est. Didici ex Epigrammate ἀδελφῶν libr. 3. Α' 104.

Αἰ, αἰ, ποῦ γὰρ κακίστην, ὅταν κλαίωσι θανόντα
 Νυμφίον, ἢ νύμφην· λυγρὰ δὲ ἀμφοτέρως.
 Εὐπολιν ὡς, ἀγαθὸν τε Γλυκερίον, ὡς ὑμῶν αἶον
 Εὐσεβὲν ἐν πρώτῃ νύκτι πεσὼν θάλαμῳ.
 Οὐ καλῶς τὸδε κῆδος ἰσθρόπον, ὡς σὺ μὲν ἦν
 Νίκια, σὺ κλαύσας δὲ Εὐδίκη θυγατέρεα.

Nō dissimile, quod de Q. Sertullio memoriæ proditum legimus, qui & ipse prima nuptiarum nocte domus ruina cum uxore suffocatus est, extatq; vetus Epitaphium apud Hieron. Magium, libr. 3. Miscell. c. 4.

535. VTQVE COTHURNATVM PERIISSE LYCOPHRONA NARRANT, HÆREAT IN FIBRIS FIXA SAGITTA TVIS] Vetus interpr. quem Zarotus perpetuò allegat, duos facit Lycophrones, Tragicum, & qui Cassandram lusit; cū vnus idemque fuerit: nam & hic Tragicus fuit, & inter septem præstantissimos, qui Pleiadis nomen meruerunt, locum habuit. vnde *cothurnatum* Ouidius vocat. Hasta transfixum, atque in Dianæ Magnesiæ templo conditum scribit Theodoretus.

537. AVT LACER IN SILVA MANIBVS SPARGARE TVORVM, SPARSVS VT EST THEBIS AVGVECREATVS AVO] Rectè interpretes de Pentheo versus hos capiunt, qui *creatus est angue auo*, id est Cadmo: quem regno pulsum & apud Illyricos profugum, in serpentem mutatum, fabulatur Ouid. 4. Metamorph. Ex Agaue verò Cadmi filia natus est Pentheus: qui cū Liberum patrem contumelijs varijs lacerare, atque alia etiam insolenter facere esset ausus; postremò ad Cytharonem

profectus, conscensa arbore operta Bacchi sacra conspicatus; à Bacchis impete facto ex arbore detractus est, viuusque in frustra concisus. auctor Pausan. in Corinthiacis. Seneca in Oedipo ab Agaue matre, Autonoe & Ino materteris, æstro percitis, discerptum meminit: quod propius huc facit. Vide Philostratum in Imaginibus.

539. PERQVE FEROS MONTES TAVRO RAPIENTE TRAHARIS, VT TRACTA EST CONIVNX IMPERIOSA LYCI] Dircen intelligit Lyci Thebarum regis coniugem, repudiata Antiopa, quam à Zetho & Amphione Antiopæ liberis tauro siluestri alligatâ, eoq; agitato crudeliter discerptam legimus. Fabulâ seu historiâ copiosè narrat Apollonij Scholiastes in 4. Argonaut. quam & hîc adscribam: *Antiopa Nyctei filia, cui Iupiter in Satyrum conuersus vim intulit. Illa minis Nyctei patris cedens, in Sicyonem ad Epopea fugit. Ibi peperit Amphionem & Zethum, & bubulco cuidam in monte Citharone alendos tradidit. Nycteus verò ob hanc filie audaciam mœrore percussus, vita abiit, precatus prius Lycum fratrem, vt filiam in Sicyonem profectus è medio tolleret. Lycus igitur moto aduersus Epopea bello, positisq; iuxta urbem castris, Epopea interfecit, captiuamq; abduxit Antiopam, & Dirce uxori suæ custodiendam tradidit. Fugiens verò Antiopa, captaq;, filijs Amphioni ac Zetho committitur, bubulco nihil eorum, quæ acciderant, prodente. Illi itaque Antiopam incolumem seruant, Dircem verò agresti alligatam tauro perdunt. Quare ad Lycum, statim mactandi, quod Antiopam incolumem dimisissent, transmissi sunt. At vetat Mercurius, Lycoq;, vt regnum illis cedat, imperat. Seneca in Thebaide initio v. 20.*

Vel quæ cucurrit corpus inuisum trahens

Zethi iuuentus; quæ per horrentes rubos

Tauri ferocis sanguis ostentat fugas.

Propert. lib. 3. eleg. 15. de multis ita canit:

Tu reddis pueris matrem, pueriq; trahendam

Vinxerunt Dircen sub truci ora bouis.

Plautus Pseudolo Act. 1. Sc. Exite:

Cras quasi Dircem olim (vt memorant) duo

Gnati Iouis deuinxere ad taurum: ideo hodie ad carnarium.

Id tibi profectò taurus fiet.

Vide Hyginum fab. 7. & 8. & Apollodorum lib. 3. Bibliothecæ.

541. QVODQVE SVÆ PASSA EST PELLEX INVISA SORORI, EXCIDAT ANTE PEDES LINCVA RESECTA TVOS] Philomelam intelligit, quam Seneca in Hercule Furente *Thraciam pellicem* vocat. Fuit illi soror Progne, Tereo Daulidis regi nupta: quam dum Philomela inuisit, captus amore illius Tereus, vim intulit, linguamque, vt facinus occultaretur, abscidit. Rēliqua fabulæ pete ex Ouid. lib. 6. Metamorp. alijsque. Vnum nota, variare lectionem in manu sc. & libris plerisque, *pellex inuita sororis*. probè; probatque Egnatius, hoc sensu, vt sic lingua illi eripiat, veluti Philomelæ exsecta fuit, quæ inuita pellex sororis suæ fuit.

543. COGNITOR VT TARDAE BLÆSVS COGNOMINE MYRRHÆ, ORBIS IN INNUMERIS INVENIARE LOCIS] Domitius ac Zarotus *Traditor* legunt, explanantque locum de Cinyra & Myrrha eius filia, in sui nominis arborem versa. de qua vide Apollodorum lib. 3. Biblioth. & quæ suprâ ad v. 362. diximus. In manu sc. Berfmanni: *Conditor vt tardè Blæsus*, ceteris deficientibus. At Paulus Leopardus lib. 3. Emendat. cap. 12. ex Herodoto, Iusti-

Ac Callimacho legendum censet: *Cognitor vt tardè Blæsus cognomine Cyrrhæ*, &c. vt ad Battum Cyrenarum conditorem, cognomine *τερυλόν*, hoc est *blæsum*, eiusque errores referatur. Iustinus lib. 13. de Batto, eiusque comitibus: *Cum venissent in Africam, pulsus accolis, montem Cyrrham, (al. Cyram) & propter amœnitatem loci, & propter fontis vbertatem occupauere. Ibi Battus, dux eorum, linguae nodis solutis, loqui primum cœpit: quæ res animos eorum, ex promissis Dei iam parte percepta, in reliquam spem condenda urbis accendit. Positis igitur castris opinionem veteris fabulæ accipiunt, Cyrenem eximia pulcritudinis virginem à Thessalia monte Pelio ab Apolline raptam, perlatamq; in eiusdem montis iuga, cuius collem occupauerant, à Deo repletam quatuor pueros peperisse, Nonium, Aristaum, Eutocum, Agrum, &c. Plura Leopardus quem vide. Ego verò de vera explanatione adhuc dubito.*

545. INQVE TVIS OPIFEX, VATI QVOD FECIT ACHÆO, NOXIA LUMINIBVS SPICVLA CONDAT APIS] De Homero interpretatur Domitius, qui infans apum aculeis oculos amiserit, dictus inde Melesigenes. Aliud Herodotus & Plutarchus docent, datum illi id nomen à Melere amne. Figmentum ergo est Domitii, Homerum cæcum factum apum spiculis. Ridiculum etiâ puto, quod è vet. interprete Zarotus notat, Achæi per horum ambulantis capiti agmen apum insedisse, quas dum fugare ille vellet, oculis priuatus sit. Hoc satis, dum quid occurreret certius.

547. FIXVS ET IN DVRS CARPARIS VISCE-RA SAXIS, VT CUI PYRRHA SVI FILIA FRATRIS ERAT] Pyrrha Epimethei & Pandoræ filia. Fratrem Epimetheus habuit Prometheus; de quo fabula est, quia ignem mortalibus dederat, in monte Caucaſo à Ioue alligatum saxo, aquila adstante, quæ iecur illius perpetuò depasceretur. Est apud Hyginum, Hesiodum, Diodorum, alios. Accius in Prometheus, apud Cicer. 2. Tusculan.

Iam tertid me quoque funesto die,

Tristi aduolatu aduncis lacerans vnguibus

Iouis satellites pastu dilaniat fero.

Et quæ sequuntur, nam pluscula sunt. Mythologia est apud Apollonij interpretem lib. 2. nu. 56. ex Agroeta, Duri, Herodoto, aliis: ex quo scripsere Cælius lib. 4. Antiqu. Lect. c. 20. & Natalis 4. Mythol. c. 6. Plura suprâ scripsi ad vers. 293.

549. VT PVER HARPAGIDÆ REFERAS EXEMPLA THYESTÆ, INQVE TVI PATRIS VISCE-RA CÆSVS EAS] Domitius *Arpyages* legit & interpretatur, qui, quod prius Thyestæ contigerat, filium & ipse absumpsit. *Arpyages* ergo Thyestæ filius non fuit, vt malè Boccattius de genealogia Deorum, qui Thyestæ tres fuisse scribit filios Tantalum, Plistenem, & Arpyagen. Ego verò lego *Harpagides*, vt & in excusis nonnullis rectè scribitur; & Harpagi filium intelligo, quæ Astyages Medorum rex, epulandum patri apposuit, in ultionem seruati Cyri nepotis, quem cum Harpagus, regis Astyagis consiliorum particeps occidendum accepisset, pastori regij pecoris exponendum tradidit. Historia est apud Iustinum lib. 1. Addit Herodotus lib. 1. cœna peracta interrogatum Harpagum, numquid epulis illis oblectatus esset: illo adserente, allatas detectasque reliquias, puta caput, extremosq; manuum pedumque digitos, vt inde, quod placeret, sumeret. Percontanti Astyagi, numquid agnosce-

ret,

ret, cuius feræ carne pastus esset? se agnoscere respondit, & quando hoc ita regi libuerit, non etiam sibi displicere. Ceterum loci huius explanatione, ne quid dissimulem, ante Micillum, primus Zartus detexit. De Thyeste autem supra dictum v. 433.

551. TRVNCA GERAS SÆVO MVTLATIS DENTIBVS ENSE, QVALIA NYCERNIMEMBRA FVISSE FERVNT] In aliis *Mycerni* est: quidam *Myceni* præferunt. De Mamerte Myceno intelligunt, qui regni cupiditate nepotem necarit; ideoque à Syfaphone Corinthio fratre fuisse lacertum. Ita Domit. & Zart. Amplius quærendum.

553. VIVE SYRACOSIO PRÆSTRICTA FAVCE POETÆ, SIC ANIMÆ LAQVEO SIT VIA CLAVSA TVÆ] De Theocrito, qui suspendio vitam finierit, frigidum interpretum commentum est; fortè quia Syracusius. At Heraclides, Bion, Moschus, plures alij, ex eadem fuerunt urbe. Apud Theocritum Eidyll. 27. quidam amore dilecti pueri seipsum suspendit, condito prius hoc sibi epitaphio:

Τὸν ἔρωσ' ἔκτε' ἐν, ὁδοὶ πόρε μὴ παροδ' ὄσης,
Ἀλλ' αἶσας, τὸ δ' ἡλέσον, ἀπὸ λυγρῆς ἔχεν ἑταῖρον.

Huc alludere Nasonem opinatur Alciat. 9. Parer. c. 24. At non ego id opinor. *Syracusius poeta* Empedocles est, Philosophus & poeta. Horat. in Arte:

— Dicam, Siculiq; poeta

Narrabo interitum: Deus immortalis haberi

Dum cupit Empedocles, ardentem frigidus Aetnam
Infiluit.

De morte alij alia narrant. Democritus Træzenius lib. contra Sophistas, apud Laërtium lib. 8. refert illum iuxta Homerum:

Ἀ' χαλκὸν βροχὸν αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῦ κ' ἐγενέσθης,
Ἀ' ὑχέν' ὀποκρεμάσθης, &c.

Connexo ex alta laqueo sua guttura corno

Inseruisse, anima ut tetrum penetraret ad ora.

Huc alludere Ovidium certum est.

555. NVDAQVE DIREPTA PATEANT TVA VISCERA PELLE, VT PHRYGII, CVIVS NOMINA FLVMEN HABET] Marfyas, Phryx, primus tibiis cecinit, à Minerva repertis; quas illa abiecit, quod deformen inflatumque vultum redderent. Marfyas sustulit, & cum Apolline de compacto certare ausus, victusque è pini ramo, detracta pelle, suspensus est. Ex Apollodoro lib. 1. Diodoro & Ouidio 6. Metamorph. Meminit idem 6. Fastor.

Prouocat & Phæbum: Phæbo superante pendit:

Casa recesserunt à cute membra sua.

Tzetzes Chil. 1. hist. 15.

Μαρσύας Φρυξὶ φιλόδοξος ἔρεν αὐλὰς τὸ πρῶτον,
Ὅς περὶ αὐτὸ ἀντήρσεν ἀπὸ ἡλὸνα καλὰ μοῖσις,

Κ' ἀνπερ περὶ πίτῳ ἡττήσθης, ἀσκόδ' ἀπεκρεμάσθης.

Longus elegans scriptor ποιμνικῶν lib. 4. κρεμᾶ γέροντα ἀνδρωπὸν ἐκ μιᾶς πίτῳ, ὡς Μαρσύαν. Suspendit me senē de pinu aliqua, ceu Marfyam. Adde Nonnum Dionys. lib. 1. Agathiam lib. 4. & Palæphatum de non credendis historiis. Ab hoc Marfyas fl. nomen habet Phrygiæ liquidissimus amnis: cuius mentio apud Liuium lib. 38. Curtium libr. 3. & Strabonem lib. 12. aliosque.

557. SAXIFICÆ VIDE AS INFELIX ORA MEDVSÆ, CEPHENVM MVLTOS QVÆ DEDIT VNA NECI] *Saxificam* vocat *Medusam*, vt Lycophron μαρμαρώπιδα γαλῆν, & *saxificos vultus* Ouid. in Metamorph. ab effectu;

Ὅς ζωοπλαστῶν ἀνδρας ἐξ ἀκρῶς ποδὸς
Ἀ' γαλματώσας ἀμφελυτρώσει πέτρων.
Qui effingens homines ab extrema calce
In statuas conuertendo saxi inuoluet.

De Perseo loquitur, qui profectus contra Gorgonas, Phorci filias, Euryalen, Stheno & Medusam, ope Palladis Orcique munitus galea, Medusam obtruncavit, quæ sola è tribus mortalis erat. Caput id Seriphiis (ad quos scrinio inclusus delatus cum matre fuerat) ostendit; quo conspecto in lapides singuli obduruerunt. Refert Zenobius Cent. 1. 41. Prou. αἰδ' & κυνῇ, Apollodorus lib. 2. Tzetzes in Lycophronem, Scholiastes Apollonij lib. 4. extremo, & alij plures. De Cephensis res nota ex Ouid. 5. Metamorph. in princ. Ita dicti sunt à Cephæo, Æthiopum rege, cuius filiā Andromedam, bellæ marinæ expositam, Perseus liberauit & uxorem duxit. At Phineus, Cephei frater, eam sibi desponsatam contendebat. Hinc bellum; multisq; utrimque cæsis, Gorgonis caput Perseus protulit; quo viso Phineus cum suis in saxum abiit. Nomina Ouid. recenset,

— Bis centum restabant corpora pugna,

Gorgone bis centum riguerunt corpora visa.

559. POTNIADVM MORSVS SVBEAS VT GLAVCVS EQVARVM: INQVE MARIS SALIAS GLAVCVS VT ALTER AQVAS] Virgilius 3. Georg. vers. 266.

Scilicet ante omnes furor est insignis equarum:

Et mentem Venus ipsa dedit, quo tempore Glauci

Potniades talis membra absumpsere quadrige.

Vbi Iunius Philargyrius: Glaucus Sisyphi filius cum ad mimicum certamē quadrigam duceret, adplicuit ad vicum Boætiæ, & equas potum ad fontem sacrum per ignorantiam duxit. unde qui bibisset, in furorem agi solebat. Itaque illum equæ furore exagitante in ipso certamine curru effudisse ac morsibus laniasse dicuntur. Euripidis interpres, enarrās illud ex Oreste Ποτνιαδες θεαί: Πόνται, inquit, χωρίον ἐστὶ βοιωτίας. ἐνθα φαγῶσαι βοτάνην αἱ Γλαύκῳ ἵπποι καὶ μανῆσαι, δεσπάζοντο τὸν ἴδιον δεσπότην Γλαύκῳ, ἐν τῷ ὅπῳ φῖω Περίε. Strabo lib. 9. Geogr. ἐστὶ δὲ καὶ ἡ Δίεκη Κρήνη καὶ Πόντια, ἐφ' ὧν μυθώεται τὰ περὶ τὴν Ποτνιᾶ Γλαύκῳ, τὴν ἀφ' ἧς ἀπὸ τῆς Ποτνιαδῶν ἵππων τὴν πόλεως ἀλησίον. Plura Eustathius in Homerum, Palæphatus ἐν ἀπίστοις. Glauci huius Potniensis scripsisse Tragædiam Æschylum, auctor eius Scholiastes, in Perioche Persarum, citatque Hesychius in ἀφήμοις, & alibi.

INQVE MARIS SALIAS] Hoc de Glaucō Anthedonio siue Pontio intelligendum, de quo etiam Tragædiam scripsisse Æschylum, auctor Strabo lib. 9. & Athenæus lib. 3. Cur Pontius vocatus, docet Mnaseas apud eundem Athenæum libr. 7. Μνασέας δὲ ἐν τρίτῳ, inquit, τὴν Εὐρωπικῶν Ἀ' νηδόνος καὶ Ἀ' λυόνης αὐτὸν γενεαλογεῖ. ναυλὸν δὲ αὐτὸν καὶ γλυμβητὴν ἀγαθὸν γενόμενον, Πόντιον καλεῖσθαι. Mnaseas rerum Europicarum libro tertio, genus illius refert ad Anthedonem & Alcyonem. Ceterum cum rei nautica peritus atque egregius viminator esset, Pontium vocari. Palæphatus de non credendis historiis hæc de Glaucō: Γλαύκῳ τῷ ἀνὴρ ἀλιεύς Ἀ' νηδόνος ἦν δὲ γλυμβητής, ἐν τούτῳ ὑπεφύρων πάντων γλυμβητῶν γλυμβῶντα δὲ ἐν τῷ λιμνῇ, ὁρίντων αὐτὸν τὴν πολιτῶν, αὐτὸς ἀφ' ἧς γλυμβήσας εἰς πνατόπον καὶ μὴ ὀφθεῖς τοῖς οἰκείοις ἡμέτερος ἰκανός, ἀφ' ἧς γλυμβήσας πάλιν ὤφθη αὐτοῖς, σπινθάνομενον δὲ τὴν οἰκείων ποῦ διέτελλεν, αὐτὸς ψαδός.

μῦθος ἔφη, ἐν τῇ θαλάττῃ. καὶ συγκλείων εἰς αὐτὸν ἰχθύας, ὅπότε χειμῶν γένοιτο, καὶ μηδεὶς ἄλλων αἰλιέων ἰχθύς διώκει λαμβάνειν, ἔλεγε τοῖς πολίταις: τίνας βούλοιντο ἰχθύων σκοτεινοῦ λίαν αὐτοῖς; καὶ ἡμί-
ζων οὐς ἀν' ἡθελον, Γλαῦκος θαλάσσης ἐκλήθη. καὶ πε-
τυχὼν θηρίῳ θαλαπλίῳ, δόλοιο. μὴ ἐλθόντ' ἢ αἰπὰ
ἐκ τῆς θαλάσσης, ἐμύθωσεν οἱ ἀνδρωποῖ, ὡς ἐν θαλάτ-
τῃ οἰκῇ, καὶ κεῖ μῦθε. *Glaucus quidam erat Anthedonius,*
piscator, natandiq; peritus, qua etiam arte alios omnes lon-
gè antecellebat. Cum verò in portu aliquando nataret, spe-
ctantibus ciuib; in locum quendam semotum vrinando se
contulit, suisq; dies aliquot non visus, tranato rursus portu
in conspectum prodijt. Sciscitantibus amicis vbinam gen-
tium commoratus esset, In mari, inquit. Et conclusis hieme
quodam in loco piscibus, cùm reliqui piscatorum nihil pi-
scium caperent, rogabat ciues, quosnam vellent: & mox,
quos volebant, adducebat: vnde Glaucus marinus est appel-
latus. Tandem in belluam marinam incurrens, deuoratus
est: cùmq; non rediret, iactatum est vulgò, in mari habitare,
vitamq; traducere: Diuerfa ab his tradit Ouid. noster
13. *Metamorph. extremo, & Aufonius in Mosella:*

Sic Anthedonius Bœotia per freta Glaucus,
Gramina gustatu postquam exitialia Circes
Expertus, carptas moribundis piscibus herbas
Sumpsit, Carpathium subiit nouus accola pontum,
&c.

Quibus consonat Apollonij Enarrator libr. 1. scri-
bens piscium multitudine, quos ceperat, defatiga-
tum Glaucum Polybi filium, eos deposuisse; at-
que vbi vidisset vnum è piscibus iam moribun-
dum gustata herba reuiuiscere, Glaucum ipsum
eadem comesta immortalem factum: tandemque
vitæ tædio in mare semet præcipitasse, & pro deo
marino cœpisse coli. Paria scribit Tzertzes in Ly-
cophronem, & Philostratus in Imaginibus. Adde
Eustathium Iliad. β'.

561. VTQVE DVOBVS IDEM DICTIS MIHI NO-
MEN HABENTI, PRÆFOCENT ANIMÆ GNOSIA
MELLA VIAM] In quibusdam libris est *noxia*
mella. mendosè. Hyginus cap. 251. inter eos, qui
licentia Parcarum ab inferis redierunt, numerat &
Glaucum Minois filium, restitutum à Polydo Cærani filio.
Polyidi illius mentio est apud Homerum II. v'.

Πολύδης δ' οἱ ἔειπε γέρον ἀγάθος Πολύιδος
Et lib. 5. Anthol. epigramma est eis Πολύιδος μάντιν.
Volunt verò restitutum poto melle, de quo Palæ-
phatus ἐκ ἀπίστων, & Pindari Scholiastes in O-
lympijs. Fabula integra est apud Hyginum fa-
bula 136. Narrat Glaucum Minois & Pasiphaæ
filium, dum pila ludit, cecidisse in dolium melle
plenum, atque ita extinctum: inclusum verò cum
puero in monumento Polyidum vatem, Cærani
filium, herbæ illius tactu vitam Glauco restituisse,
qua olim draco reuixerat. Vnde prouerb. Γλαῦκος
πίπνων ἀνέστη. Politè Politianus in Nutricijs:

— Quiq; alto in melle necatum
Restituit luci, quo nuper vixerat anguis
Gramine Minoum Dictæo carcere Glaucum.

563. SOLLICITOQVE BIBAS, VELVTI DOCTIS-
SIMVS OLIM IMPERTVRBATO QVOD BIBIT
ORE REVS] Sic Horatius lib. 2. sat. 4. *Qualia vincant*
Pythagoran, Anytiq; reum. Vnde Anyti hîc legendum
videri pro *veluti* doctis equidem libèter assentior:
tamen in scriptis vox illa non compareat, ab im-
peritis librarijs, vt ignota & inaudita, loco mota.
Nota Socratis iniqua mors, qui cùm Pythiæ testi-

monio ἀνδρῶν ἀπάντων σφώλας esset pronūtiatus;
magnam sibi multorū inuidiam cōflauit, quorum
è numero & Anytus fuit. Iudicum sententijs con-
demnatus, & in carcerem coniectus, cicutam pau-
cos post dies bibit, multa prius ac præclara de ani-
morum immortalitate differens, Olympiadis 95.
anno 1. accusantibus Anyto, Melitone & Lycone.
Diodorus Siculus libr. 14. Orosius lib. 2. cap. 17. ac
pluribus Diog. Laërtius eius vita, qui scribit eo ipso
die Anytum peregrè profectū ab Heracleotis ex-
terminatum. Αὐτόν τε, inquit, ὅτι δὴ μῆσαντα αὐθιμέ-
ρον ἐξεκέρυξαν Ἡρακλεῶται. Suidas Socratem epota
cicuta, voti que recordatum, dixisse ait θύσατε Ἀ-
σκληπιῶ, *sacrificate Aesculapio.* Meminit Seneca epist.
13. *Cicuta magnum Socratem fecit.* Et Sidonius Apol-
linaris Epithalamio ad Polemium & Araneolam
extremo:

Perge libens, neu tu damnes fortasse iugari,
Quod noster iubet esse senex, qui non piger hausit
Numina condemnans Anyto pallente venenum.

565. NEC TIBI SI QVID AMAS FELICIVS HÆ-
MONE CEDAT: VTQVE SVA MACAREVS, SIC
POTIARE TVA] Vetus interpres: *Hæmon cùm filiam*
Rhodopem amaret turpiter, vterq; in montem sui nominis
obduruit. Hæc ille, in quibus duplex error: neque
enim *Hæmon* sed *Hæmus* vocandus erat, nec *Rhodope*
filia, at soror *Hæmi* fuit, vt ex subiectis Plutar-
chi verbis manifestum: Οὔτοι, inquit, ἀδελφοί (Ρο-
δόπη καὶ Ἄμιος) τυγχάνοντες, καὶ εἰς ὀπίθιμιν αἰθή-
λων ἐμπεσόντες· ὁ μὲν αὐτῷ Ἡρακλῆος παρρηγόρευσεν, ἡ δὲ
τ' ἀγαπώμενον Δία μισοπονήρως. οἱ δ' ἀπὸ μὲν τοῦ θεοῦ
τῷ πᾶσιν βαρέως ἐνεγκόντες, εἰς ὁμώνυμα ὄρη μετέ-
βηλον ἀμφοτέρως. Verum nihil *Hæmus* ad *Hæmo-*
nem, de quo Ouidius noster. Petenda itaque fabu-
la, vt & doctissimus *Leopardus* libr. 19. Emendat.
cap. 3. obseruauit, ex *Antigone* Sophoclis, cuius
hæc est ἐπιτομή: Ἀντιγόνη ὥρῃ τῷ πατρὶ ἔπει-
λεως θάψασα τὸ Πολυαῖκῳ ἐφωρῶν, καὶ εἰς μνη-
μεῖον κατὰ γείον ἐπιθεῖσα ὥρῃ τὸ Κρέοντ' ἀνέστηται.
ἐφ' ἣ καὶ Αἰμῶν δυσαπήσας Ἀχαιὸν τὸν εἰς αὐτῷ ἐβόη-
εαυτὸν διεχρήσατο. id est, *Antigone cùm Polynicem fra-*
trem contra imperium vrbis spretoq; Creontis edicto, sepe-
liisset, deprehensa, & in monumento subterraneo posita, à
Creonte interfecta fuit. Ob quam mæstus *Hæmon*, qui eam
impatienter amabat, sibi ipsi manus intulit. Aliter ta-
men Euripidis Scholiastes (non Euripides ipse, vt
vult Egnatius,) narrans, *Hæmonem* *Creontis* fi-
lium, cui *Antigone* *Oedipi* filia desponsata fuerat,
à *Sphinge* dilaceratum.

D VTQVE SVA MACAREVS] *Macareus*, *Æoli* filius,
cùm *Canace* sorore turpiter consuevit. Natus in-
fans rem prodidit. *Canace* prodito facinore, acce-
pto que à patre ense manus sibi violentas intulit: id
quod & *Macareus* post paulò fecit. *Plutarc.* ex So-
strato libr. 2. rerum Tuscanicarum. Legitur apud
Ouid. *Canaces* ad *Macareum* epistola. Plura supra
vers. 359. ibi vide.

567. VT VIDEAS, QVOD IAM, CVM FLAMMÆ
CVNCTA TENERENT, HECTOREVS PATRIA
VIDIT AB VRBE PVER] Aliàs *Et videas.* manus. *Vel*
videas. Hectoreus puer, *Astyanax*: qui capta Troia, vbi
flammis ferroque vastari omnia vidit, ipse etiam è
turri altissima præceps datus est. Suprà versu 499.
Iliaca missus ab arce puer.

569. SANGVINE PROBRA LVAS, VT AVO GE-
NITORE CREATVS, PERFACINVS SOROR EST
CVI

CVI SVA FACTA PARENS] De Adonide interpretantur, amato Veneri puero, Cinyra Cypriorum regis & Myrrha filio. Myrrha verò etiam Cinyra rege natus. *avus* ergo & *genitor* Adonidis Cinyra est; soror & parens Myrrha. Adonis sanguine probra luit, quia apri dente percussus interfectusque in florem Anemonem sanguinei coloris à Veneri conuersus est. Theocritus Epitaph. Adonidis:

Δάκρυον αὖ Πάφῃ τ' ὅσον ἐγχέει, ὅσον Ἀδωνίς
Αἶμα χέει. τὰ δ' ἅντα ποτὶ χθονὶ γίγνεται ἄνθη.
Αἶμα ῥόδον πικρὰ. τὰ δ' ἄκρυα τὰ ἀνεμόναν.

Ouid. 10. Metamorph.

— Nec plena longior hora

Facta mora est, cum flos de sanguine concolor ortus
Qualem, qua lento celant sub cortice granum,
Punica ferre solent, &c.

Vide sup. vers. 507.

571. OSSIBVS INQVE TVISTELI GENVS HÆREAT ILLVD, TRADITVR ICARIJ QVO CECIDISSE GENER] Icarij gener, Vlysses, ducta Penelope Icarij filia. De Vlyssis morte variant scriptores. Plurimum opinio est pastinacæ aculeo ictum perijisse: quod etiam voluisse Ouidium nostrum certum erit, si è Iuris interpretibus notes, *teli* appellatione contineri quoque aculeum, quem *πρυγών*, id est, pastinaca marina iniicit, & piscatoris manum veneno percutit, vt monet Alciatus 6. Parer. c. 21. Interemit verò Vlysses patrem Telegonus, accepto à Circe matre iaculo, cui pro culpide pastinacæ marinæ spina præfixa erat, dum fortè Ithacam venisset, patrem vt viseret; patrisque armenta abigeret, ignarus patris ea esse. Ita Didymus Homeri interpretes Odys. λ'. Tzetzes in Lycophronem, qui Oppianum laudat, cuius è libr. 2. ἀλιδτ. versus sunt:

— Αὐτὰρ ὁ νήσω
Αἰγυότῳ περὶ σέσση καὶ ἑμάρτε πώεα πέριθων
Πατρὸς ἐξ, γερεῶν δ' ἰσοδρομέοντι ποτῇ
Αὐτῷ, τ' μάσδ' ἐκακὴν περὶ μάξ' αὖτ' ἔχρησεν.
Hic Ithaca appulsus, magni genitoris abegit
Armenta, & clarum belli virtute parentem
Letifero incautus misit mucrone sub orcum.

De pastinacæ spina venenata, deque viribus eiusdem plura ibidem scribit. Meminit Nicander in Theriacis:

— Λόγος περὶ ὧς ποτ' Ὀδυσσεύς

Εφθίπε λάλαξοιο τυπείς ἀλίου ὑπὸ κέτρου.

Paria de morte Vlyssis habent Euripides in Rhæso extr. Parthen. libr. 3. Ερωίχων, Proclus in Chrestomathia de Poëtica, apud Photium, & Sex. Empiricus lib. 1. aduers. Mathem. c. 16. Loca vide apud doctiss. Schortum Notis ad Proclum & lib. 3. Obseruat. cap. 17. quæque collegit ad Cassandram Lycophronis V. CL. Ioan. Meursius.

573. VTQVE LOQVAX IN EQVO EST ELISVS GVTTVRA ACERNO, SIC TIBI CLAVDATVR POLLICE VOCIS ITER] Ita princeps locum hunc emendauit, exploso Domitij commento, Ang. Politianus Miscellan. cap. 75. atque ita in manu. suo legisse se testatur Bersmannus. Vulgò Agenor mendosè legitur, de quo ridiculè admodum interpretes: Agenor, inquit, lapsu equi inserta ori manu extinctus est. Optimè Politianus de Anticlo locum interpretatur, his verbis: Cum ad equum illum Troianum trahibus contextum, grauidumque militibus, impulsu numinis accessisset Helena, voces imitari vxorum cuiusque occipit, vt

A inibi delitescantium desideria euocaret, refrigeret memoriam, responsa tentaret elicere. Sed enim reliquis patientiam silentiumque, praestantibus, cum solus Anticlus in respondendi lubrico, articuloque iam foret, statim est ab Vlysse praeventus, & manibus impressis suffocatus. Hæc ille, ex Homero Odys. 4. cuius è multis hæc sunt:

Αὐτὸς δ' ὅτ' οἱ ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
Ἦθελεν· ἀλλ' Ὀδυσσεύς ἐπιμάσκα καὶ χερσὶ πίεζε
Νωλεμέως κρατερῆσι.
Anticlus solus te compellare volebat,
Continuò at forti dicturi pressit Vlysses
Ora manu.

Nec est quod in Politianum incurrant Ioann. Baptista Pius c. 151. Annorat. poster. & Egnatius hic, quasi χερσὶ πίεζε malè verterit in Homero, manibus impressis suffocauit, cum & vetus Scholiastes τὸ σῶμα ἐπνίγε explicet. Falsum etiam esse, quod Egnatius addit, Anticlum non ab Vlysse necatum, sed cætenus compressisse illi labia, quatenus Helena affuit, conuincitur ex Tryphiodoro.

575. AVT VT ANAXARCHVS PILAMINVARIS IN ALTA, IACTAQVE PRO SOLIDIS FRVGBVS OSSA SONENT] Anaxarchus Democritus, vt lib. 3. de nat. Deorum Cicero ait, à Cyprio tyranno excarnificatus est. Laërtius in eius vita: Inimicum habuit Anaxarchus Nicocreonem Cypri tyrannum. Et cum Anaxarchum aliquando inter epulas rogasset Alexander quidnam de cena illa sentiret, dixisse memorant: ὁ βασιλεῦ, πάντ' ἀπολυτέλως. ἔδει δὲ λοιπὸν κεφαλὴν σαρκοῦ πινὺς ὡρῶναι τεῖναι. Cuncta magnifice, ὁ rex, verum oportebat iam caput satrapæ cuiusdam apponi; intentis ad Nicocreonem oculis. Aegre id tulit tyrannus, cumque regia naui Cyprium appulisset Anaxarchus, comprehensum eum in saxum coccineum coniecit, iussitque ferreis tundi malleis. Anaxarchus verò nullum doloris dans indicium, celebre illud dictum ingeminauit, πένος (ita legitur apud Laërtium. Leopardus πένος ex Gregorio Nazianz. aliisque legendum docet) τ' ἀναξάρχου θύλακον, ἀναξάρχου δὲ ἐπὶ ἡττίς. Tunde Anaxarchi vasculum; Anaxarchum nihil teris. Iubente tyranno etiam linguam præcidi, fama est abscissam & commanducatam in os patens tyranni expuisse. Hæc ille: cuius & posterius factum commemorat Valer. Maximus libr. 3. cap. 3. Memorabilem, & Plinius lib. 7. cap. 23. Prius verò Tertullianus in Apologetico: Anaxarchus cum in exitu pisanæ pilo tenderetur, Tunde, tunde, aiebat, Anaxarchi follem. Ac de Græcis præter Gregorium Nazianzenum epist. 58. Philon Iudæus: ὁ δὲ πληκτικώτατος εἶπε, πένος τ' ἀναξάρχου ἀσκὸν, ἀναξάρχου γὰρ ἐκ ἀνδρώα. Clemens Alexandrinus Stromatum lib. 4. τὰ γὰρ ἀναξάρχου σιωπῶν, πένος, ἐπιβουλήτος τ' ἀναξάρχου θύλακον, ἀναξάρχου γὰρ ἐπὶ πένος, &c. Celsus apud Origenem lib. 7. asserens Anaxarchum tamquam numen adorandum: ἀναξάρχου γὰρ, ὅς ἐστι ὁ λυσιτελεῖς, καὶ ὡρῶναι πένος σιωπῶν, ἐπὶ πένος, ὅς μάλιστα πεφρονεῖ τὴν ἡλικίαν λέγων πένος, πένος τ' ἀναξάρχου θύλακον, αὐτὸν γὰρ ἐπὶ πένος. Τίς τις ὡς ἀληθῶς πνεύματος ἡ φωνή. Cui his verbis respondet Origenes: γὰρ αὐτὸς μὲν ὁ ἀναξάρχος, λέγων τῷ τ' κύπριος τυραννίᾳ ἀριστοκρέοντι, πένος, πένος τ' ἀναξάρχου θύλακον. Et mox: ἐκ ἡν εὐλογον ἀναγορεύουσιν τὸ ἀναξάρχου θεόν. Vides Origenem Cypriorum tyrannum facere Aristocreonem, quæ Plutarch. περὶ ἡδῶν ἀρετῆς, Cicero, ac Laërtius Nicocreonem vocant, alij Nicoclem. Ceterum nec illud omittam, quod doctissimo viro Paulo Leopardo nota-

notatum *solidis* hîc pro *solitis* legenti, vt per *solidas* A
fruges intelligantur ἀπὸ τῶν ἀμύμων & ἀντίτυποι, immi-
res ac duræ. Rectè.

577. SALMACIS VT QVE PATREM CONDAT TE
PHOEBVS IN IMA TARTARA, QVOD NATÆ FE-
CERAT IPSE SVÆ] Alij legunt vtq; patrem Sameus.
Vnde Parrhasius epist. Vtq; patrem Psamates emen-
dat. Nam Crotopus, inquit, Argiuorum rex, vbi
resciuit Psamatem eius filiam ab Apolline vitiatâ,
atque matrem iam esse, neci dedit. Indignatus A-
pollo Crotopum suis confecit telis. Itâ Parrhasius,
ex Pausania in Atticis: qui tamen aliter ista narrat;
Psamathem, quò partum patrem celaret, exposuif-
se Linum infantem, quem è vepribus extractum
canes lacerarint: indignatum Apollinem Argiuis
diram quandam belluam immisisse (Pœnam vo-
carunt) quæ è matrum gremiis infantes rapuerit:
confecto à Coræbo monstro illo pestilenti mor-
bo vexatam urbem, &c. Hęc Paulan. cui affinia ea
sunt, quæ Statius Papin. 1. Thebaid. canit à versu
569. diuersa ab iis, quæ Parrhasius refert. Quæ ve-
rò de Sameri Cyclopi cuiusdam filia è vet. inter-
prete narrat Zarotus, commentitia planè puto.
Quod de Leucothea Orchami filia addit Domi-
tius, ex Ouidio est 4. Metamorph. sed nihil ad
hunc locum; nisi *Sameum Apollinem* nouè dicas:
nam ita legisse Domit. apparet.

579. INQVE TVOS EA PESTIS EAT, QVAM
DEXTRA COROEBI VICIT, OPEM MISERIS
ARGOLICISQVE TVLIT] Lucem his addent, quæ
ex Pausania iam retulimus: intelligit enim mon-
strum illud, quod è matrum gremijs rapere infan-
tes solebat, domitum confectumque à Coræbo.
Statius 1. Thebaid.

*Hæc tam dira lues nocturno squallida passu
Illabi thalamis, animasq; à stirpe recentes
Abripere altricum gremiis morsuq; cruento
Deuesci, & multum patrio pinguescere luctu.
Haud tulit armorum præstas animiq; Coræbus, &c.*

581. VTQVE NEPOS ÆTHRÆ VENERIS MORI-
BUNDVS OB IRAM, EXVL AB ATTONITIS EX-
CVTIARIS EQVIS] Hippolytus nepos Aethra, ex
Theseo Aethræ filio & Antiopa Amazone natus, vt
Diodoro placet lib. 5. nam alij Thesei & Hippoly-
tæ Amazonis filium faciunt. Hic à Phædra nouer-
ca turpiter adamatus, & de illata vi falsò tradu-
ctus, consenso curru fugæ se dedit, & patris im-
precationibus iræque cessit. Quadrigarum curri-
culo littora dum legit, egressa è mari phoca equos
terrui, raptatusque per auia infelix iuuenis, mise-
rè discerptus est. quem dein Dianæ precibus ab Æ-
sculapio vitæ restitutum in fabulis est. Pulchrè ista
prosequitur Naso 15. Metamorph. Euripides & Se-
neca in Hippolyto. Virgil. Æneid. 7. extr.

*Namque ferunt fama Hippolytum, postquam arte no-
uerca*

*Occiderit, patria q; explerit sanguine pœnas,
Turbatis distractus equis, ad sidera rursus
Aetherea & superas cali venisse sub auras
Pæoniis reuocatum herbis, & amore Diana, &c.*

Claudianus de bello Getico:

*Et iuuenem spreta laniatum fraude nouerca
Non sine Circeis Latonia reddidit herbis.*

Fabulam attingit & ridet Lactant. lib. 1. Diuin. In-
stitut. cap. 17. Et nos suprâ eamdem attigimus ad
vers. 409.

583. PROPTER OPES NIMIAS VT PERDIDIT
HOSPES ALVMNVN, PERDAT OB EXIGVASTE
TVVS HOSPES OPES] *Opes magnas* in alijs codd. le-
gitur. Rectè. Polydorus, Priami ex Hecuba filius,
minimus de stirpe virili, clâm à patre cum magna
auri vi ad Polymnestorem generum, Thraciæ re-
gem, nutriendus missus est, vt si capi Troiam dele-
ri que contingeret, genus urbemque instaurare fi-
lius posset. At auri cupiditas, capta iam Troia, et-
iam Polymnestorem cepit; quo vt potiretur Poly-
dorum obruncauit. Virgil. 3. Æneid. Ouid. 13. Me-
tamorph. & Euripides in Hecuba. De Polymne-
storis occæatione dictum suprâ vers. 269. ibi vide.

585. VTQVE FERVNT FRATRES SEX CVM DA-
MASICHTHONE CÆSOS, INTEREAT TOTVMSIC
GENVS OMNE TVVM] Concinnius ac rectius, mea
quidem sententia, in alijs: *Intereat tecum sic genus om-
ne tuum.* Homerus Iliad. ω.

Τῇ περ δ' ὠδ' ἐκα πᾶδες ἐνὶ μεγάροισιν ὄλοντο,
Ἐξ μὲν θυγατέρες, ἐξ δ' ἑβόωντες.
Τοὺς μὲν Ἀ' πόλων πέφνευ ἀπ' ὄργυρ' ἑοιο βιοῖο,
Χωόμεν' ὁ Νιόβη. τὰς δ' Ἀ' ἔτεμ' ἰοχέαιρα·
Οὐνεκ' ἄρα Διὸς ἰσάσκετο καλλιπαρήω,
Φῆδοι' ὠ τέκε' ἐν, ἥ δ' αὖτ' ἡ γένετο πᾶδες.

Hæc ille, narrans Niobem, Tantali filiam, Amphi-
onis uxorem, duodecim domi orbatam liberis,
sex feminis, totidem maribus iam pubescentibus.
Et hos quidem in Cithærone venantes ab Apolli-
ne iaculis confixos; illas verò domi à Diana confe-
ctas. Niobe enim tot liberis aucta, Latonaque fœ-
cundior, cōtemnere etiam illam ausa est; duos tā-
tūm peperisse iactans Apollinem & Dianam, se
verò duodecim. Et hæcenus quidem ex Homeri
atque interpretis sententia. Nam Ouidius noster
hîc & 6. Metamorph. septem facit mares: quorum
nomina ex Apollodoro lib. 3. sunt: Sipylus, Miny-
tus, Ismenus, Damasichton, Agenor, Phædimus
ac Tantalus. Feminarum totidem: Ethodæa, vel, vt
alii, Thera, Cleodoxa, Astyoche, Phthia, Pelopia,
Astycratea, Ogygia. Ioannes verò Tzetzes Chi-
liade 7. hist. 137. aliter paulò nomina recenset:

Σίπυλον καὶ Ἀ' γλῶσσαν, Φαίδιμον, Ἰσμίωντα,
Εὐπίνυτον, καὶ Τάνταλον, τὴν Δαμασίχταν τε.
Νέαιραν, Κλεοδόξην τε, καὶ τὴν Ἀστυόχην,
Φαέθαν, Πελοπίαν τε, Εὐγύλιν, καὶ Χλωρίδα.

Cum Ouidio faciunt, præter Æschylum & Euri-
pidem, Leonidas lib. 3. ἀνθ' ὅτι πρὸς ἀμύμων πα-
λαιῶν, Diod. Siculus libr. 4. Biblioth. & Ausonius
Epigr. 27. Homerum verò sequitur Pherecydes,
Statius lib. 6. Theb. Propert. lib. 2. eleg. 20. Cete-
ri in diuersa omnia abeunt. Sappho bis nouenos
numerat; Hesiodus, Pindarus & Bacchilides bis
denos; Alcman & Xanthus Lydius decē tantūm:
Quidam tres dumtaxat, vt est apud A. Gellium
lib. 20. cap. 7. Herodotus duos mares & tres femi-
nas. Vide Ælianum lib. 12. cap. 36. Var. hist. & Hy-
ginum fab. 9. qui solam Chloridem scribit, fuisse
superstitem. Addunt alij Amyclan. Verum Paulan.
in Corinth. totam domum excisam fuisse, ex Ho-
mero probat. & sequitur Ouidius. Adeò discre-
pantia sunt fabularum figmenta, vt iis concilian-
dis inhærere diutius putidum sit.

587. ADDIDIT VT FIDICEN MISERIS SVAFV-
NERA NATIS, SIC TIBI SINT VITÆ TÆDIA
IVSTA TVÆ] Amphion & Zethes, fratres gemel-
li: ille mollior musicam, hic durior rem rusticam
secta.

seſtatus eſt. De Amphione coniuge Niobes, Ouid. loquitur, qui fidicen fuit, accepta à Muſis lyra, ſecundùm Phœcydem; ab Apolline, iuxta Dioſcoridem; à Mercurio, iuxta Philoſtratum in Imaginibus, quem vide & Apollonij interp. lib. 1. num. 28. Plutarc. de Muſica, & Pauſan. in Bœoticis, qui pleſti apud inferos Amphionem ſcribit, ob contumelias, quibus Latonam, filioſq; affecit. Ouid. 6. Metamorph. viſa filiorum cæde, victumq; dolore, ferrum ſibi mortemq; intuliſſe ita meminit:

*Nam pater Amphion, ferro per pectus adacto,
Finierat moriens pariter cum luce dolorem.*

589. VTQVE SOROR PELOPIS SAXO DVRRERIS OBORTO: ET LÆSVS LINGVA BATTVS AB IPSE SVA] Poſt amiſſos liberos, coniugemq; Amphionem, ipſa etiam Niobe ſuperbiæ pœnas luit: & vt in fabulis eſt, doloris impatiens, in Sipylo Phrygiæ monte in ſaxum obduruit, quod viſum eſt poſtea diu lacrymas fundere. Seneca in Agamemnone v. 373.

*Stat nunc Sipyli vertice ſummo
Flebile ſaxum, & adhuc lacrymas
Marmora fundunt antiqua novas.*

Idem Hercule Furente v. 389.

*Riget ſuperba Tantalus luſtu parens,
Mæſtuſq; Phrygio manat in Sipylo lapis.*

Et eleganter Nonnus Dionyſ. lib. 12.

*Καὶ Νιόβη Σιπύλοιο ὠδρὲ σφύρεται πέτρῃ ἐχέφρων
Δάκρυσι λαίνοισιν ὀδυρομένη σίχεται παίδων.*

Vide Callimachum in Hymno Apollinis, Leonidam lib. 3. ἀνθολ. Gr. epigr. & Auſon. epigr. 147. Illud etiam notare viſum, quod in Atticis refert Pauſanias teſtis oculatus, ſaxum illud in Sipylo monte, ſi abſis propius, nullam mulieris ſpeciem præ ſe ferre; ſin longius, δειδάκρυμένῳ δόξεις ὄραν καὶ κατηφῇ γυναικά. Palæphatus verò ἐν τοῖς ἀπίστοις, & ex eo more ſuo Michaël Apoſtolius ἐν τῇ παροιμιῶν συναγωγῇ, fabulam ἀπληροκῶς exponens, ait Nioben filiis morruis lapideam columnam eorū ſepulcro impoſuiſſe, καὶ ἡμεῖς, inquit, ἐθαυμάμεθα αὐτὴν, οἷα καὶ λέγεται. En teſtes oculatos duos. Cui credas? Ioan. Tzetzes alia ad allegoriam ſuam detorquet Chiliad. 4. hiſt. 141. quem vide.

590. ET LÆSVS LINGVA BATTVS AB IPSE SVA] Fuit cū Baſſus legendum putarem. De Baſſo enim Corinthio ſcribit Suidas, qui parricida cū eſſet, falſò ſe ſapientem ſit profeſſus, effreni lingua præditus: cuius conuitia & verbis & ſcriptis compeſcuit dein Apollonius. Nunc muto, & cum interpretibus Battum intelligo equarum cuſtodē, in ſaxum verſum: ſimilia enim poëta noſter libenter iungit. Fabula eſt apud Ouid. 2. Metamorph. Paſcente Admeti armenta Apolline, boues quaſdam Mercurius auertit. Solus hoc Battus viderat: cui Mercurius, ne furti indicium faceret, vaccam dedit. Simulauit abitum Mercurius, & rediit mutata mox forma. Dixit amiſſas boues ſe quærere: munus addidit vaccam cum tauro, ſi demonſtraſſet.

*At ſenior, poſtquam merces geminata, ſub illis
Montibus, inquit, erant, & erant ſub montibus illis.
Riſit Atlantiades: Et me mihi, perfide, prodis,
Me mihi prodis, ait. periuraq; pectora vertit
In durum ſilicem, qui nunc quoque dicitur Index.*

591. AERA SIMISSO VACVVM IACVLABERE DISCO, QVO PVER OEBALIDES ICTVS AB ORE

A CADAS] De Hyacintho loquitur; quem Lucianus ac Philoſtratus Oebali ac Diomedæ filium faciunt. alij, vt Pauſanias, Nicander ac Tzetzes, ex Amycla rege Lacedæmoniorum ac Diomeda volunt natum. fuit Hyacinthus Apollinis & Zephyri amor, qui cū per iocum in certamen diſci veniſſet, aliū iactum pondus non prius deſpicere potuit, quàm capiti ſenſit iniectum. Quo elifo, poſt obitum eius cruor eius nomine in ſtorem inſcriptum ceſſit. Verba ſunt Luſtatij, ad Ouid. 10. Metamorph. qui pulcrè iſta narrat. Tzetzes Chil. 1. hiſt. 11. ait diſcum ſtante vehementius Zephyro inuerſum fuiſſe, & capiti Hyacinthi impactum; iuuenemq; in ſui nominis ſtorem ceſſiſſe. Mythologiam ex eodem pete. In eūdem ſtorem Aiace mutatum tradunt fabulæ, de quo Ouid. 13. Metamorph. & meminit Plinius libr. 21. Porro Diſcus ludi genus fuit, olim & Græcis & Romanis in vſu. lapis orbicularis erat, quem iactare vel in ſublime vel in longum ſolebant; & qui ultra metam proijciebat vel ſublimius vel longius, victor erat. Vnde δίσκον ἀφέναι, δίσκον ἐκπέμψαι, δίσκῳ ἐποφέρεσθαι, apud Pollucem. δίσκος verò dicebatur, ſi lapideus; σῆλ, ſi ferreus, vt docet Homeri interpres, Iliad. 2. De forma idem ſic ſcribit Iliad. 15. Ἀμφέρει δ' σῆλ καὶ δίσκος, ὅτι ὁ μὲν δίσκος, πλατὺς ἐστὶ καὶ χαλρότερος, ὁ δ' σῆλ, σρόγγυλος καὶ σφαιροειδής. Martialis lib. 14.

*Splendida cūm volitent Spartani robora diſci,
Eſte procul pueri; ſit ſemel ille nocens.*

Ad Hyacinthum alludit.

593. SI QVA PER ALTERNOS PVL SABITVR Vnda lacertos, OMNIS ABYDENA SIT TIBI PEIOR AQVA] Abydos, Aſiæ ciuitas, Leandri patria, cui opponitur Seſtos, Thraciæ ciuitas, Herus patria; quas vrbes freti Hellespontici anguſtiæ diuidunt. Muſæus:

*Σησὶς ἔτι καὶ Ἀβυδὸν ἐν ἁνλίῳ. ἐγγυθὶ πόντι
Γείτονες εἰσὶ πόλεις. ἔρως δ' ἀνὰ τόξα πταίνων
Ἀμφοτέρης πολέεσσι νῆα ξυνέθηκεν οἶσόν,
Ἡΐθεον φλέξας καὶ πάρεθενον.*

*Stabant oppoſita, ponti diſcrimine paruo,
Seſtos Abydenaq; domus: tenſiſq; Cupido
Cornibus vnum ambas iaculum contorſit in vrbes:
Accendens iuuenem pariter, pariterq; puellam.*

De Leandri & Herus amoribus loquitur: ille ad hanc tranſnatare noctu ſolitus, cū impacato ac tempeſtuoſo ſe mari committeret, victus ventorū ac fluctuum vi, in Hellesponto natando periit: hæc vbi fluctuum impulſu delatum ad ſe vidit Leandrum,

*Δαιδάλεον ῥήξασα πρὶ σῆθεσσι χερσὶν αἶψα
Ῥοιζήδον περικάρην ὅπως ἡλικάτῃ περὶ πύργου.
Continuò pictam rumpens à pectore veſtem,
Præcipitem ſeſe turris de vertice iecit.*

Ex Muſæo de Leandri & Herus amoribus, Philoſtrato de Imaginibus, & Seruio Virgilij enarratore libr. 1. Georg. ad verba iſta: Pontus & oſtriferi fauces tentantur Abydi.

595. COMICVS VT LIQVIDIS PERIIT DVM NABAT IN VNDIS, ET TVA SIC STYGIVS STRANGVLET ORA LIQVOR] Domitius Menandrum intelligit; melius Zarotus Terentium. de quo in Vita Donatus: Q. Conſetius redeuntem è Græcia periſſe in mari dicit, cum centum & octo fabulis conuerſis à Menandro. Aliter Volcatius:

Sed vt Afer ſex populo edidit Comædias,

Iter

Iter hinc in Asiam fecit: nauim cum semel

Conscendit, visus numquam est. Sic vita vacat.

Nec desunt, qui in Arcadia Stymphalo mortuum tradunt, morbo implicitum, dolore ac tædio amissarum fabularum in mari. Vide Vitam. Verum optimè Egnatius Eupolim Comicū putat intelligi, quē bello Peloponnesiaco in Hellesponto periisse naufragio constat è Suida, καὶ ἀπέθανε (Εὐπολὶς) ναυαγῆσας καὶ τὸν Εὐελπίοντον ἐν τῷ ποταμῷ Λακεδαιμονίᾳ πολέμῳ. Vnde scribit, edicto fuisse cautum, ne quis poëtarum in expeditione esset. Platonius verò ἐν πολεμολογίᾳ, vbi de poëtarum differentiis agit, ait submersum fuisse ab iis ipsis, in quos Bapras Comœdiam scripserat. Verba Politianus recitat cap. 10. Miscellan. Ἰσμεν γὰρ τὸν Εὐπολὶν ὅτι τῷ διδάξαντι τὸν Βάπτα δόπονιν ἦν εἰς τὴν Ἰάλαν ὡς ἐκείνων, εἰς ἧς καὶ ἦκε τὸν Βάπτα. Ab Alcibiade submersum didici ex Cicer. 6. ad Atticum epist. 1. *Quis enim non dixit Εὐπολιν, τὸν ἀρχαίαν, ab Alcibiade nauigante in Siciliam, deiectum esse in mare? Redarguit Eratosthenes: adfert enim quas ille post id tempus fabulas docuerit.* Expressit pulcrè Politian. in Nutriciis:

Eupolin, in medium quem mendax fabula pontum

Cliniadæ manibus puppi deturbat ab alta.

Eupolin verò inter priscæ Comœdiæ principes numerat Flaccus libr. 1. sat. 4. Persius & Quintilian. lib. 10. Instit. Orator. Vnde Comicum hinc per excellentiam vocat. Placuit ista de Eupoli interpretatio Beroaldo in Annotationibus, Turnebo in Aduersariis, Schotto in Observation.

597. AVT VBI VENTOSVM SVPERABIS NAVFRAGVS ÆQVOR, CONTACTA PEREAS VT PALINVRVS HVMO] Palinurus, nauis Æneæ magister, pressus somno cum gubernaculo ipso è nauī lapsus est; cumque triduum nataisset, superatoque mari in tuto iam esset, à Velienſibus (ea tunc Lucaniæ pars erat) spoliatus est, occisus, & in mare deiectus. Virgil. 6. Æneid. ita loquentem facit:

Nec me Deus aquore merſit.

Namque gubernaculum multa vi fortè reuulsum,

Cui datus hærebam custos, cursuſq; regebam,

Præcipitans traxi mecum.

Et mox:

Treis notus hibernas immensa per aquora noctes

Vexit me violentus aqua: vix lumine quarto

Proſpexi Italiam summa sublimis in vnda.

Paulatim adnabam terra: iam tuta tenebam,

Ni gens crudelis madida cum veste grauatam,

Prensantemq; vncis manibus capita aspera montis,

Ferro inuasisset, prædamq; ignara putasset.

Nunc me fluctus habet, versantq; in littore venti.

599. VTQVE COTHVRNATVM VATEM TYTELA DIANÆ, DILANIET VIGILVM TE QVOQVE TVRBA CANVM] Diogenianus in Adag. Προμέγχεύες, τῶτον, inquit, οἰκέτω δὲ βασιλικόν, μισήσῃ καθ' ὑπερβολὴν τὸν τραγωιδῶν τὸ ποιητὴν Εὐελπίδην, ἐπαφείναι τε αὐτῷ κύνας ἀγρίους, οἱ τῶτον κατεθροίνοντο. Habet eadem Suidas, & Moscopulus in vita Euripidis. Gellius lib. 15. cap. 20. Cum (Euripides) in Macedonia apud Archelaum regem esset, vtereturq; eo rex familiariter, rediens nocte ab eius cæna, casibus à quodam amulo immisſis, dilaceratus, & ex his vulneribus mors consecuta est. Adde Valer. Max. lib. 9. cap. 12. Stephanum de Urbibus dict. Βόρμισκον, & Gyraldum Dialogis Poëtarum.

TVTELA DIANÆ] Alibi turbam Dianiam vocat.

A Fuisse canes in tutela Dianæ notum est vel ex eo, quod ipsa montium, silvarumq; ac saltuum domina ab Horatio dicatur, ac venationi præsit. Statius:

— Ipsa coronat

Emeritos Diana canes.

Atque adeò Dianam, vt venationis deam inuocare venatoribus solemne fuisse notat Xenophon in Κυνήγετικῷ, vocatque deam ipsam ἀγροτέραν. Hinc illa apud poëtas epitheta iaculatrix, dea pharetrata, venatrix, & apud Græcos, κυνηγέτης, θηροκτόνος, ἐλαφιόλος, καὶ ὀρεσίφοιτος.

601. AVT VT TRINACRII SALIAS SVPER ORA GIGANTIS, PLVRIMA QVA FLAMMAS SICANIS ÆTNA VOMIT] De Empedocle interpretantur, Philosopho Agrigentino, qui immortalis vt haberetur, viuum se noctu in ardentem Ætnam coniecit. at fraus eius ac vesania detecta fuit, sandalijs ferreis à flamma reiectis. Horatius in Arte; cuius versus supra laudo vers. 553. Laërtius in Vita, qui alias aliorum de morte eius opiniones recitat, & Strabo lib. 6. qui fabulam putat, οὐτε γὰρ ποσειδῶν εἶναι τὸ τόπον, οὐδ' ὀρεγτόν, locum enim ipsum neque aditu neque aspectu facilem esse.

TRINACRII GIGANTIS] Enceladi, iuxta Virg. 3. Æneid. & Claudianum 1. de raptu Proserpinæ, qui Ætnam vocat Enceladi bustum. Lycophron verò in Cassandra Typhoeum siue Typhonem Ætnæ suppositum scribit; & Siciliam νῆσον γιγάντων nominat. Sequitur Hyginus fab. 152. Iam clarum est, quis Trinacrius gigas. De Ætna Virgil. & Claudian. ibid. Pindarus in Pythijs, hymno 1. Strabo l. 6. Iustinus lib. 4. alij.

603. DIRIPIANQVE TVOS INSANIS VNGVBVS ARTVS STRIMONIÆ MATRES, ORPHEON ESSERATÆ] Egnatius Grammaticorum regulas veritus, è manuſc. codd. Orpheæ te esse rata reponit. De Orphei autem interitu variæ sunt scriptorum sententiæ. Tu lege Diodor. Siculum, Pausaniam in Bæoticis, Tzetzem in Chiliadibus, Suidam, Hyginum, & alios. Pulcerrimè verò Ouid. noster 11. Metamorp. bacchantes mulieres vnguibus suis in Orpheæ inuolantes inducit:

Mænades Orpheij titulum rapuere theatri,

Inde cruentatis vertuntur in Orpheæ dextris,

Et coeunt, vt aues, &c.

Conon narratione 45. in Photij Bibliotheca à Thressis ac Macedonicis feminis, quod Orgia cum illis non communicasset, laceratum auctor est; addens & hanc causam, Orpheum de vxore infelicem, muliebris sexus acerrimum fuisse osorem, ideoque à Thressis membratim fuisse discerptum, & in mare proiectum. Phanocles apud Stobæum ferm. 62. scribit à circumfusa Thracum mulierum turba amputatum illi caput, clauoque affixum, & in Hebrum proiectum. Ita Virgil. 4. Georg. Statius 2. Silvarum, Silius 2. belli Punici.

605. NATVS VT ALTHÆÆ FLAMMIS ABSENTIBVS ARSIT, SIC TVVS ARDESCAT STIPITIS IGNE ROGVS] Natus Althææ & Oenei Meleager fuit, qui flammis absentibus arsit, accenso cōsumptoque titione Meleagro fatali. namque ita in fatis erat ex Parcarum effatis, quæ assistētes recēns nato æquale cum torre vitam assignarant. Ouid. 8. Metamorph.

Inſcius atque absens flamma Meleagrus ab illa

Vritur, & cæcis torreri viscera sentit

Ignibus, &c.

Fabula

Fabula sic habet: Oeneus frugum primitias dijs libans, solam Dianam præterijt. Illa irata aprum immanem immisit in Calydoniæ agros, omnia vastantem. Oeneus conuocata Græciæ iuuentute, pellem promisit ei, qui feram conficeret: quos inter & Meleager fuit, qui aprum confecit, derrasque exuias Atalantæ Schœnei filia dono dedit, quæ prima in feram iaculum torserat. Indignati auunculi Plexippus, Toxus & Agenor, (Hygino Plexippus, Ideus, Lynceus) quia fortium præmia mulier caperet, pellem Atalantæ eripiunt. Restituit Meleager, occisis auunculis: at mater Althæa, vltura fratrum cædem, stipitem, in quo filij vita erit, in ignem coniecit: quo consumpto, Meleager extinctus est. Ita ferè Zenob. Cent. 1. Adag. 33. Diodorus lib. 4. Bibliothecæ, Ouid. 8. Metamorph. Hyginus fab. 171. & seqq.

607. VT NOVA PHASIACA COMPRESSA EST NYPTA CORONA, VTQVE PATER NVPTÆ, CVMQVE PARENTE DOMVS] Historia est de Creusa (secundum alios Glauca) Creontis Corinthiorum regis filia, quam Iason, repudiata Medea, vxorē duxit. Indignata Medea intrans noctu regiam, radicula cuiusdam viribus à Circe ostensis, quæ flamma semel concepta non exstingueretur, palatium succendit, perijtq; Creusa cum Creonte parente. Alij tamen referunt, Diodoro teste lib. 4. Biblioth. Medeam scriniola quædam Creusæ dono misisse, quibus apertis flamma exierit, quæ Creusam totamq; regiam flammis absumpserit. Hyginus c. 25. ita ait: Medea cum vidit se erga Iasonem benemerentem, tanta contumelia esse affectam, coronam exuens fecit auream, eamq; muneri iussit filios suos nouerca dare. Creusa munere accepto cum Iasone & Creonte conflagrauit. Quò respexit Propert. lib. 2. eleg. 16.

Aspice quid donis Eryphila inuenit amaris,
Arserit & quantis nupta Creusa malis.

Plura Diodorus, Euripidis interpres, & Apollodorus l. 1. Biblioth. Phasiacam coronam vocat à Phaside fluuio, qui Colchidem illabitur: Medæ verò patria Colchis fuit.

609. VT CRVOR HERCVLEOS ABIIT DIFFVSVS IN ARTVS, CORPORA PESTIFERVM SIC TVA VIRVS EDAT] De lue ista Nessæa (ita Seneca vocat in Herc. Oetæo v. 570.) dictum supra. Vestem intelligit tinctam Nessi centauri sanguine, quam immolaturus Herculi Deianira misit, rata se philtum mittere: verebatur enim ne se coniugio priuaret, abducta Iole eximiae formæ virgine. Hac indutus Hercules, flagrare statim cæpit. Qui cum se in flumen coniecisset, vt ardorem exstingueret, maior flamma exhibit: demere autem cum vellet, viscera sequebantur. auctor Hyginus fab. 36. Ouid. 9. Metamorph.

Incaluit vis illa mali, resolutaq; flammis,
Herculeos abiit latè diffusa per artus, &c.

Seneca in Herc. Oetæo:

— Vix pestem indicat,
Et sensit, artus ipse dilacerat suos,
Et membra vasta carpit auellens manu.
Exuere amictus querit: hoc solum Herculem
Non posse vidit: trahere conatus tamen
Et membra traxit, &c.

Hinc Prou. αἵματι πέπλον, apud Zenobium, qui fusè fabulam narrat, & αἵματι ἐν πέπλῳ, apud Apostolium. De furore ac morte Herculis, vide quæ notata nobis ad v. 349.

A 611. QVA SVA PENTHEIDEM PROLES EST VLTATA LYCVRGVM, HÆC MANEAT TELITE QVOQVE PLAGA NOVI] Butem Lycurgi filium interpretes faciunt, qui in patris vindictam Bacchi sacerdotes, bacchantesque mulieres variè occiderit. Addit Zarotus Pentheidem dictum Lycurgum, quia nepos Penthei è Dryante filio; ex vet. interprete. Penes illum fides sit: nam Dryantem Hippolochi filium lego, non Penthei; & Butem Lycurgi fratrem, non filium. attingi supra ad v. 505. Aliud ergo hîc Ouidius voluit.

613. VTQVE MILO ROBVR DEDVCERE FISSILE TENTES, NE POSSIS CAPTAS INDE REFERRE MANVS] Lego diducere: aliud enim est diduco, aliud deduco. ita aliud Deripio, aliud diripio, vt in Orthographia Manutiana monuimus. Milo verò hic Crotoniates fuit, celebris in stadio olympiaco athleta: cuius exitum miserandum & mirandum, vt loquitur Gellius siue Agellius, adscribam Valer. Maximi verbis, è lib. 9. c. 11. Milo Crotoniates cum iter faciens quercum in agro cuneis adactis fissam vidisset: fretus viribus, accessit ad eam, insertisq; manibus diuellere conatus est: quas arbor excussis cuneis in suam naturam reuocata compressit, & eî cum tot gymniciis palmis lacerandum feris præbuit. Eadem ferè Noctes Atticæ habet, nisi quòd Milonem in locis Italiæ siluestribus vidisse narrent quercum proximè viam patulis in parte media hiantè ramis; quo modo & Strabo l. 6. Geographiæ, qui addit & manus & pedes in hiantem fissuram inseruisse, & hoc tantum potuisse, vt cunei soli exilirent, Εἴτ' ὁ δὲ, inquit, συμπεσὲν τὸ μέρη τῆς ξύλου, ἀπολειφθέντα δὲ αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ πάσῃ θηρόβρωτον γενέσθαι. Necabit longè ab his Galenus Protrept. ad artium liberalium studia, scribens visum ac derisum à Milone adolescentem, qui ligna finderet, ausumq; Milonem solis manibus lignum diducere, at excussis mox cuneis educere non potuisse; Ὅς γε θεασάμενός, inquit, ποτε νεάνισκον χρίζοντα καὶ μὴ κῶ ξύλα ἐν θέσσι σφιδάων, ἐκείνον ἀπὸ τῆς κατὰ γελάσας, αὐτὸς ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ χειρῶν μόνων ἐτόλμησε ἀφαιρῆν αὐτό, &c. De fortitudine Milonis ibidem Galenus; sublatum in humeros immolatum taurum per stadium baiulasse; immò potuisse currere, cum gestaret. Amplius Strabo; ἐν τῷ συναγίῳ ποτὲ τῷ φιλοσόφῳ πονήσωντ' ὁ ξύλα, τὸ Μίλωνα ἐπὶ δυνάμει σῶσαι ἀπάντας, ὑπερπάσαι ἢ αὐτόν. Laborante ac fatisciente aliquando in Philosophorum contubernio columna, subijisse Milonem, saluisq; omnibus, seipsum dein subtraxisse. Adde Pausan. in Eliacis poster. Diod. in Biblioth. & Ioan. Tzetzem Chiliad. 2. hist. 39. Ceterum ad hunc Milonem credo respectum habuisse Iuuenalem Sat. 10. initio:

— Viribus ille

Confusus perijt, admirandisq; lacertis.

615. MVNERIBVSQVE TVIS LÆDARIS, VT ICARVS, IN QVEM INTVLIT ARMATAS EBRIA TVRBA MANVS] Interpretatio patet ex Hygino: Icarus enim, postquam Liberum patrem hospitem habuit, vtrem vini plenum muneri accepit, & Atticæ terræ pastoribus distribuit: qui cum biberent immoderatiùs nouo genere potionis inducti, nonnulli somno sopiti sunt: alij aliam se in partem reiciebant, velut semimortua membra iactantes: reliqui venenum arbitrati fustibus Icarum mactarunt, & in puteum deiecerunt: vt alij demonstrant, secundum arborem quandam defoderunt.

Ita ferè Hygin. fab. 130. & in Astronom. poëtico. A
Homeri interpretes Ιλ. χ' ξένισας δέ ποτε ὁ Ἰκάριος Διδ-
νοσον, ἔλαβεν παρ' αὐτῶν οἶνον τε καὶ ἀμπέλιν κλήμα. καὶ
ἦ τὰς δ' ἱερὰς ὑποθήκας, πεινέει τὴν γῆν, περφα-
νων τὴν δ' Διονύσου χάριν, ἔχων σὺν ἑαυτῷ καὶ τὴν κύαν.
γενόμενον δ' ἐν τῇ πόλει, βακκόλοις οἶνον παρέχευε. οἱ
ἦ ἀθρόως ἐμφορησάμενοι οἱ μὲν εἰς βαθὺν ὕπνον εἰσά-
πτεσαν. ὁ δὲ τὴν ἐρεβέντην καὶ νομίσαντες πεφασμάχθαι,
τὴν Ἰκάριον ἀπέκτειναν. Meminit Propert. lib. 2.

Icare Cecropijs meritò iugulate colonis,

Pampineus nosti quàm sit amarus odor.

Tibullus ad Messallam lib. 4.

cunctis Baccho iucundior hospes

Icarus, ut puro testantur sidera calo.

617. QVODQVE DOLORE NECIS PATRIÆ
PIA FILIA FECIT, VINCULA PER LAQUEI
FAC QVOQVE GVTTVR EAT] Hyginus cap. 243. B
Erigone Icarī filia propter interitum patris suspendio se
necavit. Indicium mortis paternæ canis fecerat, cui
Mera nomen, ostenditque Erigonæ ubi insepultus
iaceret pater. quòd cūm venisset, super corpus parentis in
arbore suspendio se necavit, inquit Hygin. cap. 130.
& totidem ferè verbis Germanicus in Phœnom.
Arateis, qui in monte Hymetto scribit laqueo sibi
mortem consciuisse, atque vlulantem canem an-
te pedem pendentis virginis mortuum. Postea in
astrorū numerum relati, ille Bootes, ista Virgo, hic
Canicula dictus. Homerī interpretes ibid. ὁ δ' ἦ κύων
ὑποσέφας πρὸς τὴν Ἡ' εἰζόντων δι' ὠρυγμῆς ἐμήνυσεν
αὐτῇ τὰ γενόμενα. ἦ δ' μαθήσασα τὸ ἀληθές, ἑαυτὴν ἀνήρ-
τησε, &c. ex Eratosthene.

619. OBSTRICTVSQUE FAMEM PATIARIS
LIMINE TECTI, VT LEGEM PQENÆ CVI
DEDIT IPSA PARENS] Sic quidem in vulgatis
plerisque. Verū obstricTVsq; vel obstricTVsq; rescri-
bendum videri satis patet. Nec displicet etiam,
quod in editis quibusdam, templi pro tecti. De Eu-
rysthene exponunt interpretes, qui cūm malè pu-
gnasset, reuersus domum, claususque in ea à ma-
tre, inedia perire sit coactus. De Pausania Lace-
dæmoniorum duce Egnatius hīc, Alcīatus 7. Pa-
rerg. c. 6. & Couarr. lib. 2. Var. Resolut. c. 20. n. 17.
rectè. Hic enim proditiōis accusatus, (quia vt
Spartam proderet cum Xerxe iam pactus erat) in
Palladis Chalciæci templum confugit & asyli iu-
re se frustra defendit. ObstricTVs enim cocto latere
templi foribus, coactus est fame finire vitam: at-
que vt celerius posset sub dio mori, tectum demo-
liti sunt Ephori. auctor Æmilius Probus, siue is
Nepos est, in Vita, qui fusè ista narrat, vt & Dio-
dorus lib. 11. λέγειται, inquit Diodor. τὴν μητέρα τῆς
Παυσανίης κατέκτανίσασαν εἰς τὸ ἱερὸν, ἀπὸ μὲν μηδὲν
μήτε εἰπεῖν, μήτε πείσασθαι, πλὴν θοὺν βαρύνεσθαι ἀνα-
σθεῖναι καὶ τὴν εἰς τὸ ἱερὸν εἰσόδον. Probus: Dicitur eo
tempore matrem Pausania (Theano Polyænus nomi-
nat in Strategem.) vixisse, eamq; tam magnā natu post-
quam de scelere filij comperit, in primis ad filium clauden-
dum lapidem ad introitum adis attulisse. & sic legem
pœnæ dedit ipsa parens, vt Ouidius canit. Tzertzes
quoq; Chil. 12. hist. 413. his lucem adfert: dubitasse
enim Laconas scribit, postquam in templum pro-
fugisset Pausanias, quid facto opus esset, illū edu-
cerent aut non educerent: verū ubi lapidem at-
tulisset mater, & in templi limine deposuisset, ob-
struxisset mox fores, vel solius matris indicio:

— Πάντων δ' ἀπογεμνών,

Τί δέον πρότερον ἐπ' αὐτῶν, ἐξάγειν, μὴ ἐξάγειν,
ἢ τοῦτ' ἀνέστην ἄρ' αὖτ' αὖτ' Πανσυνίου λίθον,
τῶν ἱερῶν ἐνέθηκε τῶν ἐν τοῖς περὶ θύραις.
Ὁ γνόντες Λάκωνες, ἀνέκλιναν τὰς πύλας.

De eodem scribit Chrysermus libr. 2. hist. Persicæ,
apud Plutarch. in Parallelis c. 21. & Ioan. Stobæum
ferm. 37. detecta proditiōe fugisse ad templum
vsque Palladis Chalciæcæ, patremque Agefilaum
insecutum occlusisse templi fores; matrem verò
necatum fame filium extra Spartæ fines proiecisse.
Simile de Cassio Bruto adolescente narrat Plutar.
c. 22. Parall. ex Clytonymo 9. rerum Italicarum; ex
Plutarcho Couarruias, quem vide.

621. ILLIVS EXEMPLO VIOLES SIMVLACRA
MINERVÆ, AVLIDIS A PORTV QVI LEVE VER-
TIT ITER] De Aiace Oilei vide quæ suprà ad vers.
343. diximus. Adscribam hoc loco Isaacij in Ly-
cophronem verba, iis omīssis, quæ in ἀνέκλιναν
pluribus ipse detorquet: φασὶν ὅτι ὁ Λοκρὸς Αἴας ἐν
τῇ ἀλώσει τῆς Τροίας κατὰ φυγῶσαν Κασσάνδραν ἐν τῷ
ναῶ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ δ' παλλαδίᾳ τῆς Ἀθηνᾶς ἐχομέ-
νῳ ἀπέσπασε, καὶ αὐτὸν συνεχρῆσε. ὁρῶν δ' εἶσα δὲ τῶν
ἡ Ἀθηνᾶς, ἐν τῇ θαλάττῃ σὺν πολλοῖς ἐτέροις τῶν ἡρώων
ἀνέειλεν. Ait Aiacem, Locrorum ducem, stuprata
Cassandra vate in Mineruæ templo, deæ indigna-
tione cū multis aliis in mari Euboico fecisse nau-
fragium: qua de re pluribus Homerī interpretes
Iliad. 17. Aulis vrbs & portus Bœotiæ vel Eubœæ
insulæ, in quo Græcorum ad Troiam nauigantium
statio fuit. Plinius: Et in ipsis faucibus Euripi, quem facit
obiectum insulæ Eubœæ Aulis, capaci nobilis portu. Strabo
lib. 9. εἶτα λιμὴν μέγας, ὃν καλεῖσι Εὐαδύν λιμένα. εἰδ'
ὅτι Ἀυλὶς πετρώδες χωρίον, καὶ κώμη Ταναχταίων. λι-
μὴν δ' ἐστὶ πεντήκοντα πλοίοις, ὥς τ' εἰκὸς τὴν ναυαθι-
μον τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ μεγάλῳ ὑπάρχει λιμένι.

623. NAVPLIADAEQVE MODO FICTO PRO
CRIMINE POENAS MORTE LVAS, NECTE NON
MERVISSE IVVET] Historiam è Lucratio in libr. 1.
Achilleid. Statij de Palamede Nauplij filio, dolo
Vlyssis lapidibus obruto, Commentarij loco da-
bo: Palamedes septimo gradu à Belo originem trahens, vt
Apollonius dicit, cū delectum per Græciam ageret, simu-
lantem insaniam Vlysses intuitus, cū ille iunctis dissi-
milis naturæ animalibus salem sereret, filium ei Telema-
chum Palamedes opposuit: quo viso Vlysses aratra suspen-
dit, & ad bellum ductus, habuit iustam causam doloris.
Postea cū Vlysses frumentatū missus ad Thraciam, nihil
aduexisset, à Palamede est vehementer increpitus: & cū
diceret adeò non esse negligentiam suam, vt ne ipse quidem
si pergeret, quidquam posset aduehere. Profectus Palame-
des infinita frumenta deuexit. Qua inuidia Vlysses auctus,
inimicitia fictam epistolam ad Palamedem Priami nomi-
ne, per quam agebat gratias proditiōis, & commemora-
bat centum auri pondus esse transmissum, dedit captiuo, &
eum in itinere iussit occidi. Hæc inuenta more militia regi
allata est, & lecta principibus conuocatis. Tunc Vlysses cū
se Palamedi adesse simularet, ait, si verum est, in eius tento-
rijs aurum queratur: quo facto & inuento auro, quod ipse
per noctem corruptis seruis absconderat, Palamedes lapidi-
bus interemptus est. Hæc de Palamede Lucratio, cui
adde Isaacium in Lycophronem & quæ suprà ad
vers. 341. notabamus.

625. ETHALON VT VITA SPOLIAVIT ISIDIVS
HOSPES, QVEM MEMOR A SACRIS NVNC
QVOQVE PELLIT IO] Isidij nomen suspectum Mi-
cyllo & Sanctio, cū in Iside prima lōga sit, brevis
secunda.

secunda. *Ethalon* verò ab Iſidis ſacerdote, quòd ſi-
lij concubitus cõcupiſſet, interfectum verus ſcri-
bit interpres; cautumque idè ab Ægyptiis, ne
quis deinceps ex eà familia Iſidis ſacerdos eſſet, aut
ſacris eiſdem intereſſet. Sequuntur Domit. &
Zarotus. Ego Non liquere pronuntio.

627. VTQVE MELANTHEVM TENEBRIS A
CÆDE LATENTEM PRODIDIT OFFICIO LV-
MINIS IPSA PARENS] Vetus interpres, *Melantheus*
homicidio obnoxius, cum lateret, à matre rei inſcia qua-
rentibus eſt manifeſtatus, utq; melius cognoscerent lumen
attulit. qui captus capite eſt multatus. ita ille, apud Za-
rotum, melius quàm Domitius, qui ſimile de Co-
dro Melanthe filio affingit Straboni: ſed Domitij
id ſomnium eſt.

631. QVALIS EQVIS PACTIS, QVOS FORTIS
AGEBAT ACHILLES, ACTA PHRYGI TIMIDO
EST, NOX TIBI TALIS EAT] Dolon, Eumedis fi-
lius à Troianis ad Græcorũ caſtra ſpeculator miſ-
ſus, Achillis equos ac curruſ pro mercede pactus
erat; incidensque in Diomedem & Vlyſſem, qui &
ipſi ſpeculatum ad Troianos venerant, Troianorũ
iis, promiſſa etiam impunitate conſilia aperit. Illi
inter cetera de Rhæſi ac Thracum aduentu edo-
cti, Dolonem interficiunt, equosque quibus fata
pendebant Troiana, abducunt, magna dormien-
tium edita ſtrage: nam ita in fatiſ erat, ſi Rhæſus,
equique Rhæſi Xanthum ſive Scamandrum bi-
biſſent, ac Troiana guſtaſſent pabula, inuictum fo-
re. Ita Homeri interpres Iliad. 10. Cetera ex Ho-
mero petenda, qui copioſè iſta proſequitur Iliad.
10. meminitque Virgilius Æn. 12. & noſter 2. de
Arte:

Campus erat, campum fecit, quem cæde Dolonis
Sparsimus, Aemonios dum vigil optat equos.
Illic Sithonij fuerant tentoria Rhæſi,
Hæc ego ſum captis nocte reuerſus equis.

Et 3. Triftium eleg. 4.

Non foret Eumedes orbus, ſi filius eius
Stultus Achilleos non adamafſet equos.

Sicenim ibi eſſe legendum, non *Eumenides* doctis
pridem ex Homero obſervatum. *Timidum* verò
Dolonem Naſo appellat, ut *imbellem* alibi; reſpe-
xitque ad verſus Homeri de Dolone ſic canentis:

ὁ δ' ἄρ' ἔστι τῶν ῥησέν τε
βαμβάινων. ἀρχεῖ δ' ἄλγε' ὅσ' ἔμα γίνετ' ὀδόντων
Χλωρὸς ὡς αἰδέεσθαι.

Conſtitit hic timuitq;
Mente tremens, ſtridor dentes atque ora tenebat
Pallida.

Nec fruſtrà additur, *nox tibi talis eat*: acta enim hæc
ἀλγε' νυκτὶ μέλαιναν, ut Dolon ipſe apud Hom. lo-
quitur. Denique & illud monebo, in nonnullis
codd. legi *Qualis equos pacto*, &c. melius ac concin-
niũs, quàm in vulgariſ; probatque è ſuis Cioſanus.

633. NECTV QVAM RHOESVS SOMNO MELIO-
RE FRVARI, QVAM COMITES RHOESI, TV
NECIS ANTE DIEM] Variant ruſſum codices. Ex-
cuſus vnus, *ſomno meliore quieſcas*, non malè. Et in
altero verſu excuſi quidam & manuſcr. codd. Cio-
ſani, *Quàm comites Rhæſi, tum necis, antè viæ*. Optimè:
Dicit enim eos tum mortis comites fuiſſe, ut antè
viæ ſeu itineris. Fuit Rhæſus Thraciæ rex, Eionei
filius, ut Homero placet; Strymonis & Euterpæ, ut
Homericò Enarratori; qui cum Priamo Troianiſ-
que aduerſus Græcos auxilio veniſſet, clauſuſque

A portis tentoria in litore locaſſet, à Dolone, ut di-
xiſimus, ſpeculatore proditus eſt, atque à Diomede
& Vlyſſe, in ipſis tentoriis interemptus cum Thra-
cibus, itineris comitibus, labore ac ſomno feſſis,
ut pulcrè deſcribit Homerus Iliad. 10. & ex illo
Seruius in 1. Æneidos, Euripides in Rhæſo, & Try-
phiodorus. Vlyſſes apud Ouid. 13. Metamorph.

Haud contentus eo, petij tentoria Rhæſi,
Inq; ſuis ipſum caſtris, comiteſq; peremi.
Atque ita captivo victor votiſq; potitus,
Ingredior curru letos imitante triumphos,
Cuius equos pretium pro nocte popoſcerat hoſtis.

635. QVAM QVOS CVM RVTVLO MORTI RHAM-
NETE DEDERVNT IMPIGER HYRTACIDES,
HYRTACIDÆQVE COMES] Notiſſima res vel è
Virgilio 9. Æneid. verſ. 320. de Niſo & Euryalo, cõ-
iunctiſſimo illo amicorum pari; qui à Troianis ad
Æneam miſſi, ut ſua illi pericula indicarent inci-
dentes in Rutulorum excubias, ſomno vinoq; fu-
ſas ac ſopitas, Rhamnetem cum magna Rutulorũ
manu occiderunt: ſed & ipſi mox agniti à Rutulis,
atque interempti ſunt; capitaque haſtis præfixa.
De utroque Virgilius; de Niſo id Naſo hîc retulit
v. 517. ibi vide.

RHAMNETE] Sic Virgilius: *Simul enſe ſuperbum*
Rhamnetem aggreditur, qui forè taperibus alti
Exſtructus, toto proſtabat pectore ſomnum.

Exiſtimat autem Turnebus lib. 22. cap. 15. Virgiliũ
propter Rhamneſ equites Rhamnetis nomen fin-
xiſſe, eò quòd princeps ille poëtatũ poëmati ſuo
amet latina intexere nomina.

637. CLINIADÆQVE MODO CIRCUMDATVS
CIGNIBVS ATRIS MEMBRA FERAS STYGIÆ SE-
MICREMATA NECI] Sic legendum, & ita veterè
legiſſe interpretem apparet; qui tamen mera no-
bis ſomnia de Perſico quodam Cilnii F. obtrudit.
Intelligendus enim Alcibiades, Athenienſis, ὃς
Κλεινίης καὶ τῶ ἀδελφοῦ Περικλέους inquit Suidas: qui
cum Athenienſium dux, ægrè ferret abrogatum ſi-
bi imperium, ob fractas Mercuriales ſtatuas, ad
Tiſſaphernem Perſam confugit, belli que anſam
Athenienſibus dedit, & cum iſdem ruſſus in gra-
tiam venit. Cum verò Pharnabazus (ad hunc in
Aſiam Alcibiades tranſierat, cum cerneret propter
Lacedæmoniorum potentiam nullum locum ſibi
tutum in Græcia) cædem illi moliretur, Alcibia-
des, εἰς κάμην τῆ Φρυγίας ἐταίρα σιωῶν, ſomnium
tale vidit; tectum ſe amicæ veſte comburi abſque
capite. Hæc è Suida. Nec vanum id ſomnium.
D Miſſi enim à Pharnabazo Suſamithris & Bagæus
(vel Magæus, ut habet Plutarc.) ad Alcibiadem in-
terficiendum, cum ferro aggredi, domumque in
qua erat, non auderent ingredi, magna lignorum
congeſta ſtræ eam noctu ſuccenderunt, atque ita
Alcibiadem, flammis telis que inſidiantium impa-
rem, interfecerunt, caputque ad Pharnabazum
retulerunt. Hæc ex Ephoro tradit Diodorus lib. 14.
Addunt Probus & Plutarchus Timandram, (id il-
li nomen erat, quæ cum eo conſueuerat) muliebri
ſua veſte contectum, ædificij incendio mortuum
cremaſſe. Aliam etiam mortis cauſam Plutarchus
refert his verbis: ἐνίοι δ' τὰ μὲν ἄλλα περὶ τῆς Ἀλκιβιά-
δου πελάτης ὁμολογεῖσι τέτοις. αἰτίαν δ' Φασὶν εἶ Φαρ-
νάβαζον, εἰδὲ Λύσανδρον, εἰδὲ Λακεδαιμονίους παρε-
χεῖν. αὐτὸν δ' τῆς Ἀλκιβιάδου γοργίμων πινῶν διεφθαρ-
κῶς γυναικὸν ἔχειν σιωῶν αὐτῷ τὴν ἀδελφῆς τῆς γυναικὸς

τὴν ὕβριν ἔμετρίως φέροντας, ἐμπέσαι τε καὶ οἰκίαν
νύκτωρ, ὅς ἡ Διαιτώμῃ ἐπύγχανεν ὁ Ἀλκιβιάδης,
καταβαλεῖν αὐτὸν, ὥσπερ εἰρηται, Διὶ δὲ πυρὸς ἐξάλ-
λόμενον. volunt nimirum nonnulli à mulierculæ
cuiusdam fratribus, qua cum consueuerat, incen-
sa noctu domo, telis confectum, dum è mediis
exiliret flammis.

639. VTQVE REMO, MVROS AVSO TRANSIRE
RECENTES, NOXIA SINT CAPITI RVSTICA TE-
LA TVO] Auctor de origine gentis Romanæ: Romu-
lus cum muniret mœnibus (Romam) dixit, ne quis vallum
transiliret: quod Remus irridens, transiliuit, & à Celere
Centurione rutro vel raistro fertur occisus. Vbi vel raistro
à glossa est, nisi fortè vtrumque quis vt significa-
tionis eiusdem tueri velit: nam & Rutrum à Raden-
do dici Nonius Marcellus notat; malim tamen à
Ruendo dare nomen, quod & Festus subindicat.
nam aliud Rutrum, aliud Rastrum: illud ligo, quo
terram ruimus & iacimus; hoc vtpote dentato,
glebas frangimus. Variant tamen & Eusebij codi-
ces in Chronicis, anno 3. ab V. C. Remus raistro pasto-
rali à Fabio Romuli duce occiditur. Alij enim rutro le-
gunt, alij raistro, vt ibidem obseruauit Arnoldus
Pontacus. Ceterum alij aliter interfectum Remum
ferunt. Messalla Corvinus de Augusti progenie, à
Romulo securi percussus scribit. Nec desunt viri
docti, qui Ouidium nostrum teli hîc genus quod-
dam sentire asserunt; quale id verò sit frustra in-
quirunt. Equidem per rustica tela rutrum vel ra-
strum intelligo. nam Zaroti illud commentum:
Rustica tela, quia rustici tum Romani erant, omnino dis-
plicet. Nunc de edicto Romuli pauca. Edixerat
inter alia, ne quis noua mœnia transiliret, legem-
que tulerat, MOENIA SANCTA EXISTIMANTO. Ci-
cero 2. de Nat. Deorum. Describit edictum illud
poëta noster 4. Fastorum:

Nec quis aut muros aut factam vomere fossam
Transseat: audentem talia dede neci.
Quod Remus ignorans, humiles contemnere muros
Cœpit, & His populus, dicere, tutus eris.
Nec mora transilijt: retro celer occupat ausum,
Ille premit duram sanguinolentus humum.
Hæc ille, eleganter, vt omnia, nisi quòd in versu

A penultimo iam pridem legendum crediderim: Nec
mora, transiliit: rutro Celer occupat ausum. Cur ita cen-
seam, facile ex iam dictis quiuus eliciet. Meminit
item edicti illius lib. 4. Trist. eleg. 3.

Asspicite illa precor, quæ non benè mœnia quondam
Dicitur Iliades transilisse Remus.

Non benè mœnia vocat parua & angusta, muros hu-
miles, & factam vomere fossam, vt verbis Ouidii vtar.

641. DENIQUE SARMATICAS INTER GËTI-
CASQVE SAGITTAS, HIS PRECOR VT VIVAS,
ET MORIARE LOCIS] In priori versu Scythicasq;
manuscr. Bersmanni habet. non muto: nam & Geta
è Scythia, siue Scythis loco & moribus proximi,
populi barbari, feri, indomiti, truces, inhumani, &c.
ita non vno loco Ouidius eos notat, & sagittas tri-
buit iisdem 4. Trist. eleg. 9. Fuere iidem cum Dacis,
teste Plinio l. 4. c. 14. tamen si situ & loco distinguat
eos Strabo l. 7. Geographiæ: postea Gothi appellati;
auctor Spartianus. Sarmata, Græcis Sauromata, Scy-
thiæ quoque populi: habitant montes & saltus, pro
domibus plaustra habent, &c. Scribit Strabo lib. 7.
Τοὺς μὲν δὲ εἶναι χαλεποὺς, ὥς τε καὶ ἀνθρώπων φαγεῖν:
adeò sauos esse, vt humana etiam carne vescantur. Hos in-
ter vt Ibis & viuat & moriatur, Ouidii votum est: His
precor & viuas, & moriare locis. id concinnius, quàm
vt legas: his precor vt viuas.

645. PAUCA QVIDEM, FATEOR, SED DI DENT
PLVRA ROGATIS, MULTIPLICENTQVE SVO
VOTA FAVORE MEA] Rogamus est in Maffeiano
apud Ciofan. quod huic loco aptius. Alii roganti,
alii precanti, in manuscr. Bersmanni precatis. mon-
stra omnia, inquit Ciofanus: verum parum referre
puto, quo legas modo, tantum abest, vt monstrosa
lectio sit.

647. POSTMODO PLVRA LEGES, ET NOMEN
HABENTIA VERVM, ET PEDE, QVODEBENT
ACRIABELLA LEGI] Iambum designat, vt rectè
Zarotus: is enim acer, & aptus in hostem stringi.
Dixi sup. ad v. 45. & 53. Atque hic Notarum finis &
pauca. Te rogo, mi Lector, vt si quid minùs rectè
explicatû, Iambos & conuicia non sentiam; si quid
adhuc inexplicatum (vt esse scio non pauca) id in-
dicare ne graueris: gratia apud me & posteros erit.

FRANCISCI
SANCITI
BROCENSIS
IN IBIN OVIDII
ANNOTATIONES.

D. EMMANVELI SARMENTO
DOCTORI THEOLOGO,
AMICO MAGNO.

QUVM te, amice magne, non ita pridem ad sacra Bibliorum
oracula penetranda propensum & paratum animaduer-
tissem: auctor tibi fui, ut prius Poëtarum Græcorum & La-
tinorum verba & sententias ad vnguem percalleres. Paruisti can-
didè monenti, & intra paucos menses tanti negotij pensum ab-
soluisti. Dixisti tamen, te noluisse operam seriam Ibidi Ouidianæ
impendere, ne præclari tui conatus inutili quasi mora retardaren-
tur. Quum præcipuè sæpius ex me audisses, interpretes illius operis
fabulas, aut historias sæpe fingere, quæ, si quis non acriter aduertat,
mirificè proposito quadrare videantur. Facile huic malo, dixi, me-
dicinam possumus adhibere: nam aliquando in id poëmation quæ-
dam adnotauimus, quæ minùs ab interpretibus intelligerentur. Id
quicquid est, tuo nunc permissu in lucem prodit. Vale.

I. **I**STRIS MIHI IAM BIS QVINQUE
PERACTIS] Quid sit *lustrum*, quid
Olympias non video adhuc inter
doctos liquere. In hoc tantū con-
ueniunt, *lustrum* ab *Olympiade* in
annorum spatio non differre: sed alij quinque an-
nos *Olympiadi* assignant, alij quatuor. Anton.
Nebrissenis in *Quinquagena* graniter errare cō-
tendit eos, qui quinque assignant: hi laudant pro
se *Lucanum*, qui de *Cæsare* sic ait: *Bellantem geminis*
tenuit te Gallia lustris. *Ouidius* item decennale bel-
lum *Troianum* *bilustre* appellat. *Varro* de ling. Lat.
lib. 5. *Lustrum* nominatur tempus quinquennale, à luendo,
hoc est soluendo, quod quinto quoque anno vectigalia, &
vltro tributa per *Censores* persoluebantur. *Ouid.* libr. 4.
Pont. eleg. 6.

In Scythia nobis quinquennis vita peracta est,
Iam tempus lustris transit in alterius.

Idem lib. 4. *Pont. eleg.* 10. de *Vlyssis* absentia. Ia-

Etatus dubio per duo lustra mari. Innumera sunt testi-
monia, quibus quinquennale spatium significatur:
nihilominus tamen certo certius est, *lustrum*, vel
Olympiadem quatuor annis absolui: nec aliter acci-
piunt, qui *Chronica*, & *Annales* scripsere. Ut si di-
cas, *Plato* natus est *Olympiadis* 88. anno 4. *Pom-*
peius Magnus *Olymp.* 169. an. 1. *Ouid.* *Fast.* lib. 3.

Is decies senos tercentum, & quinque diebus

Iunxit, & expleto tempora quinta die.

Hic anni modus est, in lustrum accedere debet

Qua consummatur partibus vna dies.

In codicibus emendatis legitur: *Iunxit & è pleno*
tempora quarta die. & ita necessariò legendum: an-
nus enim constat 365. diebus, & sex horis, & illæ
sex horæ quarto quoque anno diem integrū com-
plent. Ita docet disertè *Solinus* & *Censorinus* de
Die natali, & *Plin.* lib. 2. c. 8. sic ait: *Deinde solis mea-*
tum esse partium quidem trecentarum sexaginta, sed ut
observatio umbrarum eius ad notas redeat, quinos annis

dies adiici, superq, quartam partem diei. Quam ob causam quinto anno vnus intercalaris dies additur, vt temporum ratio Solis itineri congruat. In his Plin. verbis, quę multos fefellerunt, emendo pro quinto anno, quarto quoque anno, ex Macrobi. lib. 1. Satur. cap. 14. Iulius ergo Cæsar, inquit, decem dies obseruatione veteri superadiecit, vt annum 365. dies, quibus Sol lustrat Zodiacum, efficerent; sed ne quadrans deesset, statuit vt quarto quoque anno sacerdotes, qui curabant, vnum intercalaret diem. Iam igitur hunc Gordianum nodum non secantes vt Alexander, sed planè explicātes & enodantes, dissoluamus. Satis constat Olympiadas quaternis annis absolui: sed ludi Olympici quinto quoque anno fiebant, & inde semper in annorum enumeratione semper Olympiades quinque annorum computantur; vt si dicas, vixit decem Olympiadas, id est, annos quinquaginta: lustrum item quatuor continet annos: & Censores per quatuor annos administrabant censuram, & quinto anno rationem reddebant, & censebatur ciuitas, & vltro tributa soluebantur: factū item est, vt lustrum in annorum computatione pro quinquennij spatio acciperetur, & hoc est quod dixit M. Varro, lustrum nominatur, &c. Ouid. 2. Fast. de Arcade: Iam tria lustra puer furto conceptus agebat. De eodem Metamor. lib. 2.

Ecce Lycaonia proles ignara parentis

Arcas adest, ter quinque ferens natalibus annos.

Martial. 1. 7. epigr. 39. Huic propè ter senas vidit Olympiadas. Loquitur de Hetrusco, de quo sic Papinius in Syluis libr. 3. Dextra bis octonis fluxerunt sacula lustris. Hoc est, felicia sæcula fluxerunt illi per annos octoginta. Martialis verò dixit, vixisse ferè annos nonaginta: vtroque modo per quinquennios numeros excutrit computatio, non per quaternarios. Nunc igitur Ouidius decem lustra quinquaginta annos intelligit, non quadraginta.

6. ARTIFICIS PERIIT CVM CAPVT ARTE SVA] Id est, caput artificis periit cum arte sua. De tauro Perilleo Ouid. 1. de Arte:

Et Phalaris tauro violenti membra Perilli

Torruit, infelix imbuit author opus.

Iustus vterque fuit, nec enim lex æquior vlla est,

Quàm necis artifices lege perire sua.

24. QVI NOSTRAS INOPES] Quidam de Germanico intelligunt, qui viaticum præbuit. Alij de Augusto, qui rem Poëtæ non confiscavit, libr. 2. Trist. Insuper accedunt & 1. 4. eleg. 4. & 1. 5. eleg. 12.

32. IUNCTAQVE CVM LVNA LVMINA SOLIS ERVNT] Id est, dies & nox simul dicetur: contra illud axioma, aut dies est, aut nox.

48. NONDVM CALFACTI] Velites primi lacefunt bellum, & sunt milites levis armaturæ.

54. TINCTA LYCAMBEO] Nota sunt & trita de Archilocho, & Lycambe. vide Adag. Archilochum teris.

55. NVNC QVO BATTIADES] Battiaades est Callimachus à Batto Cyrenes filio ducens originem. scripsit Ibin contra Apollonium Rhodium, teste Suida.

90. PASIPHAES GENERI] Theseum intelligit, cui tria vota Neptunus concessit. Cic. 1. & 3. de Offic. Ouid. 11. Metaphor. Eurip. in Hippolyto.

93. NEVE MINVS NOCEANT] Macrobi. Saturn. 1. 3. c. 9. dicit in deuotione deberi nominari deuotas vrbes, vocabulo proprio; sin minùs, hoc adde-

abant: verbi gratia, Illam vrhem Carthaginem, exercitumue quem ego me sentio dicere.

98. QVIS QVIS ADESORE FAVETE] Fauere linguis, non est idem, quod tacere, vt multi putant, vide nostram Mineruam lib. 4. in Euphemismo.

101. OMNIBVSQVE MALIS] Sic lege, non omnibus. Sæpè in Virgilianis codicibus hic est error. Sic dirigit omnia Chalcas; lege, omina. & omnia ni repetant Argis; lege, omina.

121. SITQVE, (QVOD EST RARVM) SOLITO DEFECTA FAVORE] id est, destituta. Quintilian. Nescio quomodo omnis pro laborante fauor est.

125. LVGTATVSQVE DIV, CRVCIAT.] Suetonius in Tiberio 61. Mori volentibus vis adhibita vinendi: nam mortem leue supplicium putabat, & precanti cuidam pena maturitatem, respondit: Nondum tecum in gratiam redij.

137. PVGNABVNT IACVLIS DVM THRACES, IAPIDES ARCV] Egnatius emendat Iazyges, & rectè. Nam sic legitur in Val. Flacco lib. 6. & Ouid. Trist. & 1. de Pont. eleg. 3. & Ammian. Marcel. 1. 22.

140. DVM TIBERIS LIQVIDAS] Lege flauas, ex Horat. Vidimus flauas Tiberim. & ex Ouid. 1. 5. Trist. eleg. 1. Quot flauus Tibris arenas.

142. SÆVA SED IMMANIS MANIBVS] Lege, seu sed in manes manibus, id est, apud inferos.

144. EXANIMIS MANES ODERIT VMBRATVOS] Lego mores tuos, nam animæ malorum, non dicuntur manes, sed lemures.

213. NON VENVS AFFVLST] Septem hic planetæ numerantur, quorum qualitates breuiter exponi possunt: Saturnus enim frigidissimus est, ac siccissimus, terreus, melancholicus, maleficus, & dicitur infortunium maius, quia secundum vtramque qualitatem mortalium naturæ aduersatur. Iupiter est calidus & humidus, aëreus, sanguineus, beneficus, & dicitur fortuna maior, quoniam vtraque eius qualitas viuētium naturam fouet. Mars calidissimus est, & siccissimus, igneus, cholericus, maleficus, & dicitur infortunium minus, quia vna tantum eius qualitas nostræ aduersatur naturæ. Sol calidus est, & moderatè siccus, est fortuna per aspectū, & infortunium per corporalem cōiunctionem. Venus est humidissima, benefica, & dicitur fortuna minor. Mercurius communis est, cum frigidis frigidus, cum bonis bonus, & fortuna cum fortunatis per cōiunctionem, vel per felicem aspectum. Luna frigida est, & humida, atque ideo aquea.

255. QVANTAQVE CLAVIGERI PRÆANTIVS] In his sex carminibus enumerantur tres insignes claudicantes: Philoctetes Præantis regis filius, qui quum sagittas Herculis, quibus successit hæres, tractaret imprudentius, punctus ab vna illarū grauius claudus est effectus: vide Arist. 1. 7. Ethic. c. 7. & ibi Eustath. & Senec. in Hercule Oeteo. Telephus à cerua nutritus fuit, percussusq; in femore ab Achille, ab eodem postea fuit sanatus. Pausan. 1. 8. Plin. 1. 26. c. 5. & 1. 34. c. 15. Versiculum sic emendauit Iacob. Micyllus: Armatisq, tulit vulnus, inermis opè.

259. QVIQVE AB EQVO PRÆCEPS] Bellerophon, de quo multa diximus in Emblem. Alciati. Porro versiculum sic emendauit Egnatius: Quiq, ab equo præcepit in Aleis decidit aruis. Sunt autem Alei campi in Cilicia. & Alei ab errore dicti Græcis.

261. ID QVOD AMYNTORIDES VIDEAS] His septem distichis decem cæci enumerantur hoc ordine.

ne. i. *Phœnix* Amyntoris filius, comes, aut potius pædagogus Achillis, cuius apud Homerum honorata est mentio, non fingitur ab Homero cæcus, sed interpretes Lycophronis narrare eum in patriam reuersum potuisse cognoscere suorum neminem, quia cæcus erat. Propert. lib. 2.

*Tarda Philocteta sanauit crura Machaon,
Phœnicis Chiron lumina Phyllirides.*

2. *Oedipus*, de quo multa diximus Emblem. 3. *Tiresias* Thebanus. vide Politiani Miscellan. 80. cap. & Ouid. latè in Metaphor. 4. *Phineus*, qui Argonautas monuit, vt columbam ducem sequeretur. De quo Orpheus, & Apollon. Rhodius, & Valer. Flac. in Argonaut. 5. *Polymnestor*, quem excæcauit Hecuba. Virgil. hæc latè 3. *Æneid.* & multis carminibus Ouid. 3. Metam. & alij. 6. *Polyphemus*, quem Vlysses excæcauit, de quo multa nos in Emblem. & Ouid. lib. 13. Vide Adag. *Vates secum auferat omen.* de Talemone vate. 7. 8. *Phineus* filij ex vxore Cleopatra vim intulerunt Idæ nouerçæ, qua de causa ab ipso parte excæcati fuerunt. 9. *Thamyra* vates, & cantor eximius: hunc Musæ excæcarunt in arte canendi superatum, vt ait Homer. 2. Iliad. 10. *Demodocus* cantor egregius in Alcinoi domo: hunc Homerus laudat, seipsum (vt aliqui interpretantur) intelligens.

275. SIC ALIQUIS TVA MEMBRA SECET, SATVRNVS VT ILLAS] Vide Macrobi. Satur. lib. 1. c. 8.

277. NEC TIBI SIT TVMIDIS MELIOR NEPTVNVS] Ceyx, & Alcyone vxor, & frater Dædalion versi sunt in aues. Ouid. 11. Metamorph.

279. SOLERTIQUE VIRO] Id est, Vlysses, cui naufrago Ino soror Semeles in auem gaudium conuersa velum dedit, quo succinctus enatauit. Homer. Odyss. 5.

281. VEL TVA, NE PŒNÆ GENVS HOC] Merius Suffetius dux Albanorum quadrigis illigatus distractus fuit. Tit. Liuius, & Virgil. 8. *Æneid.* quod autem ait Poëta, *Negens hoc pœnæ cognouerit vnus*, videtur innuere solum Merium Suffetium fuisse hoc genere pœnæ multatum: at Plutarchus in Parallelis dicit etiam *Pytaclymen* Eubœæ regem Hercule iubente à quadrigis fuisse dilaceratum.

283. VEL QVÆ, QVI REDIMI] De Marco Attilio Regulo pleni sunt libri. Vide elegantissimam odem Horat. lib. 3. ode 5. Agel. lib. 6. cap. 4. Cicer. 3. Offic. Valer. Max. lib. 9. cap. 2. Augustinū de Ciuit. lib. 1. cap. 15.

285. NEC TIBI SVBSIDIO] Priamum dicit, quæ Pyrrhus occidit iuxta aram Iouis Hercei. Virgil. 2. *Æneid.* vide annotat. Egnatij.

287. VTQVE DEDIT SALTVS E SVMMO THESSALVS OSSA] Alciatus in tres libros posteriores Codicis legit, *Thessalus*, & intelligit Aglaonicæ Ege- monis Thessali filiam, de qua Plutarchus in præceptis connubialibus in fine. Sed illic legitur *Aglaonice Hegetoris Thessali filia astrologia perita*. De saltu verò nulla mentio: quare aliud quærendum. Calderinus sic exponit: Hemon filiū habuit Thessalum, qui quum Thessaliam imperio teneret, ab Euryalo aduena (nam erat Corcyreus) ex Ossa monte præcipitatus est. Necato etiam Nesone filio, à quo *Nesonus* locus dictus est, vt scribit Strabo. Hæc ille, quæ mirificè quadrarent, si apud illum legerentur. Ego donec aliam interpretationem inueniam meliorem, hanc obtrudo: Quemadmodum, inquit, altissimus Ossa mons fuit ab Olympo diruptus, & præ-

A cipitatus, sic tu quoque præcipiteris ab aliò excelsò montis iugo. Strabo lib. 9. *Antiquis*, inquit, *seculis*, vt fama est, totus campus stagnabat, quem aliis ex partibus montes coërcebant, quum etiam littus altiora campis haberet loca. Terra autem motibus factis abrupta sunt, quæ nunc vocantur Tempe: & ab Olympo abscissus Ossa, & hac Peneius fluxit in mare, & oram illam siccitam reddidit. Hæc Strabo. Syntaxis est: quemadmodum Ossa mons Thessalus dedit saltus ab Olympo, sic tu præcipiteris à saxoso iugo. Virgil. 1. Georgic. Ter sunt conati, &c. Ter pater extructos deiecit, &c.

289. AVT VELVT EURYALI] Incerta & vana profert hic Calderinus. Ego quærendū cenfeo. Homerus Odyss. 12. in fine, *Eurypyli* meminit filij Telephi filij Herculis, Ceteiorum ducis à Pyrrho occisi, cui Telephus regnum Mysiæ tradiderat.

291. VEL TVA MATVRETSICVT MINOIA] Minos in thermis Cocali Siciliae regis extinctus fuit, dum Dædalum insequeretur. Tzetzes Chiliad. 1. hist. 19. & Diodor. Sicul. paulò aliter narrat. Eusebius in Chron. Fraude filiarum Cocali occisum fuisse ait Silius:

*Postquam perpetuas iudex concessit ad vndas
Cocalidum insidiis.*

293. VIQVE PARVM MITIS] Prometheus inuitis diis furatus igne ab astris deduxit, & in quodā sacrificio Iouem ipsum fefellit, vt ait Hesiodus. sed non impune: nam acerrimas pœnas luit, vt latè diximus in Emblematis. Lego *parum μήπις*, non *mitis*. id est, parum prudens, aut parum Prometheus. *Μήπις* enim apud Græcos est *consilium*, *prudentia*, *consultatio*. & Iupiter sæpe apud Homerum vocatur *Μήπις Ζεύς*.

295. AVT VELVT ETRACIDES] Nugantur interpretes. Lego *Aetracides*, & de Theseo intelligo, qui filius Ægei & Æthræ fuit. Hic quum Athenis annos 19. regnasset, pulsus à suis in Scyrum insulam concessit, ibique in mare fuit præcipitatus. Verba Plutarchi in Theseo hæc sunt: Ipse post execrationem in Athenienses peractam Scyrum nauigauit, quod sibi cum eius insula hominibus amicitiam, ac prædia ibi paternae esse putaret. Scyrorum regnum eo tempore Lycomedes habebat. Ad hunc se Theseus contulit, agrosq; sibi reddi, vt habitaturus ibi, poposcit. Alij auxilium contra Athenienses petiisse aiunt. At Lycomedes, siue gloriam viri suspectam habens, siue, vt rem Mnesteo gratam faceret, in promontorium regionis Theseum perduxit, tamquam inde commonstraturus agros; deturbatumq; de saxis perdidit. Quidam lapsum fortuito nemine impellente perhibent: quum more suo post cenam deambularet. Hæc Plutarchus.

MAGNO TER AB HERCVLE QVINTVS] Id est, qui quintus Hercules vocatus est post terminum illū Herculem, cuius ingentia facta Theseus est æmulatus: vt refert Bocatius in vita Thesei. *Cæsus in immens.* malim legere, *cæcus*, id est, incautus, vel falsus, id est, deceptus, vel simile aliquid.

297. AVT VT AMANTIADEN] *Amyntiadem* emendauit Bapt. Egnat. & *Pausaniam* intelligit, qui Philippum Macedonum regem Amyntæ filium occidit. Diod. Sicul. Iustin. lib. 9.

299. NEC TIBI FIDA MAGIS] Alexander, qui filius Ammonis dici voluit, veneno interfectus fuit. Plin. & alij.

301. MORE VEL INTEREAS] Acheus iuxta Pætolii fluentia crucifixus fuit. Polybius 1. 16. hoc debemus Lipsio in libello de Cruce.

303. AVT VT ACHILLEIDEN] Pyrrhus Epirotarum rex : *cognato nomine clarum* dicit, quia & ipse, & eius pater *Acacides* dicebatur, à tegula oppressus, quam iecit anicula è tecto, Plutarchus & Pausan. in Atticis.

305. NECTVA QVAM PYRRHI] Vide Hygini Astronom. & Alciat. l. 10. Parerg. cap. 4. nā alij variant. *Neoptolemus* Achillis filius ab Oreste ob Hermonem raptam trucidatus fuit.

307. NATAQVE VT ÆACIDÆ] Laodamia. Iustinus l. 28. Laodamia autem cū in aram Dianę (Cereris potius legendum) confugisset, concursu populi interficitur.

309. VTQVE NEPOS DICTI] *Manetes* (vt aiunt) Gelonis, & Nereidos Pyrrhi filius fuit, cum quo mater rem habere voluit: idque non consecuta filium cantharidum veneno sustulit. quærendum.

311. AVT PIA TE CÆSO] Oxilochus, & Leucon fratres in Pōto. Strab. Leucon Spartacum fratrem regem Persarum occidit, vt regno & illius vxore, cum qua rem habebat, potiretur. *Oxilochi* vxorem alij, non *Spartaci* dicunt. Illa tamen illum ad paludem Sabelan interficit. Quærendum.

313. INQVE PYRAM TECVM CARISSIMA CORPORA MITTAS] Lege *pignora*, non *corpora*: nam Sardanapalus pretiosissima quæque in rogam secum misit. Strab. Diod. Iustin. vide Adag. *Sardanapalus*.

315. VTQVE IOVIS LIBYCI] Cambyfes Cyri filius, quum Iouis Ammonis templum spoliare conaretur, 5000. hominum amisit in arena suffocatorum. Herod. Iustin. Ioseph. lib. 11. c. 2.

317. VTQVE NECATORVM DARI] Valer. Max. l. 9. c. 2. Ochus autem qui postea *Darius* appellatus est, sanctissimo Persis iureiurando obstrictus, ne quem ex coniuratione, quæ septem Magos cum eo oppresserat, aut veneno, aut ferro, aut vlla vi, aut inopia alimentorum necaret, crudeliorem mortis rationem excogitavit, qua onerosos sibi, non perupto religionis vinculo tolleret. Septem enim altis parietibus locum cinere impleuit, suppositoque ligno prominente, benignè cibo & potione exceptos ibi collocabat, è quo somno sopiti in illam insidiosam congeriem decidebant. meminit & Iustinus in fine decimi.

319. AVT VT OLIVIFERA QVONDAM SICYONE PROPECTO] Lego *fugato*. Neocles Sicyonum rex, inquit Domitius, à suis reiectus. quærendum est.

321. AVT VT ACARNIDES] Turnebus Aduer. l. 9. c. 25. legendum putat *Atarnides*. Nam Hermia Atarniæ tyrannus quum defecisset à rege Persarum, à Mentore duce regis oppressus fuit, & ad dominum missus. Simile quiddam Val. Max. lib. 9. c. 2. in calce. *Ad dominum*, f. Memnonem intelligit.

323. INQVE TVO THALAMO] Alexander Phereus. Cic. 2. Offic. Xenoph. l. 6. Plutarch. in Pelopida. Egnatius aliter.

325. QVOSQVE PVTAS FIDOS] Multi multa cōminiscuntur. Vide Alciatum l. 6. Parerg. c. 21. Ego ex Diodoro Siculo in anno 4. Philippi petendam puto interpretationem.

327. VTQVE MILO, SVB QVO] Alij legunt, *Philo*: alij, *Pisus*: dicunt hunc tyrannidem Pisis exercuisse. Sunt autem *Pise* iuxta Alpheum sitæ, vbi ludi Olympij celebrabatur. Alpheus amnis est, qui subter maria occultas agit aquas in Sicilia Arethusā. Huc igitur ille tyrannus viuis fuit præcipitatus. & fortè

A legendum hīc, *Vtq, ille, sub quo.* & intelligendum de Pantaleone. Pausan. pag. 240. 242.

329. QVÆQVE IN ADIMANTVM] Adimantus Philenorum rex, quum nec Ioui sacrificaret, nec Deo se minorē crederet, fulmine ictus est. Domit.

331. AVT VT AMASTRIACIS] Amastrix vrbs est in Ponto, ex qua Mithridates expulit Bacchum, qui etiam Lenæus dictus fuit, quem exportatū in insulam Ponti Achilleā sui reliquerunt & deseruerunt.

333. VTQVE VEL EVRYDAMAS] Eurydamas somniorum interpretes apud Homerum. Bap. Egnat. sic ait: *Hic Medus fuit ex Homeri interpretis testimonio, qui circa Thrasylli fratris tumulum à Simone Larissæo tractus est.* vide Vrceum Codrum sermone 1. & Homer. Iliad. 22. in Comment.

335. VEL QVI, QVÆ FVERAT TVTATVS] Hector tractus ab Achille. Homer. ult. Iliad.

337. VTQ. NOVVM PAS.] Vide Adag. *Hippomenem* magis impius. Suidas in Limone, & Ælianus. Versiculus debet emēdari, vt conveniat cū disticho sequenti.

339. SIC VBI VITA TVOS] Pendet à superiori disticho:

*Viscera sic aliquis scopulis tua figat, vt olim
Fixa sub Euboico Grata fuere sinu.*

Hoc non de *Aiace Oileo* dici existimo, sed de tota classe Græcorum in Nauplij vindicta. Vide Seruium in illud Virgil. *Vnius ob noxam & furias.*

343. VTQVE FEROX PERIIT] Hoc de solo *Aiace*, qui fulmine correptus in aquis periit. Seruius ibid.

345. MENS QVOQVE SIC FVRIIS] Septem furiosi enumerantur, *Ajax Telamonius, Lycurgus, Hercules, Athamas, Orestes, Alcmaon.* Hīc fit mētio de *Aiace Telamonio*, de quo Ouid. non de *Marsya*, de quo infrā. Telamonius autem invulnerabilis fuit propter pellem leoninam, vt ait Didymus Iliad. penultimo, quam ei puero circumdedit.

347. VTQVE DRYANTIDÆ] Egnatius *Lycurgum* intelligit, qui crura succidit, dum vitem vellet amputare. Iliad. 6. Diod. Sicul. l. 3. Bibliot. Codrus sermone 1. pag. 25.

349. VT FVIT OETAEQ] Herculi. Genero draconum, id est, Athamanti Cadmi genero. *Thysameniq, patri*, id est, Oresti, qui *Thysamenum* genuit. Pausan. in Corinth.

CALLIGONESQVE VIRO] id est, Alcmaoni, vt notat Egnatius, & Nicol. Leon. l. 2. c. 78. Pausan. lib. 8. & Apollodor. lib. 3.

351. NEC TIBI CONTINGAT MATR.] Leonicus l. 3. c. 76. *Aegiale* intelligit; fuit autem *Aegiale* vxor *Diomedis*, quæ absente viro ad Troiam nupsit *Gillaboro* Scheleni filio, &c.

353. QVÆQVE SVI VENEREM IVNXIT] Domitius *Hypermnestram* dicit, quæ postquam cum fratre mariti concubuit, vt adulterium celaret, ancillam occidit. est quærendum. Aut est *Hypermnestra Locrensis*. Versus est luxatus. Porro hæc decem disticha continent vxores & filias impudicas.

355. TAM QVOQVE DII FACIANT] *Eriphyle*, quæ maritum *Amphiaraum* prodidit. Hæc erat *Talai* filia. Virgilius, Homer. *Clytemnestra* Tyndarei filia *Agamemnonem* maritum sustulit. Atque etiam *Helene* *Deiphobum* maritum (vt est apud Virg.) laceravit.

357. QVÆQVE PARARE SVIS] Id est, talis tibi cōtingat coniux, quales illæ fuere, quæ suis patruelibus mortem pararunt. Nota est fabula apud Ouid.

359. BYBLIDOS ET CANACES] Ouidius Me-

Metamorph. 9. Byblis Canum amavit: Canace Macareum. Vide Diogenian. in Prouerbiis.

361. FILIA SI FVERIT] Pelopeia cū patre Thyeſte concubuit, vnde natus Ægiſthus: Myrrha cum Cynira patre rege Cypriorum. Ouid. 10. Nyctime- ne cum patre Nycteo Æthiopum rege.

363. FILIA NEVE MAGIS] Pterelas Neptuni filius, filiam Cymetho genuit: quæ quum Pterelas ab Amphitryone & Cephalo obſideretur, amore Cephalī capta patrem ac patriam hoſti prodidit. Ex comment. Apolloniij. Aliter tamen hæc, & la- tius Heſiodi Comment. De Niſi filia latiſ Ouid. 8. Metam. Tzetzes Chil. 2. hiſt. 37.

365. INFAMEM QVE LOCVM] Tullia. Titus Li- uius lib. 1. latè.

367. VT IUVENES PEREAS] Oenomaus apud Ouid. Pauſan. 13. procos caſos nominat. aliàs, Quo- rum faſtigia vultus. vel Proiecta cadauera quorum olim Piſea, id eſt, Ora, Piſea.

371. PRODITOR VT SÆVI] Hic eadem hiſtoria: Myrtilus auriga Oenomai dedit nomē mari Myr- too, præcipitatus à Pelope.

373. VT QVI VELOCEM FRVSTRA] Multæ fue- rūt Atalāte. Hæc fuit filia Schœnei. Ouid. 10. Metam.

375. VT QVI TECTA NOVI] Loquitur de illis, qui ante Theſeum à Minotauro fuerunt deuorati in ipſo labyrintho.

377. VT QVORVM ÆACIDES] Achilles duode- cim ex nobilibus Troianorum ad ſepulcrum Pa- trocli iugulauit. Iliad. 21.

379. VT QVOS OBSCVRIS] Adag. Βαῖττα enigma- ta. Vide latè in Emblem. Alciati.

381. VT QVI BISTONIA] ξενολοσίαι Lacedæ- monij legem tulere, ne alicui hoſpiti Spartæ eſſe C liceret, quam legem Græci dixerunt ξενολοσίαν, id eſt, hoſpitum expulſionē. Lemniaci multi Spar- tæ deprehēſi ex lege interfecti ſunt in templo Pal- ladiſ, quam appellabant Thraſiam; quo ſcelere ſtatua auertit oculos.

383. VT QVI THREICII] Diomedes Thracius, (de quo paulò inferiùs v. 403.) equis mandendos aduenas obiectabat.

385. THERODAMANTEOS LEONES] Alij Theroda- manteos. Ouid. Non tibi Therodamas, crudūſque vocabi- tur Atreus.

THOANTE Æ DE Æ] id eſt, Dianæ Tauricæ. Herod. lib. 1. & Ouid. 3. Faſt. Vide Hecar. in Dio- dori Siculi Biblioth.

387. VT QVOS SCYLLA VORAX] De Scylla & Charybdi, & Vlyſſe, & de Polyphemo, & de Læ- D ſtrygonibus latè Homer. Odyſſ. 10. Ouid. Metam.

391. VT QVOS DVX POENVS] Hic fuit Hannibal. Val. Max. lib. 9. c. 6. de perfidia.

393. ET VELVT ICARIDOS] Penelope filia fuit Icarij, cuius proci, atque etiam famulæ perfidæ, & Melantius (qui procis arma miniſtrabat) telis Vlyſſis & Telemachi perierunt.

395. VT IACET AONIO] Aonius hoſpes, id eſt, Thebanus, eſt Hercules, qui luſta vicit Antæum. Lucanus latè lib. 4. in fine.

397. ET QVOS ANTÆI] Multos antè dederat letho Antæus.

398. QVOSQVE FERÆ MORTI LEMNIA TVR- BA] Lemniacæ mulieres reuertentes maritos ex Thracia vna nocte trucidarunt; præter Hypli- lem, quæ Thoantem patrem ſeruauit. Statius in

A Thebaid. & Valer. Flac. in Argonaut.

399. VT QVI POST LONGVM] id eſt, poſt aliquot annos. Thraſillus, vel Thraſius vocabatur. Ouid. lib. 1. Art. amand.

Dicitur Aegyptus caruiſſe iuuantibus arua

Imbribus, atque annis ſicca fuiſſe nouem.

Quum Thraſius Buſirin adiit, monſtratque piari Hoſpitis effuſo ſanguine poſſe louem.

Illi Buſiris: Fies Iouis hoſtia primus,

Inquit, & Aegypto tu dabis hoſpes aquam.

401. FRATER VT ANTÆI] Egnatius Buſiridem intelligit Neptuni filium, Antæi fratrem, aut po- tiùs Ancæi fratrem.

403. VT QVI TERRIBILES PRO GRAMEN HABEN- TIBVS HERBIS] Senſus eſt, vt ille, qui paut viſce- re humano equos. Pro herbis habentibus gramen B poteſt legi, gramina, vbi vetus legit, gramine: poteſt autem intelligi Diomedes Thracius, qui ſuo ſanguine ſuas equas paut, illis ab Hercule obiectus. De abſumptis ab illis equis dixit ſuprà verſ. 383. Vt qui Threicij quondam. Sunt qui intelligant de Glaucō Si- ſyphi filio, qui etiam equis ſuis pabulum fuit: ſed de hoc Glaucō, & de equis infrà: Potniadum morſus ſubeas (vt Glaucus) equarum.

405. VT DVODIVERSIS] Hercules item diuer- ſiſ temporibus alios duos occidit, Neſſum & Eu- rytion centauros: Eurytion autem vocat generum Dexameni. Hygin. c. 31. 33. 34.

407. VT PRONEPOS NEPTVNE TVVS] His octo verſiculis continentur latrones à Theſeo dilace- rati & occiſi, de quibus ſic Ouid. Metamorph. 7. in laudibus Theſei:

Mirata eſt Marathon Cretæ ſanguine tauri.

Quodq; ſuam ſecurus arat Cromyona colonus,

Munus opusq; tuum eſt: tellus Epidauria per te

Clauigeram vidit Vulcani occumbere prolem.

Vidit & immitem Cephifſas ora Procuſten:

Cercyonis letum vidit Cerealiſ Eleuſis.

Occidit ille Scinis, magnis malè viribus uſus,

Qui poterat curuare trabes: & agebat ab alto

Ad terram latè ſparſuras corpora pinus.

Tutus ad Alcathoen Lelegeia mænia limes

Compoſito Scirone patet: ſparſiſq; latronis

Terra negat ſedem, ſedem negat oſibus vnda:

Quæ iactata diu fertur duraffe vetuſtas

In ſcopulos, ſcopulis nomen Scironis adheret.

Corynetes, ſiue Coryneta Vulcani filius, pronepos Saturni (non Neptuni) ex Iunone dictus à claua, quæ græcè Coryna dicitur, qua aduenas interſi- ciebat: reddere vitam, id eſt, mori. Sic enim interpre- tor, non, vt alij, Coronides eſt Æſculapius ab vrbe ſua, id eſt, Epidaurō, ibi enim occiſus eſt Coryne- ta. Secundus eſt Scinis, vel Sinis, de quo ſuprà, qui poterat curuare, &c. Tertius Scyron, vt ſuprà. Quar- tus Polyphemon, id eſt, dānoſus, qui alio nomine di- ctus fuit Procuſtes à præcidendo, à πρὸς τομῇ vel à πρὸς τομῇ, percurſio, Hic (inquit Diodorus, qui omnia hæc narrat l. 4. c. 7. de rebus Theſei,) viatores co- gebat ſuper lectum aliqūe aſcendere: quod ſi lon- giores eſſent, parte ſupereminente amputabātur. Quintus eſt Minotaurus. Ordo eſt, Et qui natus eſt parte alia ſui homo, alia iuuenus. Sinin, (non Cynē aut Sinnin) vocat Pauſan. l. 1. Idem l. 2. in prine. Iſth- mi fronte locus eſt, vbi Sinis latro curuatis ad terrā diuer- ſarum picearum ramis eos, quos pugnando viciffet actis v- trimque vinculis alligabat, vt quum in ſuam naturam ar- bores

bores redirent, miserabilem illi in modum distraherentur, A quo ipse postea supplicij genere à Theseo affectus est, &c. vide Plutarch. in Theseo.

417. QVALIS ACHÆMENIDES] Per hæc decem deinceps disticha enumerantur Mendici, Egeni & Famelici, qui humanis carnibus famem sedarunt. *Achæmenides*, de quo latè Virgil. 3. Æneid. *Irus* celebris est apud Homerum Odyss. 18. antea vocabatur *Arneus*, sic erat binominis. In ponte, & in Aricia via sedebant mendici. Vide Adag. *Multi Mannij Aricia*. De illo dubitant docti.

420. QVI TIBI MAIOR ERIT] Excute illud Persij satyr. sexta:

Præsto est mihi Mannius heres

Mannius hic generis propè maior auunculus exit.

Vide Turnebum lib. 9. Aduersar. c. 26.

421. FILIVS ET CERBERIS] Est Plutus, qui omnes ad se euntes ditare solebat: vide Hesiodum, Theognidem, & commentaria Aristoph. in Pluto. Hic autem legendum, *filius &*, non *filius ut*, sic Egnat. & Codrus Viceus.

427. ERISICHTHON à Cerere irata in tantam famem coactus est, ut morfu suos artus dilacerauerit. Hic vendebat filiam, ut famem sustentaret, quæ in varias figuras vertebatur. *Dryopem* vocat Ouid. 8. Metamor. Tzetzes *Mastram* Chil. 2. hist. 47. alij *Taopeidem*, à *pauonis* facie, vel forma.

430. TYDEVVS letali vulnere vitæ finiens Menalippi caput corrodit, vide Statium lib. 8. Theb. De ipso Menalippo postea in illo: *Ac velut Hyrtacides*.

431. ATREVS Thyestæ fratri filios mandendos in conuiuio apposuit, à cuius mensa Sol dicitur auertisse currus.

433. LYCAON Arcadiæ rex Iouem excepit conuiuio mactati hominis, & ira Iouis versus fuit in lupum. Ouid. 1. Metamorph. fab. 6.

436. PELOPS Tantali filius dijs à patre appositus fuit ad epulas. Latè Ouid. 6. Metamor. fab. 6. *Terei puer* fuit *Itys*, vel *Itylus*, sed videtur leg. *Threiciusque puer*.

437. ET TVA SIC LATOS SPARG.] Absyrtus filius Ætæ Colchorum regis à Medea fuit dilaceratus, & per campos sparsus, ut in colligendis membris pater insequens retardaretur. Latè hoc Ouid. lib. 3. Trist. eleg. 9.

439. ÆRE PERILLÆO VEROS] De quo sic Ouid. 3. Trist. eleg. 11.

Pro quibus inuentis ut munus munere penses,

Da precor ingenio munera digna meo.

Dixerat. At Phalaris, Pœna mirande repertor,

Ipse tuum præsens imbue, dixit, opus.

Nec mora, monstratis crudeliter ignibus vstus,

Exhibuit geminos ore gemente sonos.

Vide Lucianum in Phalaride, & Tzetzem Chil. 1. hist. 25. Adag. *Phalaridis imperium*.

441. VTQVE FEROX PHALARIS] Varia traduntur de morte Phalaridis Agrigentini tyranni. Quidius videtur innuere illum à suis comprehensum, lingua prius resecta, in eundem taurum Perilli coniectum.

442. PAPHIO] Cyprio, id est æreo, nam ex Cyprio ære conflatus fuit taurus.

443. DVMQVE REDIRE VOLES] Pelias Admeti socer fraudibus Medæ iuueniles annos promittentis interijt. Ouid. Metam. & Diodorus Siculus.

445. ATQVE EQVES IN MEDI] Delacu Curtio

variè narratur historia. Titi Liuij apponam verba ex l. 7. Eodem anno seu motu terræ, seu qua vi alia forunt medium ferme specu vasto collapsum in immensam altitudinem dicitur: neque eam voraginem coniectu terræ, quam pro se quisque gereret, expleri potuisse prius, quam Deum monitu quæri ceptum, quo plurimum populus Rom. posset: id enim illo loco dicandum vates canebant, si remp. Rom. perpetuam esse vellent. Tum M. Curtium iuuenem bello egregium castigasse ferunt dubitantes, num vllum maius Romanum bonum, quam arma virtusq. esset. Silentio facto templa Deorum immortalium, quæ foro imminet, Capitoliumq. intuentem, & manus nunc in calum, nunc in patentem terræ hiatum ad deos Manes porrigentem se deuouisse. Equo deinde quæ poterat maximè exornato insidentem armatum se in specum immisisse: donaq. ac fruges super eum à multitudine virorum ac mulierum coniectas: lacumq. Curtium, non ab antiquo illo T. Tatij milite Curtio Metio, sed ab hoc, appellatum. Vide Valerium Max. lib. 5. cap. 6. & Paul. Orof. lib. 3. cap. 5.

447. ATQVE VTINAM PEREAS] Cadmus draconis dentes à se occisi seminavit, unde orti armati, qui inter se decertantes perierunt. Ouid. Metamorph. Vide Scholia nostra ad Emblemata in illo: *Litera occidit, spiritus viuificat*.

449. ET QUÆ BATTIADES FECIT] Alij legunt *Pentheides*. Lego, *Et quæ Pytheides*, id est, Hipponax. Tres poëtæ enumerantur, qui vota fecerunt in inimicos, *Hipponax*, *Archilochus*, *Callimachus*. Hipponax Ephesus fuit Pythei & Protidis filius, de quo Politianus in Nutriciis:

Nec ferus Hipponax, atro qui felle cruentus,

Bupalon. & stratum morfu lanianit Athenin.

Vide Pliniū lib. 36. cap. 5. & Adag. *Hipponactem præconium*: & inf. vers. 525. *Fraterq. Medusæ* fuit *Archilochus*. vide Adagia, *Archilochum teris*, & *Archilochi melos*. Horatius, *Archilochum proprio rabies armauit Iambo*. Tertius *Callimachus*, qui in Apollonium Rhodium diras fecit, vocās illum *Ibidem*, quæ auis rostro vititur pro clystere. Vide nostra Scholia Emblemata Ibis.

453. VVLNERA TOTQVE FERAS] Osiris à Typhone discerptus in 24. partes per campos Aegyptios proiectus fuit; cuius rei memoriam Aegyptij quotannis celebrantes à sacris cultros arcent. Vide Plutarch. de Iside & Osiride. *Lege culter, nō cultor*.

455. ATTONITVSQVE SECES] Deorum mater Cybele Atin amauit, & is sibi entheus amputauit virilia. Vide Galliambum Catulli: *Super alta vectus Attu*. Vnde postea mos fuit sacerdotibus Cybeles, ut ad fluuium Gallum emascularētur. Cybeles currum vehunt leones, & hi leones sunt *Hippomenes* & *Atalanta*. Vide Ouid. Metamorph. 10. Fab. xi.

461. SOLAQVE LIMONE] Ex Hippomene & Atalanta nata est *Limone*, quæ à patre in adulterio deprehensa equis discerpenda tradita fuit. Adag. *Hippomene magis impius*.

463. AVT VT CASSANDRI DOMINVS] Hercules Alexandri Magni filius à Cassandro vnā cum matre fuit occisus, & lapidibus coopertus, ne tantum facinus pateret. Iustinus libro 15. Paus. in Bæoticis.

465. AVT VT ABANTIADVS, AVT VT LYRNESIVS HEROS, CÆSVS IN ÆQVO REAS PRÆCIPITERIS AQVAS] Abantiades passim vocatur *Perseus*, qui ab Abante genus ducens, ab Acrisio in arca cum matre Danaë inclusus in mare proiectus fuit: unde hîc aliqui non *cæsus* legunt, sed *clausus*, quibus

bus assentior. Porro quoniam de Lyrnesio heroë nihil reperitur idoneum, Egnat. legit, *Cycneſius heros*, & intelligit *Tenem* Cycni filium. Quod verum puto. Nam ut narrant Homeri comment. Iliad. 1. *Tenes* Cycni filius fuit, qui accusatus à nouerca, cōiectus fuit cum sorore à patre Cycno in arcam per mare portandus: qui postea regnavit in Lycophre insula, quam Tenedon ab ipso appellauere. Vide Adag. *Tenedia bipennis*: & *Tenedius homo*. ac Steph. de Urbibus.

467. VICTIMA VEL PHOEBO] Theudotus tragicus poëta, quum in Mnesarchum regem scripsisset atrocius, ab eodem crudeliter mactatus est, quum ille in templum Apollinis aufugisset: ita hoc refertur, sed sine certo auctore.

469. AVT TE DEVOVEAT CERTIS ABDERA] Abderitæ quotannis certis diebus solebant hominem mactare, & impiis imprecationibus deuovere. vide *Anathema* in nostra Minerua.

471. AVT IOVIS INFESTI] Nunc agit de illis, qui Iouis fulmine perierunt. Primus *Capaneus*, qui quū Thebanos muros ascenderet, fulmine ictus præcipitatus est. Fuit *Hipponoi* filius, Pausan. Bæot. lib. 9. Alciat. lib. 6. Parerg. c. 21. Statius.

473. VT SOROR AVTONOES] Semele Bacchi mater, soror Autonoës, Ouid. l. 3. Metamorph.

CVI MATER TEREA MAIA EST] Porphyrium Sisyphi filium intelligit. Comment. Homeri.

474. ET TEMERE OPTATOS] Phaëthon fulmine ictus. Ouid. 2. Metamorph.

475. VT FERVS ÆOLIDES] Salmoneus Æoli filius. Virgil. 6. Æneid. & Diodor. Sic.

VT SANGVINE NATVSEODEM] Ismeneus Lycæonis in lupum mutati filius, sed melius de ipso Lycæone intelligas, ex 1. Metamorph. Vide Bocatium. Huius filia fuit *Arctos*, & ipse à Ioue genus ducebat ut *Salmoneus*.

477. VT MACEDO] Macedo (ut Comment. Homeri Iliad.) Iouis & Æthræ filius, sed Macedo nomen est mulieris.

479. PRÆDAQVE SISILLIS] Strabo l. 6. Canes in Delo alere religiosum est. *Thasus*, vel *Thrasus* puer ante diem, id est, iuuenis dilaniatus fuit à canibus. Hyginus.

481. QUIQUE VERECVNDÆ SPECVL.] De Actæone latè Ouid. & nos in Emblem. de Actæone.

482. QUIQUE CROTOPIADEM] Linus. Pausanias l. 7. ita scribit: *Isamerthe Crotopi regis Argiuorum filia filium ex Apolline peperit, quem canes Crotopi à patris redeuntes dilaniauerunt. Iratus Apollo monstrum immisit nomine Pœnam.*

483. NEVE VENENATO LEVVS FERIARIS] Eurydices fabula notissima est. Vide 4. Georg.

485. QVAMPVER HYPSPHILES] Opheltis filius Lycurgi regis Nemæorum, qui postea Archemorus est dictus, dum parum diligenter ab Hypsiphile nutrice custodiretur, serpentis morſu extinctus est. Statius, & Lactantius.

486. ACVTA CVSPIDE] De Laocoonte multa Virgil. lib. 2. Æneid. & Plin.

487. NEVE GRADVS ADEAS] Elpenor Vlyſſis socius ebrius ab scalis decedit. Hom. in fin. 10. Odyſſ.

489. TAMQVE CADAS DOMITVS] Id est, ita dormitus cadas, ut qui ex Dryopum populo iuuit Therodamantem regem cōtra Herculem pugnantem. Ex interprete Apollonii.

A 491. QVAM FERVS IPSE SVO] Cacus Vulcani filius ab Hercule occisus. Virg. latè l. 8. Æneidos.

493. QVAM QVI DONA TVLIT NESSÆO] Nessum Centaurum Hercules occidit, cuius sanguine imbutam vestem Lychas Herculi obtulit. Hercules autem tunica indutus furore correptus, Lycham ipsum rotatum in mare præcipitavit; vide epistolam Deianiræ in Ouid.

495. VEL DE PRÆCIPITVENIAS] Cleombrotus Ambraciotes lecto Platonis libro de immortalitate animi sese in mare ex alta turri præcipitavit. Cicero lib. 1. Tuscul. Extat Callimachi epigramma de Cleombroto.

497. VT QVI THESEÆ] Ægeus Thesei pater in mare se præcipitavit, videns vela nigra, quæ mutanda dederat filio Theseo, si victor rediret. Plutarchus in Theseo.

498. MISSVS AB ARCE PVER] Astyanax Hectoris filius ab Vlyſſe fuit è turri præcipitatus. Seneca in Troadib. Vide inf. v. 565.

499. VTTENERI NVTRIX] Ino Semeles soror, & Athamantis vxor, sese cum Melicerta filio proiecit in mare. Ouid. Metamorph. lib. 3. fab. 13.

500. SERRA REPERTA FVIT] Dædalus Perdicem è turri præcipitavit, quod ferram inuenerit, Ouid. Metamorph.

501. LYDIA SE SCOPVLIS] Mars Illicem Ibyci Lydij, filiam amavit, quæ tuta Dianæ auxilio dum amorem Martis contemnit, diris imprecationibus in furem acta se demisit è scopulo. alij: Mars patrem occidit amatæ, cuius mortem puella dolens è rupe se deiecit.

503. FOETA TIBI OCCVRRAT] Paphages Ambraciæ rex, quum incidisset in lænam fœtam, in hortis suis ab ea est dilaceratus.

505. QUIQUE LYCVRGIDEM LACERAVIT] Nugantur hîc interpretes. Vrcus Codrus sermone 1. & Egnatius, & Fanensis de Anceō Lycurgi & Antinoës filio Arcade interpretantur: de quo Pausanias in Arcadicis ita scribit: *Lycurgus filios habuit duos, Anceum, & Epochum: Epochus morbo est absumptus: Anceus quî expeditionis Colchicæ particeps fuisset, ac deinde Meleagro in pugna Calydonij apri operâ nauasset, ab eadē stratus bellua occubuit.* vide Ouid. Metam. 8. fab. 4.

AB ARBORE NATVM] Hic fuit Adonis. Vide Ouid. Metamorph. lib. 10. fab. 10. & 12. & Aphthonij progymnasmata.

506. IDMONAQVE AVDACEM] Idmon Asteriæ & Apollinis filius vnus fuit ex Argonautis, & apud Maryandinos ab apro percussus interiit. Vocat illum poëta *audacem*, quia quum sciret se in illa expeditione (erat enim vates) periturum, nihilominus expeditionē nō detrectauit. Locum Senecæ correximus in annotationibus ad Siluas Politiani.

507. ISQVE VEL EXANIMIS] Diodorus Siculus libro 4. de Herculis laboribus, cap. 2. *Hinc digressus (Hercules) peruenit ad quandam in agro Possidoniaco petram, vbi fabulatur miraculum quoddam accidisse.* Erat venator in regione, quæ dicitur Andragathia, solitus antea, eorum quæ ceperat capita ac pedes Dianæ dicata arboribus affigere. Quum aprum ingentem cepisset, contempta dea ait, se caput solum dicaturum: quumque suspenso capite ab arbore quapiam meridianum somnum sub arbore petisset, dormienti caput ligaculis dissolutis incidens vitam ademir. *seui*, alij habent *fixi*.

509. AT-

509. ATQVE ILLVM SIMILI] Variant Comment. Fortè legendum:

Atque idem simili viuis qui (aliis, pinus quem) morte peremit,

Venator Phrygia, & sis Berecynthiades.

Sis alter Atys in Phrygio nemore ab apro iugularus. Scholia Nicandri in princip. Alexiph.

513. LAPSVRAMQVE DOMVM SVBEAS] Alciat. 6. Parerg. c. 21. sic legit:

Lapsuramq, domum subeas, vt sanguis Aleba:

Stella Lycorite quum fuit aqua viro.

Scaliger in Aufonianis Lect. lib. 2. cap. 30. pro *Lycoride*, seu *Lycorite*, seu *Leoporida*, vt legebatur in schidis, legit *Leoprepida*: nam ipsemet *Simonides*, de quo hæc intelligenda sunt, se vocat filium *Leoprepæ*. *Stella* verò *aqua*, sunt *Castor & Pollux*, sanguis *Aleba*, fuit *Scopas*. Historiam narrat *Cicero* in libris de *Oratore*, quum agit de memoria, & nos etiam in *Siluis Politiani*, in *Simonide*. & *Valer. Max. lib. 1. cap. de miraculis*.

515. VTQVE VEL EVENVS] Scholia *Homeri* 9. *Iliad. Euenus* quum filiam *Marpissam* pulcherriam nollet collocare cuiquam, nisi illi qui curuli certamine se superaret, & victorum capita foribus affigeret: *Idas* *Apharei* filius acceptis à *Neptuno* (cuius etiam filius dicebatur) velocissimis equis *Euenus* superavit. *Euenus* autem præ dolore amissæ filiæ se in *Lycormam* fluuium præcipitavit, qui postea dictus *Euenus*.

517. HYRTACIDÆQVE MODO DEFIXA] His verbis nihil significatur, nec interpretes quicquam explicant. Ego sic emendo:

Astacidaq, modo, diffissa cadauere trunco,

Digna feris, hominis sit caput esca tuum.

Hoc sensu: caput tuum sit esca hominis diffissa ab trunco cadauere: quamuis magis erat esca feris digna. Loquitur autem poëta de *Melanippo*, seu *Menalippo*, cuius caput *Tydeus* iam iam moriturus mordicus diuellebat. *Æschylus* in *Tragœdia* de *Thebis* sic ait: *Ego verò Tydeo probum Astaci filium nunc apponam*. *Statius* libro 8. *Thebaid. in calce: Astacides Menalippus erat*.

519. QVODQVE FERUNT BROTHEVM] Alciat. lib. 4. Parerg. cap. 4.

521. INCLVSVSQVE NECEM] *Egnatius* rectius, quàm alij de *Callisthene* intelligit, qui res gestas *Alexandri* conscripsit: cui nihil profecit scripsisse, quo minùs in cauea conclusus mortem obiret.

523. VIQVE REPERTORI] *Archilochum* *Lacedæmoniũ* *Iambici* carminis inuentorẽ, propter maledicentiam in exilium misere *Lacedæmonij*, librofque eiusdem extra urbem exportari iusserunt. *Valer. Maxim. lib. 6. c. de seueritate*. Vnde hîc quidã malunt legere *exilium* quàm *exitium*. De *Archiloch* & eius morte multa diximus in *Emblem. Alciat. & Siluis Politiani*.

525. VTVE PARVM STABILI] *Carmen parum stabile* vocat *Scazontem*, id est, claudum, quale illud: *Nec fonte labra prolui Caballino. Hipponax* poëta *Ephesus* *Bupalon* & *Athenin* fratres sculptores carmine *Scazonte* dilaceravit, vt ait *Plin. lib. 36. c. 5. Lege* igitur hîc pro (*Athenas*) *Athenin*, ex *Suida*. vide *Alciat. 1. 5. Parerg. c. 18. vide Adag. Hipponacteum praconiũ*. In *Plin. legitur Anthermus*. *Politianus* in *Nutricijs: Bupalon & stratum morsu lanauit Athenin*. De fato autem *Hipponactis* nihil lego, præter hoc *Ouidianũ*.

527. VTQVE LYRÆ VATES FERTVR] De *Stesichoro* loquitur, de quo *Horat. l. 4. oda 9. Stesichoriq, graues camœna*. *Stesichorus* etiam si *Lyricus* sit, à *Syneshio Heroicus* vocatur: vnde *Polit. in Nutricijs:*

Sustinet Heroi valida testudine pondus

Carminis.

Idem ait l. 9. epist. *Maxima bella, & clarissimos canentem duces, & Epici carminis onera lyra sustinentem*, &c. Ego itaque de *Stesichoro* interpretor, sed qua morte perierit non inuenio. & fortè hîc legendum *exilij*, non *excidij*, hoc sensu: *dextra læsa*, id est, *fides* non seruata, sit tibi *caussa exilij*. Credibile autem est poëtam iunxisse tres *iambographos*, eosdemque maledicos, *Archilochum*, *Hipponactem* & *Stesichorum*, non vt somniant commentatores.

529. VTQ. AGAMEMN.] Apud solum *Scholiam* *Euripidis* in *Oreste*, lego *Orestem* à serpente interijisse, his verbis: *Asclepiades in Arcadia dicit ipsum Orestem à serpente sublatum*.

531. SIT TIBI CONIVGII] *Eupolis* (non ille *Comicus*, sed alius, qui duxit *Glycerium Eudici* filiam) qua nocte primùm fuerunt coniuncti, labente tecto mortuus est, ex lib. 1. *Epig. Græc.*

533. VTQVE COTHVRNATVM] De *Lycophrone* scribit *Suidas*, & *Diog. Laërtius*; de eius morte nemo, præter *Ouidium*.

535. AVT LACER IN SILVA] *Penthe* fabula nota est ex *Ouidio*, & alijs. *Nepos* fuit *Cadmi*, qui in anguem fuit conuersus.

537. PERQVE FEROS MONTES] *Dirce* *Lyci Thebanorum* regis vxor *Antiopem* à *Lyc*o repudiatam in sæuo carcere detinuit. Mortuo *Lyc*o *Zethus* & *Amphion* filij *Antiopes* *Dircem* taurorum siluestrium caudis alligatam discerpserunt. Latius hæc interpres *Apollonij*.

539. QVODQVE SVÆ PASSA EST] *Prognès* & *Philomelæ* fabula notissima est, ex *Ouid.* & alijs.

541. COGNITOR VT TARDÆ BLÆSVS COGNOMINE MYRRHÆ, ORBIS IN INNV.] Alij legunt *læsus* & *orbis*, & omnes intelligunt de *Cinyra* patre *Myrrhæ*, de quibus *Ouid. Metamorph. l. 10. fab. 9.* sed ego non video, quomodo hæc *Cinyræ* possint adaptari. Crediderim potiùs de *Aristæo* hæc dici, qui cognominatus est *Battus*, quia blæsus fuit, & impeditæ lingue, vt *Pindarus* in *Pythijs* testatur. Et *tardam myrrham* vocat *silphium* (*Hispanè Menjui*, aut *Benjui*) cuius *Battus* fuit dirissimus. Ordo igitur erit, vt *cognitor* & *inuëtor* *tardæ myrrhæ* (id est, *silphij*, quod tardè crescit) inueniari in orbis diuersis locis, vt *Aristæus*, qui varias orbis partes exul peragravit: donec venit *Cyrenas*, vbi rex ab *Afris* constitutus *silphij* dominus effectus fuit. Vide hæc latius in *Adag. Battis silphium*.

543. INQVE TVIS OPIFEX] Ordo est: *Apis opifex mellis* figat tuis oculis *noxia spicula*, quod fecit illa vati *Achæo*. *Achaum vatem* multi *Homerum* vocant, sed mihi non satisfaciunt: nam nec constat fuisse *Homerum cæcum*, & si constaret, cæcitatatis tamen *caussa* penitus ignoratur. Alius igitur querendus.

545. FIXVS ET IN DVRI CARPARIS] De *Prometheo* *Epimethei* fratre, cuius filia *Pyrrha* fuit, multa diximus in *Emblem*.

547. ET PVER HARPAIDÆ] Si omnino legendum. sensus est: Ita tu exemplum *Thyestæ* repetas, vt filius *Harpagi*, qui deuoratus fuit ab in-

sciente

sciente patre. Historiam refert Iustinus l. i. & Herodorus lib. i. latè.

549. TRVNCA GERASSÆVO] Mamertes Syfaphonis Corinthij frater, regni cupiditate nepotem occidit. quare à fratre dicitur dilaceratus. de hoc amplius quærendum.

551. VTVE SYRACOSIO] Omnes de Theocrito intelligunt, ab rege Siculo ob maledicentiam suffocato. & id quærendum.

553. NVDAQVE DIREPTA] Marfyas victus à Phœbo excoriatus fuit, nota est fabula ex Ouid. & alijs: is dedit nomen fluuiio.

555. SAXIFICÆ VIDEAS] Perseus deuicta Medusa Cephenum populos in saxa conuertit. Ouid. Hyginus & alij.

557. POTNIADVM MORSVS] De tribus Glaucis satis superque diximus in Emblema And. Alciati 26. cuius titulus *Gramen*.

561. SOLLICITOQVE BIBAS] *Anyti reus* est Socrates, qui cicutam bibit. Nota est historia ex Platone, Diogene Laërtio, & alijs.

563. NEC TIBISI QVID AMAS] *Hæmon* filius fuit Creontis Thebarum regis, hic Antigonem amabat, quam quum vidisset à patre damnatam, & sepulcro inclusam, impatientia amoris se ipsum interfecit. Sophocles in Antigone. De Macareo & Canace extat Ouidij epistola. hanc vide.

565. ET VIDEAS QVVM IAM] Suspicio hoc distichum non esse Ouidij, sed è margine in contextum irrepsisse. Nam de Astyanacte è turri præcipitato iam antea vers. 498. dictum est. insulsum distichon & nullius imprecationis, nec salis.

567. SANGVINE PROBRA LVAS] *Adonis* Cinyræ & Myrrhæ filius ab apro fuit dilaceratus. Ouidius, & supra v. 505.

569. OSSIBVS INQVE TVIS] Commentaria Homeri, l. ii. Odyss. narrant, quemadmodum Telegonus Vlyssis ex Circe filius, patrem insciens interfecerit. Erat autem Telegoni telum præfixum spina piscis trygonis venenosa. vide Oppiani *ἀλιόθυκος*.

571. VTQVE LOQVAX IN EQVO] Politianus in Miscellan. 76. solus attrigit quid hinc dicat Ouidius. *Anticlus*, qui cum cæteris Græcis in equo Durateo fuit inclusus, ab Vlysse compressis faucibus suffocatus est, quod Helenæ vocibus voluerit respondere: Meminit & Hom. Odyss. 4. Polit. in Ambra:

Indicijq; metu præclusum pollice fauces

Anticlon Ortygidem.

573. AVT VT ANAXARCHVS] Miror oscitantiam interpretum, quum Diogenes Laërtius disertè in vita Anaxarchi hoc ostendat; *Quum* (inquit) *Cyprum inuitus applicuisset* (Anaxarchus) *comprehensum in concavum pilam, seu mortarium* (Nicocreon) *iniecit, iussitq; ferreis malleis cadi: illum pœna suæ negligentem celebre id dictum ingeminasse, Tunde, tunde Anaxarchi vasculum, nam Anaxarchum nihil teris.*

575. SALMACIS VTQVE PATREM] Alij, utq; patrem *Psamathes*: ita legitur in Aldinis codicibus. Nec aliter legi debet: nam quatuor hæc carmina ex vna eademque historia pendent. Pausanias in Atticis sic scribit: *Regnante Argis Crotopo eius filia Psamathem tradunt, puerum quem ex Apolline pepererat, ut patrem, à quo sibi plurimum metuebat, celaret, exposuisse. Quumq; ita accidisset, ut à Crotopi canibus pecoris custodibus dilaceraretur, Apollinem diram quandam belluam immisisset* (Ποινὴν ἰψὶ ἀπὸ τῶν ἰππῶν ἀπὸ τῶν ἰππῶν) *quæ è matrum gremijs infantes rapiebat: monstrum verò illud Coræbum Argiuo-*

rum misericordia ductum confecisse. Verum quum Dei ira nihil remisisset, & pestilenti morbo ciuitas iterum vexaretur, venisse Delphos Coræbum, ut de Pœna cade Apollini satisfaceret. & paullo inferius: Coræbi verò sepulcrum Megaris est, in quo inscripti Elegi rem totā de Psamathe & Coræbo testantur: tumuli insigne est, Coræbus Pœnam conficiens. Hæc Pausanias: in quibus nulla mentio est de morte Crotopi & Psamathes, sed credibile est, Apollinem iratum de Crotopo pœnas sumpsisse, quas ille de Psamathe sumpserat, & hæc omnia in illis Elegis latius contineri. Stat. i. Theb.

579. VTQVE NEPOS ÆTHRÆ] Theseus filius fuit Æthre, & pater Hippolyti. Nota est fabula ex Ouid. l. 15. Metamorph. fab. 44. & 45. Euripide in Hippolyto coronato, & ex Senecæ Tragæd.

581. PROPTER OPES NIMIAS] Ob opes magnas Polydorus Priami filius à Polymnestore Thraciæ rege necatus fuit. Virg. 3. Æneid.

583. VTQVE FERVNT FRATRES SEX] Hæc sex carmina vnam eandemq; continent narrationem, *Amphion* rex Thebarum & citharæ inuentor Niobem duxit vxorem, quæ peperit ei duodecim filios, quorum vnus vocatus fuit *Damascichthon*. omnes malè perierunt, cum patre & matre: de his latè diximus in Emblem. Battus autem pastor, ut Niobe, versus est in lapidem indicè, quem Hispanè vocamus *roque de platero*. Ouid. i. Metam.

589. AERA SI MISSE] *Hyacinthus* puer Oebali filius ab Apolline disco percussus interiit. Ouid. Metamorph. 10. fab. 5.

591. SI QVA PER ALTERNOS] *Leādri* amores notissimi sūt, ex Ouid. Metam. & epistolis, & Musæo.

593. COMICVS VT LIQV.] Quidam de Menandro intelligunt, alij de Terentio, qui naufragium fecit. Ego de *Eupoli* Comico dictum puto. Ex Suida, qui narrat eū submersum in eo bello quod ad Hellespontum gestum est, & in prolegomenis ad Aristophanē sic ait Platonius: *Scimus Eupolim quum Baptas fabulam docuisset, eiectionem fuisse in mare, ab illis, in quos fabulam composuerat. De Eupoli latius egimus in Siluis Politiani.*

597. AVT VBI VENTOSVM] De *Palinuro* naufrago, vide Virg. *Humo contacta*, dixit. quia post longam enatationem tacta terra interiit.

595. VTQ. COTHVRN.] Euripides à canibus discerptus fuit, de quo latius in Siluis Politiani egimus.

599. AVT VT TRINAC.] Empedocles in Ætnam se coniecit. Horat. in Arte poëtica.

SVPER ORA GIGANTIS] *Typhæum* intelligit, cuius caput Ætna degauat.

601. DIRIPIANTQVE TVOS] Nota sunt omnia de Orpheo dilaniato apud Ouid. & Virgil.

603. NATVS VT ALTHÆÆ] *Meleager* exusto fatali torre combustus fuit. Ouid. latè.

605. VT NOVA PHASIACA] *Medea* Creontis filiā Iasoni nuptam ignita corona cōcremauit. Nota est fabula ex Diodoro Siculo, & Ouid. & alijs.

607. VT CRVOR HERCVLEOS] Tunica venenata membrā Herculis correpta sunt. Ouidius Metamorph. & in epistola *Deianiræ*.

609. QVA SVA PENTHEIDEM] *Butes* Lycurgi filius in vindictam patris à Baccho necati, bacchas diris suppliciis affecit.

611. VTQVE MILO] *Milonis* Croroniæ historia passim decantatur. Pausanias latè prosequitur.

613. MVNERIBVSQVE TVIS LÆD.] *Icarus* Eri-gones pater quum vini vsum Atticos colonos docuisset,

cuiſſet, ab ipſis ebriis interemptus eſt, putantibus A
venenum ſibi datum. Filia verò Erigone audita pa-
tris morte laqueo vitam finiuit. Hyginus in poëti-
co aſtronomico.

617. OBSTRVCTYSQVE FAMEM] Sic legendum,
non obſtrictus. nam loquitur de Pausania Lacedæ-
moniorum duce, qui proditionis damnatus in tē-
plum Palladis Chalcidoniæ confugit, vbi fame
coaſtus eſt mori. Hæc Thucydides libr. 1. Addunt
Commentaria Thucydidis, & Paull. Æmilius, ma-
trem Pausaniæ Alatheam, quum Ephori ſores æ-
diculæ, vbi ille abditus erat, obſtruerent, vt ad
mortem fame compellerent, ipſam, vbi de ſce-
lere filii eſſet admonita, primum lapidem ad ob-
ſtruendam comportaſſe. vnde Ouid. *Legem pœnæ
dedit ipſa parens.* Poterit & de Pausania intelligi,
quem pater Agæſilaus concluſum fame mori coë-
git, quia Spartam proderet. Plutarch.

619. ILLIVS EXEMPLO VIDEAS SIMVLACRA
MINERVÆ] De Aiace Oileo interpretantur, qui
Cassandra in templo Mineræ violauit. Sed quia
iam hoc ſupra poëta narrauit, placet antiqua le-
ctio, *ſimulacra Dianæ.* Credo enim Poëtam loqui
de Agamemnone, qui ob violatum Dianæ numen
ab vxore fuit occiſus. Et Agamemnoni & claſſi
Græcorum negati ſunt venti ob iram Dianæ. vide
latè Seruium 2. Æneid. in illo verſu: *Sanguine plac-
ſtu ventos, & virgine caſa.* Et Ouid. 12. Metamorph.

621. NAVPLIADÆQVE MODO] Palamedes Nau-
plij filius crimine ficto ab Vlyſſe, quòd aurum à
Priamo accepiffet, lapidibus eſt obrutus. Latè Ser-
uius 2. Æneid. in illo: *Belidæ nomen Palamedis.*

623. ÆTHALON VT VITA SPOLIAVIT ISIDIVS
HOSPES] Verſus claudicat in voce *Iſidius.* Iſis enim,
& Iſiacus primam producit. Itaq; aliter legendum;
& *Aethalon* nihil eſt; aliud quærendum.

625. VTQVE MELANTHEVM TENEB.] Hic fru-
ſtra ſunt commentatores, quare aliud quærendum:
ſed connecte huic diſticho illud ſequens, *Sic tua
coniectis, &c.*

629. QVALIS EQVIS PACTIS] Ouid. in epist.
Rettulit, & ferro Rhæſum Dolonag, caſos. Dolon ſpecu-
latum miſſus à Troianis pactis equis Achillis, oc-
ciſus noctue eſt ab Vlyſſe. ex Hom. Iliad. Rhæſi hiſto-
riam narrat Seruius in illo Æneid. 1. *Nec procul hinc
Rhæſi, &c.*

633. QVAM QVOS CVM RVTVLOS] Niſas &
Euryalus multos Rutulorum oppreſſos ſomno in-
terfecerunt. Virgil. l. 9. Æneid.

635. CLINIADÆQVE] Alcibiades, quum viuus
non poſſet comprehendere, igni domo circundata
interijt. Iuſtinus l. 5. Plutarch. telis obrutum inter-
ijſſe narrat. alij legunt, *Clytiadæ,* & de filio Clytiæ
radijs ſolaribus combuſto interpretantur, ſed fru-
ſtra.

637. VTQVE REMO MVROS] Lucan. l. 1. *Frater-
no primi maduerunt ſanguine muri.* Hæc nota ſunt ex
Liuiο, Plutarch. & Dionyſ. Halicarn.

639. DENIQUE SARMATICAS] Sarmatæ, quos
Græci *Sauromatas* vocant, ſunt Scythiæ populi; tan-
ta ijs eſt barbaries, vt pacem non intelligant. Ibi-
dem ſunt Getæ & Daci, quorum ſæuitiam Ouid.
notat in libro de Ponto: *Nulla Getis toto gẽſe eſt tru-
culentior orbe.*

399. VT QVI POST LONGVM] Thraſius hic fuit.
Ouid. 1. Art. Amand.

*Dicitur Aegyptus caruiſſe iuuantibus arua
Imbribus, atque annis ſicca fuiſſe nouem.
Quum Thraſius Buſtrin adit, monſtratq; piari
Hospitis effuſo ſanguine poſſe Iouem.
Illi Buſtris, Fies Iouis hoſtia primus,
Inquit, & Aegypto tu dabis hoſpes aquam.*

NES.

te e.] Hi-
i querend
uens, la m

Ovidius
Dolor
Achil.
d. Rhythm
Nagru

os] Nua
los foma

s, quatu
no circum
prutam
le filio Ca
atur, la

an. l. i. h
nova

rmaz, m
e populo
dignu
um Oe
v gudo

huc fac

m
on.
gati

an.

Ovidius Naso, Publius, / Andreas, Valerius / Sánchez de las Brozas,
Francisco,

Dirae in Ibin

Antverpia 1618

2 A.lat.a. 154#Beibd.1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10210373-2